فکري پوهنه

(دويم چاپ)

له نويو زياتونو سره

- فکري جګړه
- پردي معيارونه
- ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟
- امريکايي اسلام
- معاصر فکري ارتداد
- د کابل مسيحي پوهنتون

ليکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"

بسم الله الرحمن الرحيم

فکري پوهنه

(دويم چاپ)

له نويو زياتونو سره

- فکري جګړه
- پردي معيارونه
- ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟
- امريکايي اسلام
- معاصر فکري ارتداد
- د کابل مسيحي پوهنتون

ليکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"

د کتاب پیژندنه

دکتاب نوم :	فکري پوهنه
لیکوال :	مولوي عبدالهادي (مجاهد)
کمپوزر :	(حقمل)
دچاپ کال :	۱۳۸۹ هـ ش (۲۰۱۰) م
طبع :	دويمه
د چاپ شمیر:	(۲۰۰۰) ټوکه

د چاپ او هر ډول نشر حقوق ئې له مؤلف سره خوندي دي

اهداء

دا کتاب هغو تنکیو میړنیو زلمیو ته اهداء کوم چې په لږه تجربه، او کمو وسائلو، خو په قوي ایمان او د الله تعالی پر ذات په محض توکل ئې د صلیب د لښکرو رسیدلي پاخه جنرالان د پوځې جګړې په ډګر کې په ګونډو کړل، خو د فکري جګړې ډګر ئې لا په مخکې هماغسې نافتحه شوی پاتې دی.

عبدالهادي (مجاهد)

فهرست

فهرست ۴
د دوهم چاپ سریزه.. ۱۱
دلومړي چاپ سریزه.. ۱۶
څو مهمې خبرې.. ۱۶
فکري جګړه ۲۰
فکري جګړه ۲۱
د فکري جګړې تعریف:.. ۲۲
د فکري جګړې وسائل: ۲۳
دفکري جګړې تاریخ: ۲۳
د فکري جګړې اهداف ۳۱
اول هدف– په مسلمانانو کې دغرب په مقابل کې د مقاومت روحیه له منځه وړل: ۳۱
دوهم هدف– مسلمانان د اسلام په دین، تمدن، او انساني ارزښتونو شکمن کول:.. ۳۲
دریم هدف– غربي ټولنو ته د ریښتني او مکمل اسلام د رسیدو مخنیوی: ۳۳
څلورم هدف: د اسلامي نړۍ لپاره جعلي او دپردیو په لاس جوړ شوي قیادتونه رامنځته کول: ۳۶
د فکري جګړې خطر.. ۳۹
دفکري او عسکري جګړې ترمنځ توپیرونه.. ۴۰
۱ – عسکري جګړه ښکاره، خو فکري جګړه پټه روانه وي: ۴۰
۲ – په عسکري جګړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په فکري جګړه کې مقابل لوري بې دفاع ولسي خلک وي: ۴۱
۳– عسکري جګړه زمکه اشغالوي، خو فکري جګړه عقل، فکر، او فرهنګ اشغالوي: ۴۲
۴ – عسکري جګړه جنګي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو فکري جګړه ایمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي. ۴۳

۵ – دعسکري جګړي د وراني بیاودانول لږ وخت غواړي، خو د فکري جګړي د وراني بیا ودانول پیړۍ غواړي: ۴۵
فکري جګړه د علامه اقبال (رح) له نظره ۴۶
د فکري جګړې مخنیوی........ ۵۱
اول تدبیر- دحکومت دچارو واګي تر لاسه کول:........ ۵۳
دوهم تدبیر- دتعلیمي نصابونو اصلاح:........ ۵۵
۱- د دنیاوي تعلیمي نصاب اصلاح:........ ۵۵
۲ – د دیني زده کړو د نصاب اصلاح:........ ۵۶
دریم تدبیر- مساجد د فکري جګړې د مقاومت په سنګرونو بدلول: ۵۸
الف: د دعوت د احساس نشتوالی:........ ۵۹
ب- د امامت لپاره دنااهلیت ستونزه:........ ۶۰

پردي معیارونه ۶۳

پردي معیارونه ۶۴
د مسمانانو د بیرته پاتې اصلي عوامل ۶۴
۱ – د حاکمیت ډګر: ۶۵
الف- شاهي حکومتونه:........ ۶۶
ب: کودتائي حکومتونه:........ ۶۷
ج: پوځي حکومتونه: ۶۸
د: جمهوري او انتخابي حکومتونه:........ ۶۹
۲- د تعلیم ډګر: ۷۱
د تقنین او نظام ډګر:........ ۷۴
پوځي او امنیتي ډګر: ۷۷
اعلامي ډګر:........ ۸۱
الف: چاپي اعلام:........ ۸۲
ب: صوتي اعلام:........ ۸۲
ج: تصویري د (لیدلو) اعلام:........ ۸۲
دټولنیز ژوند او فرهنګ ډګر:........ ۸۵

ډیموکراسي کفر ده، که اسلام؟ ۸۸
ډیموکراسي کفر ده، که اسلام؟ ۸۹
لومړی برخه- د ډیموکراسۍ معرفي ۹۲
د ډیموکراسۍ تعریف: ۹۲
د ډیموکراسۍ فکري بنسټ ۹۲
د ډیموکراسۍ اصول ۹۵
اول- د سیادت (اعلی حاکمیت) اصل ۹۵
د سیادت تعریف: ۹۵
په ډیموکراسۍ کې د تنفیذي قوې (حکومت) خصوصیات ۹۷
دویم- دحقوقو او آزادیو اصل ۹۸
د ډیموکراسۍ حقوق او آزادۍ په لاندې ډول دي: ۹۸
۱. د عقیدې آزادي: ۹۸
۲- د نظر او رأیې آزادي: ۹۹
۳ – شخصي آزادي: ۹۹
۴ – د بیان او تبلیغ آزادي: ۹۹
۵ – د مسکن حق: ۱۰۰
۶- د ملکیت حق: ۱۰۰
۷ – د کار حق او آزادي: ۱۰۰
۸- د زده کړې او علم حق: ۱۰۰
۹- په هرڅه کې دنارینه ؤ او ښځینه ؤ د مساوات حق: ۱۰۰
سیاسي پلورا لیزم ۱۰۱
دینی پلورا لیزم ۱۰۱
دوهمه برخه – د ډیموکراسۍ مناقشه ۱۰۲
ډیموکراسي ولې کفر دی؟ ۱۰۲
د ډیموکراسۍ دتکفیر د لائل ۱۰۴
۱ – د سیادت یا (اعلی حاکمیت) موضوع: ۱۰۴
۲- دولس د ارادې د تقدس موضوع ۱۰۹
۳- د اکثریت درایې دمعیاریت موضوع ۱۱۰
۴- دقانون مصدر عقل دی که شرع؟ ۱۱۲

٥- آيا يوائې عقل په اشياؤ او افعالو د (ښه والي)............ ۱۱۳
انتخابات ۱۱۶
په اسلام کې د نظام خصوصيات:.................... ۱۱۶
اول خصوصيت – ۱۱۶
دوهم خصوصيت– ۱۱۸
دريم خصوصيت:................................ ۱۱۹
آيا د ديموکراتيک انتخابي نظام له لارې اسلام نافذيدلی شي؟ ... ۱۲۰
د انتخابي نظام له لارې.......................... ۱۲۱
د اسلام د نه نافذيدلو لس دلائل ۱۲۱
د ډيموکراسۍ د حقوقو او آزاديو مناقشه ۱۲۷
د دين او عقيدې د آزادۍ مناقشه:.................. ۱۲۷
د رأيې د اظهار د آزادۍ مناقشه:.................. ۱۳۲
د شخصي آزادۍ مناقشه:......................... ۱۳۶
د مسکن د انتخاب د آزادۍ مناقشه: ۱۳۷
د ملکيت د حق مناقشه:.......................... ۱۳۸
دکار د حق مناقشه: ۱۳۹
د زده کړې د حق مناقشه: ۱۳۹
پارلمان د ډيموکراسۍ ممثله طاغوتی اداره.......... ۱۴۰
پارلمان څه شي دی؟ ۱۴۰
پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟ ۱۴۱
په ډيموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شبهې او ځوابونه......... ۱۴۷
لومړۍ شبهه– يوسف عليه اسلام د مصر له بادشاه سره کار کړې دی
.... ۱۴۷
دوهمه شبهه – د نجاشي (رض) په عمل استدلال ۱۵۴
نجاشي (رض) څوک ؤ؟: ۱۵۴
دريمه شبهه– ډيموکراسۍ ته د شوریٰ نوم ورکول ۱۵۷
د پارلماني رايې اخيستنې او ۱۵۸
د اسلام د شوری ترمنځ توپيرونه ۱۵۸
اول توپير: ۱۵۸

دوهم توپیر: ۱۵۹
دریم توپیر: ۱۵۹
ځلورم توپیر: ۱۵۹
پنځم توپیر: ۱۶۰
شپږم توپیر: ۱۶۰
څلورمه شبهه- د دعوت د مصلحت لپاره په ډیموکراسۍ کې مشارکت ۱۶۱
ددې شبهې څلور ځوابونه ۱۶۱
پای ۱۶۸

امریکایي اسلام ۱۷۱

امریکایي اسلام ۱۷۲
د امریکایې اسلام تعریف ۱۷۴
د امریکایي اسلام دخپرولو پلان ۱۷۶
په افغانستان کې د امریکایي توصیود تطبیق مثالونه او مصداقونه ۱۷۸
د اسلام د غربي تعبیر لپاره په افغانستان کې د امریکا اقدامات ۱۸۳
امریکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات ۱۸۷
د اسلام پرضد له رواجي ملایانو څخه کار اخیستل ۱۹۱
د بنسټګرو مخالفت او مخنیوی ۱۹۵
د ډیموکراتو عناصرو مرسته ۱۹۸
د بنسټګرو په خلاف هجومي کړنلاره ۲۰۱
له تعلیم څخه د اسلام په خلاف کار اخیستل: ۲۰۴
دامریکایانو له راتګ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلي ۲۰۶
د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه ... ۲۳۱
مهم وړاندیزونه او توصیې ۲۳۲
لومړۍ توصیه- د مجاهدینو سیاسي او فکري روزنه ۲۳۳
دوهمه توصیه- دفکري جګړې په اړه پوهاوی ۲۳۳
دریمه توصیه- دمدارسو په نصاب کې دلاندې مضامینو داخلول ۲۳۴

(الف) سيرة النبي: ۲۳۴
(ب) په اسلام کې د سياسي نظام تصور: ۲۳۵
(ج) دکفر دمعاصرو انواعو او اشکالو پيژندل: ۲۳۵
ځلورمه توصيه- د غرب د جناياتو بربنډول ۲۳۷
پنځمه توصيه- دجهاد تر څنګ دعوت ته هم پاملرنه ۲۳۸
معاصر فکري ارتداد ۲۴۱
معاصر فکري ارتداد ۲۴۲
د علاّمه ندوي (رح) پيژندګلوي ۲۴۳
د معاصر ارتداد په هکله د علامه ندوي د مشهورې مقالې بشپړ پښتو متن ۲۴۵
(بيا ارتداد دی, خو ابوبکر نشته) ۲۴۵
د کابل مسيحي پوهنتون ۲۶۹
د کابل مسيحي پوهنتون ۲۷۰
تاريخي پس منظر ۲۷۰
مسيحيت د تعليم تر پردې لاندې.................................. ۲۷۲
د امريکايي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب ۲۷۳
لبنان – بيروت: ۲۷۳
قاهره: ۲۷۴
استانبول: ۲۷۴
افغانستان کابل: ۲۷۵
ولې په اسلامي نړۍ کې امريکايي پوهنتونونه؟ ۲۷۵
په اسلامي هيوادونو کې د امريکايي پوهنتونونو اهداف ۲۷۶
اول هدف- د مسلمانو هيوادونو سياسي قدرت تسخيرول: ۲۷۷
دوهم هدف- د نوی نسل مسيحي کول: ۲۷۷
دريم هدف- داسلام د حقانيت په اړه ځوان نسل شکمن کول: . ۲۷۸
ځلورم هدف: د مقاومت د فکري سرچينو وچول: ۲۷۹

پنځم هدف: په محلي سطحه د غربي کمپنيو لپاره په امريکايي
طريقه د پرسونل روزل: ۲۸۰
شپږم هدف: په اسلامي هيوادونو کې د ژوند غربي ډول......... ۲۸۰
Western style of Life رواجول، او په مسلمانانو کې د امريکايې
مصنوعاتو د استهلاک او استعمال روحيه تقويه کول: ۲۸۰
امريکايې پوهنتون مسيحي پوهنتون دی ۲۸۱
محتاطانه شروع: ۲۸۳
ولې ئې نوم امريکايې پوهنتون AMERICAN UNIVERSITY دی؟ ۲۸۳
د بيروت امريکايې پوهنتون ۲۸۴
د قاهرې امريکايې پوهنتون ۲۸۷
د ترکيې داستانبول امريکايي پوهنتون ۲۸۹
په افغانستان کې د مسيحي فعاليت پس منظر ۲۹۱
د تنصير درې دروازې فقر، جهل، مرض ۲۹۲
دانګليسي ژبې مراکز او د مسيحيت فعاليتونه ۲۹۳
دکابل امريکايي پوهنتون ۳۰۰
دامريکايې پوهنتون فاکولتې او تخصصات ۳۰۴
۱. د سياسي علومو فاکولته: ۳۰۵
۲. د اقتصاد فاکولته: ۳۰۵
۳. د ژورناليزم فاکولته: ۳۰۵
۴. د اداري علومو (منجمنټ) فاکولته: ۳۰۶
۵. د ښکلو هنرونو (هنرهای زيبا) فاکولته: ۳۰۶
۶. د ادبياتو او تعليم او تربيې فاکولتې: ۳۰۶
د امريکايې پوهنتون غير نصابي فعاليتونه ۳۰۷
اقتصادي استثماري پروژې: ۳۰۸
امريکايې پوهنتون او د C.I.A لپاره جاسوسي: ۳۰۹
خاتمه ۳۱۰

د دوهم چاپ سریزه

الحمدلله رب العالمین، و الصلاة و السلام علی إمام الهداة المرسلین، و علی آله و أصحابه الذین أناروا الدنیا بنور الدین، و علی من تبعهم بإحسان و نشر الهدی إلی یوم الدین اجمعین.

ما دا ګومان نه کاوو چې د (فکري پوهنې) کتاب ته دې د افغاني ټولنې د علماؤ، طلابو، محصلینو، لوستوخلکو، او منورینو په منځ کې دومره مقبولیت اوتأثیرحاصل شي لکه چې په لومړي چاپ کې ور ته حاصل شو. دا هرڅه د الله تعالی په خاص فضل، او بیا له اسلامي فکر سره زمونږ د ملت د کلك تړاو او له هغه څخه د دفاع د احساس له برکته رامنځته شول.

د (فکري پوهنې) کتاب چې څنګه په لومړي ځل له چاپه راووت په ډیره لنډه موده کې په بازارکې خلاص شو، ځکه چې د صلیبي یرغل په خلاف په روانه هر اړخیزه مبارزه کې زمونږ د ملت علماء، دعوتګر، د فکر او نظر خاوندان، او مجاهدین د مسلح جهاد ترڅنګ د فکر او فرهنګ په ډګرکې د غرب د فکري یرغل د مقاومت وسایلو او فکري ادبیاتو ته شدید ضرورت لري، او دغه ډول کتابونوته ځوانان او له دین، ملت، او وطن څخه مدافع با احساسه خلك ډیر تږي دي. او دهرې ورځې په تیریدو یې دغه تنده نوره هم ځکه زیاتیږي چې نور د اسلامي نړۍ د لوستو خلکو په ذهنونو او فکرونوکې د غربي فلسفې ادبیاتو، او د ډیموکراسۍ، بشري حقوقو، مساوات، روشنفکرۍ، سولې، ترقۍ، او نورو په سلګونو پوچو شعارونو، او بې حقیقته مفاهیمو خپل ځای له لاسه ورکړی دی. د ملت ځوانانو او با احساسه خلکو ته نور د غرب په فلسفه کې پرته له دوکې، دروغو، تعصب، ظلم، خیانت، اختلاس، زبیښناك، او تنګ نظرۍ، نورڅه په نظر نه ورځي.

د امت مخلص بچيان غواړي چې يوځل بيا په ريښتيني ډول د اسلام شريعت، او د اسلامي فکر مفاهيمو او فکري ادبياتو ته راوګرځي، او دغه احساس په افغاني ځوانانوکې تر بل هرچا زيات ليدل کيږي، خو ستونزه داده چې افغاني ځوانانو ته افغاني علماؤ او مفکرينو په معاصرو اسلامي موضوعاتو يا ډيرې لږې ليکنې کړي دي، او يا هم ځوانانو ته په پراخه پيمانه ندي رسيدلي، چې دغه ستونزه شايد ډير اسباب ولري.

خو اوس ددې وخت رارسيدلی چې د نوي نسل مجاهدينو او ځوانانو ته له غرب سره د مقابلې په ډګرکې ښې ډيرې ليکنې وشي، او په پراخه پيمانه ور ورسول شي. په دې هکله زه يوځل بيا په ټينګه ددين له علماؤ او د تعليمي ادارو او مؤسساتو له چلوونکو څخه غوښتنه کوم چې په خپلو درسونو او تعليمي نصابونو کې د اسلامي فکر معاصرو مفاهيمو ته ځای ورکړي، او پدې ډول د غرب د سيکولر او الحادي مفاهيمو د سيلاب مخه ونيسي. او په همدې مقصد دادی مونږ يوځل بيا د (فکري پوهنې) کتاب له نويو زياتونو سره چاپوو.

د (فکري پوهنې) په دويم چاپ کې لاندې بدلونونه راغلي دي:

١. د کتاب ژبې ته بيا له سره کتنه شوې ده، د توان ترحده يې مطبعي او ژبنۍ غلطۍ اصلاح شوې دي. هڅه شوې چې دکتاب ژبه ډيره علمي نه، بلکه ډيره عام فهمه وساتله شي، تر څو هغه خلك هم ورباندې ښه پوه شي چې له شرعي علمي اصطلاحاتو سره ډيرآشنا ندي.

٢. د (امريکايي اسلام) په مضمون کې د افغانستان په تعليمي نصاب کې د منفي لاسوهنې او له هغه څخه د جهادي او اسلامي مفاهيمو د ويستلو د شاهد په توګه د مجاهدينو د وخت او د امريکايانو تر يرغل د وروسته وخت د لومړي ټولګي د کتابونو محتوی په مقارنوي ډول راوړل شوې ده. چې لاسوهنې يې تشخيص شوي، او تقريبا پر هر مضمون يې يوه مختصره تبصره شوې ده. ترڅو عامو

خلکو ته هم معلومه شي چې غربیان او داخلي ملګري یې څنګه کوښښ کوي چې زمونږ د ملت د نوي نسل له ذهنونو څخه اسلامي مفاهیم وباسي، او پرځای یې د غربي ژوند او فلسفي ارزښتونه ورته معرفي کړي.

۳. په کتاب کې د(معاصرفکري ارتداد) په نامه یومکمل مضمون ور زیات شوی دی. فکري ارتداد هغه ارتداد دی چې خاوندان یې په فکري لحاظ د کفر د معاصرو ډولونو لکه ډیموکراسۍ، لیبرالیزم،کمونیزم، ګلوبلایزیشن، نشنلیزم، هیومنزم او نورو کفري نظریاتو منونکي وي، د اسلامي نظام او دشریعت د تطبیق په کلکه مخالفت کوي، او د اسلامي حکومت د جوړیدو د مخنیوي په هدف یې له کفارو سره لاسونه یوکړي. خو لدې هرڅه سره بیا هم په اسلامي ټولنه کې اوسیږي، او ځانونه مسلمانان هم بولي.

دا چې دغه موضوع یوه ډیره مهمه،خطرناکه، او حساسه موضوع ده، او په ځیرلوکې یې ډیر قلموال د افراط او یا تفریط ښکار شوي دي، چې ځیني یې د هر چا د تکفیر مرحلې ته رسیدلي، او ځینې نور یې بیا صریح کفر ته هم کفر نه وایې، او د مرجئه ؤ لاره یې نیولې ده. دغه موضوع باید په معاصراسلامي فکرکې دداسې علماؤ په قلم امت ته وړاندې شي چې د اسلام په حقیقي روح او هم د معاصرکفر په اشکالو او ډولونو ښه خبر وي، او د کره شرعي دلائلو په رڼا کې یې په اړه موقف ونیسي.

له نیکه مرغه پدې اړه د اوسنۍ زمانې د ستر داعي، او خبیرعالم علامه (ابوالحسن علي ندوي رحمه الله) مشهوره علمي او فکري مقاله (ردة لأبابکرلها) د هغه په مشهورکتاب(إلي الإسلام من جدید) کې په عربي ژبه مخې ته راغله. ددې لپاره چې علامه ندوي رحمه الله د مسلمان شرق او د کافر غرب ترمنځ د فکری کشمکش په اړه پراخه مطالعه لري، او پدې ارتباط یې ډیرکتابونه هم لیکلي دي، او له بل

لوري نوموړی د اهل سنت والجماعت ټولو فکري مکاتبو ته یو منلی معتدل شخصیت، او له الله تعالی څخه ویریدونکی عالم دی، نو غوره مو وبلله چې د موضوع په اړه د خپله څه لیکلو پرځای د هغه مقالې ته په خپل کتاب کې ځای ورکړو، چې پدې کار سره به مو له یوې خوا ددې مهمې موضوع په اړه خپل ملت ته د سالم او جدي موقف د خپلولو توصیه کړې وي، او له بلې خوا به مو موضوع خپل مؤمن ولس ته دداسې یو ستر عالم او دعوتګر په قلم وړاندې کړې وي چې خلك یې په اعتدال او دیانت پوره باور لري. د یادولو وړ ده چې علامه ندوي رحمه الله هم دغه موضوع زیاتره له فکري اړخه څېړلې ده، نه د شرعي حکم د بیان او فتوی له اړخه، ځکه چې د شرعي حکم بیان یې تحقیقي بحث ته ضرورت لري، او مونږ ته هم دلته د موضوع فکري اړخ اهمیت لري.

یوه بله خبره هم د یادولو وړ ده، او هغه دا چې کله چې د(فکري پوهنې) لومړی چاپ خپور شو، د هیواد د ډیرو سیمو(دري ژبو) علماؤ، طلابو، د پوهنتونونو محصلینو، او عامو خلکو یې(دري) ژبې ته د ترجمې مکرره غوښتنه وکړه، چې مونږ هم د هغوئ دې غوښتنې په پام سره د(فکري پوهنې) کتاب (دري) ژبې د (دانستیهای از فکر اسلامي) په نوم ترجمه کړ، چې پر چاپولو یې کار روان دی، او إن شاءالله تعالی چې په نږدې راتلونکي کې به د مینه والو لاسونو ته ور ورسیږي.

په پای کې یوځل بیا له علماؤ، د فکر او نظر له خاوندانو، او د اسلامي حریم له فکري مدافعینو څخه هیله لرم چې د کفر او ګمراهۍ د معاصرو اشکالو په هکله دې نوي نسل ته بنې ډیرې،کره، او روښانه لیکنې وکړي، ترڅو د غرب د فکري سیلاب مخه ونیسي، او راتلونکي نسلونه د هغوئ په دامونو کې له ښکیل کیدلو څخه وژغوري. او همدارنګه په آخر کې بیا هم ددې خبرې یادونه کوم چې که پدې کتاب کې ما حق بیان کړی وي نو دا به د الله تعالی له لوري پر ما د هغه فضل او احسان وي، اوکه چیرې زه په کوم حکم او دریځ کې

خطا شوی یم دا به زما دکم علمۍ نتیجه وي، نه دا چې زه به پر غلطۍ ټینګار کوم. هیله ده چې د اسلامي فکر استاذان ما خپلوکمزوریو او تیروتنو ته متوجه کړي، او پدې کار سره هم خپل مسؤلیت رفع کړي، او هم پر ما خپله مهرباني او زړه سوی ولوروي. والسلام

دکفر د ماتې، او د اسلام دسرلوړۍ په هیله.

عبدالهادي((مجاهد))

بسم الله الرحمن الرحیم

دلومړي چاپ سریزه

څو مهمې خبرې

الحمدالله رب العلمین والصلاة والسلام علی اشرف الانبیاء و المرسلین وعلی آله و اصحابه ومن اتبع سنته الی یوم الدین اجمعین،

قال الله تعالی: لَتُبۡلَوُنَّ فِيٓ أَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَذٗى كَثِيرٗاۚ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ﴿١٨٦﴾ آل عمران: ۱۸۶

دغه کتاب په حقیقت کې د پنځو مهمو مقالو مجموعه ده چې له (فکري جګړه) (پردي میعارونه)، (امریکايي اسلام)، (ډیموکراسي کفر دی که اسلام؟) او (دکابل مسیحي پوهنتون) څخه عبارت دي. د کتاب مقالې که څه هم دموضوع په لحاظ سره جلا جلا دي، خو د هدف په لحاظ ټولې د یوه هدف وضاحت کوي، او هغه دا چې کفار او په ځانګړي ډول غربیان څنګه د عسکري جګړې تر څنګ د دین، فکر، عقیدې، اخلاقو، او فرهنګ په ډګر کې هم د مسلمانانو پر خلاف په یوه لویه هر اړخیزه فکري جګړه اخته دي، او پدې جګړه کې ترعسکري جګړې مخکې هم دي.

۱. ددغه ډول یو کتاب لیکلو ته مې ځکه ضرورت احساس کړ چې زمونږ ملت د جګړې، قربانیو، او دښمن ته دماتې ورکولو په مجال

کې د (استاذئ) نړیوال شهرت لري، خو له دښمن سره د فکري جګړې په هکله ئې لاتر اوسه د مجاهدینو او مدافعینو په ذهن کې یو واضح تصور او روښانه منهج نشته، او نه تر اوسه چا د دښمن له فکر او نظر څخه په پوره ډول خبرکړي دي. او دا ځکه چې د اسلام په خلاف د فکري جګړې، او د دښمن د خطرناکو پلانونو او طرحو په هکله نه زمونږ په دیني، او نه هم په دنیوي، تعلیمی نصابونو کې څه تدرسیږي، ددغه ډول فکري زده کړې د نشتوالي ښايي بیلابیل عوامل وي، خو نتیجه ئې دا راوتلې چې که څه هم چې زمونږ ملت د تل لپاره یرغلګر نه دی منلي، خو د یرغلګرو د افکارو د خوریدو مخنیوی ئې هم ندی کړی، چې دغو پردیو افکارو بیا هر ځل یو نوی نوی مصیبت زیږولی دی.

ددې لپاره چې دا ځل بیا له دغه ډول مصیبت سره مخ نشو، او له فتحې وروسته بیا دوېر په تغر کښیننو، او دچارو واګې مو بیا د داسې چا لاس ته ورنشي چې دښمن ئې دهماغې ورځې لپاره له اوسه تیاروي، او په ملت کې (ذهن سازي) ورته کوي، په پورتنیو مهمو اساسي موضوعاتو مو لیکنه وکړه، او دا دی خپل ملت ته ئې د مسؤلیت درفع کولو او قضاوت لپاره وړاندې کوو، هیله ده چې د ملت زړه سواندي او دردمن بچیان ئې په غور ولولي او په رڼا کې ئې د واردو شوو افکارو، اشخاصو، فکري ډلو، او تنظیمونو په هکله مناسب دریځ خپل کړي.

۲. ددغه کتاب مخاطب د افغانستان ټول مؤمن ملت دی، خو په خاص ډول ئې له معلمینو، مدرسینو، امامانو، خطیبانو، د پوهنتون له محصلانو، د مکتب او مدرسي له طالبانو، د سنګر له مجاهدینو، او د فکر او نظر له خاوندانو د لوستلو هیله لرم. ځکه چې همدغه خلک د ټولنې د دین، ایمان، عقیدې، اخلاقو، تمدن، ملي او تاریخي ارزښتونو ساتونکي او مدافعین دي. که چیرې دغه خلک له خپل دین، ملت، او هیواد سره وفادار پاتې شي ټول ملت به په آزادۍ، سرلوړۍ، او عزت کې ژوند تیروي، او که-الله دې نه کړي - دغه خلک د پردیو افکارو، نظریاتو،

عقائدو، او پردي فرهنګ ښکار شول، د دوئ له امله به ټول ملت له اجتماعي ذلت او بدبختۍ سره مخامخ کیږي.

۳. دجهاد له قیادت او د دیني مدارسو او مکاتبو له استاذانو څخه مې هیله ده چې مجاهدین، طلاب، او د نوي نسل ځوانانو ته ددغه کتاب، او یا دې ته د ورته کتابونو د لوستلو جدي توصیه وکړي، تر څو د دښمن پر خلاف چې خطرناک پلانونه لري آګاهانه جهاد او مبارزه وکړي، او هم په پوره بصیرت د خپل ملت وګړي د اسلام د دښمنانو په دسیسو او طرحو خبر کړي.

۴. دغه کتاب زما د ډیرو کلونو د تدریس، دعوت، مطالعې، دافکارو او نظریاتود مقارنې، او دجهاد او مبارزې له ډګر څخه دحاصلو شوو تجربو او معلوماتو خلاصه ده چې دسلګونو کتابونو، مجلو، او د زرګونو صفحو له لوستلو وروسته په لاس راغلې ده. ددغو مقالو، په لیکلو کښې مې د ډیرقدرمنو علماؤ او د اسلامي فکر د قیادتونو له تالیفاتو، تجاربو، او توصیو څخه استفاده کړې ده، خو هغه پدې ډول چې دهغوئ له کتابونو مې اغیزه او انګیزه اخیستې، او بیا مې دهمدغه تاثر او عمومي انګیزې په رڼا کې خپل افکار او معلومات چې حق راته ښکاره شوي دي لیکلی دي. او کله کله مې د هغوئ افکارو او مفاهیم پرته لدې چې هغوئ ته یې منسوب کړم رانقل کړي دي. ددې کار علت دا ؤ چې زمونږ د ټولنې علماء اودفکر او نظر خاوندان په فکري لحاظ ډیر سره ویشلي دي. ځینې ئې له یو فکر او مفکر څخه متاثره دي، او ځینې نورئې بیا له بل فکر او مفکر څخه، خو په عین وخت کې بیا په خپل منځ کې دومره اختلافونه او حساسیتونه هم لري چې یواځې په یوه کتاب د مخالف مفکر یا مؤلف دنوم شتون ددې سبب ګرځې چې اصلاً هغه کتاب ونه لولي. که څه هم چې علمي ذوق او انصاف دا تقاضا کوي چې د مسلمانو مفکرینو او علماؤ کتابونه دې په پراخه سینه ولوستل شي، ښه

شی دې ورڅخه واخستلی شي، او له ناسم افکار دې ئې د شريعت په رڼا کې رد شي.

د پورتنۍ ملاحظې په نظرکې نيولو سره ما ډير مراجع نه دي ذکر کړي، بلکه افکار مې د لوستونکو مخې ته ايښې. که د منلو وړ وي ودې ئې منې، او که د ردولو وي رد دې ئې کړي. په اشخاصو دې حکم او قضاوت نه کوي، بلکه په افکارو او نظرياتو دې قضاوت وکړي. او بله خبره دا وه چې زما د استفادې مراجع اکثره په نورو ژبو کې ول، چې زمونږ په محيط کې په عام ډول نه پيداکيږي. او که پيدا شي دهر چا د پوهيدو وړ نه دي.

۵. او په پای کې دا يادونه کووم چې که زه په دې کتاب کې پرحق يم، او حق مې لوستونکو ته وړاندې کړی وي، نو دا به يوائې د الله فضل او لارښوونه وي، او که زه په کوم ځای، يا په کوم حکم کې خطا شوي يم دا به زما تقصير او ناپوهي وي چې د ريښتيني اسلامي فکر له استاذانو، او د دين له علماؤ څخه خپلي غلطۍ ته د متوجه کولو هيله لرم. نور تاسې او دا هم دکتاب متن، والسلام.

عبدالهادي (مجاهد)

فكري جكره

فکري جګړه

د ملتونو د دائمي تسخيرولو او د هغوئ دهيوادونو پرته له جګړي د نيولو لپاره فکري جګړه تر عسکري جګړي ډيره کاريګره او مؤثره ده، ځکه چې عسکري جګړه مقاومت، حساسيتونه، او بالمثل غبرګونونه راپاروي چې د جګړي د اوږديدلو او د جنګي مصاريفو او تلفاتو د زياتيدلو سبب ګرځي، چې دا هر څه بيا وروسته د يرغلګرو په ماتې تماميږي، که څه هم چې ډيره موده وروسته وي. تاريخ ثابته کړې چې پوځي فتحه او تسلط هيڅکله دائمي نشي پاتې کيدی تر هغه چې فکري فتحې د پوځي فتحې ځای نه وي نيولی.

خو فکري تسخير د عسکري تسخير پر خلاف د تل او يا ډيرې اوږدې مودې لپاره پاتې کيږي. د فکري تسخير تداوم په دې پورې اړه لري چې فاتح فکر څومره په حقه دي، او څومره د مفتوحې سيمې لپاره له ځانه سره د خير، عدل، معقوليت او انسانيت، پيغام لري.

اوس چې صليبي غرب د امريکا په مشرۍ پر افغانستان يرغل کړی، او غواړي افغانستان خپله يوه مستعمره، او افغانان د آزادۍ اوډيموکراسۍ په غولوونکو نومونو خپل غلامان وګرځوي، نو همدې د فکري جګړې اهميت ته په پام سره ئې دخپلې عسکري جګړې ترڅنګ په پراخه پيمانه يوه لويه فکري جګړه د افغانانو د ذهنونو د فتح کولو لپاره هم روانه کړې ده.

امريکا په افغانستان کې دعسکري جګړې د پرمخ بيولو لپاره يوائې څلور پنځه مؤسسې په کار اچولي چې دامريکا له پوځ، ناټو، ايساف، افغاني اميتی قواؤ، او جاسوسي ادارو څخه عبارت دي، خو د فکري جګړې لپاره بيا امريکا او ملګرو ئې تقريباً څلور زره ناپوځي مؤسسې په کار اچولي چې د افغانانو د ژوند په ديني، سياسي، اجتماعي،

کلتوري، رواني (روحي)، تعلیمي، اقتصادي، او نورو بیلا بیلو اړخونو په مسلسل ډول کار کوي، ځکه چې امریکایان پدې پوهیږي چې یوه ورځ به له افغانستان څخه په پوځي لحاظ وتلو ته اړ کیږي، نو له همدا اوسه باید په افغانستان کې خپله فکري جګړه پداسې فعال او مؤثر ډول پرمخ بوځي چې فکري فتح ئې بیا د عسکري ماتې ځای ونیسي، لکه چې همدغه تجربه انګریزانو او فرانسویانو تر دوئ مخکې هم په خپلو اسلامي مستعمراتو کې عملي کړې وه، چې دهغو هیوادو پر آزادیدلو د لسګونو کلونو تر تیریدلو وروسته په یوه کې ئې هم تر اوسه اسلامي نظام ندی راغلی.

د فکري جګړې تعریف:

فکري جګړه هغه جګړه ده چې کفار ئې د مسلمانانو د تسخیرولو او دهغوئ د شریعت، عقیدې، فکر، عرفونو او عنعناتو، سلوک، اخلاقو، او دژوند د اسلامي بنې د له منځه وړلو لپاره د ناپوځي وسائلو له لارې ددې لپاره پرمخ بیایي چې مسلمانان له خپل ځانګړي تشخص او پیژنګلوۍ څخه محروم، او په هر څه کې ئې د غرب په تقلید اخته کړي،. تر څو دکفارو په خلاف دجګړې تصور هم په ذهن کې ونه لري.

په فکري جګړه کې د مسلمانانو فزیکي وجود هدف نه ګرځولی کیږي، بلکه دهغوئ دین، فکر، ټولنیز عنعنات، شخصي او اجتماعي اخلاق او رواني (روحي) کیفیت دهدف په حیث تر ضربې لاندې نیول کیږي. ځکه چې دا هغه عوامل دي چې د ټولنې افراد له خپل فزیکي او معنوي وجود څخه د دفاع، او د یرغلګر په مقابل کې د مقاومت لپاره دجګړې په صف کې دروي. خو هر کله چې دغه عوامل په تدریج سره په سیستماتیک ډول له منځه یوړل شي، د دښمن په مقابل کې مقاومت په خپله له منځه ځي، چې په نتیجه کې دښمن له هر ډول مالي او ځاني تلفاتو خوندي پاتې کیږي او هدف هم پرته له جګړې لاسته ورځي.

د فکري جګړې وسائل:

لکه څنګه چې په پوځي جګړه کې پوځي وسائل لکه پوځیان، توپ، ټانګ، طیاره، بم، بارود، ګولۍ، ټوپک، پوځي ټکنالوژي، او پوځي استحکام، د ماهرو او روزل شویو پوځي افسرانو لخوا کاریږي، همدا ډول په فکري جګړه کې فکري وسائل لکه: معلم، کتاب، مکتب، پوهنتون، علمي تحقیقات، کتابخانې، اخبارونه، مجلې، ژورنالیزم، ادبیات، اجتماعي علوم (سوشل ساینس) صحي خدمات لکه شفاخانې، کلینکونه، تفریحي وسائل لکه پارکونه، کلبونه، لامبوځایونه، دسمندر ساحلونه، رسنۍ لکه راډیوګانې، تلویزونونه، سینماګانې، تیاترونه، انټرنیټ، سټلایټ، دفلم جوړونې کمپنۍ، سیاست او سیاسي شخصیتونه او سیاسي احزاب، جنس (Sex) او په هرڅه کې دښځې استعمال، او دې ته ورته نور وسائل د ماهرو او روزل شوو خلکو لخوا په سیستماتیک ډول کاریږي. دا ټول هغه وسائل دي چې فکر متاثره کوي، د ملتونو فکري مسیر وربدلوي، او دکفارو لخوا په پوره مهارت د مسلمانانو پر خلاف استعمالیږي.

د اسلام او مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې میدان دومره پراخ دی چې د انساني ژوند ټول اړخونه ئې نیولي دي، او د غرب په زرګونو مؤسسې ورکښې په کار اخته دي.

دفکري جګړې تاریخ:

دحق او د باطل تر منځ فکري جګړه تر عسکري جګړې هم اوږد تاریخ لري. له هماغې اولې ورځې چې د آدم علیه السلام او ابلیس دښمني شروع شوې ابلیس چې د باطل ممثل دی د آدم علیه السلام په خلاف ئې له فکري جګړې کار اخیستی، او دآدم علیه السلام دمغلوبولو لپاره ئې له فکري وسائلو کار اخستی. ابلیس چې کله پدې پوه شو چې آدم ئې دښمن دی، او په هغه باندې په زرو غلبه نشي حاصلولی، نو ئې له فکري وسائلو لکه: د نصحیت تظاهر، له آدم علیه السلام

سره دخواخوږۍ د عوی، او بیا دخپلې دعوې د ریښتني ښکاره کولو لپاره له قسمونو څخه کار اخستل پیل کړل، او په درواغجنو قسمونو ئې آدم علیه السلام ته وسوسه ورواچوله، تر دې چې هغه او د هغه ښځه ئې وښویول، اوله جنت څخه ئې راوویستل. الله تعالی د آدم او ابلیس ترمنځ د فکري جګړې جریان داسې بیانوي.

﴿ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ
فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ١١ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا
تَسۡجُدَ إِذۡ أَمَرۡتُكَۖ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٖ ١٢ قَالَ
فَٱهۡبِطۡ مِنۡهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَٱخۡرُجۡ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ١٣ قَالَ
أَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ١٤ قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ١٥ قَالَ فَبِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي
لَأَقۡعُدَنَّ لَهُمۡ صِرَٰطَكَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ١٦ ثُمَّ لَأٓتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ
وَعَنۡ أَيۡمَٰنِهِمۡ وَعَن شَمَآئِلِهِمۡۖ وَلَا تَجِدُ أَكۡثَرَهُمۡ شَٰكِرِينَ ١٧ قَالَ ٱخۡرُجۡ مِنۡهَا
مَذۡءُومٗا مَّدۡحُورٗاۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمۡ أَجۡمَعِينَ ١٨ وَيَٰٓـَٔادَمُ
ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ فَكُلَا مِنۡ حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا
مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩ فَوَسۡوَسَ لَهُمَا ٱلشَّيۡطَٰنُ لِيُبۡدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنۡهُمَا مِن
سَوۡءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنۡ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيۡنِ أَوۡ
تَكُونَا مِنَ ٱلۡخَٰلِدِينَ ٢٠ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٢١ ﴾
الأعراف: ١١- ٢١

ترجمه: (څه شي منع کړې ته چې سجده دې ونه کړه کله چې امر وکړ ما تا ته!؟ ابلیس وویل زه له آدم څخه غوره یم. زه دې له اوره پیداکړی یم او هغه دې له خټې پیداکړی. الله ورته وویل نو کوز شه له دغه آسمان یا جنت څخه، ندی لائق تا ته چې لویي وکړې پدې ځای کې، نو ووځه بیشکه چې ته ئې له ذلیلانو. وویل ابلیس: مهلت راکړه ماته تر هغې ورځې چې مخلوق بیرته راژوندی کولی شي. الله ورته وویل: بیشکه ته له مهلت ورکړ شوو څنې ئې (تراول پوکي پورې) وویل: ابلیس نو قسم دی په ګمراه کولو ستا مالره (په سبب د آدم) چې هرو مرو به کښینم دوئ ته ستا په سمه لار کې، او خامخا به راځم دوئ ته له مخې د دوئ او له شا د دوئ او له ښیوطرفو د دوئ او کیڼو طرفو د دوئ، او نه به مومې ته اکثر د د وئ شکر ایستونکي. الله ورته وویل: ووځه لدې ځایه غمجن رټلی شوی. هر څوک چې ستا لاره غوره کړي لدوئ څخه خامخا به ډک کړم جهنم له تاسې ټولو څخه، او وویل الله ﷻ ای آدمه: اوسه ته اوښځه ستا په جنت کې، او خورئ تاسې دواړه له هر ځایه او هر شي څخه چې خوښه مو وي. او مه نږدې کیږئ تاسې دواړه دغې ونې ته، (اوکه ورنږدې شئ) نو شئ به تاسې دواړه له ظالمانو څخه (په خپلو ځانونو) نو وسوسه واچوله دې دواړو ته شیطان د دې لپاره چې ښکاره کړي دوئ دواړوته هغه چې پټ کړی شوي وو د دوئ له عورتونو. او ابلیس ورته وویل: نه یاست منع کړي تاسې رب ستاسې لدې ونې مګر ددې لپاره چې نشی تاسې دواړه پرښتې، او یا چې نشئ تاسې دواړه له تل پاتې کیدونکو په جنت کې. او سخت قسم ئې وکړ دوئ ته چې بیشکه زه تاسې دواړو ته له نصیحت کوونکو څخه یم).

په پورتنیو آیاتونو کې وینو چې شیطان له آدم علیه السلام سره په خپلې دښمنۍ کې له هرې لارې او وسیلې څخه دکار اخیستلو سخت قسم یادوي. او مؤمنانو ته په سمه لاره کې دکمین نیولو خبره کوي، او بیا وروسته د آدم علیه السلام د تیر ایستلو لپاره له قسمونو، او د نصیحت کولو له تظاهر څخه کار اخلي، اوخپله دښمني له آدم علیه

السلام سره د پستې ژبې په کارولو پرمخ بیائې، چې دا ټول فکري وسائل دي.
همدغه ډول د تاریخ په اوږدو کې د باطل پلویانو تل د انبیاؤ په خلاف په خپلو مبارزو کې د جنګي وسائلو تر څنګ له فکري وسائلو څخه کار اخیستی، کله ئې په انبیاؤ پسې پوچ او بیځایه تبلیغات کړي، کله ئې هغوئ ته لیوني، کم عقل، کوډګر ویلي، او کله ئې په بیلا بیلو غولوونکو خبرو او وسائلو خلک د انبیاؤ په خلاف دجنګ په صف کې درولي دي. او کله ئې هم د مؤمنانو پر خپل دین او پیغمبر د شکمن کولو هڅې کړي دي.
همدارنګه کله چې قریشو ولیدل چې قرآن په خلکو تاثیر کوي، دحق دعوت ئې زړونو او ذهنونو ته رسیږي، او دقناعت په نتیجه کې په رسول ﷺ ایمان راوړي، هغوئ ګومان کاوه چې که چیرې د حق دعوت همدغه ډول خلکو ته له کوم مزاحمت پرته ور ورسیږي کیدی شي ټول قریش مسلمانان شي، نو ځکه ئې فیصله وکړه چې باید د قرآن په مقابل کې له لغو خبرو او چټیاتو کار واخلي. او یا هم د قرآن د مجلس په مقابل کې د اشعارو، کیسو، او د پخوانیو بادشاهانو دخرافي نکلونو مجالس جوړ کړي، او خلکو ته ووایې چې راشئ، زمونږ کیسې، شعرونه، او افسانې دمحمد ﷺ ترقرآنه خوندورې د ي. لکه چې همدغه کار به د قریشو یو مشر (مالک بن النضر) تر سره کاوه. الله تعالی فرمایې ﴿ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَسۡمَعُواْ لِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ وَٱلۡغَوۡاْ فِيهِ لَعَلَّكُمۡ تَغۡلِبُونَ ٢٦ ﴾ فصلت: ٢٦

ترجمه: او وایې هغه خلک چې کافران شوي دي غوږ مه ږدئ دغه قرآن ته (چې محمد صلی الله علیه وسلم ئې لولي) او شورماشور واچوئ (په وخت د لوستلو د قرآن کې چې نور خلک ئې وانه وري. دغه ټول ناپوخي وسائل او طریقې وې چې د قرآن د پیغام د خپریدلو د مخنیوي

لپاره ئې په کار اچول. نن هم دحق د دعوت او آواز په مقابل کې په ملیاردونو د باطل غږونه د ډول ډول تبلیغاتو شورماشور جوړوي، تر څو د نړۍ خلک دحق آواز وانه وري. خو فرق ئې له پرون سره دا دی چې پرون د باطل آوازونه یوازې دخولې په زور پورته کیدل، او نن د راډیو، تلویزیون، سټیلایټ، انټرنټ، مطبوعاتو، او مبتذلو ادبیاتو په زور پورته کیږي. او خلک د حق ددعوت له اوریدلو ایساروي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زمانه کې هم د مدینې د یهودو علماؤ کوښښ وکړ چې مسلمانان په اسلام باندې شکمن کړي. او هغه داسې ؤ چې د اسلام تر راتګ دمخه به د مدینې عربو یهودو ته د داسې خلکو په سترګه کتل چې د آسماني دین علم ورسره دی، له وحې او انبیاؤ سره ئې تړاو دی، او د پخوانیو پیغمبرانو د علم او معرفت وارثان دي. نو له همدې امله به ئې هغوئ ته د قدر او احترام په سترګه کتل.

یهودو وغوښتل چې د مدینې د عربو له دغه باور څخه سوء استفاده وکړي، او هغوئ د اسلام په اړه په شک کې واچوي، نو فیصله ئې وکړه چې د مسلمانانو پر خپل دین د شکمن کولو پخاطر به دسهار له مخې ایمان راوړو او دهماغې ورځې په مازدیګر کې به بیرته یهودیت ته راوګرځو، پدې کار سره به عرب داګومان وکړي چې مونږ خو اهل کتاب یو، د دین، وحې، نبوت، او الهي احکامو د پیژندلو تجربه لرو، دا چې مونږ له اسلامه بیرته راوګرځیدو، نو ښائي اسلام به هغه حق دین نه وي چې په مخکنیو کتابونو کې ئې وعده شوې وه، نو پدی کار به دمدینې عرب په مونږ باور وکړي، او زمونږ پر پله به پل کیږدي، او له اسلامه به مرتد شي، دلته هم یهودو د اسلام په خلاف یوه فکري وسیله چې (دین او ایمان) دی استعمال کړه، الله تعالی د دوئ د دغې دسیسې په هکله فرمائي:

﴿ وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٧٢ ﴾آل عمران: ٧٢

ترجمه: (وویل: یوې ډلې د اهل کتابو ایمان راوړئ پر هغه کتاب چې نازل شوی پر هغو خلکو چې ایمان ئې راوړی، د سهار له مخې، او بیا کافر شئ په آخر دهمدغې ورځې کې، کیدای شي چې هغوئ (مسلمانان) له اسلامه وګرځي)

دغه دسیسه نن هم د اسلام په خلاف په بیلا بیلو شکلونو کی په کار اچول کیږي، نن هم په اسلامي نړۍ کې د دښمن د فکري غلامانو یو لوی لښکر د استاذانو، فیلسوفانو، دکتورانو، څیړونکو، لیکوالو، شاعرانو، هنرمندانو، او ژورنالستانو په شکل کې وجود لري چې له بیلابیلو لارو، او په بیلا بیلو ډولونو، او د بیلا بیلو فکري وسائلو په کارولو مسلمانان د اسلام په اړه شکمن کول غواړي، او خلکو ته اسلام، د ارتجاع، تروریزم، وحشت، او د تاویخوالي ددین په نامه معرفي کوي، او په اسلامي عقایدو او احکامو ئې بی باورۍ ته هڅوي.

دغه خلک دورځې له مخې دخلکو په وړاندې لکه د یهودو د دسیسې ځان مسلمان معرفي کوي، خو وروسته بیا په پټه د اسلام په خلاف په کار اخته وي.

د فکري جګړې یوه بله هڅه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زمانه کې هغه وه چې نږدې وو یهود دهغې له لارې د مدینې د انصارو تر منځ یوه لویه خونړۍ جګړه رامنځته کړي. او هغه داسې چې یوه ورځ د یهودو یو لوی سپین ږیری مشر (شاس بن قیس) د اوس او د خزرج د قبیلو مسلمانان ولیدل چې په خپلو کې ئې په مینه او محبت مجلس کاوه. پداسې حال کې چې تر اسلامه دمخه همدغه دوه قبیلې په خپلو کی په لسګونو کاله جنګیدلې وې، او ښه ډیرئې یو له بل څخه مړه کړي ول. خو د اسلام په منلو ئې پخواني هر څه سره هیر کړل، او یوه

نوې دوررولی او محبت دوره ئې پيل کړه. په (شاس بن قيس) دغه حالت ښه ونه لګيده، او عزم ئې وکړ چې مسلمانان بيرته په خپلو کې سره وجنګوي. ددې کار لپاره ئې يوه خطرناکه فکري وسيله انتخاب کړه. او هغه دا چې يو زلمی يهودی هلک ئې په چل د اصحابو په منځ کې کښيناوه، او هغه ته ئې ويلي ؤ چې د مسلمانانو په مجلس کې د (بعاث) دجګړې چې د اوس او دخزرج تر منځ ډيره پخوا تيره شوي وه، هغه اشعار ووايه چې دوئ په جګړو کې يو د بل په خلاف ويلي ول. پدې سره به دهغوئ په ذهنونو کې هماغه پخوانی د جنګ خاطرې را تازه شي، او يو ځل بيا به يو د بل په خلاف جګړې ته و هيځيږي. شاس همدا طرحه عملي کړه، او نتائج ئې هم هماغه ډول راووتل لکه چې ده اټکل کړي ول، خو د الله ﷻ رحمت دا وشو چې تورو ته تر لاس کولو د مخه رسول الله صلی الله عليه وسلم ته خبر وررورسيد، هغه صلی الله عليه وسلم له خپلو مهاجرو اصحابو رضی الله عنهم سره راغی. او په وعظ او نصحيت ئې د دوئ تر منځ د نښتونکې جګړې په اور اوبه توی کړې، او د يهودو دسيسه ئې شنډه کړه.

همدغه ډول په بيلا بيلو وختونو کې کفارو هڅې کړې چې مسلمانان د عکسري جګړې پر ځاې په فکري جګړې مغلوب کړي. دغه فکري جګړي کله د يهودی عبدالله بن سبا په شکل کې، او کله هم د نورو فکري ډلو لکه زنادقه ؤ، روافضو، او نورو په شکل کې روانې وې، تر دې چې صليبي غرب له مسلمانانو سره په خپلو عسکري جګړو کې له مسلسلو ماتو وروسته ديوې خطرناکې وسيلې په حيث دعسکري جګړو پر ځای د اسلامي امت په خلاف وکارولې.

دغرب لخوا په منظم ډول د مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې د په کار اچولو پلان د فرانسې بادشاه نهم (لويس) هغه وخت طرحه کړ چې نوموړی په (۱۲۵۰م) کال کې په مصر کې د منصورې په جګړه د فرانسوي لښکر تر تباه کيدو وروسته د مسلمانانو په لاس اسير شو، او بيا وروسته د ډيرې لويې فديې په بدل کې خوشې شو.

نهم (لویس) دځپل بند په وخت کې پدې غور وکړ چې ولې مسلمانان د مادي او پوځي وسائلو له کموالي سره سره بیا هم په کفارو هر وخت غالبیږي؟ هغه د اوږده تفکیر په پای کې دې نتیجې ته ورسیده چې د مسلمانانو د قوت سرچینه په مادیاتو کې نه، بلکه د دوئ په دین، عقیده، اخلاقو، او معنویاتو کې ده. او تر څو ئې چې دغه سرچینه تازه او رڼه وي، مسلمانان به تل د دښمن په مقابل کې زورور وي.

دفرانسې پادشاه چې کله له خوشې کیدو وروسته بیرته فرانسې ته ورسیده، هلته ئې د فرانسوي ولس پوځي، سیاسي، او مذهبي مشران او مخور را ټول کړل، او له اسلامي امت سره ئې دجګړې د نوعیت په اړه دځپلې وینا په ترڅ کې داسې ورته وویل: (که غواړئ چې مسلمانانو ته ماتې ورکړې نو یوازې د وسلې جګړه مه ورسره کوئ، ځکه چې تاسې د وسلې په جګړه کې دهغوئ په وړاندې ماتې خوړلې ده، تاسې د هغوئ د عقیدې په خلاف وجنګیږی، ځکه چې دهغوئ د قوت سرچینه د هغوئ په عقیده کې ده) .

تر دې وروسته د غرب سیاسي، فکري او پوځي زعامت فیصله وکړه چې نور باید د مسلمانانو په خلاف د پوځي جګړو تر څنګ فکري جګړه هم روانه کړي. او ددغې جګړې لپاره ئې دغرب په کلیساګانو، پوهنتونونو، سیاسي او دپلوماتیکو مراکزو کې د اسلام، اسلامي فکر، اواسلامی تمدن د زده کړې او څیړنې مراکز جوړ کړل. دغه مراکز وروسته د ختیځ پوهانو او ختیځ پوهنې (Orientalism) او مسیحي تبلیغ (missionary) (په شکلونو کې راښکاره شول.

دغو مراکزو په منظم ډول د اسلامي نړۍ فکري او تمدني وضعیت ته توجه وکړه، او د مسلمانانو په نوو نسلو نو کې ئې فکري تاثیر ګذاري پیل کړه. دغه فکري تاثیر ګذاري د عصري مکتبونو، پوهنتونونو، تعلیمي مشاورینو، په غرب کې د مسلمانانو د بچیانو د روزلو، معاصر مطبوعاتي بهیر، او غرب پلوو سیاسي جریاناتو او ګوندونو په شکل کې راڅرګنده شوه، او نتیجه ئې د داسې یو نسل په شکل کې

راووته چې يواځې نومونه ئې د مسلمانانو دي، نور ئې د ژوند ټول سياسي، فکري، اخلاقي، ټولنيز، پوځي، اقتصادي، ذوقي او ادبی اړخونه د غربي تصوراتو او ارزښتونو پر بنسټ ولاړ دي، او ټوله توجه ئې دې ته ده چې څنګه اسلامي نړۍ، او اسلامي امت دغرب له غوښتنو سره سم عيار کړي، که څه هم چې پدې لاره کې د لکونو مسلمانانو د وينو بهولو ته ضرورت هم پيښ شي.

د فکري جګړې اهداف

غرب د لاندې اهدافو لپاره په اسلامي نړۍ کې د عسکري جګړې تر څنګ فکري جګړه پيل کړې ده، او په هغې باندې هر کال په ملياردونو ډالره مصرفوي، او په مليونونو کارپوهان او متخصصين ئې په دغه فکري جګړه کې د بيلا بيلو فکري، فرهنګي، سياسي، او تعليمي مؤسساتو له لارې په کار اچولي دي.

اول هدف- په مسلمانانو کې دغرب په مقابل کې د مقاومت روحيه له منځه وړل:

غربيان پدې پوهيږي چې تر څو دمسلمانانو په ذهنونو کې د حريت احساس وي، او دجهاد، هجرت، شهادت، او قربانۍ فرهنګ ئې د فکر منځپانګه تشکيلوي، تر هغه پورې به په روحي او معنوي لحاظ ځان د هر يرغلګر مقابلې ته تيار بولي. او پدې لاره کې به هر ډول مالي او ځاني قربانيو ته حاضريږي. خو که يو ځل ئې دغه مفاهيم له فکر څخه د فکري جګړې دوسائلو له لارې وويستل شي، بيا که هر څومره په مادي وسائلو او پوځي امکاناتو سمبال هم شي، د دښمن مقابلې ته نه تياريږي، لکه چې اوس همدغه روحيه د ټولو غرب ځپلو اسلامي ټولنو په ځوانانو او پوځونو کې ليدل کيږي.

د اسلام په تاریخ کې ګورو چې مسلمانان هر وخت د لږو افرادو، او کمزورو پوځې وسائلو په درلود لو د زورورو دښمنانو مقابلې ته په میړانه تیار شوي دي، او د الله په فضل ئې جګړې هم ګټلي دي، ځکه چې په هغه وخت کې په مسلمانانو کې په اجتماعي ډول د مقاومت روحیه ژوندۍ او معنویات ئې سرشاره او ځپاند ول، خو اوس د اسلامي هیوادونو په میلیونونو پوځونه د لوړو پوځي مهارتونو او پرمختللو جنګي وسائلو سره سره بیا هم د دښمن په مقابل کې د دریدلو توان نه لري، بلکه اصلاً نه غواړي د دښمن په مقابل کې ودریږي. بلکه دا ورته ښه ښکاري چې د خپلو ملتونو په خلاف د یرغلګر دښمن په صف کې ودریږي. دا ځکه چې فکري جګړې له هغوئ څخه دمقاومت روحیه سلب کړې ده. هغوئ پداسې ډول روزل شوي چې باید داسلام د دښمنانو داهدافو لپاره کاروکړي.

دوهم هدف- مسلمانان د اسلام په دین، تمدن، او انساني ارزښتونو شکمن کول:

صلیبی غرب غواړي چې مسلمانان دې په دین، عقیده، اخلاقو، فکري ارزښتونو، ټولنیزوعادتونو، او مناسباتو کې ددوئ په څیر وي، او په هر څه کې دې دغربیانو تقلید وکړی. پدې کار به له یوې خوا د غربیانو په خلاف د مسلمانانو په زړونوکې کرکه او کینه ورکه شي، او د هغوئ د استعماري پلانونو مخالفت به نه کوي. او له بل لوري به ټوله اسلامي نړۍ دغربي مصنوعاتو لپاره په لوی استهلاکي او مصرفي مارکیټ بدله شي، ځکه چې د مسلمانانو د ژوند ضرورتونه به هم په هغه صورت کې د دوئ په څیر وي، دا چې مسلمانان به ئې خپله نشي جوړولی، او یا به ئې په ښه کیفیت او ارزانه بیه بازار ته نشي عرضه کولي، نو ټول مارکیټ به دغرب د صنعت پر مخ خلاص وي.

خو په اسلامي نړۍ او اسلامي امت کې اسلامي شريعت، اسلامي عقيدې، او اسلامي تمدن د غرب ددغو اهدافو دتحقق مخه نيولې ده، ځکه چې مسلمانان دخپل دژوند هر څه بايد د خپل شريعت مطابق، او د خپلې عقيدې په رڼا کې د اسلامي ژوند دود، او اسلامي تمدن له غوښتنو سره سم عيار کړي چې دا کار بيا له مسلمانانو څخه يو بيل ملت او جلا امت جوړوي، چې هر څه ئې بايد له صليبي غرب څخه مختلف وي. ځکه چې اسلام خپل پيروان له کفارو سره له مشابهت څخه منع کوي، او د خپل دين په اصولو او ادابو يې ټينګ پاتې کيدلو ته تشويقوي.
ددې لپاره چې غرب د مسلمانانو او کفارو تر منځ دغه جلا والی له منځه وړی وي کوښښ کوي د فکري جګړې له لارې داسلامي امت بچيان په خپل دين، عقيده، اخلاقو، تمدن، او لوړو انساني ارزښتونو شکمن کړي. او په ډول ډول منفي تبليغاتو د اسلام حقانيت او د شريعت افاديت تر پوښتنی لاندې راولي. پدې لار کې ئې د فکري جګړې ټول وسائل لکه مکتب، پوهنتون، نصاب، فرهنګ، ميډيا، اقتصادي شرکتونه، څيړونکي، شاعران او اديبان او بالآخره هر څه په کار اچولي، تر څو مسلمانان پر خپل دين بدګومانه کړي، او د سيکولريزم، ليبراليزم، ماډرنيزم، ډيموکراسۍ، او ګلوبلايزيشن له لارې ئې په هر څه کې د غرب دخبرې منلو ته ورواړوي.
دريم هدف- غربي ټولنو ته د ريښتني او مکمل اسلام د رسيدو مخنيوی:
دغرب حکومتونه او مسيحي کليسا ګانې په دې ښه پوهيږي چې اسلام دخپل فطريت او معقوليت له امله په هره سيمه او ملت کې دمنل کيدلو وړتيا لري. خو پدې شرط چې په ريښتني او مکمل ډول وروړسيږي. دنړۍ د ډيرو هيوادونو لکه دهندوستان، بنګال، برما، تايلند، ماليزيا، اندونيزيا، فلپاين، برونائي، او د منځنۍ افريقا د ډيرو هيوادونو خلکو اسلام د دعوت له لارې منلی دی. هلته هيڅ فاتح

لښکر ندی ورغلی چې د پوځي فتحې په نیتجه کې ئې هلته اسلام خپور کړی وي، بلکه خلکو په خپله د اسلام معقولیت، حقانیت، او افادیت لیدلی، او بیا ئې منلی دی
په صلیبي غرب کې اوس همدا ویره خپره ده چې که اسلام په ریښتني او مکمل ډول غربي ټولنو ته چې دمسیحیت له نامعقولیت او استبداد څخه ستړې شوې دي ور ورسیږي، لیرې نده چې د غرب معقول او با سواده خلک به ئې چې دحق موندنې په تلاش کې دي ومني، په یومخیز ډول به مسیحیت او مادیت پریږدي، او اسلام ته به مخ ورواړوي، چې بیا به ددغې څپې مخه نیول ورته ناممکنه وي، ځکه چې همدا اوس په غرب کې ډیر خلک د اسلام په اړه په مطالعه او څیړنو بوخت دي، او په زرګونو ئې په هر کال کې مسلمانیږي.
ددې لپاره چې غربیانو اروپا او امریکا ته د ریښتني او مکمل اسلام د رسیدو مخه نیولې وي لاندې درې کارونه ئې تر سره کړي دي:
الف: د غرب حکومتونه او کلیساګانې کوښښ کوي چې غربي ټولنو ته اسلام په مسخ شوي او تحریف شوي شکل کې ور معرفي کړي. اسلام ورته د تیرې زمانې داسې یو دین معرفي کړي چې له تورې، قتل، جنګ، لاس او پښو پریکونې، او پرخلکو له مذهبي تسلط پرته بل څه نه پیژني. نه نظام پیژني، او نه پرمختګ. نه سوله او سوله یز ژوند پیژني، او نه تمدن. نه انساني عواطف پیژني، او نه هم د بشري ژوند فطري تقاضاوې. د ټولنو په ژوند کې تغییر دعقل، علم، فرهنګ، او ذهني قناعتونو په وسیله نه، بلکه د تورې، ټوپک او سوټې په زور راولي.
دغرب میډیا، سیاسي او دینی قیادتونه ئې په نه ستړي کیدونکي ډول د اسلام په خلاف په دغه ډول زهر جنو تبلیغاتو لګیا دي، او په دې لار کې هر کال په ملیاردونو ډالره مصرفوي. تر څو غربي ټولنې د اسلام له منلو ایسارې کړي.

ب: دغرب سیاسي، فکري، او دیني قیادتونه کوښښ کوي له خپل هر ډول سیاسي، اقتصادي، پوځي، او نړیوال نفوذ څخه په استفادې د اسلامي نړۍ حکومتونه دې ته مجبوره کړي چې په خپلو هیوادونو کې داسې تعلیمي نصابونه رائج کړي چې په هغو کې حقیقي اسلام ځای ونه لري. علماء، دعوتګران، دیني مدارس، اسلامي تنظیمونه، چاپخانې، او نور جهتونه چې د اسلامي دعوت لپاره کار کوي تر شدید فشار لاندې وساتې، وئې تړي، و ئې وژني، او یا ئې دومره کمزوري او په خپل ځان مصروف کړي چې غرب ته دصحیح اسلام له رسولو عاجز پاتې شي، ټولې شتمنۍ، مادي او معنوي وسائل ورڅخه په بیلا بیلو نومونو او بهانو مصادره کړي، او بالآخره ئې په خپلو هیوادونو کې دفقر، ذلت، او مشکلاتو ژوند ته اړ کړي، تر څو نورو خلکو ته د دعوت توانایي له لاسه ورکړي. همدغه وجه ده چې په اکثره اسلامي هیوادونو کې په اسلامي تنظیمونو ډول ډول بندیزونه لګول کیږي، او دفعالیت مخه ئې نیول کیږي. او ددې په مقابل کې عامو خلکو ته داسې څه د اسلام په نامه معرفي کیږي چې هغه یا اصلاً اسلام نه وي، او یا د اسلام یو مسخ شوی شکل وي چې سلیم فطرت ورڅخه نفرت کوي.

ج: غرب که له یوې خوا غربي ټولنو ته د ریښتني اومکمل اسلام مخه نیسي، له بلې خوا هغه ډلو، تنظیمونو، او حرکتونو ته په غرب کې د فعالیت اجازه ورکوي چې یا خو اسلام په اوښتې او تحریف شوې بڼې خپروي، او په خپله هم په اسلامي ټولنو کې دمنحرفو او کفري ډلو په حیث پیژندل کیږي، لکه: قادیانیان، بهایان، بابیان، منحرف صوفیان، او داسې نور. او یا هم هغه ډلې دي چې صحیح اسلام خو په ناقصه او نیمګړې بڼه خلکو ته وړاندې کوي، د اسلام او لویات، فرایض، واجبات، جهاد، ولاء اوبراء، اسلامي نظام، د اسلام حاکمیت، د فساد مخنیوئ، کافي شرعي علم، له جهادي حرکتونو سره همدردي، او له جهاد او مجاهدینو سره مالي مرسته، او حتی هغوئ

ته دعائې هم دخپل دعوت له نصاب او فرهنګ څخه ددې لپاره ویستلې ده چې کفار ورڅخه ناراضه نشي، او کفري هیوادونو ته ئې دورتګ له ویزو څخه مرحوم نه کړي. که دغه خلک له خپل همدغه جداوجهد سره دمجاهدینو تر څنګ ودریږي، او د اسلامي مبارزینو ملاوروتړي، یقیناً به مجاهدین په لسوکلونو کې اسلامي دعوت ته دومره څه وکړي چې دغه ډلې ئې په یوه پیړۍ کې هم نشي کولی.
غرب ځکه دغو ډلو ته د فعالیت اجازه ورکوي چې د دوئ له دعوت څخه دغرب نظام، استعماري پلانونو، کفري تمدن، او نړیوال استکبار ته هیڅ صدمه نه رسیږي، او په عین وخت کې له مسلمانانو څخه په اسلامي هیوادونو کې د بالمثل مسیحي دعوت د اجازې غوښتنه هم لري. او دا ویره هم پرخپل ځای موجوده ده چې مکار غرب به له دغه ډول ساده لوحه ډلو څخه د جهاد او مجاهدینو په خلاف استفاده هم وکړي.
په مجموع کې دا هر څه دفکري جګړې د اهدافو دتحقق لپاره تر سره کیږي.

څلورم هدف: د اسلامي نړۍ لپاره جعلي او دپردیو په لاس جوړ شوي قیادتونه رامنځته کول:

د فکري جګړې له اهدافو څخه یو هم اسلامي هیوادونه او مسلمانې ټولنې له صالحو قیادتونو څخه محرومول، او پر ځای ئې دجعلي، د پردیو په لاس جوړ شویو، او پردي پالونکو قیادتونو معرفي کول، او نوي نسل ته هغوئ د (ماډل) او نمونې په حیث وړاندې کول دي.
غربیان پدې پوهیږي چې تر څو په اسلامي امت کې مخلص، اصیل، له الله ﷻ څخه ویریدونکي، او له خپل امت سره وفادار قیادتونه موجود وي، تر هغه پورې به په اسلامي نړۍ کې د غرب ارمانونه نه تر سره کیږي، له همدې امله غرب پرله پسې هڅه کوي تر څو د مسلمانانو مخلص قیادتونه، یا شهیدان کړي، او یا ئې بندیان، تبعید، او بدنامه کړي. ډول ډول توطیې او دسیسې ورته جوړوي تر څو یې په ټولنه کې

تاثیر له منځه یوسي. کله تورونه ور پوري کوي، کله ئې اتباع اوملګري انشعابونو او انشقاقونو ته تشویقوي، او کله ئې د بې لارې کولو هڅې کوي، او کله ئې هم جوړجاړي او مصالحت ته رابولي.
خو د مخلصو قیادتونو پر ځای بیا په ټولنه کې هغو اشخاصو او جهتونو ته رشد ورکوي، او تر شا ئې دریږي چې د غرب پر لاره ځي، او غواړي مسلمانې ټولنې هم د غرب پر لار روانې کړي. دغه ډول غرب ځپلو قیادتونو ته په لاندې ډګرونو کې امکانیات برابروي، رشد ورکوي، او په خپله میډیا کې ئې ځلوي:
اول- دیني ډګر: په دیني ډګر کې مخلص علماء، دعوتګران، اجتماعي مصلحین له منځه وړي، او یا ئې تاثیر محدود وي، او د فعالیت ساحه ئې ورتنګوي، خو په مقابل کې ئې هغه علماء، مفتیان، خطیبان، درباري ملایان، او پیران چې دغرب د اهدافو لپاره کار کوي، ډیموکراسي د ژوند لپاره د نظام په حیث مني، او سیکولر یزم د ژوند د بنې او عقیدې په حیث قبلوي، رامنځته کوي. دولتي وظائف ورکوي، دوینا او تاثیر لپاره رسنۍ په اختیار کې ورکوي، تر څو دحقیقي اسلام پرځای چې الله ﷻ ئې غواړي، خلکو ته هغه مسخ شوي، بې تاثیره، بې حکومته او بې نظامه اسلام ورمعرفي کړي چې امریکا ئې غواړي.
دوهم- سیاسي ډګر: په سیاسي ډګر کې دمؤمنو سیاسي قیادتونو چې د الله ﷻ دمخلوق لپاره دالله دنظام پلي کیدل غواړي مخه نیول کیږي، او پرځای ئې خائن، درواغجن، ډران، خرڅ شوي، معامله ګر، او منافق قیادتونه قدرت ته رسول کیږي، تر څو د دوئ له لارې د اسلامي نظام دنفاذ مخه ونیول شي، او مسلمان ملتونه د تل لپاره دغرب په سیاسي غلامۍ کې پاتې شي.
دریم- پوځي ډګر: په پوځي ډګر کې هم غرب هغه پوځي مشران رامنځته کوي چې ذهن او فکر ئې دوئ د اسلام په خلاف ورجوړ کړی

وي. او بیا وروسته د همدغو مسلطو پوځیانو په لاس اسلامي حرکتونه او د اسلامي فکر لرونکي له منځه وړي.
څلورم- فکري ډګر: په فکري ډګر کې هم غرب په اسلامي نړۍ کې دهغو اشخاصو او جهتونو تر شا دریږي چې دغربي ډیموکراسۍ، لیبرالیزم، سیکولریزم، هیومنیزم، او نورو نا اسلامي نظریاتو او افکارو د خپرولو لپاره کار کوي، غرب دغه خلک تمویلوي، سیاسي احزاب ورته جوړوي، او قدرت ته ئې رسوي، او د دوئ په وسیله د مسلمانو مفکرینو مخه نیسي.
پنځم- اجتماعي ډګر: په اجتماعي او د ځوانانو په ډګر کې هم غرب هڅۀ کوي د ټولنې هغه لاابالي، لنډغر، لویدلي، او بې معنویته اشخاص لکه ډمان، سندرغاړي، نڅاګر، کرکټیان، او د فلمونو ممثلین ټولنې او ځوانانو ته د نمونې او ماډل په حیث وړاندې کړي، خو د هغوئ حیثیت په ټولنه کې دومره اوچت کړي چې نور خلک ئې تقلید وکوي، او په لاره ئې روان شي.
همدا ډول هغو شکمنو، بې هویته او دخیلو اشخاصو ته داجتماعي خدمدتو د تر سره کولو مؤسسې ورجوړوي، او د غرب لویې مؤسسې فنډونه او وسائل په اختیار کې ورکوي، تر څو په مسلمانو ټولنو کې د خیر پالونکو او اجتماعي شخصیتوو په حیث تبارز وکړي. خو د دوئ په مقابل کې د ټولو اسلامي مؤسساتو د فعالیت مخه نیول کیږي. او کار کوونکې ئې تر ډول ډول فشارونو او بندیزونو لاندې نیول کیږي.
دا ټول هر څه ددې لپاره ترسره کیږي تر څو په ټولنه کې داصیلو او مخلصو قیادتونو مخه ونیول شي، او پر ځای ئې جعلي، او د پردیو په لاس جوړ شوي شخصیتونه قیادت ته ورسیږي چې دغه خلک بیا په اسلامي ټولنو کې د غرب د اهدافو لپاره کار وکړي. او حاکمیت ته د اسلام د رسیدو مخنیوی وکړي، چې همدا د غرب له لویو اهدافو څخه دي

د فکري جګړې خطر

د غرب فکري جګړه دغرب ترعسکري جګړې ډیر خطرناکه ده. ځکه چې غربیانو په خپلو عسکري استعماري جګړو کې یوازې زیرمې غلا کولې، کورونه ئې ورانول او خلک ئې وژل، چې دې هر څه به د مسلمانانو په زړونو کې نوره هم د دوئ په اړه کرکه زیاتوله، په خپل اسلام به نور هم ټینګیدل، او د مقاومت لپاره به تیاریدل، که څه هم چې جګړه به په پیړیو پیړیو اوږده شوه.
خو د فکري جګړې خطر پدې کې دې چې د غې جګړې مسلمانان د غرب په زهرجن تمدن ولړل. په مسلمانانو کې ئې الحادي نظریات، بې دینه فرهنګ، او لویدیلی اخلاق خپاره کړل، نوی نسل ئې له اسلامي مفاهیمو سره داسې نا آشنا کړ چې د اسلام شریعت، عقائد، تاریخ، او تمدن هر څه ورته پردي ښکاري. په هر څه کې د غرب په فلسفه او معیارونو باندې باور لري. او تقلیدئې کوي. فکري جګړې ئې وجدان او ضمیر ته داسې ماتې ورکړې ده چې اوس د غرب هر څه ورته حق او صحیح ښکاري، او دهغه خپلول ترقي او تمدن ګڼې. او هر څه چې د غرب خلاف دي هغه ته ارتجاع، حماقت، او بیرته پاتې والی وایې.
غرب د فکري جګړې په نتیجه کې په اسلامي هیوادونو کې داسې یو نسل رامنځته کړ، حکومتونه او دچارو واګې ئې وروسپارل چې دغرب د استعمار ښه ځای ناستي ثابت شول. ددغه نسل افکار، نظریات، دژوند اخلاقي، اجتماعي، سیاسي، او اقتصادي فلسفه ئې له مستعمرینو څخه هیڅ فرق نه لري. د مسلمانو پرګنو په ځپلو او تعذیبولو کې تر مستعمرنیو هم ډیر سخت زړي دي.
په فکري جګړه کې د مسلمانو هیوادونو دغه ماتې خوړلي نسل اسلام او مسلمانې نړۍ ته دومره تاوان وورساوه چې دچنګیز تر غمیزې وروسته هیڅکله هم ورته پدې پیمانه نه ؤ رسیدلی. دغه ماتې خوړلي نسل د مسلمانانو د ژوند ټول معیارونه پر دي کړل چې نور تفصیل ئې دهمدې کتاب په (پردي معیارونه) فصل کې لیکل شوي دي.

دفکري او عسکري جګړې ترمنځ توپیرونه

دفکري او عسکري جګړې تر منځ څو مهم توپیرونه موجوددي چې هغو ته په پام سره سړي ته د فکري جګړې اهمیت او خطرناکتوب ورمعلومیږي. چې څو مهم توپیرونه ئې په لاندې ډول دي.

١ – عسکري جګړه ښکاره، خو فکري جګړه پټه روانه وي:
پر هر هیواد یا ولس باندې چې بل هیواد یا ولس عسکري یرغل وکړي، د تر یرغل لاندې راغلي هیواد او ولس ټول خلک ورباندې خبریږي، او په یو نه یو ډول د یرغلګرو مقابلې ته ځان آماده کوي. دعسکري جګړې غږ په ټول هیواد کې خپریږي. په ځوانانو، زړو، ښځو،. نرو، دولتي او ولسي خلکو کې د دفاع او مقاومت حس راویښیږي، یا جنګ کوي، او یا دجنګ له سیمې ځان یوې بلې دامن سیمې ته رسوي.
خو فکري جګړه د عسکري جګړې پرخلاف دومره مخفي روانه وي چې دولس ډیر لږ خلک ئې احساسوي، او په خطرباندې ئې پوهیږي، ځکه چې فکري دجګړه د وارني، توپ، ټانګ، او بم په شکل کې نه وي روانه، بلکه د مکتب، نصاب، فرهنګ، ادبیاتو، سیاسي تشکلاتو، اقتصادي فعالیتونو، سپورټ، موډ، او فیشن په شکلونو کې روانه وي. عام خلک تر هغه ددغې جګړې په جریان نه پوهیږي چې تر څو ئې خطرناکو عواقبو او آثارو د هیواد او ولس دخلکو د ژوند مسیر وربدل کړي نه وي. همدغه وجه ده چې په مسلمانو ولسونو کې ډیر لږ خلک د فکري جګړې احساس کوي، او مقاومت ته ئې پورته کیږي. هغوئ که هر څومره خلکو ته چیغې ووهي چې هیواد او ولس له یوه نامرئې توپان سره مخ کیدونکی دی، خلک ئې تر هغه وختته په وینا باور نه کوي تر څو توپان ټول په مخ کړي نه وي. له همدې امله غرب هم په اسلامي هیوادونو کې د عسکري جګړې پر ځای فکري جګړې ته

ترجیح ورکوي. ځکه چې پدې جګړه کې ئې ځوک مقاومت ته نه راپورته کیږي.

۲ – په عسکري جګړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په فکري جګړه کې مقابل لوري بې دفاع ولسي خلک وي:

عسکري جګړه د داسي دوو طرفو تر منځ پیښیږي چې دواړه مسلح وي. که یو ئې د بریدتوان لري، بل ئې د دفاع توان لري. که یوطرف ټانګ لري، بل طرف ماین لري. که یو طرف طیاره لري، بل طرف راکټ لري. که یو طرف یرغل کوي، بل طرف ورته کمین نیسي. دواړه طرفونه له جنګي مهارتونو څخه برخمن وي.

خو په فکري جګړه کې بیا د ولس عام، بې دفاع، او بې وسائلو خلک هدف ګرځول کیږي، دمثال په ډول: په فکري جګړه کې یو طرف مکتب، نصاب، معلم، پوهنتون، او مادي امکانیات لري، خو بل طرف دولس عام وګړي دي چې له یادوشویو وسائلو هیڅ نه لري، پرته لدي چې په خپله ورتسلیم شي، او خپل اولادونه ورتسلیم کړي بله هیڅ چاره نه لري.

همدا ډل یو طرف راډیو، تلویزیون، اخبار، مجله، سینما، تیاتر، فلمي کمپنۍ، او د رسنیو ماهرین او متخصصین لري، خو مقابل طرف چې عام ولس دی، له دغه ډول وسائلو هیڅ نه لري، پر ته له دې چې د دښمن پیغام واوري، او ورڅخه متاثر شي، د مقابلي لپاره ئې هیڅ نشي کولي.

په دغه نابرابره فکري جګړه کې یوې خواته ماهر، مکار، ژبور، او دخلکو په عمومي سایکالوژۍ (نفسیاتو) پوه یرغلګر دي، او بلې خوا ته بې سواده، غریب، ناتوانه، ماشومان، ښځینه، تنکي ځوانان، او پیغلې دي چې ډیر زر او په آسانه له تبلیغاتو څخه متاثره کیږي. ځکه چې هغوئ د دښمن د پروګرامونو، تبلیغاتو، نشراتو، او پیغام تحلیل او ارزونه نشي کولي، له همدې امله غرب دغه سنګر ښه په قوت سره

د داسې چا په مقابل کې اشغال کړی چې هغه اصلاً له خپل ځان، خپلې عقیدې، او خپل فکر او فرهنګ څخه په دفاع قادر نه دي.

۳- عسکري جګړه زمکه اشغالوي، خو فکري جګړه عقل، فکر، او فرهنګ اشغالوي:

په عسکري جګړه کې دښمن دیوه هیواد زمکه اشغالوي چې ازادول ئې ورڅخه په آسانه ممکن دي، د اسلامي نړۍ ډیر هیوادونه د غربیانو لخوا اشغال شوي ول، خو اوس په ظاهری ډول دهغوی له تسلط څخه آزاد دي. همدا ډول افغانستان له انګریزانو څخه آزاد شو، وروسته روسانو اشغال کړ، چې له هغوئ څخه هم آزاد شو، اوس امریکایانو نیولی چې له هغوئ څخه ئې هم ډیرې سیمې آزادې شوې دي..

خو په فکري جګړه کې دښمن هڅه کوي د مسلمانانو فکر، عقل، عقیده، او فرهنګ اشغال کړي. او کله چې دچا فکر، عقل، او عقیده اشغال شي، هغه بیا هیڅکله د خاوري د آزادی فکر نه کوي، هغه بیا دښمن ته دوست، تخریب ته ئې تعمیر، غلامۍ ته ئې آزادي، او ذلت ته عزت او سرلوړي وایې.

غربې استعمار په تیرو دوو سوو کلونوکې وکولی شول چې په اسلامي نړۍ کې د ډیرو خلکو او په خاص ډول دحاکمې طبقې ذهن او عقل اشغال کړي، هغوئ ئې په غربي فکر، عقیدې، او غربي مادي فرهنګ وروزل، پدې ئې قانع کړل چې د اسلام تر حاکمیته ورته د کفر حاکمیت، او د کفري قوانینو تنفیذ غوره دی. له همدې امله په هغو اسلامي هیوادونو کې چې د غرب روزل شوي شاګردان ئې اداره کوي، تر آزادۍ وروسته هم هیڅکله د اسلام نظام نافذ نه شو. دغه خلک نه یواځې دا چې د اسلام نظام نه نافذوي، بلکه د اسلام د نظام دنافذولو مطالبه هم دهغوئ په قاموس کې جرم ګڼل کیږي. هر څوک چې د اسلام د نظام د نافذیدلو مطالبه کوي هغه وژل کیږي، تړل کیږي، او یا ئې په دعوت او فعالیت بندیزونه لګول کیږي. او دا ټول د داسي چا له لاسه

کیږي چې ځانونو ته مسلمانان هم وایې، او نومونه ئې هم د مسلمانانو دي، خو فکرونه ئې د دښمن لخوا اشغال شوي دي.
د خاورې آزادول آسانه دي، خو د پردیو لخوا د اشغال شوو فکرونو، او عقلونو، آزادول ډېر ګران کار دی. مونږ افغانانو، کمونستانو ته پوځي ماتې ورکړه، خو یوازې دګوتو په شمیر یو څوکمونستان مو له کمونیزم څخه علني توبې ویستلو ته تیار نه کړای شول. هماغه کمونستان چې پرون دیو ډول اروپایې نظریاتو منونکي ول، نن د بل ډول اروپایې الحادي نظریاتو منونکي دي، له همدې امله غرب هڅه کوي د مسلمانانو د خاورې پر ځای دهغوئ فکر اشغال کړي. ځکه چې د فکرونو اشغال له یوې خوا بې خطره دي، او له بلې خوا ئې نتائج هم سل فیصده د دښمن په ګټه راوځي، او د ډېرې مودې لپاره په اسلامي نړۍ د غرب د سیاسي او فکري تسلط تضمین ورکوي.

۴ – عسکري جګړه جنګي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو فکري جګړه ایمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي.

په عسکري جګړه کې دښمن کوښښ کوي چې د مسلمانانو جنګي وسائل، پوځیان، پوځي او دولتي ودانۍ بمبارد کړي، په توپونو ئې وولي، او یا ئې وسوځوي، تر څو پوځي قوت له دفاع او حرکت څخه وغورځوي. جنګي وسائل که هر څومره تخریب شي، او یا له منځه لاړ شي، خو چې دجګړې او دفاع اراده په زړونو کې موجوده وي، او د الله تعالي ﷻ په نصرت باندې ایمان او باور موجود وي، او دمسلمانو پوځیانو په زړونو کې د برې معنوي وسائل لکه ایمان، تقوي، د مسؤلیت احساس، د امیر طاعت، او د وحدت احساس موجود وي، که پوځي وسائل ئې هر څومره هم لږ، او یا کمزوري وي، بیا هم دښمن ته نه تسلمیږي، د ناتوانې په صورت کې ښائې تیښتې ته په تسلیمیدولو ترجیح ورکړي، تر څو د سبا ورځې لپاره بیا ځان جګړې ته تیار کړي. خو دښمن ته وسله په زمکه نږدي.

خو په فکري جګړه کې دمقاومت معنوي عوامل لکه ایمان، عقیده، عزم، او دمقاومت اراده له منځه وړل کیږي. په هغو مسلمانو هیوادونو کې چې خلکو ئې په فکري جګړه کې ماتې خوړلې ده، دکافي جنګي وسائلو او حتی داتوم بم له درلودلو سره سره بیا هم د دښمن په مقابل کې د دریدلو توان نه لري، او دجګړې تر شروع کیدلو دمخه ئې د اسلام دښمنانو ته د تسلمیدلو اعلان کړی وي، نه یوازې دا چې د دښمن په مقابل کې مقاومت نشي کولی، بلکه په ډیره بې شرمۍ دخپل دین او ملت په خلاف د دښمن په صف کې دریږي، او هغه څه کوي چې دښمن ئې ورڅخه غواړي.

په فکري جګړې کې دماتې په صورت کې ډیرې وسلې، جنګې مهارتونه، کافي شمیر پوځونه، ښه ډیر مادي وسائل، او قوي اقتصاد، دا هر څه د کافر دښمن په مقابل کې د ثبات، دفاع، او مقاومت عوامل نشي کیدی، تر څو چې د جنګیالیو په زړونو کې ایمان، له الله ﷻ ویره، د اسلام پر حقانیت باور او عقیده، او له کفر څخه کرکه او نفرت وجود ونه لري.

ددې لپاره چې د مسلمانانو پوځونه دنصرت له معنوي عواملو څخه بې برخې وي، غرب په ټولو اسلامي هیوادونو کې هڅه کوي چې د مسلمانانو پوځونه، دفاعي او امنیتي قواوې، او استخبارات په مکمل ډول له دین، عقیدې، او اسلامي روحیې، څخه محروم وروزي. ددغې بې دینې روزنې نتیجه دا ده چې نن تقریباً د ټولې اسلامي نړۍ د هیوادونو پوځونه د صلیب تر بیرغ لاندې د اسلام او خپلو ملتونو په خلاف په جګړو اخته دي. ځکه چې فکري جګړې ئې ایمان، عقیده، او اسلامي احساس له منځه وړی دی.

۵ – دعسکري جګړې د وراني بیاودانول لږ وخت غواړي، خو د فکري جګړې د وراني بیا ودانول پیړۍ غواړي:
په عسکري جګړه کې که ښارونه، کلي، پلونه، سړکونه، او نور عامه تاسیسات وران شي، کیدی شي هغه د لسوپنځه لسو کلونو په اوږدوکې تر هغو ښخوانیو هم ښه جوړ شي، ځکه چې ورځ په ورځ ټکنالوژي ترقي کوي، او د ودانۍ نوي نوي وسائل او مواد ایجادیږي. او هم د انسانانو صنعتي تجربه ترقي کوي. وران ښارونه ښائې تر پخوانیو په ښه نقشه او ډیزاین جوړ شي، وران پلونه، سړکونه، مکتبونه، پوهنتونونه، شفاخاني، باغونه، ویالې، او نهرونه ښائې د نوو معلوماتو او عصري تعمیراتي تجربو په کارولو تر پخوانیو هم په ښه کیفیت جوړ شي.
خو هغه فکرونه، عقیدې، او اخلاق، چې د فکري جګړې په ترڅ کې وران شوي وي، دهغو جوړول، اصلاح کول، بیرته دحق معیارونو ته راګرځول خورا ډیر وخت، ډیر پروګرامونو، ډیرو نشراتو، صابرو او ماهرو دعودتګرانو، استاذانو، مصلحینو، د تعلیم او تربیې هر اړخیزو اصلاح شوو نصابونو، او د ډیرو پیسو مصرف ته ضرورت لري. او دغه کار په زماني لحاظ هم ډیر اوږده وخت او مسلسلو هڅو ته ضرورت لري.
ډیر اسلامي هیواداونه له انګریزانو آزاد شول، خو له انګریزیت څخه لا د لسګونو کلونو په تیریدلو هم نه دي خلاص شوي. ډیر هیوادونه له فرانسې څخه خلاص شول، خو د خلکو افکار، نظریات، نظام او د ژوند ټول اړخونه یې دنیمې پیړۍ له تیریدو وروسته هم له فرانسویت څخه ندي خلاص شوي.
همدا ډول ډیر اسلامي هیوادونه له روسیې څخه خلاص شول، خو په خلکو او نظام کې ئې لاتر اوسه اسلام ندی راغلی، او هر څه په هماغه روسي نظام، او د کمونیزم په الحاد وهلې فلسفه باندې چلیږي. او په نږدې راتلونکي کې دا تصور هم نشي کیدلې چې دغه هیوادونه دې په

رښتیا د حقیقی اسلام غیږې ته راوګرځي. کیدای شي سلګونه کلونه وغواړي چې په دغو هیوادونو کې دې اسلام حاکم شي، او یا ئې دخلکو الحاد وهلي فکرونه بیرته په اسلامي مفاهیمو روښانه شي. دا هر څه په دې دلالت کوي چې د فکري جګړې تخریب د عسکري جګړې تر تخریبه ډیر دوامدار او خطرناک وي.
د فکري جګړې او عسکري جګړې تر منځ نور ډیر توپیرونه هم شته، خو ددی لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي د همدغو څو مثالونو په یادولو اکتفا کوو.

فکري جګړه د علامه اقبال (رح) له نظره

د مسلمانانو او د غرب تر منځ د فکري جګړي په هکله د اقبال فکر او نظر ځکه د اعتبار وړ دی چې نوموړی ددغې جګړې له میدان څخه راغلی دی. هغه ددغې جګړې ټول مراحل او پړاونه لیدلي، ددغې جګړې اور ئې لیدلی. او هم ئې ددغې جګړې د مقابل لوري له جنګیالیو سره شپې او ورځې تیرې کړې دي. هغه ددغې جګړې د پلان جوړوونکو په نیتونو او ارادو هلته په غرب کې خبرشوي، او بیا ئې په خپلو اشعارو او نظریاتو کې خپل امت ته ددغې جګړې د خطرونو خبرداری ورکړي دی.
اقبال په خپل وطن کې له غربي مستشرقینو زده کړه کړې. دهغوئ نظریات ئې معلوم کړي، وروسته بیا غرب ته تللی، په اروپا کې ئې د غرب له فکري رهبرانو او فیلسوفانو سره وخت تیرکړی، او دهغوئ نظریات ئې د اسلام په رڼا کې څیړلي دي. هغه له غرب څخه ډیر څه زده کړي، خو د غرب په دام کې ندی ښکیل شوي. هغه دده په وینا لکه ابراهیم علیه السلام دوخت د نمرود له اوره سلامت راوتلی لکه چې وایي

طلسم عصر حاضر را شکستم ربودم دانه و دامش گسستم
خدا داند که مانند براهیم به نار او چه بې پروا نشستم

اقبال یوازې له دغې فکري جګړې روغ راوتلی، خو نور خلک ئې ډیر ولیدل چې څنګه ددغې جګړې قرباني شول. هغه وايي:

ما همه افسونی تهذیب غرب کشتهٔ افرنگیان بې حرب وضرب

هغه ددغې جګړې قربانیانو ته چې په غرب مین دي، په هر څه کې د غرب تقلید کوي، او په لاره ئې ځې، بیرته خپل ځان ته د راګرځیدلو توصیه کوي، او د (خودی) درس ورکوي، هغوئ ته وائې چې تاسې غرب په حقیقي شکل نه دی پیژندلی، یوازې دهغه له (خُم) څخه د څو جامونو په څښلو له ځانه بیخوده شوي یاست. لکه چې وايې:

بیا اقبال جامی از خمستان خودی درکش
تو از میخانهٔ مغرب زخود بیگانه می آیي

وروسته هغه د غرب له ریښتني شکل څخه پرده پورته کوي، او غولیدلو مسلمانانو ته د غرب د فلسفي حقائق ورښکاره کوي:

یورپ از شمشیر خود بسمل فتاد زیر گردون رسم لادیني نهاد
گرگی اندر پوستین بره ئې هر زمان اندرکمین بره ئې
مشکلات حضرت انسان ازوست آدمیت را غم پنهان ازوست
درنگاهش آدمي آب وگل است کاروان زندگي بې منزل است
علم اشیا خاک مارا کیمیاست آه! در افرنگ تاثیرش جداست

هغه پدې هکله چې څنګه غرب په خپله ملګرتیا کې له جبرائیل صفته نیک انسان څخه هم ابلیس جوړوي. او څنګه له علم څخه د انسانیت د تباهۍ وسله تیاروي وایي:

علم ازو رسواست اندر شهرودشت جبرئیل از حبتش ابلیس گشت
دانش افرنگیان تیغ بدوش در هلاک نوع انسان سخت کوش
آه! از افرنگ و از آیین او آه! از اندیشهٔ لادین او

اقبال په غرب تیروتلو د فکري جګړې قربانیانو ته د غرب دبشر دوستۍ او حقوق پیژندنې په هلکه وایي:

شرع یورپ بی نزاع قیل وقال بره را کردست برگرگان حلال
کشتن بی حرب وضرب آیین او مرگها از گردش ماشین او

اقبال نه یوازې دا چې خلکو ته د غرب حقیقت بربنډوي، بلکه د غرب په فکري دام کې دلویدلومسلمانانو، او د غرب د فکري جګړې د قربانیانو هغه تصویر هم وړاندې کوي چې څنګه غربي ډوله تعلیم غیرتي مسلمان د غرب په نانځکو بدل کړل، او د اسلام هر څه ئې ورڅخه واخیستل، هغه وایي:

حکمت ارباب دین کردم بیان حکمت ارباب کین را هم بدان
حکمت ارباب کین مکراست وفن مکر وفن؟ تخریب جان تعمیرتن
حکمتی از بنددین آزاده ئې از مقام شوق دور افتاده ئې
مکتب از تدبیر او گیرد نظام تا به کام خواجه اندیشد غلام
شیخ ملت با حدیث دلنشین برمراد او کند تجدید دین
وای قومی کشتهٔ تدبیر غیر کار او تخریب خود تعمیر غیر
میشود درعلم وفن صاحب نظر از وجود خود نگردد باخبر
از حیا بیگانه پیران کهن نوجوانان چون زنان مشغول تن
در دل شان آروزها بی ثبات مرده زایند از بطون امهات
دختران او به زلف خود اسیر شوخ چشم وخود نما و خورده گیر

ملــتــی خاکســـتر او بـــی شـــرر		صبـح او از شـام او تـاریـک تـر
هر زمــن انـدر تـلاش سازوبـرگ		کـار او فـکر معاش و ترس مرگ
منعمان او بخیل و عیـش دوسـت		غـافـل از مغـزند و اندربند پوست
قـوت فـرما نـروا مــعبـود او		در زوال دیــن و ایــمـان سـود او
ازحـدامــروز خود بـیــرون نجست		روز گارش نقش یک فردا نـه بست
از نیـاکـان دفـتری انـدر بـغـل		الامــان از گــفتـه های بـی عـمل
دیـن او عـهـد وفا بـستن بـه غیر		یعـنـی از خـشت حـرم تعمیر دیر

حکیم او فیلسوف اقبال وروسته دانګریزي ډوله تعلیم او مکتب له منفي تاثیر نه سرټکوي او ددغه مکتب روشن فکره خو تاریک ضمیره بچیان دا ډول را معرفي کوي:

درعـجم گردیــدم هـم در عـرب		مصـطـفی نـا یاب ارزان بولهب
این مسلمان زاده روشـن د مـاغ		ظلـمـت آبـاد ضمیرش بی چراغ
درجوانی نـرم و نازک چـون حریر		آرزو درسـیـنـۀ او زود مــیـــر
ایـن غـلام ابـن غـلام ابــن غـلام		حـریـت انـدیـشـۀ او را حـرام
مکتب ازوی جذبۀ دیــن درربـود		از وجـودش این قدردانم که بود
این زخود بیگانه این مست فـرنگ		نان جو میخواهد از دست فرنگ
از فرنـگی مـیـخرد لات و مـنات		مـؤمـن و انـدیشـۀ او سـومنات
دیـن و دانـش را غـلام ارزان دهـد		تـابـدن را زنـده دارد جان دهد
گـرچه بر لـبـهای او نـام خـداست		قـبـلـۀ او طـاقـت فرمانرواست

دغرب دمادي فلسفي په زهرو خبر، دتجربې خاوند اقبا ل، مسلمانانو ته د غرب د فکر دخپلولو له خطر څه خبردرای ورکوي، او ورته وایې چې هر څوک چې یوځل دغرب د فکر په زهرو زهرجن شو هغه بیا د مسلمانانو دکار نه پاتې کیږي.

هوشمندی از خم او مـی نخـورد هر که خورد اندر همین میخانه مرد

ځینې غرب ځپلي خلک چې اصلاً د علم او رواج تر منځ فرق نشي کولی،
ګومان کوي چې که چیرې دوئ هم د غربیانو رواجونه خپل کړي، او خپل شکل، مظهر، لباس، او فیشن دهغوئ په څیر جوړ کړي، ګوندې دوئ به هم د غربیانو په څیر په علم او فن کې پرمخ ولاړ شي، او شرق به هم د غرب په څیر دمادي پرمختګونو لوړو پوړنو ته ورسوي، اقبال ددغه خام خیا ل او ځان غولنې په هکله دغرب مینانو ته وایي:

شرق را از خود برد تقلید غرب باید این اقوام را تنقید غرب
قوت مغرب نه ازچنگ و رباب نی ز رقص دختران بی حجاب
نی زسحر ساحران لاله روست نی زعریان ساق نی از قطع موست
محکمی او را نه از لادینی است نی فروغش از خط لاتینی است
قوت افرنگ از علم وفن است از همین آتش چراغش روشن است
حکمت از قطع و بریدجامه نست مانع علم وهنر عمامه نیست
علم وفن را ای جوان شوخ وشنگ مغز می باید نه ملبوس فرنگ
اندرین ره جز نگه مطلوب نیست این کله یا آن کله مطلوب نیست
فکر چالاکی اگر داری بس است طبع درّاکی اگر داری بس است

اقبال په پای کې د اسلامي امت بچیانو ته توصیه کوي چې نه د غرب ګوهر دخپلولو دی، او نه ئې مشک د بویولو دي. ځکه چې ګوهر ئې صاف نه دی، او مشک دهوسۍ له نافې څخه نه، بلکه د سپي نه نو څخه راوتلي دي، هغه وایي:

ګوهرش تفدار و در لعلش رگ است مشک این سودا گراز ناف سگ است

خو د غرب سیکولر (بې دینه) غلامان بیا هم د اسلامي نړۍ ځوانانو ته د غربیانو د پیروۍ توصیې کوي او د غرب فرهنګ ورته د لوړ انساني فرهنګ په حیث ورمعرفي کوي.

د فکري جګړې مخنیوی

د یوځي جګړې مخنیوی کله په یوځي غلبې، او کله هم په صلحې اومتارکې سره کیږي. خو فکري جګړه بیا هغه جګړه ده چې په هیڅ صورت صلحه او منځګړتوب نه مني، او نه ورکښې دصلحې لپاره ځای شته. فکري جګړه یوازې دفکري غلبې په صورت کې دریږي او بس. او تر څو چې یوطرف پر بل طرف کې په مکمل ډول غالب شوي نه وي، تر هغه به دغه جګړه روانه وي.
په فکري جګړه کې نه اسلام صلح او منځګړتوب مني، او نه کفر. په هغه وخت چې رسول الله ﷺ په مکه مکرمه کې د شرک او کفر په خلاف په یوازې ځان فکري جګړه پیل کړې وه، د مکې کفار په دغې جګړی کې له رسول الله ﷺ څخه ډیر تنګ شول. مشران ئې د رسول الله ﷺ تره ابوطالب ته راغلل تر څو د دوئ او د رسول الله صلی الله علیه وسلم تر منځ منځګړتوب وکړي، او رسول الله ﷺ د دوئ د شرکي افکارو او نظریاتو په خلاف له مبارزې څخه ایسار کړي. ابوطالب هم په ډیرې مهربانۍ د کفارو دغه غوښتنه رسول الله ﷺ ته وړاندې کړه. رسول الله ﷺ چې د ددغې فکري جګړې د توقف له خطرناکو عواقبو ښه خبروو، خپل تره ته ئې داسې و فرمایل: ((**والله یاعم لو وضعواالشمس في یمیني والقمر في یساري علی ان اترك هذا الامرمافعلت حتی یُظهره الله او اهلك دونه**)) (قسم مې دې په الله وي ای تره! که کافران لمر زما په ښي لاس، او سپوږمۍ زما په کیڼ لاس کې راته کیږدي ددې لپاره چې زه دا کار پریږدم، تر هغه به ئې پرې نږدم چې یائې الله پر کفر غالب کړي، او یازه په دې لارکې ومرم).

که د رسول الله ﷺ دغه دریځ ته وګورو نو وینو چې هغه مبارک پداسې وخت کې دخپلې فکري مبارزې د دوام قسم یادوي چې دی په میدان کې یوازې ولاړ دی، او حتی چې تره ئې هم دده تر څنګ نه دریږي، خو بیا هم هغه مبارک فرمایي: چې که کافران ناممکن شرطونه چې د لمر او د سپوږمۍ په لاسونو کې ورته ایښودل دي، هم ورته ممکن کړي، بیا هم د دوئ له فکري دښمنۍ څخه لاس نه اخلي. دا پدی دلالت کوي چې په اسلام کې د کفر په خلاف په فکري جګړې او دښمنۍ کې سوله او منځګړتوب ځای نه لري، په عسکري جګړه کې رسول الله ﷺ صلحه کړې ده، خو په فکري جګړه کې ئې هیڅکله نه ده کړې.

همدغه ډول کفار هم تر هغه د مسلمانانو له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي تر څو ئې هغوئ له خپل دین، فکر، او ملت څخه چې اسلام دی ویستلي نه وي. الله فرمایي: ﴿ وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ﴾ البقرة: ۱۲۰

ترجمه: (هیڅکله به یهود او نصاری له تا څخه خوښ او راضي نشي تر هغه چې د د وئ د ملت (دین) پیروي ونه کړې.

همدارنګه الله فرمایي: ﴿ وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَٰعُوا۟ ﴾ البقرة: ۲۱۷

ترجمه: (هیشه به وي دوئ (کافران) چې جګړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې تاسې له خپل دین څخه مرتد کړي، که دوئ په دي کار و توانیږي.) پدې د واړو آیتونو کې په صراحت سره معلومیږي چې کفار به تر هغه وخته د مسلمانانو په خلاف په جګړه کې وي، چې تر څو ئې د مسلمانانو دین، فکر، او نظریات نه وي وربدل کړي، یعنې د دوئ عسکري جګړې به هم د فکر لپاره وي. اصلي جګړه به فکري وي، خو کیدای شي چې عسکري جګړې هم د دغې فکري جګړې لپاره دوسائلو په حیث استعمال شي.

دا چې فکري جګړه په هیڅ صورت سوله او منځګړتوب نه مني، نو ددغې جګړې مقابله او مخنیوی به څنګه او په څه شکل کوو؟ او بیا په خاص ډول مونږ افغانان به ئې د خپل دیني، فکري، سیاسي، علمي، او اجتماعي وضعیت په پام کې نیولو سره څنګه کوو؟ پدې هکله یوه طرحه د اسلامي فکر او نظر دخاوندانو په خدمت کې په لاندې څو تدبیرونو کې وړاندې کوو

اول تدبیر- دحکومت دچارو واګې تر لاسه کول:

په اسلامي نړۍ کې د ننه، او له هغې څخه د باندې چې د مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې تر شا څوک ولاړ دي، هغه ټول نظامونه او حکومتونه دي. او کوم وسائل چې پدغه جګړه کې په کار اچول کیږي لکه مکتبونه، پوهنتونونه، څیړنیز مراکز، راډیوګانې، تلویزونونه، وزارتونه، قوانین، سیاسي او پوځي فشارونه، په ملیاردونو ډالر، او په ملیونونو روزل شوي متخصصین، او ماهر کارکوونکي، او نور وسائل چې تقریباً ټول ئې دهغو حکومتونو په واک کې دي چې د اسلام او مسلمانانو په خلاف ئې دغه خطرناکه فکري جګړه پیل کړې ده، او پر مخ ئې بیایي

په اسلامي هیوادونو، او بیا په خاص ډول افغانستان کې ددغو وسائلو مقابله او یا مخنیوی د افرادو او تنظیمونو له توان څخه وتلی کار دی. تر څو چې نظام اوحکومت د اسلامي فکر دخاوندانو لاس ته نه وي ورغلی، او تر څو ئې چې د افغانستان د ټولو دیني، سیاسي،پوځي، اداري، اجتماعي، مالي، کلتوري، او تعلیمي، چارو واګې له مفسدو، سیکولرو، دیموکراتو، لیبرالو، کمونستو، نشنلستو، غرب ځپلو عناصرو، او د اروپایې افکارو د منونکو، له کرغیړنو منګولو نه وي اخیستي، تر هغه پورې د اصلاح انفرادي هڅې بې ګټې، او یا بې مطلوبې ګټې دي.

دحاکمیت له سطحې څخه لیرې هڅو او دعوت په تیرو نوي کلونو کې وښودله چې یوازې د دعوت او طاغوتانو ته د عذرونو، او زاریو، له

لاړې د اسلامي نړۍ په یو هیواد کې هم اسلامي نظام رامنځته نه شو. ځکه چې یوازې دعوت د قرآن او د رسول الله ﷺ له طریقې څخه خلاف کار دی. رسول الله ﷺ دیارلس کاله یوازې دعوت وکړ، یوازې د اتوسوو په شاو اوخوا کښې خلک مسلمانان شول. خو بیا هم د کفر او جاهلیت نظام همغه ډول په ځای ولاړ وو. خو کله چې رسول الله ﷺ په مدینه منوره کې حکومت او نظام جوړ کړ، او دحکومت د چارو واګی ئې ترلاسه کړ، تر لسو کلونو په کمه موده کې نه یوازې اسلام د عربو په ټوله جزیره کې خور شو، بلکه د عربو تر جزیرې د باندې ئې هم د کفر د لویو لویو امپراطوریو د زوال زمینه برابره کړه.

مونږ په افغانستان کې تر هغه د غرب د فکري جګړې مخنیوی نشو کولی، چې تر څو مو د بالمثل وسائلو د لرلو توان نه وي پیداکړي. او دا کار به هغه وخت ممکن وي چې خپل نظام او حکومت د غرب له غلامانو او بڼیځو خلاص کړو، او په ریښتنې معنی ئې د اسلام د دین په اساساتو ودروو. نه دا چې نوم ئې اسلامي حکومت وي، او چارې ئې ټولې د کفر، او معاصر جاهلیت په قوانینو چلیږي.

د طالبانو د حکومت تجربې وښودله چې اسلامي اداره چې که څه هم چې په مادي لحاظ کمزوري هم وي د فساد، ظلم، او کفري نظریاتو په مخنیوي کې تر قوي بې دینه حکومت ډیره مؤثره وي. همدغه سبب ؤ چې ټوله کفري نړۍ د داسې یو حکومت په مقابل کې د جګړې لپاره راپورته شوه چې تر اوسه ئې لا پښې هم په زمکه نه وې ټینګې شوې. ځکه چې کفار پدې پوهیږي چې که یوځل په کوم اسلامي هیواد کې یو حقیقي او واقعي اسلامي نظام او حکومت منځته راشي، هغه به حتماً د نورو مسلمانو ملتونو لپاره د یو مثال او ماډل حیثیت غوره کوي چې هغوئ به ئې هم په خپلو هیوادونو کې دقائمولو هڅه کوي.

نو ددې لپاره چې ملت مو د غرب له فکري جګړې او په دین نه ولاړو نظریاتو څخه ژغورلی وي، باید د (حکومت) او (تاثیر ګذارۍ) ټول فرصتونه او وسائل د غرب ځپلو، سیکولرو عناصرو له لاسه خلاص

کړو، او د الله ﷻ د دين دحاکمولو لپاره ئې په خپل لاس کې ونيسو، او پدې لار کې له هيچا سره د اسلام په سر معامله ونه کړو.
د تيرو اتياوو کلونو تاريخ ثابته کړه چې تر څو پورې د غرب په فکر روزل شوې عناصر په قدرت کې وي، تر هغه به د اسلامي فکر منسوبين يا وژلی کيږي، يا به په زندانونوکې وي، او يا به هم له تبعيد او نورو ډول محدوديتونو او بنديزونو سره مخ کيږي.

دوهم تدبير- دتعليمي نصابونو اصلاح:

په اسلامي نړۍ کې د تعليم دوه ډوله نصابونه رائج دي چې يو ئې د ديني، او بل ئې ددنياوي تعليم نصاب دی. دغه د واړه ډوله نصابونه اساسي اصلاح ته ضرورت لري چې بايد په لاندې ډول وي:

۱- د دنياوي تعليمي نصاب اصلاح:

دنياوي تعليمي نصاب ددې تر څنګ چې بايد دمعاصرو تحقيقاتو او خيړنو په رڼا کې دمؤثر (تقديم) Presentation او عصري (طريق تدريس) Method په شکل کې تدوين شي، له غربي فلسفې،اخلاقو، فرهنګ، او فکري تاثيراتو څخه هم بايد په ټوله معنی پاک شي. ځکه چې مونږ ديو مؤمن ملت په حيث د خپل رب، خپل دين، او خپل ملي تشخص په وړاندې التزامات لرو، چې هغه زمونږ د ژوند ټول اړخونه احتوا کوي. مونږ که ضرورت لرو هغه يوازې د غرب علمي او صنعتي تجربې ته دی، نه د غرب اخلاقو، د ژوند فلسفې، او دهغه الحادي کلتور ته. ټول هغه مفاهيم چې د غرب د مشاورينو په اشارو، او يا د هغوئ دشاګردانو لخوا په رسمي تعليمي نصاب کې ځای په ځای شوي دي بايد د خبيرو، او داسلامي فکر په ټولو اړخونو د پوهو اشخاصو لخوا تصفيه شي، او په ځای ئې سوچه اسلامي افکار په تعليمي نصاب کې شامل کړای شي. خو دا پدې معنی نده چې د اسلامي مدرسو ديني عربي کتابونه، او يا د صرف او نحوی اختصاصي کتابونه چې له نن څخه تقريباً اته سوه يا زر کاله پخوا د هماغې زمانې

د شعوري او ذهني کيفيت، او علمي سويي په نظر کې نيولو سره دهماغې زماني خلکو ته ليکل شوي ول راواخيستل شي او پرته له کوم تسهيل، ترجمې، او نوي تدوين څخه دې د مکتب په نصاب کې شامل کړای شي. بلکه ديني او لغوي مسائل بايد په (سيستماتيک) ډول ددي زمانې د رواني (روحي) علمي، اجتماعي، لغوي وضعيت، او عرفونو په نظر کې نيولو سره په مناسب ډول او تدرج ته په پام سره په ټول نصاب کې له اول صنف څخه نيولې تر پوهنتون پورې داخل کړای شي. داسې نه چې پرته له کومې مقدمې، تدريج، او مخکنۍ ذهن جوړونې نابېره (قوانين زرادي) او يا (شرح زنجاني) دمکتب په اوم يا اتم صنف کې داخل شي، پداسې حال کې ددغو کتابونو مدرس په خپله هم پدې هم قادر نه وي چې د زرادي قواينن دې د صنف شاګردانو ته په تخته باندې په منظم ډول وليکي، او شرح ئې کړي.

۲ - د ديني زده کړو د نصاب اصلاح:

د ديني زده کړو نصابونه د هرې زمانې دغوښتنو، ضرورتونو، سياسي اواجتماعي شرائطو، او د مسلمانانو د موجوده وضعيت په پام کې نيولو سره جوړېږي، او د زمانې او حالاتو له بدلون سره په ديني نصاب کې دمضامينو بدلون هم ضروري وي. او همدغه له انبياؤ او امتونو سره د الله تعالی سنت هم دي. الله ﷻ د هرې زمانې پيغمبر او امت ته جلا جلا شريعت او منهج چې په اصولو کې سره متحدول راليږلی دی. که داسې نه وي نو هماغه د آدم عليه السلام صحيفې به ئې تر قيامته په انسانو مقررې کړې وای، او د بيلا بيلو صحيفو او کتابونو نازلو لو ته به ضرورت نه ؤ. خو دا کار حکيم او عليم رب څکه نه دی کړی چې د هرې زمانې بيلې غوښتنې او شرائط وي.

همدغه ډول زمونږ په شريعت کې دناسخ او منسوخ فلسفه هم ده، د دې په څنګ کې دا هم ګورو چې په (مکي عهد) کې شريعت يوه بڼه درلوده، په (مدني عهد) کې ئې بيا بله بڼه غوره کړه. د رسول الله تر وفات وروسته بيا د صحابه ؤ کرامو داجتهاد دليل هم په شريعت کې

ور اضافه شو. وروسته بیا د اجماع، قیاس، او نورو شرعي دلائلو اضافه دفقهي مذاهبو په شکل کې رامنځته شوه. دا ټول بدلونونه پداسې شکل کې راتلل چې د شریعت اصل ورکښې محفوظ پاتې کیده. دا هر څه ددې خبرې دلیل دي چې د هرې زمانې حالات بیل نصاب او بیل مضامین غواړي.

آیا په اوسنۍ زمانه کې به ډیره عجیبه نه وي چې اسلامي نړۍ، او مسلمان امت راڅخه د کمونیزم، الحاد، مادیت، ډیموکراسۍ، لیبرالیزم، نشنلزم، او ګلوبلایزیشن، بلا په خوله کې نیولی وي، او مونږ اوس هم په خپل دیني تعلیمي نصاب کې د زرو کلونو پخوانیو کلامي او فلسفي فرقو او مذاهبو په هکله معلومات تدریسوو؟!

ولې ددغې زمانې هغه فلسفې، نظریات، او مذهبي فرقې، تر ګو زار لاندې نه نیسو چې د میلیونونو مسلمانانو ایمان او عقیده ئې ورخرابه کړې، او لا ورخرابوي ئې.

آیا زمونږ په کومه دیني مدرسه، یا کوم دیني تعلیمي نصاب کې د معاصر کفر د اشکالو، او انواعو، په هکله مضامین تدریسیږي؟ آیا مونږ پرون د کمونیزم دنظریاتو او نن د غربي (لادینه) سیکولر نظریاتو، د خپریدو مخنیوی وکولی شو؟ که مو نه وي کړی، نو باید له خپل تعلیمي نصاب څخه ټول هغه زاړه، بې ضرورته، او اضافي ګرامري مضامین وباسو، او پرځای ئې خالص شرعی مضامین، او هغه مضامین چې معاصر اسلامي فکر ته ئې شدید ضرورت دی لکه سیرت او اسلامي تاریخ، سیاسي او اجتماعي علوم، او د اسلامي نړۍ د اوسني وضعیت، او دهغه دموجودو مشکلاتو په اړه مضامین وراضافه کړو. تر څو دنن ورځې دمدرسې طالب د نن او د سبا ورځې د فکري، عقائدي، سیاسي، او اجتماعي چیلنجونو مقابله وکړای شي.

دریم تدبیر- مساجد د فکري جګړې د مقاومت په سنګرونو بدلول:

دیوی محتاطی اندازې په اساس د اوسني افغانستان په ښارونو، کلیو او بانډو کې تقریباً څلور لکه (۴۰۰،۰۰۰) مسجدونه وجود لري. او په هر مسجد کې یو تن امام هم د امامت په وظیفه مصروف دی. دغه څلور سوه زره مسجدونه که په حقیقي معني د دعوت په مرکزونو تبدیل شي، او امامان ئې په واقعي ډول د الله ﷻ دین ته دخلکو د رابللو، او دخلکو د فکري، عقیدوي، فقهي، او اخلاقي مشکلاتو د حل کولو استعداد او صلاحیت په ځان کې پیداکړي، هیڅ اجنبي فکر، او وارداتي ګمراهي به ونشي کولي چې د افغانستان خلک، او بیا په خاص ډول په لکونو ځوانان له اسلام څخه پرته په نورو نظریاتو قانع کړي.

خو دا تریخ حقیقت باید ومنو چې کمونیزم د همد ومره ملایانو او امامانو له شتون سره سره بیا هم د کلیو او ښارونو په لکونو ځوانان له اسلام څخه منحرف کړل، او په خپل صف کې ئې ودرول. همدا ډول سره له دې چې زمونږ ملت د جهاد، هجرت، قربانیو، شهادتونو، او په پراخه پیمانه له شرعي مفاهیمو او علومو سره د نږدیوالي یوه اوږده دوره هم تیره کړه، خو بیا هم غربي مؤسساتو، او غربي فکري جهتونو وکولی شول چې زمونږ د ملت یوه لویه برخه خلک پر افغانستان د امریکا په یرغل کې، او تر هغه وروسته د امریکایانو تر څنګ ودروي، او پدې ئې قانع کړي چې د صلیب تر بیرغ لاندې د اسلام او مسلمانانو په خلاف وجنګیږي.

زمونږ په لکونو امامان، خطیبان، قاریان، او د شرعي علم منسوبین ولې د وارداتي کفري افکارو له مقاومت او بې اثره کولو عاجز دي؟ ولې د دوئ له پراخ شتون سره سره دملت په لکونو بچیان کله د کمونیزم تر بیرغ لاندې دریږي، او کله هم د غرب د صلیب تر بیرغ لاندې؟

دغه کار ډیر علتونه لري چې ځینې مهم ئې دا دي:

الف: د دعوت د احساس نشتوالی:

د افغانستان په ډیرو علماؤ، امامانو، ملایانو، او د مدرسو په طالبانو کې د دعوت د احساس نشتوالی لیدل کیږي. هغوئ ځانونه یوازې مدرسین، دمساجدو امامان، او د کتابونو لوستونکي ګڼې. که څوک پوښتنه ترې وکړي ځواب ورته وایي، او که ئې ونه کړي. دوئ په چا پسې نه ورځي. او نه له خپله انده د ټولنې د افرادو د اجتماعي پوهاوي لپاره دعوتي پروګرامونه جوړوي، او نه هم د اجتماعي او اخلاقي فساد په خلاف منظمه او مسلسله مبارزه خپل مسؤلیت ګڼي.

دا مشکل له دي ځایه راولاړ شوی چې زمونږ په دیني تعلیمي نصاب کې صرف، نحو، منطق، بلاغت، شعر، شاعري، د (نفحة الیمن) او (مقامات حریري) په څیر د لفظي صنعت له تکلف څخه ډکې خرافي کیسې او نکلونه د ادب په نامه لوستل کیږي، خو د دعوت د طریقې، اسالیبو او د فردي، اجتماعي، سري او علني دعوت د کړنلارې په هکله یو کتاب هم نه لوستل کیږي. همدارنګه د رسول الله ﷺ او د نورو پیغمبرانو د دعوت د تاریخ، تجربو، مشکلاتو، کامیابیو، او په بشري ټولنو د هغوئ د احسانونو په هکله یو کتاب څه چې یو مضمون هم نه لوستل کیږي. د رسول الله ﷺ اصحابان چې تر انبیاؤ وروسته غوره خلک دي، او بشریت ته د دعوت د استاذانو نړیوال حیثیت لري، د هغوئ د تاریخ او دعوت په هکله هم هیڅ کتاب نه لوستل کیږي. او حتې چې د فقهي مذاهبو د امامانو، او د اسلامي شریعت د تدوینوونکو علماؤ د تاریخ، جد اوجهد، او قربانیو په هکله هم کوم کتاب په رسمي ډول په تعلمي نصاب کې شامل نه دی.

نو ښکاره خبره ده چې که په نصاب کې د دعوت مضمون وجود ونه لري، نو دنصاب په فارغانو کې به د دعوت احساس له کومه ځایه راشي؟.

البته دا خبره د هیرولو نه ده چې په اوسني وخت کې هم ځینې علماؤ په فوق العاده ډول اسلامي فکر، دعوت، او د ټولنې اجتماعي پوهاوي ته ډیر لوی لوی خدمتونه کړي دي. خو دهغوئ فیصدي ښائي په هرو لسو، شلو زورو کې یو وي.

ب- د امامت لپاره دنااهلیت ستونزه:

زمونږ په اکثره مساجدو کې داسې خلک هم په امامت ګومارل شوي چې په ریښتنې معنی دامامت استعداد او اهلیت نه لري، نه کافي شرعي علم لري، نه په قرآن او حدیث پوهیږي، او نه ورکښې د بلاغ او بیان صلاحیت شته. ځینې ئې په موروثي ډول امامان شوي دي، او ځینې نورو ئې د امامت منصب د ځښني مادي ګټو لپاره اشغال کړی، پرته لدې چې د امامت او دعوت حق ادا کړي.

دخلکو صلاح او ګمراهي ورته دومره اهمیت نه لري، لکه څومره چې ورته دزکاتونو، صدقاتو، سرسایو، عشرونو، دقربانۍ د پوستکو، او شکرانو اخیستل اهمیت لري. دغه ډول امامان نه یوازې دا چې په خپله د دعوت وظیفه نه تر سره کوې، بلکه نور علماء او داعیان هم په خپل مسجد او کلي کې د دعوت لپاره نه پریږدي، عام خلک او جاهلان د مخلصو دعوتګرو په خلاف راپاروي، او په دعوتګرو پوري ډول ډول تورونه او تهمتونه تړي. دغو امامانو ته د کلي دخلکو عرف او عادت، رواج او عنعنې د شریعت تر احکامو ډیر اهمیت لري. ځکه چې د کلي د رواجونو پالل ئې د وظیفي د دوام ضمانت ورکوي، خو د شریعت دهغو احکامو بیانول چې دخلکو له رواجونو سره اختلاف لري ښائې دده د شړل کیدلو سبب شي. دغه ډول ملایان نه یوازې دا چې دمعاصرو فکري فتنو، او ارتدادونو مقابله نشي کولي، بلکه په خپلو خرافي عقایدو، او غیر شرعي اعمالو د دین د بدنامولو، او د دین دښمنانو ته دوسلې د په لاس ورکولو سبب هم ګرځي.

اسلامي حکومت باید دغه ډول حرفوي امامان د امامت له عظیم او خطرناک منصب څخه لیري او په ځای ئې اهل، او د دین په روح خبر، عالمان د امامت لپاره وټاکي.
ددي لپاره چې مساجد مو په ریښتني ډول د اسلامي علومود زده کړې په مراکزو او د فکرې جګړې د مقاومت په سنګرونو بدل شوي وي، او په امامانو او خطیبانو کې قیادي صلاحیتونه، او د فکري او عقائدي فتنو د مخنیوي لیاقت او استعداد پیدا شوي وي، اسلامي نظام باید د امامانو او خطیبانو د روزلو لپاره هم د داسې مسلکي روزنې فرصتونه رامنځته کړي لکه د مفتیانو، قاضیانو، او معلمینو د روزنې لپاره چې رامنځته شوي دي.
دغه فرصتونه ښائې د پوهنتون په چوکاټ کې د دعوت او امامت د فاکولتې په شکل کې وي. او یا ددې کار لپاره یوه خاصه عالي مدرسه، اکاډمي او یا په کوم بل نامه علمي روزنیز مراکز پرانستل شي.
د امامت منصب په اصل کې دنبوت د منصب میراث دی. تر هغه وخته چې په دغه منصب اهل او با استعداده علماء ټاکل کیدل، مسلمانې ټولنې له هر ډول اجتماعي او فکري انحراف څخه په امن وې. ځکه چې امام به لږ تر لږه پنځه وخته په شپه او ورځ کې د ټولنې د افرادو له هر ډول حالاتو څخه ځان خبراوه، او د شریعت په رڼا کې به ئې د خلکو د فکري، اخلاقي، عقیدوي، فقهي، او حتی اجتماعي مشکلاتو د حل د راویستلو هڅه کوله.
خو له کومي ورځې چې دغه منصب ته په کم نظر وکتل شول، له هماغې ورځې د ملت او امام ترمنځ روحي رابطه کمزورې شوه، چې دغه کمزوري بیا د اسلام دښمنانو په خپله ګټه وکاروله، او د ټولنې د افرادو په افکارو او اذهانو ئې تاثیر وکړ.
که چیرې یو ځل بیا مساجد د عبادت ترڅنګ د علم، فکر، اخلاقو، اجتماعي اصلاحي تفکر، او د دښمنانو د دسیسو او توطیو د شنډولو مراکز وګرځي، او د زړه سواندو علماؤ او دعوتګرو امامانو لخوا

ورکښې اسلام ته هر اړخيز دعوت شروع شي، وبه وينو چې څنګه د ټولنې فکري قيادت د اسلام دښمنو اشخاصو او جهتونو له لاسه ووځي، او بيرته د صالحو خلکو لاسته ورځي.
ددې بحث په پای کې ويلی شو چې فکري جګړه تر عسکري جګړې ډيره خطرناکه، او آثار ئې د عسکري جګړې تر آثارو ډير دوامداره دي.
همدارنګه د فکري جګړي مقابله هم د عسکري جګړې تر مقابلې ډيره ګرانه ده، او ډير صبر او خورا پراخ او هر اړخيرز تخطيط او تنظيم ته ضرورت لري.
په عسکري جګړه کې دکوم ملت پاتې راتلل دهغه ملت د دائمي له منځه تللو په معنی نشي کيدی. خو که چيرې کوم ملت په فکري جګړه کې ماتې وخوري، او له خپل دين، فکر، عقيدې، اخلاقو، ملي ارزښتونو، او تاريخ څخه دفاع ونشي کولي، نو دا په حقيقت کې د دغه ملت دمعنوي او فکري مړينې په معنی ده، چې خطرناک عواقب لري. د فکري جګړې په اړه دغه څو خبرې له ډيره وخته زما په ذهن کې وې چې دا دی دخپل ملت، دزړه سواندو مخلصو بچيانو په مخکې مې کيښودې، هيله ده چې هغوئ مې دغې خطرناکې جګړې ته متوجه کړي، او خپل مسؤليت مې تر يوه حده رفع کړي وي.

پردې معيارونه

د مسمانانو د بېرته پاتې اصلي عوامل

پردي معيارونه

د مسمانانو د بيرته پاتې اصلي عوامل

پداسې حال کې چې مسلمان دهغه حق دين منونکي دي چې الله ﷻ له هغه پرته بل دين نه مني ﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ ﴾ آل عمران: ١٩ ﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ آل عمران: ٨٥

او پداسې حال کې چې مسلمان هيوادونه د ودانې نړۍ په منځ کې موقعيت لري چې په سياسي، اقتصادي، او ستراتيژيک لحاظ له ډير اهميت څخه برخمن دي، او پداسې حال کې چې مسلمانان د شمير په لحاظ ورځ په ورځ زياتيږي، او د ژوند وسائل ئې هم ښه کيږي، خو بيا هم مسلمان هيوادونه د تيرو پنځو سوو کلونو راهيسې کله د يوه يرغلګر او ښکيلاګر هيواد او کله دبل ترسلط او يا تهديد لاندې وخت تيروي، او مسلمانان د نړۍ په ولسونو کې په وروسته پاتې ولسونو کې شميرل کيږي.

دغه بد حالت ډير اسباب او عوامل لري چې تر ټولو اصلي او لوی عامل يې د مسلمانانو د خپل دين په مزاج او غوښتنه ځان نه پوهول دي.

په هغه وخت کې چې مسلمانان دخپل دين په مزاج او غوښتنو پوهيدل، اود نړۍ او انسانيت چاروته ئې د (خپل) فکر په رڼا کې کتل، سم او ناسم کارونه ئې په خپلو معيارونو معلومول، او د خپل ځان لپاره ئې اهداف او د پرمختګ لاره په خپله ټاکله، په هغه وخت کې مسلمانان تر ټولو غښتلي او پياوړي خلک ول. له هسپانيې نيولې

تر چين پورې د دوئ بيرغ رپيده. او د نورې نړۍ خلکو به کوښښ کاوه چې لدوئ څخه دين او يا تمدن زده کړي.
خو کله چې د بيلا بيلو عواملو په نتيجه کې د مسلمانانو اجتماعي تفکر بدل شو، خپل معيارونه او تګلاره ئې پريښوده، او د نورو معيارونه او تګلارې ئې خپلې کړې. نتائج هم معکوس راووتل. قيادت او سيادت د مسلمانانو له لاسه لاړ، او کرار کرار مسلمان هيوادونه او ولسونه يو په بل پسې د پرديو تر واکمنۍ لاندې راغلل. او دغې پردۍ واکمنۍ په مختلفو لارو او پلمو مسلمانان له خپلې ارادې، آزادۍ، دين، تمدن، ژبو، تاريخ، او فرهنګ څخه محروم کړل. چې ددغه محروميت ژوندي مثالونه د مسلمانانو د سياسي، اجتماعي، پوځي، تقنيني، علمي، فرهنګي او اقتصادي ژوند په بيلابيلو ډګرونو کې په لاندې ډول وينو:

١ – د حاکميت ډګر:

دولسونو او هيوادونو سياسي او ټولنيزې چارې په داخل کی او له نورې نړۍ سره بين المللی دوه اړخيز روابط دهر هيواد د حاکمانو او حاکم نظام له لوري پرمخ بيول کيږي. د همدغه اهميت له امله د حاکم او د حاکميت د څرنګوالي ټاکل په اسلام کې شرعي او عقيدوي موضوع ده. او اسلامي شريعت د حاکم د ټاکلو لپاره د داسې لارو چارو د خپلولو امر کړی چې په نتيجه کې ئې صالح حاکم او عادل حاکميت رامنځ ته شي. د اسلام فقهاؤ دحاکم د تعين او عزل (ټاکلو او ليرې کولو) لپاره د شريعيت په رڼا کې داسې معيارونه او قيود وضع کړي چې په عملي کولوئې اسلامي ټولنه د حاکميت په ډګر کې له ټولنيز اضطراب څخه د تل لپاره په امان پاتې کيږي.
په اسلام کې د حاکم له اساسي او مهمو مسؤليتونو څخه د اسلامي شريعت نافذول، له هيواد او دين څخه دفاع کول، دوګړو د فردي او اجتماعي حقوقو تامين، او په نړيواله توګه دمسلمانانو له حقوقو څخه دفاع ده. دا چې ددغه ډول حاکم په شتون کې دنړيوالو کفري هيوادونو

اهداف په اسلامي نړۍ کې نه پوره کیدل، نو ئې په مختلفو لارو چارو په اسلامي نړۍ کې د حاکم او حاکمیت لپاره نوي معیارونه په مسلمانانو وروتپل. چې په نتیجه کې ئې داسې نظامونه او حاکمان په اسلامي نړۍ مسلط شول چې د نړیوالو کفري هیوادونو ګټو ته دخپلو هیوادونو او ولسونو پر ګټو ترجیح ورکوي. چې دغه ډول حاکمان په لاندې ډولونو کې لیدلای شو:

الف- شاهي حکومتونه:

شاهي حکومتونه که اسلامي نظام تطبیق کړی ښائي تر دیموکراتیکو حکومتونوغوره وي ځکه چې دهرحاکم په مړینه به په هیوادونو کې نوي نوي اضطرابونه نه راځي. خو اوس چې کوم شاهي نظامونه په ځینو اسلامي هیوادونو کې حاکم دي ټول د استعماری هیوادنو لخوا په خلکو تپل شوي دي. او له همدې امله تل کوښښ کوي چې د استعماري هیوادونو د مصالحو په تامین هغوئ له ځانه راضي وساتي. تر څو د ډیر وخت لپاره په قدرت کې پاتې شي. که څه هم چې دا کار ورته د استبداد، ظلم، او اسلام دښمنۍ په قیمت تمام شي.
بله دا چې په دغه ډول شاهي کورنیو کې واک په موروثي شکل له یوه شخه بل ته په اتوماتیک ډول لیږدي. او دې ته نه کتل کیږي چې آیا په راتلونکي حاکم کې د صالح او اهل حاکم وړتیا شته او که نه؟ ډیر ځلې خو داسې هم پیښیږي چې استعماري هیوادونه په شاهي کورنۍ کې تر ټولو یو بی کفایته او نا اهله شخص انتخاب کړي. تر څو په پوره بې پروایۍ دخپل دهیواد او ولس ګټې له پامه وغورځوي. او په ټول حماقت د پردیو په اشارو وچلیږي.
د نن شاهي نظامونه د مسلمانانو لخوا ندي رامنځته شوي. غربیانو حاکم کړي دي.دغه حکام خپل هیوادونه او ولسونه د زور او اجبار له لاري په هغو طریقو چلوي چې غربیانو ورته ټاکلي. او که څوک ددغه ډول مفسدو حاکمانو پر خلاف د اعتراض غږ پورته کړي په ډیرې بې رحمۍ وهل، تړل، شړل، او وژل کیږي. دغرب دبشري حقوقو

سازمانونه هم ددغه ډول (مترقي؟! حاکمانو له ظلم او استبداده سترګې پټوي. او هم دغه ډول چارې په بیلا بیلو نومونو ستایي. او دفاع ورڅخه کوي.
د شاهی کورنیو غړي او ولیعهدان اکثره د غرب له تعلیمي مؤسساتو او پوهنتونونو فارغ شوي وي. او فکري معیارونه ئې هم دغربیانو په څیر وي. له خپلو ولسونو څخه دومره پردي شوي وي چې د ژوندپه هر څه کې دخپلو هیوادونو له خلکو مختلف وي. دخپل دین او قوم اخلاقي ارزښتونه ورته دغربي ارزښتونو په مقابل کې هیڅ اهمیت نلري.

ب: کودتائي حکومتونه:

دوهم ډول حکومتونه په اسلامي نړۍ کې هغه کودتایي حکومتونه دي چې د پردیو لخوا د روزل شویو او پالل شویو متنفذو خلکو او جهتونو په لاس رامنځته شوي دي. ددغه ډول حکومتونو تر شا استعماري هیوادونه په پوځي او سیاسي لحاظ ولاړ وي. لکه څنګه چې د پردیو لخوا رامنځته شوي وي هماغه ډول د پردیو لپاره په خپلو خلکو او هیوادونو حکومت هم کوي. دغه حکومتونه دخپل حاکمیت د بقا لپاره داسې نظامونه او قوانین جوړوي چې په هر حالت او شکل کې د دوئ دحاکمیت استمرار تامین کړي. دې ته هیڅ پام نه کوي چې دغه ډول نظامونه او قوانین دخلکو له دین، اخلاقو، ملي ارزښتونو، مدني ژوند او نورو طبیعي غوښتنو سره سمون لري او که نه. دغه ډ ول کودتایي نظامونه تر هرڅه دمخه له ټولو هغو خلکو زندانونه ډکوي چې دخپل زوال خطرورڅخه احساسوي. او که کله له یوه ملي پاڅون سره مخ شي نو بیا دوسلې او ځواک بی دریغه استعمال ته مخه اړوي. او که په دې هم چاره ونشي نوبیا پردي پوځونه خپل هیواد ته راوبولي. او هر څه دهغوی په اختیار کې ورکوي. اسلامي نړۍ په شلمه میلادي پیړی کی له دغه ډول حکومتونو ډیره ګړیدلې اولاتر اوسه کړیږي. داهرڅه ځکه

پیښنیږی چې په اسلامي نړۍ کې د حاکمیت اوحکومت معیارونه پردي دي.

ج: پوځي حکومتونه:

په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې ډیر ځله داسې پیښنیږي چې کله هم ملکي او یا د غربیانو په اصطلاح (جمهوری) حکومتونه د استعماري حکومتونو د مصالحو په تامین کې پاتې راشي، د خطرناکو فیصلو له کولو څخه عاجزشي، او دا ویره ورته پیدا شي چې کیدای شي واک د اسلامي او ملي ځواکونو لاس ته ورشي، او د دغه ډول حالت د راتللو په صورت کې به دهغوئ ټول ښکیلاکي مصالح په خطر کې ولویږي، نو هماغه وي چې بیا د پوځي کودتا ګانو لپاره لاره هواره کړي چې دکودتا په نتیجه کې پوځي حکومت رامینځته کیږي چې دغه پوځي واکمن بیا ټول هغه قوانین او نظام له منځه وړي چې کیدای شي تر یو حده به اسلامي او ملي مصالح ورکې خوندي وو. استعماري قوتونه دغه ډول پوځي حکومتونو ته وظیفه ورکوي چې د خپل ولس په خلاف وجنګیږي. او خپلو خلکو ته چې داستعمار او غلامۍ مخالفت کوي، پردي، د هیواد او سولې دښمنان ووایي، او استعماري یرغلګرو او مداخله ګرو هیوادونو ته د دوستانو لقب ورکړي، او له هغوئ سره د (دوستۍ) (امنیت) او (ستراتیژیکو) تړونونو په نامه د غلامۍ او ذلت معاهدې امضاء کړي. او دهغو آزادي غوښتونکو چې په هیواد کې د دغه ډول پوځي واکمنو مخالفت کوي، دله منځه وړلو کوښښ کیږي.

دغه ډول پوځي واکمن د هیواد ټولی ملکي ادارې، پوځ، د اقتصاد ملي منابع، او هر څه د پردیو په غلامي کې دخپلې بقا پخاطر استعمالوي. او ولس ته له حساب ورکولو ځان لوړ ګڼي.

اکثره دغه ډول پوځي حکومتونه په هغو هیوادونو کې رامنځته کیږي چې هلته ولسونه په اسلامي روحیه عیار وي. او اسلامي اوجهادي حرکتونه واک ته د رسیدلو په درشل کې وي. دغه شومه تجربه څو څو

ځله په تيرو تقريباً سلو کلونو کې په اسلامي هيوادونو کې تکرار شوې ده.

د: جمهوري او انتخابي حکومتونه:

جمهوري او انتخابي حکومتونه که څه هم په سطحي نظر تر استبدادي شاهۍ، کودتايي او پوځي حکومتونو ښه ښکاري، خو په حقيقت دغه ډول حکومتونه تر ټولو خطرناک دي. او منفي آثار ئې تر ټولو دوامداره وي. او دا ځکه چې دغه حکومتونه د غربي ډيموکراسۍ، غربي جمهوري اصولو، او غربي سياسي ارزښتونو په بنا را منځته کيږي، چې د اسلامي نړۍ له ديني، ملي، خلاقي، او سياسي اصولو او ارزښتونو سره په ټکر کې دي، چې په لاندې ډول يې ليدلای شو:

١. دغربی ډيموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات انسانانو ته دعلم، تجربې، عقل، ديندارۍ او امانتدارۍ په معيار نه ګوري، بلکه ټولو وګړو ته په يوه سترګه ګوري. د مثال په ډول د حاکم په انتخاب او د قانون په تصويب کې د سترعالم او قانون پوه درايې او د داسې يو شخص درايې ترمنځ چې کثافات ټولوي او تشنابونه پاکوي هيڅ تفاوت نشته. يا په بل عبارت د يو شيخ الحديث يا مفتي اعظم او ديوه داسې چا درايې ترمنځ هيڅ تفاوت نشته چې په ملي سطحه په خيانت، غدارۍ، او هر ډول بداخلاقۍ پيژندل شوې وي. دواړه يوازي يوه يوه رايې استعمالولی شي، پرته لدې چې دې خبرې ته وکتل شي چې عالم او مفتي اعظم يا قاضي القضاة دهيواددمصالحو په تشخيص کې تر يوه بد اخلاقه او فاسد انسان څومره غوره دی.

٢. د غربي ډيموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات د هيواد هر وګړي ته دا حق ورکوي چې د رياست او يا بلي وظيفی لپاره کانديد شي. که څه هم چې هغه د هري عقيدې لرونکی وي. يا په بل عبارت لکه څنګه چې د صالحو کانديدانو پر مخ د کانديديدلو دروازه خلاصه ده، همدا ډول د فاسدو او مفسدو پر مخ هم دکانديديدلو

دروازه خلاصه ده. بلکه په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې تقريباً نوی فيصده د مصلحو خلکو پر مخ د کانديديدلو دروازې تړلې دي، او هم پر اسلامي احزابو په بيلا بيلو بهانو بنديزونه لګول شوي، او کار کوونکي ئې له فعاليت څخه منع کيږي. ډير ځلې داسې هم پيښ شوي چې اسلامي جهتونه او احزاب په انتخاباتو کې بريالي شوي خو وروسته بيا دهغوئ حکومتونه دپوځ او يا کودتاه ګانو له لارې له واکه ليرې شوي، او په مسؤلينو ئې زندانونه ډک شوي دي.

۳. دغربي ډيموکراسۍ پر بنسټ ولاړ حکومتونه فيصلې روا او ناروا، يا صلاح او فساد ته په کتلو سره نه کوي، بلکه هلته د اکثريت رايې ته کتل کيږي، هرڅه چې اکثريت خوښ کړل هماغه روا او صلاح ده، که څه هم چې د الله ﷻ د دين له احکامو سره سل فيصده مخالف هم وي. د مثال په ډول که اکثريت رايه ورکړي چې يو نارينه له بل نارينه سره، يا دوه ښځې يوه له بلې سره نکاح کولی شي، يا دا چې (سود) دې جائز شي، او يا دا چې ښځه دې خپل خاوند ته طلاق ورکړی شي، او هم يا دا چې دالله ﷻ شريعت ته دې د ژوند او دولت په چارو کې ځای نه وي، دا هرڅه قانون ګڼل کيږي، او دهغه مطابق فيصله کيږي.

په بل عبارت داسي ويلای شو چې غربي ډيموکراسي دا نه مني چې قانون او شريعت دې دالله ﷻ له خوا وي، بلکه هغه تشريع او تقنين خپل حق ګڼي. روا کول او ناروا کول د انسان حق ګڼي، او دحق او ناحق لپاره معياورنه هم په خپله ټاکي.

۴. تجربې او مشاهدې دا ثابته کړې چې په اسلامي نړۍ کې ټول هغه حکومتونه چې ځانته جمهوري يا ډيموکراتيک حکومتونه وايې دغرب په ليکه روان دي. او په خپلو ولسونو ئې غربي نظامونه او قوانين تحميل کړي دي. او هم له دغو وراد شويو قوانينو څخه د زور او زندان په مټ دفاع کوي، دالله ﷻ د دين په خلاف ئې علني

جګړه اعلان کړي، او مسلسلې هڅې کوي چې د هيواد په هيڅ قانون کې هيڅ اسلامي ماده پاتې نشي، او که پاتې هم شي دهغې د عملي کيدلو په مخ کې دومره شرايط او نور قانوني خنډونه راولاړکړي چې دهغې مادې د شتون افاديت ورختم کړي. ددغه ډول جمهوري او ډيموکراتيکو حکومتونو حکام تل دا هڅه کوي چې څرنګه غربي فرهنګ په خپلو خلکو مسلط کړي. په دې لاره کې د وينو بهولو ته هم تيار دي، دا هرڅه د خپلو ولسونو په خلاف په داسې حال کې کوي چې ځانته ملي او ولسواکه حکومتونه هم وايي، خو که دولس اکثريت ورڅخه د دين او هيواد د ملي او معنوي ارزښتونو د ساتني مطالبه وکړي نو بيا د ارتجاع، بنسټ پالنې او... په نوم ځپل کيږي.

په لنډه ويلای شو چې په اسلامي نړۍ کې دا هر څۀ ځکه کيږي چې مسلمانان د حاکميت په ډګر کې دخپلو معيارونو له لرلو څخه محروم کړای شوي دي. او هر څه ئې د پرديو په ميعار او تله تلل کيږي.

۲- د تعليم ډګر:

دولسونو دترقۍ او زوال راز په تعليم او تربيه کې نغښتی دی. هر هغه ولس چې د تعليم او تربيې په ډګر کې تر نورو مخکې وي، هغه په مادي پرمختګ کې هم تر نورو مخکې وي. او هر کله چې تعليم او تربيه د ولس له عقائدو، افکارو، نظرياتو، او اجتماعي فرهنګ سره همغږې وي نو بيا ئې ولسونه په منلو او خپلولو کې هيڅ مشکل او حساسيت نه ښي. او په ډيره بيړه اوپه پراخه پيمانه خپريږي. د حالاتو او شرائطو د بدلون په نظر کې نيولو سره وده هم کوي. چې په هر پړاو کې د ولس، هيواد، او سياسي حاکميت د ارتقا سبب ګرځي.

خو که چيرته تعليم او تربيه د هيواد دخلکو د دين، اخلاقو، سياسي او اجتماعي فرهنګ ترجمانه نه وي، بلکه د بل چا لخوا او د بل چا د اهدافو د تر سره کولو لپاره دبل قوم او دين په سياسي، فکري، او اجتماعي بنسټونو ولاړه وي، او په مسلماني ټولنې دجبر په صورت کې

ورتېل شوې وي. او ددغه ډول تعليمي نصاب او نظام په نيتجه کې را لوی شوي نسل عملاً دا ثابته کړې هم وي چې د خپل دين او عقايدو په هکله نه يوازي بی اعتنا دي، بلکه ښکاره دښمني هم ورسره کوي. دا ئې هم ثابته کړې وي چې دخپل هيواد او ولس پرګټو د بل استعماري هيواد ګټو ته ترجيح ورکوي. له خپل تاريخ څخه کرکه لري، خو د غرب په تاريخ وياړي. او خپل خلک په زوره د کفري هيوادونو غلامۍ ته اړ باسي. نو بيا به طبيعي وي چې دولس د فکراو فرهنګ ساتونکي ددغه ډول واردو شويو او پرديو نصابونو او نظامونو په خلاف راپورته شي.

کيدای شي ځينې خلک داسې فکر وکړي چې اوسنيو حاکمو نظامونو ځکه غربي ډوله تعليمي نظام او نصاب خپل کړی چې په مادي ډګر کې پرمختګ وکړي. او د غرب دتعليم او ټکنالوژۍ له تجربې څخه استفاده وکړي. دا خبره تر ډيره حده معقوله ده. خو پدې هکله لاندې دوه مهمې خبرې ديادولو وړ دي.

١. مونږ که ضرورت لرو نو هغه دغرب علومو او تخنيک ته دی، نه د غرب فرهنګ، اخلاقو، نظرياتو، دين او دژوند فلسفې ته. خو په اسلامي نړۍ کې وينو چې د تعليم او تربيې وزارتونه د غرب د علومو له خپلولو دهغه د فرهنګ خپلولو ته ډير ليواله دي. او په دې ډګر کې هر کال په لس ګونه ميليونه ډالره مصرفوي. که دغه درانه مصارف د غربي فرهنګ او اخلاقو د ترويج په ځای د علومو په ترويج، دلابراتوارونو په رامنځته کولو، او د تعليمي سامان آلاتو او وسائلو په اخستلو مصرفيدلای، نو پايله به ئې تر اوسنې حالت ډيره غوره وه.

٢. که دا ومنو چې د غرب د تعليمي نظام او نصاب خپلول د پرمختګ سبب ګرځي، او د پرمختګ په صورت کې به هيوادونه آزاد، او ولسونه دخپلې ارادي خاوندان شي، خو دا هم په عمل کې نه ليدل کيږي. ډير اسلامي هيوادونه ښه لوړ صنعتی معيار ته

ورسيدل، ښې درنې وسلې او پوځي تجهيزات ئې هم جوړل کړل، ځينو ئې اتوم بم هم جوړ کړ، خو بيا ئې هم نه هيواد ونو ريښتنې آزادي و ليدله، او نه ئې خلک دخپلې ملي ارادې خاوندان شول. له هر څه سره د استعماري هيوادونوپه خدمت کې پاتې دي. او دا لدې امله چې تعليمي نصاب ئې خپلو لوستونکو ته د آزادۍ او خپلې سياسي او ملي ازادۍ پيغام نه لري.

د اسلامي نړۍ دتعليم وزارتونو په تعليمي نصاب کې د تعليم معيار يوازې دومره ايښی چې لوستونکي ئې يوازې حکومتي ماموريت ورباندې وکولی شي او بس. دا چې تعليمي معيارونه دې دومره لوړوي چې په لوستونکي کې ئې ابتکاري صلاحيتونه پيداکړي، او علم دې له نظريې څخه عمل ته واړوي ډير لږليدل کيږي. همدا سبب دی چې سره له دې چې په اسلامي نړۍ کې په ميليونونو ځوانان په مکتبونو او پوهنتونو کې عصري علوم لکه کيميا، فزيک، رياضی، بيالوژي، جيولوژي، او نورعلوم زده کوي، خو تقريباً يوازې يوفيصد ئې په دغو علومو کې د عمل ډګر ته راوځي. او له پاتې نورو څخه ئې زده کړي نظريات هم بيرته هير شي.

که په شلمه پيړۍ کې په اسلامي نړۍ کې دعصري تعليم بهير ته وګورو نو وينو چې څومره چې دعصري تعليم لمن خوره شوې په هماغه اندازه ددغه ډول تعليم لرونکي له دين، معنويت، اسلامي اخلاقو او تهذيب څخه هم ليرې شوي دي. دا سمه ده چې دعصري تعليم په درلودونکو کې هم د اسلامي فکر ځينې ستر ستر پوهان رامنځته شوي. خو هغوئ دعصري تعليم د پانګې او محتوی دخپلولو په نيتجه کې نه، بلکه له دغه نصاب او نظام څخه دباندې په بل چاپيريال کې د اوسيدو، اوله مسلمانو مفکرينو څخه د تاثر په نتيجه کې رامنځته شوي دي.

که په شلمه پيړۍ کې د اسلامي نړۍ سياسي او تحريکي بهيرته وګورو، نو بيا هم وينوچې ټول سيکولر(لادينه) او يا الحاد ته مائل (چپي) احزاب او دهغوئ پلويان ټول دهمدغه عصري تعليم دمحيط

چې له ديني روح څخه تش دی زيږنده دي. او دا هم ټولو مسلمانانو وليدل چې اسلامي نړۍ ددغو احزابو او دهغو له حاکميتونو څومره وکړيده. دهمدغه بې معنويته عصري زده کړې خاوندانو په اسلامي نړۍ کې په لکونو مسلمانان په منځنۍ آسيا، افغانستان، عربي او فريقايي هيوادونو کې پدې خاطر ووژل، او يا يې په زندانونو کې بند کړل چې هغوئ د معاصر جاهليت وارد شوي قوانين او نظامونه نه منل. او دخپلو اسلامي او ملي نواميسو او ارزښتونو په ساتلو ئې ټينګار کاوه. او له هغو څخه د دفاع په لاره کې هر ډول قربانيو ته حاضريدل.

که په يوه ژور نظر د اسلامي نړۍ تعليمي بهير ته وګورو نو وبه وينو چې د تعليم په ډګر کې هر څه دغرب له لوري په ډيزاين شوې طرحه روان دي. او نتائج ئې هم په هماغه بڼه کې راڅرګنديږي چې غرب ئې غواړي. دغه ډول تعليمي انحراف له مسلمانو پوهانو او نظامونو څخه يو هر اړخيز سنجول شوی او انقلابي علاج غواړي. خو دا چې په اسلامي نړۍ تپل شوي پردي پالونکي حاکميتونه ددغه ډول جزری علاج په مخ کې خنډ واقع کيږي نو طبيعي ده چې لومړی بايد د امت ريښتيني او مجاهد بچيان ددغه خنډ د له منځه وړلو لپاره راپورته شي، که څه هم چې دغه کار به ديوی عبوري مرحلې لپاره په اسلامي هيوادونو کې يو څه اضطراب رامنځته کړي چې د تدبير، ثبات او استقامت په نتيجه کې به په خپله له منځه ځي.

د تقنين او نظام ډګر:

نظام او قوانين هغه څه دي چې د ټولنو او فرادو حقوق، وجايب او مسؤليتونه تعينوي. او په ټولنو کې د فساد او اضطراب مخه نيسي.

خو د نظام جوړول او دقوانينو تصويب بايد د ټولنې د دين، فرهنګ، اخلاقي او معنوي ارزښتونو، سياسي، اجتماعي، اقتصادي، تاريخي او طبيعي واقعيتونو او حقائقو په رڼا کې او د ټولنې درواني کيفيت په نظر کې نيولو سره تر سره شي، تر څو داسي نشي چې غوښتنې او

ضرورتونه يو ډول وي او نظامونه او قوانين بل ډول رامنځته شي، چې پدې حالت به بيا د ټولنې او قوانينو تر منځ جګړه او کشمکش يوه طبيعي نتيجه وي. له يوې خوا به خلک دخپلو ديني، اخلاقي، اجتماعي، سياسي او نورو ارزښتونو د خوندي پاتې کيدلو لپاره مبارزه کوي، او له بلې خوا به نظام له خلکو څخه د قوانينو د تطبيق او رعايت دغوښتنې په لاړ کې له زوره کار اخلي.
که د پورتني فطري او طبيعي فارمول په رڼا کې د اسلامي نړۍ اوسني وضعيت ته وګورو، نو وينو چې تقريبا په ټوله اسلامي نړۍ کې دولسونو او نظامونو ترمنځ له تيرې يوې پيړۍ راهيسې ترخه او نه تماميدونکې جګړه روانه ده. ددې جګړې يوطرف هغه مسلمان ولسونه، اسلامي تحريکونه او نهضتونه دي چې انسانان د الله بنده ګان ګڼي او د هغوئ لپاره د الله ﷻ دقانون پلي کيدل د ټول بشريت دسعادت مصدر ګڼي. هغوئ وايې چې انسانان اللهﷻ پيداکړي، او هماغه الله ﷻ د دوئ په غوښتنو، ضرورتونو، او استعدادونو تر هر چا ښه پوه دی. نو طبيعي خبره ده چې دهغه له لوري راليږل شوي قانون دې د بشريت دچارو تر ټولو ښه تنظيموونکی او سمبالوونکی وي، چې دهغه د تطبيق لپاره مسلمان ولسونه او اسلامي نهضتونه دخپل پايښت او يا له منځه تللو په جګړه اخته دي.
دجګړې بل لوری بيا هغه مستبد نظامونه، او يا هغه جابر او سيکولر نظامونه دي چې دين اود مسلمانو ټولنو غوښتنو ته په هيڅ اهميت قائل ندي. مستبدو نظامونو د غرب او غربي استعماري قوتونو د برلاسي او د اسلامي قوانينو د له منځه وړلو لپاره داسې قوانين رامنځته کړي چې د ټولنې د فطري او طبيعي غوښتنو سره هيڅ اړخ نه لګوي. خو په عين وخت کې په خپل ټول قوت او فشار سره په مسلمانو ولسونو دخپلو نظامونو حاکميت او دخپلو وضعي قوانينو تطبيق ته دوام ورکوي. چې پدې لاره کې د لکونو او يا ميليونونو مسلمانانو او

آزدي غوښونکو دوژلو لپاره هم د هماغو قوانینو لمنه نیسي چې دوئ په خپله جوړ کړي دي.

د مسلمانې نړۍ دهیوادونو تقریباً ټول اساسي، حقوقي، مدني، جنایې، اقتصادي او نور قوانین له تیرې یوې یا یوې نیمې پیړۍ راهیسې په غربي بنسټونو ولاړ دي، چې د غربي هیوادونو داستعماري هڅو په نتیجه کې رامنځته شوي دي.

د اسلامي نړۍ په هیوادونو کې تقریباً ټول ملي او بین المللي تصامیم او فیصلې دهغو قوانینو او تړونونو په رڼا کې تر سره کیږي چې دغرب دمصالحو دخوندي ساتلو لپاره وضع شوي دي. د قوانینو په ډگر کې نه یوازې دا چې په سیمه ایزه توگه په هیوادونو کې غربي ډوله قوانین نافذ دي، بلکه د اسلامي هیوادونو حکومتونه په ټینگه دهغو نړیوالو او د بشري حقوقو او د ملگرو ملتو لخوا دجوړو شویو قوانینو منلو ته هم ژمن گرځولی شوي چې دهغو په وضع کې اصلاً اسلامي شریعت او د اسلامي نړۍ غوښتنو ته ځای ندی ورکړل شوی، خو غربي هیوادونو، دملگروملتو ادارې، د امنیت شوری، او نورو غربي ادارو خپلو دغو قوانینو ته داسې قداست وربښلی دی چې د قرآن او شریعت قداست ئې په مقابل کې ورته هیڅ اهمیت نه لري.

دمثال په ډول که یو کار هرڅو دین حرام کړی او یا لازم کړی وي، خو چې د بشري حقوقو او یا نورو نړیوالو قوانینو سره چې اصلاً دغربیانو دمصالحو دخوندي کولو لپاره لیکل شوي مغایرت ولري هلته به هرو مرو د شریعت په پرتله دغو غربي قوانینو ته ترجیح ورکول کیږي، او دشرعي قانون د تطبیق مخنیوی به کیږي. او که چیرې کوم هیواد د شرعي قوانینو په پلي کولو اصرار وکړي، نو بیا به له ډول ډول تعزیراتو، او بندیزنو سره مخ کیږي او یا به په هغه هیواد کې د شرعي نظام د له منځه وړلو لپاره دسیسې او کودتا گانی په کار اچول کیږي. او یابه ئې هم په مقابل کې د داخلي جگړې لپاره ځینې اقلیتونه

دحقوقو دغوښتلو په بهانه راپورته کوي او له هغو څخه به د بين المللی ملاتړ لپاره هر اړخيزې هڅې په کار اچوي..
له دغه ډول غير فطري او تپل شويو قوانينو او نظامونو څخه د خلاصون په لاره کې له ډيرو اوږدو تکراري تجربو، مسلسل زغم او صبر وروسته مسلمانو مفکرينو ته دا ثابته شوه چې د خلاصون يوازې يوه لاره شته او بس. او هغه لاره د مسلطو نظامونو په خلاف د يو مسلح جهادي او انقلابي پاڅون لاره ده چې په نتيجه کې ئې بايد دغه د پرديو په لاس جوړ شوي نظامونه او دهغوئ لخوا نافذ شوي قوانين په يو مخيز ډول له منځه ولاړ شي. او په ځای ئې پداسې حال کې اسلامي قوانين نافذ شي چې له هغو څه ددفاع په خاطر په سياسي، فکري، اجتماعي پوځي، او علمي ډګرونو کې نه ستړې کيدونکې هڅې په لار واچول شي.

پوځي او امنيتي ډګر :

دهر هيواد پوځي او امنيتي ځواکونه ددې لپاره جوړيږي چې دهغه هيواد د اوسيدونکو د ژوند لپاره يوه ډاډمنه فضا تامين کړي، دهيواد د جغرافيايي او معنوي سرحداتو ساتنه وکړي، پر هيواد او ولس ئې ديرغل مخه ونيسي، او دضرورت په وخت کې دحق د اثبات او له هغه څخه د دفاع په لار کې په ميړانه وجنګيږي. لکه څنګه چې امنيتي ځواکونه دنده لري چې په هيواد کې دنافذو قوانينو تطبيق تضمين کړي، دهر ډول ظلم او فساد مخه ونيسي. او دلاښه امنيت د تامين لپاره مجرمين تعقيب کړي، او په ټولنه کې د مفسدينو ځالې ولټوي، او له منځه ئې يوسي. او هم د ضرورت په وخت دپوځي ځواکونو ترڅنګ د دښمن په خلاف وجنګيږي. يو ځواکمن پوځ او ويښې او فعالې امينتي قواوې بايد ترهرڅه دمخه دخپل دين، عقيدې، هيواد، ولس او فرهنګ په غوښتنو ديو منظم ايډيالوژيک نظام او نصاب په وسيله وپوهول شي، او ددغو غوښتنو د تحقق په لاره

د قربانۍ ورکولو په روحيه وروزل شي. تر څو هغوئ خپل ځان د معاش او وظيفې په بدل کې د اجير او نوکر په حيث ونه پيژني. بلکه تل دسربښندنې او قربانۍ لپاره دمجاهد په صفت تيار وي. او خپل مسؤليتونه له الله ﷻ څخه دويرې او له هغه څخه د مکافات او مجازات په روحيه سرته رسوي. د اسلام ستر پيغمبرﷺ خپل د اصحابو کرامورضی اله عنهم پوځ په همدغه روحيه روزلی او سمبال کړی ؤ. ځکه خو ئې وکولی شول چې په ډيره لږه موده کی دعربو له جزيرې اودهغې له شا او خوا سيمو څخه د کفر او شرک تغر ورټول کړي، د نړۍ د يوې لويې امپراطوری (فارس) استبدادي حاکميت ته د پای ټکی کيږدي.

د پيغمبرﷺ د اصحابانو او تابعينو په اسلامي عقيدې سمبال لښکر نه يوازې دا چې په لنډه موده کې يو لوی ځواکمن دولت تاسيس کړ چې حدود ئې له چين او قوقاز څخه نيولی تر مراکش او اسپانيا پورې غزيدلي وو. دهند او مديترانی په سمندرونو ئې واک چليده. بلکه دنړۍ لويو لويو دولتونو به کوښښ کاوه چې دخپلي بقا لپاره د اسلامي دولت حمايت حاصل کړي.

خو که د نن ورځې د اسلامي نړۍ پوځونوته وګورو نو وبه وينو چې هر څه ئې دخپل ماضی پر خلاف، او د پرديو په معيارونو ولاړ دي چې مشخصات ئې په لاندې ډول بيانولی شو:

١. دنن ورځې د مسلمانو هيوادونو پوځونه په مجموع کې له دين او ديني ارزښتونو ډير لرې ساتل کيږي. په تربيه او نصاب کې ئې دين، عقيده، آخرت، اسلامي تاريخ او د اسلام پوځي تاريخ هيڅ ځای نه لري. هڅه کيږي چې پوځونه او امنيتي ځواکونه د سيکولريزم (بی دينی) په اصولو وروزل شي. تر څو دهغوئ په زړونوکې د اسلام لپاره هيڅ ډول مسؤليت او وفاداري ځای ونه نيسي، او کومه ورځ دخپل مستبد حاکم د قوماندې په ځای شرعي اوامرو او احکامو ته ترجيح ورنکړي.

۲. د اسلامي نړۍ پوځونه عملاً د استعماري هيوادونو د پوځي کارپوهانو او استاذانو لخوا په غربي يا روسي نصاب او معيارونو روزل کيږي. او بيا پوځي افسران د لوړو زده کړو لپاره همداغو استعماري هيوادونو ته استول کيږي چې دهغوئ په پوځي پوهنتونونو کې زده کړې وکړي او د پوځي زده کړو تر څنګ ئې له هر ډول اسلامي افکارو او انګيرنو څخه (مغزشوئي) هم تر سره شي. ډير ځله داسې پيښ شوي چې دغه ډول پوځی افسران بيا په خپلو هيوادونو کې دهماغو استعماري هيوادونو په ګټه په کودتا ګانو لاس پورې کړي او خپل ملي او قانوني نظامونه د بل چا لپاره راپرځوي، چې وروسته بيا پوځ او امنيتي ځواکونه هم په پټو سترګو دهمدغو کودتاچيانو په قومانده چليږي.

۳. د اسلامي نړۍ دهيوادونو پوځونه په بيلا بيلو تړونونو او قراردادونو په داسې ډول په غربي هيوادونو پورې تړل شوي چې دهغوئ له اجازې او مشورې پرته يو اقدام هم نشي کولای. وسلې، طيارې، پوځي سامان آلات، او لوژيستيکي وسائل د داسې قراردادنو په ترڅ کې دهماغو استعماري هيوادو لخوا ورته برابريږي چې په هيڅ ډول بايد له هغو څخه د اسلام د دفاع لپاره کار وانه خستل شي.

۴. په اوسينو پوځونوکې هغه افسران لوړو رتبو ته رسيدلای شي چې په مکمل ډول ئې دين او ديني ارزښتونو ته شاکړې وي. او د استعماري قوتونو د اعتماد وړ ګرځيدلي وي. د ترفيع او ارتقا لپاره داسې شرايط او معيارونه ټاکل شوي چې ددينې فکر لرونکي افسران بايد هيڅکله په هغو برابر رانشي. که چيرې يو نيم ځای کوم مسلمان افسر د خپل پوځي لياقت او وظيفوي وړتيا له امله کومې لوړې رتبې ته په رسيدلو بريالی هم شي نو هغه هم

په بيلا بيلو پلمو د قيادت له موقف څخه لري ساتل کيږي، بدناميږي او يا د کودتا او يا کوم بل تور په جرم اعداميږي.

۵. اوسني د اسلامي نړۍ عسکري ځواکونه ددې پر ځای چې له هيواد او مقدساتو څخه دفاع وکړي، او هم ئې امنيتي ځواکونه دمجرمينو او مفسدينو مخه ونيسي، او د ټولنې صالح خلک د شريرو او ظالمو خلکو له شر څخه وژغوري، په خپله دخپلو ولسونو په خلاف جنګيږي. دخپل ملت په خلاف د پرديو په غوښتنه عسکري قوت استعمالوي، بمونه پرې اوروي، زندانونه ترې ډکوي، او دخپل کور او کلي پريښودلو ته ئې مجبور وي. پوليس دمجرمينو، مفسدينو. ملي غدارانو او دفحشا د خوروونکو ترڅنګ دريږي او امنيت ئې تامينوي. خو په مقابل کې د ټولنې صالح خلک، علماء، مجاهدين، ملي مخور، او اسلامي شخصيتونه ترې، وژني يې، او يا ئې دزندان تياروته غورځوي. همدغه ځواکونه خلک دوسلې او زور په مټ اسلام ته له راګرځيدلو څخه ايساروي. مسلمان داعيان، د اسلام مدافع مجاهدين نيسي او په محاربو کفري هيوادنو ئې د څو پيسو په مقابل کې خرڅوي. او دا هر څه ځکه کوي چې دوئ د بل چا په لاس، د بل چا په فکر، او نصاب، او د بل چا د اهدافولپاره روزل شوي دي.

۶. ډير ځلې وليدل شول چې د مسلمانو هيوادونو پوځيان د دفاع او مقاومت پرځای د پرديو د يرغل په وخت کې د يرغلګرو تر څنګ دريدلي. او دهغوئ تر قوماندې لاندې دخپل ملت په خلاف جنګيدلي. او د استعمار د پاتې کيدو او د وام لپاره ئې دغلامۍ په حالت کې هم قرباني ورکړې، چې ښه مثال ئې په افغانستان کې د روسانو ترڅنګ دافغاني پوځ دريدل ؤ. او دا دی اوس ئې بيا

وینو چې د هماغه پوځ او ملیشو پاتې شوني د امریکایي پوځونو ترڅنګ دخپل ملت په خلاف په جګړه اخته دي.
پداسې حال کې چې د مسلمانو هیوادونو د پوځونو او امنیتي ارګانونو دغه حال وي، نو طبیعي به وي چې د مسلمانو ملتونو با احساسه غیرتي، په دین او آزدۍ مین ځوانان دیو مثبت بدلون په نیت ددغه ډول پوځونو او امنیتي ارګانونو په خلاف په وسلواله مبارزه لاس پورې کوی. که څه هم چې ډیره به ورته درنه تمامیږي. د تحول لپاره هغوئ ښائي بله لار ونه لري. ځکه چې سیکولر (بی دینه) پوځونه، پردي پالونکي جنرالان، او د پردیو لخوا جوړ شوي حکومتونه او حاکمان ئې دعقل او منطق خبرې ته نه غوږ ږدی، او نه ئې دخپلو استعماري بادارانو لخوا د اوریدلو اجازه لري.

اعلامي ډګر:

اعلام په ټولنه کې دعمومي پوهاوي او اجتماعي لارښوونې مسؤلیت په غاړه لري. پدې معنی چې اعلام باید د ټولنې د ټولو طبقاتو او وګړو د فکري ارتقا لپاره کار وکړي. خلک له حالاتو څخه باخبره وساتي. ددیني، ملي، اجتماعي، او فرهنګي ارزښتونود پالنې اوله هغو څخه د دفاع په لار کې افراد او ټولنیز بنسټونه او ادارې خپلو مسؤلیتونو ته متوجه کړي. د حکامو او چارواکو دکړو وړو مثبته څارنه وکړي. فکري او ادبي ابتکارونو ته د ټولنې با استعداده وګړي وهڅوي. او هم د ټولنې د ترفیهي ذوق د پوره کولو لپاره داسې ادبي مواد رامنځ ته کړي چې د ټولنې په افرادو کې عواطف او احساسات د خیر او لوړو انساني اهدافو په لور څپاند کړي. او د هر ډول شر، ظلم، او ابتذال څخه دخلکو په زړونو کی کرکه د تل لپاره ژوندۍ وساتي.
په دې وخت کې اعلام دخپل تاریخ تر ټولو پرمختللې مرحلې ته رسیدلی چې عموماً په دری صنفونو ویشل کیږي.

الف: چاپي اعلام:

لکه کتابونه، مجلې، اخبارونه او داسې نور چې په پراخه پیمانه، رنګین شکل، او عصري ډیزاین چاپیږي، او تقریباً د ټولنې ټولو لوستو خلکو ته رسیږي. خو دا چې نالوستي خلک مطبوعات نشي لوستلي د هغوئ لپاره بیا صوتي د(اوریدلو) او تصویري د (لیدلو) اعلام رامنځته شوی.

ب: صوتي اعلام:

لکه راډیو، فیتې، او دې ته ورته وسایل چې په اسانۍ سره دهر چا او هرې کورنۍ غوږ ته په هر ځای کې خپل پیغام په آسانه ور رسوي. او په هغوئ تاثیر کوي. چې پدې لړ کې راډیو تر ټولو مهمه وسیله ده چې پیغام د سمې، غرونو، دښتو، ځنګلونو، وچې او سمندر هرځای ته رسوي.

ج: تصویري د (لیدلو) اعلام:

لکه تلویزون، سینما، سي ډي، کمپیوټر، ویډیوفون، سټیلایټ،تیاتر، او نور چې په ډیره مؤثره توګه او عالي کیفیت هره صحنه په ژوندي ډول دخلکو مخته ږدي. او لیدونکي مستقیماً تر تاثیر لاندې راولي.

هر څومره چې د اعلام ډولونه ډیریږي او کیفیت ئې پر مختللې کیږي په هماغه اندازه ئې د تاثیر اونفوذ ساحه پراخیږي.

اوس په نړیواله سطحه د هر ډول اعلام واکي او کنټرول د بین المللی صهیونیزم او استعماري دولتونو په لاس کې دي. او په سیمه ایزه سطحه ئې تقریبا ټول اسلامي دولتونه او دهغوئ اعلام هم تر تاثیر لاندې راوستلی دی. د نړیوال صهیونیزم په تر ټولو خطرناک کتاب (یهودي پروتو کولونه) چې د ټولې نړۍ د کنټرولو لپاره د صهیوني کارپوهانو د نظریاتو او پلانونو مجموعه ده راغلی چې:

((په نړۍ کې ټول اعلام زمونږ په منګولو کې دی. که یوه نیمه جریده چیرې آزده هم پاتې وي هغه دومره د اهمیت او تاثیر وړ نه ده. هغه به هم په یو نه یو ډول دخپلو اهدافو لپاره وکاروو)) همدا راز په بل ځای

کې ليکي: ((ددنيا ټول نشراتي ارګانونه او د فکر دخورولو ټولې ادارې بايد زمونږ په کنټرول کې وي. که چيرې کومه اداره زمونږ مخالفت وکړي دهغې د بندولو لپاره به له قانوني لارو چارو کار اخلو)).
همدا ډول ليکي: ((په دنيا کې به ډيرې مجلې او اخبارونه داسې وي چې په ظاهره به بيلابيل افکار او نظريات خپروي خو د پردې تر شا به ټول زمونږ د اهدافولپاره کار کوي[1]))
که په اسلامي هيوادونو کې د اعلام د ټولو ډولونو عملي او واقعي حالت ته وګورو نو وينو چې په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو په ځای غرب او دغرب سياسي، فکري، اجتماعي، اقتصادي، او ستراتيژيکو اهدافو لپاره په کار اچول شوي دي. پدې معنی چې مسلمان هيوادونه تلويزونونه لري خو ددې پرځای چې خلکو ته اسلامي او ملي ارزښتونه ورمعرفي کړي شپه او ورځ ورته د غربي ډوله ژوند د تيرولو تلقين ورکوي. هغه ډول صحنې او پروګرامونه خپروي چې مسلمان ليدونکي له اسلامي ارزښتونو، او خپل ملي او تاريخي اصالت څخه پردي کوي. او دجنس، هوس، موډ، فيشن او غربي ټولنو په تقليدئې اخته کوي. ځوانان او پيغلې د ټولنې د اصولو او ضوابطو په خلاف د آزدۍ په نوم بغاوت ته رابولي.
همدا ډول اسلامي هيوادونه راډيوګانې لري خو خپرونې ئې د تلويزوني خپرونو په څير د ژوند په هر اړخ کې د پرديو مطالب او محتوی خپروي. که چيرې ئې يونيم پروګرام د اسلام په اړه هم وي هغه هم نيمګړې، سطحي او صوفيانه غوندې يوشی وي چې د اسلام دحاکميت، اسلامي نظام، او صحيحې عقيدې لپاره ورکې هيڅ نه وي. بلکه تر دې ور هاخوا ډير ځلې ددغه ډول تش په نامه اسلامي پروګرامونو په واسطه اسلامي مفاهيم تحريفوی. او يا هم هغه څه د اسلام په نوم معرفي کوي چې هغه اصلاً اسلام نه وي.

---

[1]- د دنيا دمعاصرو دينونو او مذهبونو مختصره انسايکلوپيډيا، دصهيونيزم بحث ج ۱ صـ ۲۶ – ۵۲۵

د راډيوګانو او تلويزونو نو تر څنګ د چاپي اعلام وسائل لکه اخبارونه، مجلي، نشريې، ناولونه، او داسې نور هم تقريباً پنځه نوي فيصده د داسې ټولنو او ليکوالانو لخوا خپريږي چې د غرب په افکارو او نظرياتو روزل شوي، او سيکولريزم (بی ديني) ئې دعقيدي په حيث خپل کړی وي. دغه ډله خلک دسيکولريزم داصولو پر اساس په دولت او اجتماعي ژوند کې د دين او شريعت لپاره په هيڅ رول قانع نه دي. خو په عين وخت کي بيا دغربي ډيموکراسۍ او غربي ډوله آزاديو او حقوقو لپاره تر شريعت او دين هم په ډير قداست قايل دي. او خپل فکرونه او قلمونه ئې شپه او ورځ ددې لپاره مسخر کړی دي چې څنګه دغه وارد شوي مفاهيم او ارزښتونه د مسلمانانو په ذهنونو ور وتپي.

پدې لاره کې دغه ډول خلکو ته په ټولو اسلامي مقدساتو او شرعي ارزښتونو د بريد کولو لپاره يوه خطرناکه وسله غربي نړۍ په لاس ورکړې چې د (بيان د آزادۍ) نظريه ده. هغه چې دغرب په نظرياتو او نصاب تربيه شوي فرهنګيان ورڅخه د اسلامي مقدساتو په ضد کار اخلي. او کله هم چې د دوئ د فکري جناياتو په خلاف په خلکو کې کرکه او نفرت راپاريږي نو بيا غربي نړۍ او په اسلامي هيوادونو کې د هغوئ حاکم نظامونه دغو مجرمينو ته د بيان د آزادۍ په دليل برائت ورکوي او هم دفاع ورڅخه کوي.

د اعلام په ډګر کې نه يوازې داچې په اسلامي نړۍ کې د ننه فساد حاکم دي. بلکه له خارج څخه هم هره ورځ په زرګونو ساعته راډيوئي او تلويزوني خپرونې مسلمان هيوادونه تر خپل پوښښ لاندې راولي، او د اسلامي امت د بچيانو فکري مسير وربدلوي.

انټرنيټ او نوري کيبل لا نور هم د اسلامي هيوادونو په فکري او اخلاقي فضا باندې د غرب تسلط ور آسانه او هر اړخيز کړ. په اسلامي نړۍ کې نه يوازې دا چې د مسلمانانو اعلامي سنګرونه خالي دي، بلکه دهغو دډکولو لپاره مؤثر کوښښونه هم نه تر سره

کيږي چې دا بيا د اسلامي حرکتونو او نهضتونو يوه بله غميزه ده. د ميډيا او مطبوعاتو په ډګر کې مسلمان امت ځکه له بدې ورځې سره مخ دې چې پدې ډګر کې هم مسلمانان په پرديو معيارونو روان دي.

دټولنيز ژوند او فرهنګ ډګر:

هر قوم او ملت په نړۍ کې يو ځانګړی فرهنګ او د ټولنيز ژوند يوه ځانګړې بڼه لري چې هغه ئې د اجتماعي پيژندګلوي مظهر وي، او په خاص ډول هغه ملتونه چې په کوم دين عقيده لري، هغوئ تل هڅه کوي چې ملي تشخص ئې مستقل وي، او په بل قوم او ملت کې مدغم نشي.

که ديوه ملت وګړي خپل ملي لباس، خپل فرهنګ، او خپل د پيژندګلوۍ نور مشخصات له لاسه ورکړي، هغوئ که هر څومره هوښيار، باسواده، او په مادي لحاظ پرمختګ وکړي، بيا هم يو مستقل ملت نه بلل کيږي.

مسلمانان هم د نړۍ د نورو ملتونو په منځ کې په خپل ځانګړي فرهنګ او د اجتماعي ژوند په ځانګړې بڼه پيژندل کيږي، او دهغې په وسيله له کافرو قومونو سره خپل توپير ثابتوي. او که دغه توپير له منځه ولاړ شي، بيا نو د دوئ او د کفارو تر منځ په ظاهری بڼه کې فرق نه پاتې کيږي.

د هر قوم فرهنګ، ژوند بڼه، لباس، عادتونه، رواجونه، جشنونه، او د لمانځلو خاصې ورځې دهغه قوم په دين، اعتقاداتو، اخلاقو، تاريخي اصالت، طبيعي او جغرافيوي موقعيت پورې اړه لري، چې دهغو پريښودل په حقيقت کې له خپل ځان او خپل قوم څخه د پردي کيدلو په معنی دي.

له کومې ورځې چې د اسلامي نړۍ هيوادونه د غرب تر استعمار لاندې راغلي دي، له هماغې ورځې غربيانو کوښښونه پيل کړي چې مسلمانان په اجتماعي او فرهنګي لحاظ هم په خپل ځان پسې روان

کړي. له دې کار څخه د غربي استعماري هيوادونو درې مهم هدفونه دي چې په لاندې ډول ئې يادوو:

الف: دمسلمانانو فرهنګ چې يو اسلامي فرهنګ دي، او په هرڅه کې ئې دسموالي او ناسموالي معيار اسلامي شريعت دي، غربيان غواړي مسلمانان له خپل فرهنګ او دټولنيز ژوند له بنې څخه پردي کړي، او د مسلمانانو د فرهنګ او ټولنې هرڅه بيرته پاتې، ارتجاعي، او د زمانې له موده لويدلي معرفي کړي، او پرځای ئې هغوئ غربي فرهنګ، عادتونو، رواجونو، لباس، او ژوند دود ته تشويق کړي، چې پدې کار سره به ئې د مسلمانانو او اسلام تر منځ بيلتون ايجاد کړي وي چې همدا دغرب اساسي هدف دی.

ب: کله چې د مسلمانانو او غربيانو اجتماعي او کلتوري ژوند يو ډول شي، او غربيان د ټولنې او کلتور په ډګر کې د مسلمانانو لپاره دماډل او نمونې په حيث معرفي شي، نو طبيعی ده چې په هغه وخت کې به د مسلمانانو له زړونو د غرب د مسيحي او يهودي ټولنې په اړه کرکه او نفرت په خپله ووځي. او هغوئ به ورته دښمنان نه، بلکه دوستان، او د تمدن استاذان ښکاري چې بايد پيروي ئې وشي، نه دا چې دښمني ورسره وشي.

پداسې حال کې چې الله تعالي هغوئ مسلمانانو ته د دښمنانو په حيث معرفي کړي دي، او دا ئې ورته ويلي چې يهود او نصاري په دوستۍ مه نيسئ الله ﷻ فرمايي: ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ ﴾ المائدة: ٥١

ترجمه: (ای مؤمنانو! يهود او نصاری په دوستۍ مه نيسۍ. د دوئ ځينې ئې د ځينې نورو دوستان دي، او که له تاسو څخه څوک دوئ په

دوستۍ ونيسي نو دي هم له هغوئ څخه دی. الله ظالم قوم ته هدايت نه کوي).

غربيان غواړي د فرهنګ او ټولنيزو عادتونو او رواجونو له لارې مسلمانان په خپله لاره روان کړي، له همدې امله غربي ميډيا مسلمان امت د غربي فرهنګ او ټولنې دورځو لمانځلو ته هڅوي، بلکه غربيانو خپلې ورځې، عادتونه، او مناسبات د ملل متحد، يونيسکو، او نورو غربي نړيوالو ادارو له لارې نړيوالې ورځې ګرځولي دي چې بايد د نړۍ ټول ملتونه ورته احترام وکړي، او وئې لمانځي. له همدې امله غرب او په سر کې ئې امريکا خپل فرهنګ ته د نړيوال فرهنګ، او خپل نظام ته د نړيوال نظام نوم ورکوي.

له بده مرغه چې مسلمانان د فرهنګ او ټولنيز دود او دستور په ډګر کې هم په پرديو معيارونو روان دي چې دا د اسلامي امت د ذلت يو بل عامل دی.

ج: غربې هيوادونه غواړي چې په اسلامي نړۍ کې دغربې کلتور، موډ، فيشن، اوعادتونو په خپرولو په مسلمانانو کې هم د غربيانو د ژوند ضرورتونه ايجاد کړي. او ددغو (وارداتي) ضرورتونو د پوره کولو لپاره د غرب صنعت او فابريکو ته انکشاف ورکړي، او پدې ترتيب اسلامي هيوادونه د ځان لپاره په يو نوي لوی مصرفي او استهلاکي مارکيټ تبديل کړي.

په پای کې دې نتيجې ته رسيږو چې تر څو مسلمانان د ژوند په ټولو اړخونو کې بيرته خپلو معيارونو ته راګرځيدلي نه وي، او د غرب له ړانده تقليد څخه ئې ځان ژغورلی نه وي، تر هغه پورې به مسلمانان دښې ورځې مخ ونهويني. ځکه چې الله تعالي د هيڅ قوم په حالت کې مثبت بدلون تر هغه وخته نه راولي چې تر څو هغه قوم په خپلو کړو وړو، عقايدو، نظرياتو، فرهنګ، عاداتو، او رواجونو کې مثبت بدلون نه وي راوستلی.

ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟

ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟

په افغانستان باندې دامريکا تر يرغل وروسته چې ددغه يرغل په سياسي او فکري، کلتور کې کومواصطلاحاتو زيات رواج موندلی يوه هم په هغو کې (ډيموکراسي) ده. ځکه چې د غرب ميډيا ،په افغانستان کې په فعاليت بوخت د غرب سياسي او اجتماعي مؤسسات،د يرغلګرو په لاس جوړ شوي حکومت، او ددغه حکومت ټول مؤسسات او فکري شخصيتونه ترهر څه زيات د ډيموکراسۍ د خپرولو او نافذولو لپاره کار کوي.

خو دا چې عام افغانان د ډيموکراسۍ په اصلي مفهوم او فلسفه باندې چا ښه ندي پوه کړي، بلکه د غربي ډيموکراسۍ د اصلي مفاهيمو د معرفي پر ځای هغه د خلکو د تيرايستلو لپاره په نورو کلماتو او اصطلاحاتو لکه آزادي، عدالت، مساوات، بشري حقوق، مدني ټولنه، قانونيت، ترقي، زغم او نورو نومونوتعبيريږي. نو ځکه خو ئې يوه برخه عام افغانان هم په اوريدلو او منلو کې څه حرج نه احساسوي. بلکه دهغې د خپراوي او تطبيق لپاره کار کول هم ورته څه د کفر او عيب خبره نه ښکاري.

د ډيموکراسۍ د اصلي مفاهيمو دوضاحت او صراحت د نشتوالي ترڅنګ چې يو بل عامل هم د ډيموکراسۍ په وړاندې د عامو مسلمانانو د نفرت او حساسيت د کمولو په کارکې مهم نقش لرلې هغه د ډيموکراسي په صنف کې د هغو ملايانو، شيخانو، پيرانو، حضر تانو، او جهادي مرتدينو شتون دی چې خپل دين، ايمان، غيرت، جهاد، او استقلال يې د څو ډالرو او څوکيو په مقابل کې په امريکايانو خرڅ کړي، خو لاتر اوسه ئې خپله ښه بدله کړې نه ده. بلکه امريکايانو د همدې لپاره استخدام کړي تر څو د دوئ په مذهبي بڼه او روحاني وجاهت د ډيموکراسۍ کفري حقيقت له خلکو پټ وساتي.

پرون هم کمونستانو افغانانو ته کمونيزم د اجتماعي عدالت، انساني مساوات، ترقۍ او کارګري حرکت په نوم معرفي کړی ؤ. هغوئ هم په کمونيزم کې الحاد، او له دين څخه انکار، دهمدغو مفاهيمو او اصطلاحاتو تر شاه له عامو خلکو پټ ساتلی ؤ. که پرون د کمونيزم تر حاکميت دمخه علماؤ، او د اسلامي فکر خاوندانو، خلکو ته د کمونيزم اصلي مفاهيم په پراخه پيمانه او په مؤثر ډول معرفي کړي وای نو په لس ګونو زره ځوانان او عام افغانان به يې تربيرغ لاندی نه دريدل. او نه به دخپلو پلرونو. ورونو، او مجاهدينو په خلاف د کمونيزم په ګټه جنګيدل.

دا چې نن امريکايان او ورسره ملګري ئې په ټوله اسلامي نړۍ په زور د ډيموکراسۍ ورتپل غواړي، او پدې لارکې په زرګونو مليارده ډالرمصرفوي، په زرګونو موسسې، په لکونو پوځيان، او په لس ګونو تپل شوي حکومتونه ئې پدې هدف په کار اچولي چې په اسلامي هيوادونو کې ډيموکراسي خوره کړي. د همدغې ډيموکراسۍ دحاکمولو لپاره ئې په عراق کې تر اوولکو زيات، او په افغانستان کې ئې تر يو لک زيات، او په صوماليا کې يې په لس ګونو زره خلک ووژل، او لااوس هم ددې لپاره دخلکو وژنه روانه ده چې ډيموکراسي حاکمه شي، او د مخنيوي عناصر او عوامل ئې له مخې ليرې شي.

د اسلام او مسلمانو په خلاف د ډيموکراسۍ او ډيموکراتانو دغه لوی جنايات بايد مونږ افغانان دې ته وهڅوي چې د غرب ډيموکراسي په ژوره توګه مطالعه کړو، په فلسفه ئې ځان پوه کړو، او دا ځانته معلومه کړو چې ډيموکراسي کفر دی او که اسلام؟ ځکه چې امريکايان به لدې خاورې ځي، خو ډيموکراتان او ډيموکراتيک افکار به دلته دخپل خلف په حيث پر ځای پريږدي، او بيا به همدغه محلی ډيموکراتان د اسلام د حاکميت د مخنيوي لپاره په بيلا بيلو ډولونو خپلو هڅو ته دوام ورکوي. او همدغه وجه چې امريکايان په مجاهدينو کې د داسې جهت په جوړلو بوخت دي چې (منځلاري) وي،

او له ډیموکراتانو سره یوځای په یوه مشترک نظام کې ګوزاره وکړي.
او هغوی ته د یوڅه واک ورسپارلو دیوې معاملې په ترځ کې دهغو مخلصومجاهدینو په مخ د حاکمیت دروازه بنده کړي چې په افغانستان کې د خالص اسلامي حکومت د قیام لپاره کار کوي. پدې بحث کې مونږ کوښښ کړی چې د ډیموکراسۍ په اړه خبره په لاندې دوو نقطو کې محدوده وڅیړو چې.
اول: ډیموکراسۍ څه شی ده؟
دوهم: ډیموکراسۍ ولې کفر ده؟
په هره نظریه او عقیده باندې تر حکم کولو دمخه دا خبره ډیره ضرروي وي چې هغه نظریه دې په هر اړخیز ډول وپژندل شي. او ټول تاریخي، فلسفي، واقعي، او عملي خواوې دې راوسپړلی شي. تر څو دپوره وضاحت په نتیجه کې، او د دلایلو په رڼا کې حکم ورباندې وکړای شي. په اصولي لحاظ داخبره هم ضروري ده چې د څیړلو او حکم لپاره باید هره نظریه په خپل اصلي شکل کې وڅیړل شي. د مثال په ډول که څوک په اسلام بحث کول غواړي نو باید په هغه اسلام ئې وکړي چې د الله ﷻ له لوري پر محمد ﷺ په مکه او مدینه کې نازل شوی، او د قرآنکریم، احادیثو، او دهغې زمانې د مسلمانانو د فهم په شکل کې محفوظ دی. نه هغه اسلام چې دغرب کوم تحقیقاتي یا تبلیغاتي ادارې تدوین کړی وي. همدا ډول که د ډیموکراسۍ په اړه بحث کیږي نو باید هغه ډیموکراسي تر بحث لاندې ونیوله شي چې غرب په خپله رامنځته کړې، هلته ئې تطبیق کړې، او دهغې لپاره ئې اصول وضع کړي دي. نه هغه ډیموکراسي چې غرب ځپلو اسلامي علماؤ او مفکرینو له اسلام سره د(پیوند کارۍ) په نتیجه کې رامنځته کړې ده. که داسې نشي نو بیا هرشی په خپل اصلي حقیقت کې نه ښکاره کیږي. او دحُکم او محکوم تر منځ به اختلاف موجود وي.
ددې لپاره چې دا بحث مو په یوه وا ضح او مرتب ډول لوستونکو ته وړاندې کړي وي په دوؤ برخو ئې ویشو چې لومړۍ برخه ئې په

مختصر ډول د ډيموکراسۍ معرفي ده، او دوهمه برخه ئې په يوڅه تفصيل د اسلام له نظره د ډيموکراسۍ مناقشه او دهغي د تکفير دلايل دي:

لومړۍ برخه– د ډيموکراسۍ معرفي

د ډيموکراسۍ تعريف :

دلغت په لحاظ د ډيموکراسۍ اشتقاق له دوو پخوانيو يوناني کلمو څخه شوی چې يوه ئې (ديموس) Demos د ولس په معنی، او بله ئې (کراتوس) Cratos دواک او حکم په معنی ده، چې ترکيبي معنی د دواړو (ولسواکي) يا د(ولس حاکميت) دی.

په اصطلاح کې غربيانو ډيموکراسي داسې تعريف کړې:
Government of the People by the People For the People
(دخلکو حکومت دخلکو په لاس دخلکو لپاره)

حکومت يا حاکميت دوه شکلونه لري چې يو ئې د قوانينو او نظام شکل دی. او بل ئې تنفيذي شکل دی. يعنی په ډيموکراسۍ کې به د ژوند د هر اړخ او دهرې مسالې دحل لپاره قوانين هم دخلکو لخوا وضع کيږي، او حاکم به هم دخلکو لخوا ټاکل کيږي، او فيصله به هم د خلکو لخوا کيږي. (دين) (وحې) يا (آسماني رسالت) ته په ډيموکراسۍ کې ځای نشته.

د پورتنيو لغوي او اصطلاحي تعريفونو له حاصل څخه دډيموکراسۍ جامع تعريف په لاندی شکل په لاس راځي او هغه دا چې:

(ډيموکراسي د ژوند لپاره له داسې يوه سياسي، اجتماعي او فکري په دين نه ولاړ نظام څخه عبارت ده چې حاکميت، تشريع، او فيصله ورکښې دخلکو لخوا د خلکو په لاس او دخلکو لپاره د اکثريت په شکل کې له هر ديني قيد او بند څخه پرته ترسره کيږي).

د ډيموکراسۍ فکري بنسټ

معاصره ډیموکراسي په غرب کې زیږیدلې ده. دغرب په هکله دا خبره یو حقیقت دي چې غربیانو تر اوسه پورې هیڅ الهي دین په سالمه بڼه کې ندی لیدلی. یهودیت یوازې دبني اسرائیلو دین ؤ، او هغوئ نه غوښتل چې نور خلک خپل دین ته دعوت کړي. مسیحیت هم هغه وخت غرب ته ورسید چې د (پاول) په لاس تحریف شوی ؤ. او د توحید ځای ورکې (تثلیث) نیولی ؤ. تحریف شوي مسحیت له رب سره د انسان د رابطی لپاره یو څه لارښوونې درلودې، خو د انسانانو په منځ کې ئې د تعامل لپاره (شریعت) او (قوانین) نه درلودل. په غرب کې خلکو د ژوند سیاسي، اجتماعي، او اقتصادي چارې د پخوانیو (روماني) او (یوناني) قوانینو او عرفونو مطابق عیارې کړې وې چې دې کار له ډیر پخوا راهیسې دغربي ټولنې په ذهن کې دا قناعت ایجاد کړی ؤ چې دین د ژوند په چارو کې د خل او غرض نه لري.
د ژوند او ټولنې په چارو کې د مسیحي دین د قوانینو د نشتوالي دغه تشه بادشاهانو به، ملکانو، او سرمایه دارانو له خپل لوري د قوانینو په وضع کولو ډکه کړې وه. هغوئ داسې قوانین وضع کړي وو چې د غربي ټولنې اکثریت ئې دیوڅو بادشاهانو، او فیوډالانو، په خدمت کې په بیلابیلو نومونو او شکلونو مسخر کړی ؤ. بادشاهانو به په خلکو باندې حاکمیت د الله له طرفه خپل حق ګاڼه، نه دا چې دملت له طرفه دکوم تړون یا بیعت په نتیجه کې امانت ورسپارل شوی وي. کلیسا هم که له یوې خوا د ژوند د چارو لپاره قانون او شریعت نه درلود، له بل لوري ئې علم، دین، تفکر او عقل هم په خپل احتکار کې راوستلی ؤ.
د فکري استبداد داسې مرحلې ته رسیدلې وه چې هر چا به چې کومه داسې نظریه وړاندې کړه چې د کلیسا به خوښه نه وه، نو فوراً به هغه شخص کافر او د الله ﷻ له رحمته محروم ګڼل کیده. او له دین څخه به د بغاوت په جرم محکومیده.
د کلیسا له لوري د دین تحریف شوي او نا معقول تصور، او د بادشاهانو جابرانه نظام په اروپا کې خلک له دین، رسالت، او ملوکیت

څخه متنفر کړل، او د اروپا د نوي عصر (دتنویردعصر) دمفکرینو پرمخ ئې د الحاد(له دین څخه د انکار) دروازه خلاصه کړه. هغوئ هم د (دین) پر ځای په مطلق ډول دخلکو اراده د قوانینو مصدر وګرځوله، او دحق او ناحق د پیژندلو معیار ئې د (وحې) پرځای (عقل) وګاڼه.
ددین په اړه اروپایان په دوؤ ډلو وویشل شول. یوې ډلې له دین، رسالت، او روحانیت څخه سراسر انکار وکړ چې دا نظریه بیا وروسته په کمونیزم کې راڅرګنده شوه. اوبلې ډلې په دین باندې یوازې د افرادو په (شخصی ضمیر) کې اعتراف وکړ او بس. پدې معنی چې دین د فرد او الله ﷻ تر منځ رابطه ده، خو د ژوند له چارو سره ئې هیڅ کار نشته. انسان د خپل ژوند لپاره دقوانینو په جوړولو کې مطلقه آزادي لري.
چې دغه نظریه د (سیکولریزم) یا له دین څخه د ژوند او دولت د بیلتون په نامه وپیژندل شوه. او همدغه نظریه د ډیموکراسۍ لپاره فکري بنسټ تشکیلوي. د معاصرې ډیموکراسۍ مشهورو فیلسوفانو هر یو (توماس هوبز) (جان لاک) ا و (جان جاک روسو) د ډیموکراسۍ لپاره دغه بنسټ د (ټولنیز تړون) د فلسفې په شکل کې وړاندې کړ چې خلاصه ئې په لاندې ډول ده:
دغه فیلسوفان وایې: (انسانان په پخوا زمانه کې همداسې په فطري ژوند کې اوسیدل. ژوند ئې نامنظم ؤ، قانون او دولت ئې نه درلود چې د دوئ چارې منظمې کړي. وروسته بیا خلکو قانون او حکومت ته ضرورت احساس کړ، او د نظام او قانون دجوړولو لپاره سره راټول شول، او په خپل منځ کې ئې یو (ټولنیز تړونSocial Contac رامنځته کړ چې وروسته ئې بیا دحکومت او قانون شکل غوره کړ. چې په دې اساس د قانون او حکومت تصور دخلکو له ارادې څخه رامنځته شو.)
پورتنۍ نظریه له الله ﷻ او دهغه له رسولانو، او الهي ادیانو څخه په انکار ولاړه ده. په دې معنی چې – نعوذبالله– نه الله ﷻ شته، او نه ئې خلک پیداکړي، او نه ئې نظام، قوانین او رسولان ورته رالیږلي دي. او

یا دا چې الله ﷻ ئې خالق دی، خو له پیداکولو پرته ئې نور هیڅ ندي کړي. نه ئې رسولان رالیږلي، او نه ئې ادیان نازل کړي، او نه ئې انسانانو ته د ژوند د چارو تنظیمول ورښودلي دي. ځکه چې که چیرې دا هر څه شوي وای نو بیا به د ډیموکراسۍ د فیلسوفانو Social Contac (ټولنیز تړون) ته څه ضرورت ؤ؟

د ډیموکراسۍ اصول

غربي ډیموکراسي په دوو بنسټیزو اصولو ولاړه ده چې دهغو دواړو او یا یوه د نشتوالي په صورت کې یو نظام یا یوه ټولنه ډیموکراتیکه نشي بلل کیدای. هغه اصلونه دا دي:

۱ – د سیادت (حاکمیت) اصل.

۲ – د حقوقو او آزادیو اصل.

پورتنی دواړه اصول هر یو خپل خصوصیات او مشخصات لري چې په لنډ ډول ئې په لاندې کرښو کې یادونه کوو.

اول– د سیادت (اعلی حاکمیت) اصل

د سیادت تعریف:

سیادت یا اعلی حاکمیت هغه مطلقه اعلی سلطه ده چې یوازې هغې ته په اشیاؤ او افعالو دحکم د صادرولو حق حاصل وي.

یو بل تعریف وایې: سیادت د امر او نهې هغه مطلقه علیا سلطه ده چې نه د هغې په څنګ کې ورسره مساوي، او نه ترهغې پورته بله سلطه شته.

د سیادت (حاکمیت) اصل په ډیموکراسۍ کې په لاندې دوو شقونو ولاړ دی.

الف: دتقنین یا (تشریع) شق: پدې معنی چې په کوم قانون یا شریعت به د خلکو ترمنځ فیصله کیږي؟

ب: د تنفیذشق: پدې معنی چې د قوانینو نافذوونکی (حاکم) به څوک وي؟ او څنګه به حاکمیت ته رسیږي؟
په ډیموکراسۍ کې د تقنین (تشریع) د شق خصوصیتونه په لاندې ډول دي:

١. سیادت (اعلی حاکمیت) به په مطلق ډول د (ولس) وي. یعنې هغه حاکمیت به چې تر هغه پورته بل هیڅ حاکمیت وجود ور نه لري دولس حق وي، نه د الله حق.
٢. د ولس اراده مقدسه ده. یعنې هیڅ اراده دولس اراده نشي ردولی، او نه ورباندې اعتراض کولی شي. هر څه چې ولس غواړي هماغه حق دی.
٣. د ولس د (اکثریت رایه) دحق د پیژندلو ربښتینی معیار دی، په دې معنی چې ټول ولس کیدی شي چې په یوه خبره متفق نه وي، خو که اکثریت په یوه خبره اتفاق وکړي نو داکثریت دغه اتفاق دحق میعار دی.
۴. عقل د قوانینو د جوړولو یوائینی مصدر دی. یعنې د قوانینو په جوړولو او د احکامو په صادرولو کې (وحې) هیڅ نقش نه لري. هرڅه ته چې عقل ښه وایې هغه حق، او هر څه چې عقل بد وګڼي هغه باطل دي.

دا چې ټول ولس په یوه وخت حاکم کیدای نشي، نو ولس باید یوشمیر خلک د حاکمیت او قانون جوړونې لپاره دانتخاباتو له لارې حکومت او پارلمان ته معرفي کړي چې د ولس په وکالت قوانین جوړ کړي او حکومت وچلوي. چې په دې ډول عمومي انتخابات دحکومت د چلوونکو، او د قانون د جوړوونکو د ټاکنې لپاره د حاکمیت دوهم یعنې د (تنفیذ) شق تشکیلوي.

په ډیموکراسۍ کې د تنفیذي قوې (حکومت) خصوصیات

۱. حکومت به دخلکو د اکثریت لخوا د عامو انتخاباتو له لارې منځته راځي.
۲. انتخابات به د داسې قانون په اساس کیږي چې (دین) ورکښې هیڅ نقش نه لري.
۳. په انتخاباتو کې د هیواد ټول خلک یو ډول سیاسي حقوق لري. یعنی هر څوک د هردین او مذهب خلک ټول سره یو ډول سیاسي حقوق لري. دین د هغوئ ترمنځ د تفاضل (برترۍ) عامل نشي ګرځیدی. د مسلمان او کافر، ښځې یا نر معیار په انتخاباتو کې ځای نه لري. ټول د رایې ورکولو او کاندید یدلو مساوي حق لري.
۴. په انتخاباتو کې عقل، علم، تجربه، تقوی او صالحیت هیڅ ارزښت نه لري. په دې معنی چې د بیسواده او یوه عالم رایه سره مساوي ګڼل کیږي. همدا ډول د یو نهایت زیرک او هوښیار انسان او دیو نهایت غبي او احمق انسان د رایو تر منځ هیڅ فرق نشته. همدارنګه دیو تجربه لرونکي پاخه ملي او سیاسي شخص د رایې او د هغه چا د رایې ترمنځ چې په هیڅ نه پوهیږي او یوازې یو انسان دی هیڅ توپیر نشته. په انتخاباتو کې یو صالح، متقي، باعفته، او محسن انسان له یوه رشوت خور، زاني، قاتل، لوطي، غله او حرامي انسان سره بالکل یو ډول مساوي سیاسي حق لري.
۵. د انتخاباتو لپاره باید کاندیدان ښه ډیر لګښتونه وکوي، په میاشتو او کلونو تبلیغاتي کمپاین وچلوي، تر څو خلک د خپلو ځانونو په ګټه رایې ورکولو ته تشویق کړي.
۶. د انتخاباتو په نتیجه کې چې د هرې نظریې خلک حاکمیت ته ورسیږي نور ټول خلک به ئې حکومت مني، او په خلاف به ئې نه

راپورته کیږي. خو د مخالف حزب په شکل کې دحکومت په ځینو اقداماتو اعتراض کولی شی.

دویم– دحقوقو او آزادیو اصل

په ډیموکراسۍ کې د حاکمیت تر اصله وروسته بل اصل د حقوقو او آزادیو اصل دی چې د ډیموکراسۍ دوهم اصل ګڼل کیږي. ددغه اصل له تطبیقیدلو پرته ډیموکراسي هیڅ معنی نه لري. یعنی ټول هغه حکومتونه چې غواړي د ډیموکراتیکو یا جمهوري حکومتونو په حیث و پیژندل شي باید په حتمي ډول د ډیموکراسۍ په ټولو حقوقو رسمي اعتراف وکړي، او د ډیموکراسۍ ټولې آزادۍ تامین کړي، او که دا کار ونه کړي نو هغه جمهوري حکومتونه نه ګڼل کیږي.

د ډیموکراسۍ حقوق او آزادۍ په لاندې ډول دي:

۱. د عقیدې آزادي:

په ډیموکراسۍ کې عقیده یو مسؤلیت او مکلفیت نه، بلکه یو اختیاري امر دی. پدې معنی چې دا ضروري نه ده چې انسان دې حتماً مسلمان واوسي، او یوازې د الله ﷻ عبادت دې وکړي چې دده خالق او مالک دی. بلکه په ډیموکراسۍ کې انسان د عقیدې په مجال کې آزاد دی. خوښه ئې چې کوم دین مني، او که له سره یو دین هم نه مني. همدا ډول انسان دا حق لري چې یو دین پریږدي او بل دین ته واوړي. مثلاً نن مسلمان وي، سبا ته مسیحي شي، بل سبا ته هندو شي، بله ورځ یهودي، کمونست، بودائي، او یا دکوم بل دین منونکی شي. هیڅ قانون او هیڅ مرجع له ده سره د دین د بد لولو دمحاسبې حق نه لري. ځکه چې دا په ډیموکراسۍ کې دهغه خپل شخصي حق دی. ټولنه او

نظام دهغه له عقيدې سره هيڅ کار نه لري. او که کوم جهت له ده څخه دغه حق سلبوي، ډيموکراسي بايد په خپل ټول قوت دهغه تر څنګ ودريږي، او ددغه حق ساتنه ئې وکړي.

۲- د نظر او رأيې آزادي:

په ډيموکراسۍ کې د نظر يا رايې د آزادۍ حق هم يو له هغو حقوقو څخه دی چې هيڅ قيد او بند نه مني. پدې معنی چې انسان په هر څه کې خپله رايه ورکولی شي. پرته لدې چې وکتل شي چې د دين احکام او قوانين د (وحيې) پر بنسټ ولاړ دي او هغه له انسان څخه پوره تسليمي غواړی. او د انسان رايې ته په هغو کې ځای نشته. خو په ډيموکراسۍ کې د انسانانو د رايې قداست د(وحيې) او دين تر قداسته پورته دی. ځکه خو په ډيموکراسۍ کې ديني احکام هم د خلکو د رائې پر اساس بدليدلی شي.

۳ – شخصي آزادي:

په ډيموکراسۍ کې بله آزادي شخصي آزادي ده. يعنې انسان د خپل شخص په اړه مکمل آزاد دی. هغه په خپل ځان هر څه کولی شي. هغه هر ډول سلوک او اخلاق اختيارولی شي، پرته لدې چې هغه سلوک او اخلاق دې دروا او ناروا په تله و تلل شي. په ډيموکراسۍ کې زنا، لواطت، او دې ته ورته نور کارونه د انسان خپل شخصي حق دی، تر هغه پورې چې په خپله رضا وي، او اجبار ورکې نه وي راغلی.

۴ – د بيان او تبليغ آزادي:

په ډيموکراسۍ کې د بيان آزادي يو مسلم حق دی. هر څوک د هرڅه د بيانولو حق لري. بل هيڅوک د نظر له بيانولو څخه نه شي منع کولی. که څه هم د نظر دغه بيان د الله، دين، کوم پيغمبر، يا عقيدې په هکله وي. همدغه دليل د اسلام ستر پيغمبرمحمد ﷺ ته د اروپا لخوا د کارتونونو د سپکاوي په عمل کې د جواز لپاره هم وښودل شو.

۵ – د مسکن حق:
ډیموکراسي هر انسان ته حق ورکوي چې په هر ځای کې ئې زړه وغواړي واوسي، او په هغه ځای کې دې دهغه هویت او شخصیت ته احترام وکړای شي. یعنی که یو کافر وغواړی په مکه کې د حرم ترڅنګ و اوسي باید منع نه کړای شي.

۶- د ملکیت حق:
په ډیموکراسۍ کې انسان د هر شي د ملکیت دلرلو، اوله هرې لارې د مال د ګټلو، او په هره لاره کې د هغه د مصرفولو حق لري. ډیموکراسي د مال په ګټلو او یا مصرفولو کې هیڅ خارجی دیني او یا بل عامل ته د دخالت اجازه نه ورکوي. بلکه دا د انسان حق دی چې په هره طریقه مال ګټلی او یا مصرفولی شي وئې ګټي او مصرف یې کړي.

۷ – د کار حق او آزادي:
په ډیموکراسۍ کې انسان د هر ډوول کار د انتخابولو حق لري. په کارونو کې حلال یا حرام نشته.

۸- د زده کړې او علم حق:
په ډیموکراسۍ کې انسان د هر ډول علم د زده کړې پوره آزدی او حق لري که څه هم چې هغه د جادو علم وي.

۹- په هرڅه کې دنارینه ؤ او ښځینه ؤ د مساوات حق:
په ډیموکراسۍ کې ښځه او نر دواړه یوډول حقوق او آزادۍ لري. هر څه چې نارینه کولی شي، ښځې هم باید له هغو څخه منع نه کړای شي. نارینه په ښځو د قیمومیت او واکمنۍ حق نه لري. بلکه دواړه یو دبل په وړاندې مساوي متقابل حقوق لري.
د دغو حقوقو تر څنګ یو لړ نور حقوق هم د ډیموکراسۍ له مهمو حقوقو څخه ګڼل کیږي چې په هغو کې د (سیاسي پلورالیزم) او (دیني پلورالیزم) حقوق او آزادۍ هم راځي.

سیاسي پلورا لیزم

سیاسي پلورالیزم دسیاسي احزابو د تعدد په معنی دی. یعنې په ډیموکراتیکه ټولنه کې خلک بیلا بیل سیاسي احزاب جوړولی شي. دغه سیاسي احزاب د بیلا بیلو قومي او ایډیالوژیکو اجنډاؤ او نظریاتو د پرمخ بیولو لپاره تاسیسیږي، او بیا واک ته د رسیدلو لپاره د رقابت له مختلفو وسایلو او طریقو څخه کار اخلي. ډیر ځله داسې پیښیږي چې قدرتمن استعماري دولتونه په نورو دولتونو کې خپلو اهدافو ته د رسیدلو لپاره احزاب جوړوي او بیا ئې د بیلا بیلو طریقو له لارې قدرت ته رسوي. تر څو دهغو له لارې آزاد هیوادونه خپلې مستعمرې وګرځوي او خپل مصالح ورکښې تامین کړي.

دینی پلورا لیزم

په ډیموکراسۍ کې که څه هم چې دین د ټولنې او دولت په چارو کې څه رول نه لري خو دا چې ادیانو ته دخلکو فطري او معنوي ضرورت دی، او دغه تشه له دین پرته په بل څه نه ډکیږي، نو ځکه ډیموکراسي هم د عقیدې او عبادت تر حده د انسان په شخصي ژوند کې دین ته اجازه ورکوي، او په همدغو حدودو کې دیني احزاب هم فعالیت کولی شي. خو پدې شرط چې په سیاسي او اجتماعي چاروکې به ډیموکراسي مني. په همدې اساس هر څوک هر چیرې دخپل دین او عقیدې د خپرولو حق لري. دمثال په ډول لکه څنګه چې مسلمان تبلیغیان هر چیرې د تبلیغ حق لري همدا ډول باید د هر دین او مذهب خلکو ته دا حق حاصل وي چې په مسلمانو ټولنو کې دخپل دین دخپراوي لپاره آزادانه کار وکړي اوڅوک ئې مخه ونه نیسی. او که یې مخه نیول کیږي باید د نړۍ ډیموکراتیک حکومتونه ئې په خلاف اقدام وکړي.

ددې لپاره چې د ډیموکراسۍ حقوق او آزادۍ چې دغرب د مسیحي ټولنې د روحي، اجتماعي، سیاسي او استعماري مقاصدو په نظر کې نیولو سره وضع شوي دي په ټوله نړۍ د یوه قانون په شکل کې په حتمي ډول تطبیق شي، دغه حقوق او آزادۍ د بشر دحقوقو د نړیوال قانون په شکل کې راوړل شوي، او په ملګرو ملتوکې په شاملو هیوادونو په حتمي شکل منل شوي چې سر غړاوی ورڅخه په هیڅ صورت جائز نه ګڼل کیږي. لکه چې د بشر د حقوقو د قانون د نهه ویشتمې (**۲۹**) مادې په (ج) جزء کې چې په صراحت سره لیکل شوي دي: **(په هیڅ صورت کې روا نه ده چې له دغو حقوقو سره پداسې ډول تعامل وشي چې د ملګرو ملتو له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري)**. یعنی دغه حقوق او آزادۍ په هماغه شکل او حیثیت تطبیقوي چې ملګري ملتونه ئې غواړي. هیڅوک هغه په بله بڼه نشي تعبیرولی دغه حکم دهغو خلکو بهانه له منځه وړي چې وایي مونږ د بشر حقوق په اسلامي بڼه تعبیر وو.

دوهمه برخه – د ډیموکراسۍ مناقشه

ډیموکراسي ولې کفر دی؟

ډیموکراسي یو نوی کفري دین دی چې خپل شریعت، خپل قوانین، خپل اخلاق او د ژوند لپاره یو خپل ځانګړی تصور لري. ددغه نوي دین فیلسوفان او پیروان غواړي چې د ډیموکراسۍ دغه نوی (دین) دې تر اسلام، یهودیت، مسیحیت، هندویزم، بودائیت، او بل هر دین مقدم او محترم وی. او بل یو دین دې هم د ډیموکراسۍ په اندازه قداست ونه لري. ټول انسانان دې په جبري شکل ددغه نوي دین منلو ته اړ کړای شي. او که څوک ئې نه مني نو هغوئ د انسانیت د درجې مستحق هم نه دي. د مثال په ډول: امریکا یو مسیحي هیواد دی، که هلته څوک مسیحیت نه مني، او یا له مسیحیت څخه بل دین ته اوړي، حکومت

ورسره هیڅ مشکل نه لري. خو که یو څوک په امریکا کې ډیموکراسي نه مني هغه په ټوله امریکا کې د اوسیدلو حق نه لري. همدا ډول که څوک په برتانیه، فرانسه، جرمني، ایټالیا، او حتی په استرالیا کې چې ټول مسیحي هیوادونه دي مسیحیت ونه مني له هیڅ مشکل سره نه مخ کیږي. خو که ډیموکراسي ونه مني هغه هلته د اوسیدو حق نه لري.

همداسې که یو څوک په اسرائیل کې یهودیت نه مني اوسیدلی شي، خو که ډیموکراسي نه مني نشي اوسیدلی. همدغه حکم نن ورځ د دنیا په ټولو هیوادونو کې حاکم دی. ان تر دې چې که څوک په اسلامي هیوادونو کې چې نظامونه ئې ددغه نوي دین منونکي دي اسلام نه مني، او یا مرتد کیږي، هیڅ مشکل نه لري. خو که څوک ډیموکراسي نه مني هغه له هر ډول انساني حقوقو محرومیږي. او حتی د ژوند حق نه ورکول کیږي.

پدې وروستیو کې په افغانستان کې ولیدل شول چې که حکومت هم په کوم قانون کې کومه اسلامي ماده راولي که څه هم چې هغه دشخصي احوالو په قانون پورې اړه ولري، او د ډیموکراسۍ د پروسیجر مطابق له ټولو قانوني مرحلو هم تیره شوې وي، بیا ئې هم ټول غرب په یوه غږ په خلاف راپورته کیږي، او د هغې د بدلون لپاره په حکومت هر اړخیز فشارونه راوړي تر څو هغه یوه اسلامي ماده هم د ډیموکراسۍ د دین په مقابل کې واقع نشي.

همدا ډول ولیدل شول که په پاکستان کې پارلمان او حکومت هم دیوې سیمې لپاره په ډیموکراتیکه طریقه داسې یو قانون ومنې چې اسلامي مواد ورکښې رعایت شوي وي، نو ټول غرب ئې په خلاف دریږي او حکومت له خپلې فیصلې څخه ګرځیدلو ته اړ کوي. پدې دلیل چې منل شوی قانون د ډیموکراسۍ له نوي دین سره مخالفت لري.

په اوسنۍ زمانه کې چې غرب د ډیموکراسۍ د نوي بشري دین رامنځته کوونکی او منونکی دی په ملیاردونو ډالره، په لکونو پوځیان، او په لسګونو زره ادراې، او مؤسسې ئې په نړۍ کې د

ډیموکراسۍ د دین دخپرولو لپاره په کار اچولې دي. او هر هغه ملت چې ددغه نوي دین منلو ته نه تیاریږي، دهغه د ځپلو لپاره د ډیموکراسۍ له دین څخه د هغه په خلاف دجګړې جواز برابروي، او له ملګروملتو څخه دهغه د وژلو رسمي او قانوني فتوی ترلاسه کوي.
دا چې ولې ډیموکراسي کفر دی؟ شرعي دلایل ئې په لاندې ډول بیانوو.
او ددې لپاره چې د لوستونکو لپاره اسانه وي په هماغه ترتیب مو چې د ډیموکراسي معرفي ورته وړاندې کړې ده، د تکفیر دلایل یې هم په هماغه ترتیب بیانوو:

د ډیموکراسۍ دتکفیر د لائل

۱ – د سیادت یا (اعلی حاکمیت) موضوع:

لکه څنګه چې مخکې د ډیموکراسۍ په معرفي کې یادونه وشوه چې (سیادت) یعنې اعلی حاکمیت په ډیموکراسۍ کې د ولس حق ګڼلی کیږي چې د اکثریت په شکل کې به حکمراني کوي. خو په اسلام کې دغه حق یوازې او یوازې د الله ﷻ دی. اسلام وایي چې بندګان ټول د الله ﷻ مخلوق دي. یواځې هغه پیداکړي، او هرڅه ورته هماغه یو الله پیدا کړي دي. او همدغه الله ﷻ د بشر په ټولو ضرورتونو او مصالحو ښه پوه دی. او دهمدغې ازلي پوهې له مخې ئې په هره زمانه کې هر قوم ته دهغوئ دحال او وضعیت موافق شریعت او قانون نازل کړی چې باید مطلق اطاعت ئې وشي. او دهغه د حاکمیت په مقابل کې هیڅوک د حاکم په حیث، او هیڅ قانون د منلو وړ ونه بلل شي. په همدې اساس ټول مسلمانان مکلف دي چې د الله ﷻ نازل شوی قانون ومني. او د اختلاف او منازعې په صورت کې یوازې او یوازې دهمده قانون ته رجوع وکړي. نه دا چې له خپل لوري دخپلې پوهې او عقل په بنا قوانین جوړ کړي او بیا په هغو فیصله وکړي.

په اسلام کې قطعي الثبوت دلايل له هغه چا څخه ايمان نفې کوي چې د الله له قانون پرته د بل چا په قانون فيصله کوي. او د الله ﷻ په مقابل کې د بل چا حاکميت منې. او يا دا چې د الله ﷻ په قانون فيصله کوي خو له زړه نه ورباندې راضي نه وي. لاندې صريح آيتونه ددې خبرې قطعي دلايل دي چې حاکميت به يواځې او يوازې د الله ﷻ وي. او قانون به يوازې دهغه منل کيږي.

١- ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ٥٩ ﴾ النساء: ٥٩

ترجمه: (اى مؤمنانو: د الله، رسول، او دهغو کسانو اطاعت وکړئ چې له تاسو څخه د امر اوحکم خاوندان دي. او که چيرې مو په کوم شي کې شخړه راغله نو الله او رسول (قرآن اوسنت) ته ئې راجع کړئ که تاسى په الله او د آخرت په ورځ ايمان لرونکي ياست. دا کار غوره او پاى ئې ډير ښه دى). دا آيت په صراحت حکم کوي چې د منازعې په وخت کې دې د فيصلې مرجع يوازې د الله ﷻ او درسول ﷺ وينا وي.

٢- ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥ ﴾ النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دى په رب ستا چې نه مؤمنان کيږي دوئ تر هغه پورې چې حَکَمْ (فيصله کوونکې) کړي تا په هغو شخړو کې چې پيښې شوي وي د دوئ په منځ کې، او بيا ونه مومي دوئ په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فيصلې، او ومني دوئ ستا خبره په منلو سره (بې له جګړې په خوښۍ سره). پدې آيت هم له هغه چا څخه د ايمان نفي شوې

چې د پیغمبرﷺ په دین فیصله نه کوي، او یا ئې په فیصله له زړه څخه راضي نه وي.

۳- ﴿ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُۚ وَلَا تَكُن لِّلۡخَآئِنِينَ خَصِيمٗا ﴿١٠٥﴾ ﴾ النساء: ۱۰۵

ترجمه: (بیشکه مونږ درلیږلی تا ته قرآن (ای محمده!) په حقه چې فیصله وکړې دخلکو ترمنځ د الله دلاړ ښوونو په رڼاکې، او مه کیږه جګړه کوونکی دخاینو خلکو لپاره). پدې آیت کې هم د قرآن د نازولو هدف دا ښودلی شوی چې رسول اللهﷺ دې دهغه پر اساس دخلکو ترمنځ فیصلې وکړي، او د خاینانو پلوی دې نه کوي.

۴- ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٖ وَلَا مُؤۡمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمۡرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُ مِنۡ أَمۡرِهِمۡۗ وَمَن يَعۡصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلٗا مُّبِينٗا ﴿٣٦﴾ ﴾ الأحزاب: ۳۶

ترجمه: (او نه ده روا هیڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې کله فیصله وکړي الله ﷻ او رسول ئې په یو کار کې چې وي دې دوئ ته اختیار په خپل کار کې، او هر څوک چې نافرماني کوي د الله ﷻ او دهغه د رسول ﷺ په تحقیق سره ګمراه شو په ګمراهی ښکاره). دا آیت مؤمنان لدې منع کوي چې د الله ﷻ او د رسو ل الله ﷺ دحکم په مقابل کې دې ځانته یو بل دریځ و نیسي.

۵- ﴿ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ

أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ ﴾ المائدة: ۴۸

ترجمه: (او نازل کړی مودی تا ته (ای محمده) قرآن په حقه سره چې تصديق کوونکی دی دهغه کتاب چې تر ده دمخه ؤ. او ساتونکی دی دهغه د مضامنيو، نو فيصله کوه د دوئ ترمنځ په هغه کتاب چې ليږلی ئې دی تا ته، او مه کوه متابعت د دوئ دهيلو او آرزوګانو (اومه اوړه) له هغه څخه چې راغلی دی تا ته له حق څخه، مونږ تاسې هر امت ته جلا جلا شريعت او لار ټاکلې ده). پدي آيت کې هم رسول الله ﷺ ته امر شوي چې دخلکو تر منځ دې د هغه کتاب په اساس فيصله وکړي چې الله ﷻ ورته نازل کړي. او دخلکو په خوښو پسې لاړ نه شي.

۶- ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ ﴾ النساء: ٦٠- ٦١

ترجمه: (آيا ته نه ګورې هغه خلک (ای محمده!) چې ګومان کوي چې په هغه کتاب ئې ايمان راوړی چې نازل شوی دی تا ته او هم په هغه چې نازل شوی ؤ تر تا دمخه، غواړی د فيصلې لپاره وړاندې شي طاغوت (کعب بن اشرف يهودي) ته پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي (له هغه منکر شی) او شيطان غواړي هغوئ ډير زيات ګمراهان کړي،(او چې کله هغوئ ته وويل شي د الله نازل شوي کلام، او رسول ته راشي، نو ته وينې چې منافقان له تا څخه مخونه

اړوي). دا آیتونه هم هغه څوک مسلمان نه ګڼي چې په قرآن د ایمان دعوی کوي خو فیصله د بل چا قانون ته وروړي. او د قرآن قانون ته له فیصلې وروړلو مخ اړوي.

۷- ﴿ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ ﴾ النور: ٥١

ترجمه: (بې شکه ده د وینا د مؤمنانو چې کله وبللی شي الله او دهغه رسول ته چې فیصله وکوي رسول دهغوئ ترمنځ دا چې مونږ بلنه واوریده، او وومنله، او همدوئ خلاصیدونکې دي). دا آیت د مؤمنانو صفت دا ګڼي چې درسول الله ﷺ قانون ته بې له قیداوشرطه تسلیمیږي او مني ئې.

۸- ﴿ وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

﴾ النساء: ١١٥

ترجمه: (او هر څوک چې د رسول مخالفت وکړي وروسته له هغه چې د هدایت لاره ورته ښکاره شي، او د مؤمنانو له لیاری پرته په بله ولاړ شي نو مونږ به ئې په همغه لور وګرځوو چې دی ورته ګرځیدلی دی، او جهنم ته به ئې داخل کړو. او جهنم ډیر بد د ورتګ ځای دی). پدې آیت کې الله تعالی ﷻ دهغه چا دجهنم ته دورداخلولو خبره کوي چې د رسول الله ﷺ له قانون سره مخالفت کوي.

۹-﴿ وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۚ ﴾ الشورى: ١٠

ترجمه: او په هر څه کې چې تاسي اختلاف وکړئ نو دهغه پریکړ له الله سره ده.

پورتني ټول آیاتونه او په لس ګونو نور آیتونه په پوره صراحت سره دا موضوع بیانوي چې سیادت (اعلی حاکمیت) یوازې الله ﷻ او د هغه رالیږلي شریعت ته حاصل دی. او فیصله باید یوازې او یوازې په هغه قانون وشي چې الله ﷻ را نازل کړي دی. او هرڅوک چې دالله د قانون په مقابل کې د خپل عقل او ارادې پربنا د بشر لپاره داسې قوانین جوړوي چې د الله ﷻ له قانون سره مخالف وي هغه مؤمن نشي پاتې کیدلی. بلکه هغه په یقیني ډول د اسلام له دائرې څخه وځي.

په ډیموکراسۍ کې اعلی حاکمیت د ولس حق ګڼلی کیږي، خو په اسلام کې د الله ﷻ حق دی. په ډیموکراسۍ کې د بشر دمشکلاتو دحل او فصل لپاره قوانین د بشر لخوا یوازې د عقل پربنا جوړیږي. او د اکثریت (پارلمان) دمنلو او تصویب، او د حاکم له توشیح نه وروسته قانونیت پیداکوی. خو په اسلام کې به د اسلام د قانون په مقابل کې هیڅ قانون نه جوړیږي. او نه به د اسلام قانون پارلمان ته د تصویب او یا ردولو لپاره وړاندې کیږي. او که داسی وشي نو بیا به پارلمان ته دالله ﷻ پرحکم د تفوق حیثیت ورکړای شوي وي چې دا بیا په خپله صریح کفر دي.

۲- دولس د ارادې د تقدس موضوع

په ډیموکراسۍ کې تر ټولو مقدس او ارزښتمن شی دولس اراده ده. همدغه د ولس اراده د قانون مصدر ګڼلی کیږي. هر څه چې ولس وغواړي هماغه حق او قانون دی. او هر څه چې ولس رد کړي هغه هیڅ شرعیت او قانونیت نه لري. دولس ارده په ډیموکراسۍ کې د الله ﷻ تر ارادې هم مقدسه ده. که الله ﷻ په خپل قانون او شریعت کې یو څه نازل کړي وي خو ولس بل څه وغواړي نو ډیموکراسي حکم کوي چې الهي شریعت دې پریښودل شي، او د خلکو له ارادې را وتلی قانون دی عملي کړای شي.

ډیموکراسي وایي چې د ولس اراده دې د اساسي قانون په شکل کې د کوم مجلس یا لویې جرګې او یا بل کوم ولسي مرجع لخوا تدوین او ومنلی شي. بیا دې شرعیت او یا بل عرف او قانون ته د اساسي قانون په رڼا کې وکتلی شي. که چیرې له اساسي قانون سره برابروو نو پدې خاطر دمنلو وړ دی چې له اساسي قانون سره موافق دی. نه پدې خاطر چې د الله ﷻ حکم او شریعت دی. او که چیری له اساسي قانون سره موافقت ونه لري په هیڅ صورت عملي کیدلای نشي، که څه هم چې صریح آیت، او یا صحیح حدیث، او یا دامت د علماؤ اجماع هم وي. دخلکو رایې او ارادې ته پر شریعت باندې د تفوق حق ورکول هغه کفر دی چې الله ﷻ خپل رسول ورڅخه منع کړی دی. الله ﷻ فرمایي:

﴿ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ ﴾ المائدة: ۴۹

ترجمه: (او فیصله وکړه د دوئ تر منځ په هغه قانون چې نازل کړی دی الله‌ﷻ او د دوئ په خوښو او ارزوګانو پسې مه ځه، او ځان وساته له هغوئ چې واړوي تا له ځیني هغه څه چې الله ﷻ درته رالیږلي دي). خو په ډیموکراسۍ کې باید حتماً ولس ته رجوع وشي، او دهغوئ هیلې او آرزوګانې وپوښتلی شي، او دهغو په بنا دې قوانین وضع شي، که څه هم د الله ﷻ د قانون مخالف وي، او بیا هیڅ قانون او اراده دخلکو د ارادې پر بنا جوړ شوی قانون نشي ردولی.

۳- د اکثریت درایې دمعیاریت موضوع

په ډیموکراسۍ کې د اکثریت رایه دحق معیار ګڼلې کیږي. پدې معنی چې هر چا یا هر څه ته چې اکثریت رایه ورکړي همغه حق ګڼل کیږي. او همغه څوک به د حاکمیت مستحق وي چې اکثریت ئې تائید کړی وي.

خو په اسلام کې د رایې ورکوونکو د شمیر ډیروالی دحق او استحقاق معیار نه دی. بلکه په اسلام کې حق هغه دی چې قرآن، حدیث او د شرع دلائل ئې تائید وکړي. که څه هم چې دهغه تر شا یو کس او یا لږ شمیر خلک ولاړ وي. او په مقابل کې ئې ډیر خلک ولاړ وي. د مثال په ډول که د یوه هیواد اکثریت خلک په یوه یا بل دلیل د زنا، لواطت، یا سود، د جواز په حق کې رایې ورکړي او په مقابل کې یې یو کس مخالفه رایه ورکړي، او یا هم هیڅوک رایه ورنکړي بیا به هم دغه افعال نه رواکیږي. بلکه دتل لپاره به حرام وي. خو په ډیموکراسۍ کې بیا د اکثریت رایه د حلالولو اویا حرامولو صلاحیت لري.

په اسلام کې حق او جائز هغه دي چې شریعت حق او جائز بللی وي. باطل او ناجائز هغه دي چې شریعت باطل او ناجائز ګرځولي وي.

په اسلام کې نه یوازې دا چې اکثریت دحق میعار نه دی منل شوی، بلکه قرآني آیتونه په صراحت سره وایې چې لږ خلک دحق منونکي او شکر کوونکي دي.

الله ﷻ فرمایي: ﴿وَإِن تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ١١٦﴾ الأنعام: ١١٦

ترجمه: (او که ته د زمکې د مخ د ډیرو خلکو خبره ومنې نو د الله ﷻ له لیارې به دې واړوي ځکه چې هغوئ په ګومانونو پسې روان دي او(اټکلیان دي)

همدا راز فرمایي: ﴿وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ١٨٧﴾ الأعراف: ١٨٧

ترجمه: (خو ډیر خلک نه پوهیږي).

او بل ځای کې فرمايي:﴿ وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ ﴾ سبأ: ١٣

ترجمه: (زما ډیر لږ بندګان شکر کوونکي دي).

رسول الله ﷺ هم ډیر ځلې داکثریت د رایې پرخلاف داقلیت رایه منلې ده کله چې حق ورته د اقلیت په رایه کې ښکاره شوی دی. لکه د بدر په جنګ کې یې یوازې د حباب بن المنذر رضي الله عنه په رایه پداسې حال کې عمل وکړ چې خپله رسول الله ﷺ نورو اصحابانو رضي الله عنهم دجنګ د ډګر په اړه بله رایه درلوده.

همدا ډول رسول الله ﷺ د حدیبیې په صلحه کې داصحابو رضی الله عنهم د اکثریت رایه ونه منله او دهغوئ د رایې په خلاف یې له قریشو سره صلحه وکړه.

ابوبکر صدیق رضی الله عنه هم د ارتداد د فتنې په مقابل کې دقوي موقف په خپلولو کې داکثریت د رائې مخالفت وکړ، او د اسامه رضي الله عنه لښکر ئې د شام په لوري ولیږه.

له پورتنیو ټولو دلایلو معلومیږي چې په اسلام کې د رایه ورکوونکو اکثریت یا اقلیت دحق او باطل روا او نا روا په ټاکلو کې هیڅ نقش نه لري. پداسې حال کې چې په ډیموکراسۍ کې اکثریت د(اله) او رایه ئې د(شریعت) پر ځای درول شوې ده. چې دا یو ښکاره کفر دی.

۴- دقانون مصدر عقل دی که شرع؟

دا چې ډیموکراسۍ اساساً د سیکولریزم پر بنسټ ولاړه ده. هغه سیکولریزم چې وايي دین باید د ژوند او نظام په چارو کې هیڅ نقش ونه لري. نو په همدې اساس په ډیموکراسۍ کې د قانون مصدر د خلکو عقل دی، نه (الهی وحیې). په ډیموکراسۍ کې هر هغه څه ته ښه ویلی کیږي چې د خلکو عقل ئې (ښه) وګڼي. او هر هغه څه ته (بد) ویلی کیږي چې د خلکو عقل ئې بد وګڼي. او بیا د همدغو ښیګڼو یا مصالحو په پام کې نیولو سره قوانین وضع کیږي. په مسلمانو

هیوادونو کې خو ډیر ځلي داسې هم پیښیږي چې یوه نیمه شرعي ماده که چیرې په کوم قانون کې پاتې هم وي هغه هم باید دعقل په تله وتلل شي. او خلک وربانده دخپل عقل په رڼا کې حکم وکړي. لکه چې په پاکستان کې څه موده مخکې د(حدود آرډنینس) د شرعي حدودو دفرمان په هکله دخلکو د اذهانود تحریکولو لپاره د امریکا په بودیجه په ځیني تلویزونونو او اخبارونو کې پوره شپږ میاشتې د (ذراسوچئې) په نوم کمپاین وچلول شو، او په نتیجه کې ئې په پارلمان کې اکثریت دخپل عقل په حکم ځینې شرعي حدود منع اعلان کړل.

۵- آیا یواځې عقل په اشیاؤ او افعالو د (ښه والي) یا (بدوالي) دصحیح حکم صلاحیت لري؟

عقل دلاندې وجوهاتو له امله په اشیاؤ او افعالو دصحیح حکم کولو صلاحیت نه لري.

۱. دخلکو عقلونه سره فرق لري، که ځینی ئې یو شی یا یو کار ښه وګڼي، ځیني نورئې بیا همغه شی بدګڼي. یا په بل عبارت د ځینې خلکو په عقل به یو څوک د یوه کار د کولو له امله د مکافات وړ بلل کیږي. خو د ځینې نورو په عقل بیا همغه شخص دهمغه کار له امله دمجازات وړ بلل کیږي. ځکه خو یوازې عقل د صحیح حکم د صادرولو صلاحیت نه لري تر څو ئې (وحې) لارښوونه ونه کړي.

۲. د انسانانو عقلونه دهغوئ له خواهشاتو او فطري غریزو او تمایلاتو متاثر کیږي. او دا منل شوې خبره ده چې دخلکو خواهشات او غریزې سره جلا جلا دي، نو په همدې بنا ئې عقلونه هم دهمدغه تاثر له امله په اشیاؤ او افعالو بیل بیل حکمونه کوي چې پدې کې بیا د حقیقي مصلحت تشخیص نا ممکن کار وګرځي.

۳. دانسانانو عقلونه د حالاتو. شرائطو او زماني له بدلون سره بدلون مومي. نن به یو شی ښه ګڼي خو سبا ته به په نورو شرائطو اوحالاتو کې همغه شی بدګڼي. چې پدې کې دعقل بې ثباتي راځی. پداسې حال کې چې الهی وحیې د ټولو حالاتو په نظر کې نیولو سره یو ثابت حکم کوي.

په اسلام کې د ثواب او عقاب په لحاظ په اشیاؤ او افعالو باندې دحل او حرمت حکم یوازې او یوازې د الله ﷻ حق دی او بس. لکه چې الله فرمایي ﴿ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ ﴾ الأنعام: ٥٧

ترجمه: (حکم ندی مګر یوازې د الله).

او همدا ډول الله ﷻ فرمایي: ﴿ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ فَٱتَّبِعۡهَا وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ١٨ ﴾ الجاثية: ١٨

ترجمه: (تر دې وروسته مو پیغمبره! ته ددین پر یوه روښانه لار برابر کړې. ته باید همد اومنې او دهغو خلکو په هیلو او هوسونو پسې مه ځه چې نه پوهیږي).

رسول الله ﷺ هم دهر هغه حکم د رد فیصله کړې ده چې د دین په کوم دلیل ولاړ نه وي. او انسانانو دخپل عقل پر بنا وضع کړي وی. له عایشې رضي الله عنها څخه روایت دې چې رسول الله ﷺ فرمایي: ((**من أحدث فی أمرنا هذا مالیس منه فهو ردّ. وفي لفظ: من عمل عملاً لیس علیه أمرنا فهو ردّ**)) بخاري او مسلم.

ترجمه: څوک چې زمونږ په دین کې داسې یو څه ایجاد کړي چې له دین څخه نه وي هغه مردود دي، او په بل لفظ کې راغلي: څوک چې

يو داسې کار وکړي چې پر هغه زمونږ امر (دليل) نه وي هغه مردود دی.

خو د پورتنيو ټولو دلايلو پر خلاف په ډيموکراسۍ کې (حکم) کول او قوانين جوړول دعقل کار دی چې (وحيې) ته ورکښې هيڅ د دخالت حق نشته. په بل عبارت په ډيموکراسۍ کې د تشريع او قانون حق له الله ﷻ څخه په بشپړ ډول اخيستل کيږي او په بشپړ ډول بشرته سپارل کيږي چې د خپل عقل پر بنا يې جوړ کړي، چې دا په حقيقت کې تر ټولو لوی کفر دی.

انتخابات

په ډيموکراسۍ کې انتخابات د ملاد تير حيثيت لري چې له هغو پرته هيڅ نظام ته صحيح ډيموکراتيک نظام نشي ويل کيدای. خو هغه ډول انتخابات چې په ډيموکراسۍ کې ترسره کيږي په اسلام کې ئې هيڅ ځای نشته. لکه څرنګه چې اسلام د ژوند د هر اړخ لپاره خپل اصول او ضوابط لري همدارنګه د حکومت او سياست لپاره هم خپل نظام او اصول لري چې ځينې مشخصات ئې په لاندې ډول دي:

په اسلام کې د نظام خصوصيات:

اول خصوصيت – په اسلام کې حاکميت يا ولايت يو غنيمت او ولجه نه ده چې په هره طريقه چې ممکن وي بايد حاصله کړای شي. بلکه په اسلام کې حاکميت او ولايت يو درووند مسؤليت او خطرناک مکلفيت دی چې د ملت لخوا هغه چاته ورسپارل کيږي چې په هغه کې د امامت د انعقاد شپږ اساسي شرطونه موجود وي چې په لاندې ډول دي:

اول شرط: حاکم بايد مسلمان وي. کافر د اسلامی دولت مشرنشي جوړيدلی. يو ډول کافر هم دمسلمانانو مشر کيدای نه شي. که هغه يهودي وي يا نصراني وي، سيکولر وی، او يا د کوم بل دين منونکې وي، او يا ملحد (کمونست) وي، چې ديوه دين منونکې هم نه وي، الله جل جلاله فرمايي ﴿ وَلَن يَجْعَلَ ٱللَّهُ لِلْكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ ﴾ النساء: ١٤١

ترجمه: (او هيڅکله به ونه ګرځوي الله دکافرانو لپاره پر مؤمنانو باندې څه لاره).

په قرآنکريم کې د مسلمانانو له (اولی الامر) سره هرځای دا قيد لګول شوی چې هغه بايد له مسلمانانو څخه وي. او په دې شرط باندې د اسلام د ټولو علماؤ اجماع ده، او هيچا ئې مخالفت نه دی کړی. په همدې بنا په اسلام کې پر مسلمانانو د کافرحاکم کيدل حرام دي.
خو په ډيموکراسۍ کې د دين لپاره هيڅ اعتبار نشته. هلته هر څوک د مشرۍ لپاره ځان کانديد ولای شي. پرته لدې چې د هغه مسلمانۍ يا کفر ته دې وکتل شي. بلکه اوس خو په عملي لحاظ د ټولې اسلامي نړۍ لپاره د دنيا د کفارو دا متفقه فيصله ده چې صحيح مسلمان بايد په يوه اسلامي هيواد کې هم حاکميت ته ونه رسيږي. او که ورسيږي که څه هم چې د انتخاباتو له لارې رسيدلی وي بيا هم بايد له حاکميته را وپرځولی شي. او پرې نښودی شي چې حکومت جوړ کړي. چې دغه مثالونه په ترکيه، الجزائر، او نورو اسلامي هيوادونو کې وليدل شول.
دوهم شرط: په اسلام کې دحاکم لپاره دوهم شرط نارينتوب دی. د ښځې حاکم کيدل په اسلام کې حرام دي. په هغه حديث شريف کې چې امام بخاري، ترمذي، نسائي او امام احمد روايت کړی دی راغلي دي چې کله چې رسول الله صلی الله عليه وسلم ته خبر ورسيدچې دايران خلکو د ايران د بادشاه (کسری) له مړينې وروسته دهغه لور حاکمه کړې ده نو وئې فرمايل: ((**لن يفلح قوم ولوا امرهم امراة**))
ترجمه: (هيڅکله به هغه قوم کامياب نشي چې خپل ولايت (حاکميت) ئې ښځې ته ورکړی وي). خو ددې پر خلاف په ډيموکراسۍ کې نر او ښځه يو ډول د انتخابيدولو او حاکم کيدلو حق لري. او همدغه حکم دافغانستان په اوسني اساسي قانون کې هم په دې ډول بيان شوی دی:
د ((افغانستان اتباع د انتخابولو او انتخابيدلو حق لري، (۳۳ ماده)
چې دا کار له اسلام سره ښکاره مخالفت دی
د ريم شرط: دريم شرط بلوغ دی. ځکه چې نا بالغ مکلف نه وي.
څلورم شرط: څلورم شرط عقل دی. ځکه چې ليونی هم مکلف نه وي

پنځم شرط: پنځم شرط آزاد والی (حریت) دی. ځکه چې مریې د خپل ځان په هکله د تصرف ملکیت نه لري نو د بل چا په هکله به ئې څه ولري.

شپږم شرط: شپږم شرط عدالت دی. پدې معنی چې فاسق به نه وي که څه هم ځینې علماء د فاسق ولایت هم سره له کراهته جائز بولي.

دوهم خصوصیت- په اسلام کې حاکم د (اهل الحل والعقد) لخوا ټاکل کیږي او دا د ټولنې هغه صالح، زبده، علماء، سیاست پوه، او اهل خبره خلک وي چې د امت مصالح له مفاسدو څخه تشخیصولی شي او دحاکم په انتخاب کې له پوره احتیاط او دقت څخه کار اخلي. او دهغوئ تر انتخاب وروسته بیا امت له هغه سره د طاعت عمومي بیعت کوي.

خو په ډیموکراسۍ کې هر کافر، فاسق، مجرم، بې عقل، او جاهل، ته دحاکم په انتخابولو کې هماغه حق حاصل دی چې یو مؤمن، متدین، صالح، هوښیار، او عالم ته حاصل دی. په ډیموکراسۍ کې انسانانو ته د صالح والي او فاسدوالي له زاویې نه کتل کیږي، بلکه هلته یوازې خلک شمیرل کیږي. او د هر چا شمیره چې ډیره شوه هماغه دحاکمیت حقدار بلل کیږي. د مثال په ډول که یوې خواته (۵۰) علماء، مجاهدین، صالحان او مجرب سیاست پوهان وي، خو بلې خواته (۵۱) فاسقان، شرابیان او جاهلان وي، نو د ډیموکراسۍ په تله کې دوهمه ډله په لومړۍ ډلې غوره او دحاکمیت حقداره بلل کیږي. همدغه معیار ته په پام سره اقبال دجمهوریت یادونه په خپل شعر کې داسې کوی:

متاع معنی بیگانه از دون فطرتان جویې
ز موران شوخي طبع سلیماني نمې آید
گریز از طرز جمهوري غلام پخته کارې شو
که از مغز دوصد خر فکر انساني نمې آید
(کلیات اقبال – افکار)

دریم خصوصیت: اسلام د الله تعالی له طرفه نازل شوی حق دین دی چې تر ټولو نظریاتو او ادیانو اعلی دی.نه تر خپل ځان بله نظریه او دین په لوړ والي مني، او نه ئې له ځان سره په مساوي او برابر حیثیت مني. بلکه خپلو اتباعو ته امر کوي چې تر هغه پورې باید له کفارو سره وجنګیږي چې تر څو د کفر فتنه له منځه ولاړه شي. او د الله کلمه تر ټولو په لوړ حیثیت ومنلی شي. الله ﷻ فرمایي:

﴿ وَقَـٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ﴾ الأنفال: ۳۹

ترجمه: (تر هغه د کفارو په خلاف وجنګیږئ چې فتنه ورکه شي او دین ټول د الله ﷻ شي).

خو د دې پر خلاف ډیموکراسي ټولو ادیانوته په یوه نظر ګوري. او د کفر او اسلام توپیر نه مني. له همدې امله په ډیموکراسي کې کفارو او مسلمانانو ته یو ډول انتخابي حقوق او صلاحیتونه ورکول کیږي. او کافر د کفر له امله له حاکمیت څخه نه منع کیږي. بلکه عملاً لیدل کیږي چې مسلمان د مسلمانۍ له امله له حاکمیت څخه لیرې ساتل کیږي.

په ډیموکراسۍ کې د کفر او اسلام تر منځ د فرق د نشتوالي له امله ډیموکراسي په خپله یوه کفري نظریه ګڼل کیږي.

آیا د ډیموکراتیک انتخابي نظام له لارې اسلام نافذیدلی شي؟

په اسلامی نړۍ کې ځینې اسلامي تنظیمونه چې دغرب له سیاسي او فرهنګي فلسفې څخه متاثر دي او د اسلامي نظام دجوړولو تر تیب او طریقه د رسول الله ﷺ له سیرت څخه نه اخلي، بلکه غواړي د غرب د ډیموکراسۍ له لارې اسلامي نظام راولي، او ددې هدف لپاره دنورو سیکولر (بی دینه) احزابو په څیر ډیموکراتیک وسائل په کار اچوي، او انتخاباتو ته دریږي، اوبیا د دین په نامه له خلکو ووټ (رایه) غواړي، دغه خلک له لاندي دریو حالتونو بهر نه دي:

١. دغه خلک ډیموکراسۍ سمه نه پیژني. ځکه چې په ډیموکراسۍ کې خو اعلی حاکمیت او د قوانینو د جوړولو حق دخلکو دی. نه د الله ﷻ. یعنې په ډیموکراسۍ کې خلکو ته اختیار ورکول کیږي چې هر ډول نظام او قوانین د ځان لپاره غواړي جوړ ئې کړي. پداسې حال کې چې په اسلامي نظام کې د اعلی حاکمیت او د تشریع حق یوازې او یوازې د الله ﷻ دي خو په ډیموکراسۍ کې په نهائي فیصله دخلکو وي. نه د الله ﷻ. نودغه خلک څنګه دډیموکراسۍ له لارې د الله ﷻ نظام نافذولی شي؟

٢. دوهم حالت کیدای شي دا وي چې دغه خلک په اسلام نه پوهیږي. یوازې اسلامي علم او شریعت ته منسوب خلک دي خو د اسلام په روح، تقاضا او خصوصیاتو نه پوهیږي. نه د اسلام نظام ورمعلوم دی، او نه په اسلام کې د حاکمیت نظریه ورمعلومه ده. له همدې امله د اسلام او ډیموکراسۍ ترمنځ په فرق هم نه پوهیږي.

۳. دریم حالت ښائي دا وي چې دغه خلک پدې پوهیږي چې اسلام او ډیموکراسي دوه بیل بیل نظامونه دي. خو دا چې د اسلامي نظام اقامه جهاد، قربانیو، او د کړاوونو زغمل غواړی، او دوئ دې کار ته تیار نه دي. بلکه دخپلو دنیاوي مقاصدو او مصالحو تحقق ورته د ډیموکراسۍ له لارې آسان ښکاري، نو د منافقت له مخې په دیموکراسۍ باندې د اسلام نوم ږدي تر څو له یوي خوا عام خلک پدې تیر باسي چې دوئ خو اسلامي تنظیمونه دي، او د اسلام لپاره کار کوي. او له بلې خوا د طاغوت د لارې په خپلولو په آسانی او بې قربانۍ طریقې په حاکمیت کې له سیکولر احزابو سره شریک شي. او له حکومتي امتیازاتو دوئ هم خوندونه واخلی.

خو شریعت، عقل، تاریخ او تجربه ټول دا ثابتوي چې د انتخاباتو او ډیموکراسۍ له لارې اسلامي نظام په هیڅ ډول نشي نافذیدلې. چې ددې دعوی ځینې دلایل په لاندې ډول یادوو:

د انتخابي نظام له لارې
د اسلام د نه نافذیدلو لس دلائل

اول دلیل: د ډیموکراسۍ اساسي مفکوره دا ده چې حکومت، نظام او قوانین به دخلکو لخوا د خلکو په لاس او دخلکو لپاره جوړیږي. نو په همدې اساس هر هغه جهت چې ډیموکراتیک فعالیت کوي تر هر څه لومړی باید دا ومني چې نظام به دخلکو په خوښه جوړیږي. حتی که اسلامي نظام هم راځي پدې اساس به نه راځي چې هغه د الله ﷻ له طرفه یو مکلفیت دی. بلکه پدې اساس به راځي چې دخلکو خوښ دی. په ډیموکراسۍ کې به خلکو ته پوره پوره واک ورکول کیږي چې اسلام غواړي او که غیر اسلام؟ په اسلام کې خلکو ته دغه حق ورکول د اسلام له فکر او شریعت سره ښکاره مخالفت لري.

د پورتنۍ خبرې بله معنی دا ده چې هر اسلامي تنظيم چې په انتخاباتو کې برخه اخلي بايد دا خبره تر هر څه دمخه ومني چې لکه څرنګه چې دوئ غواړي خلک اسلام ته دعوت کړي، همدغه ډول بايد غير اسلامي تنظيمونو ته هم دا حق ومني چې مسلمانان دې کفرته دعوت کړي، او دوئ هيڅ اعتراض وربانديې ونه کړي.

دوهم دليل: په پارلمان کې د اکثريت تنظيم د هر ډول قوانينو د جوړولو او تصويبولو حق لري. او تر څو چې اسلامي تنظيم په پارلمان کې اکثريت ونه لري د قانون جوړولوحق نه لري. دپارلماني اصولو په بنا په اقليت باندې دا لازمه ده چې د قانون جوړولو لپاره د اکثريت حق ومني. که څه هم چې هغوئ د اسلام په خلاف قوانين جوړ کړي. چې په يو مسلمان هيواد کې د اسلام په خلاف د قوانينو دجوړولو حق تسليمول د اسلام خلاف کار دی. مسلمانان بايد هيچا ته اجازه ورنکړي چې د دوئ په هيواد کې دې غير اسلامي قوانين جوړ کړي.

دريم دليل: د انتخاباتو ګټونکي تنظيم ته دا حق ورکول کيږي چې د څلورو يا پنځو کلونو لپاره حکومت وکړي. او نور خلک بايد دهغوئ حکومت ددغې مودې لپاره ومني. که بالفرض کوم اسلامي تنظيم اکثريت تر لاسه کړي، او اسلام نافذ هم کړي، نو بيا به هم د اسلام نفاذ د څلورو يا پنځو کلونو لپاره وي. او دخپلې مودې تر پوره کولو وروسته بايد له حکومت څخه لاس په سر شي. چې دا کار پر اسلام کې د اجماع په خلاف دی. ځکه پر اسلام کې حاکم تر هغې د حاکميت حق لري چې تر څو ژوندی وي او د حاکميت شرعي اهليت ولري. ځکه چې که شرعي اهليت لري نو بيا ولې لري کيږي. او که شرعي اهليت نه لري نو بيا ولې د دوهم ځل لپاره د حاکميت حق ورکول کيږي؟

دوهم مخالفت ئې له اسلام سره دا دی چې هغه اسلام چې دوئ نافذ کړی وي هغه بايد د تل لپاره نافذ وي. خو پدی صورت کې څلور يا پنځه کاله وروسته دغه نظام بايد په خپله له منځه ولاړ شي. او خلکو ته يوځل بيا دا حق ورکړ شي چې اسلام غواړي او که غير اسلام؟ چې

پدې کار سره بیا سیکولر (بی دینه) احزابو ته حاکمیت ته درسیدو فرصت ورکول کیږي.

څلورم دلیل: د اسلام د حاکمیت او د ډیموکراسۍ د حاکمیت نظامونه دوه جلا جلا نظامونه دي. داسلامي تنظیمونو لخوا په ډیموکراسۍ کې شاملیدل د ډیموکراسۍ د تائید او توثیق په معنی دي. عام خلک چې کله وګوری چې علماء هم په ډیموکراسۍ کې برخه اخلي او انتخاباتو ته درېږي، نو په ډیموکراسۍ کې د د وئ د شمولیت له امله عامو خلکو ته دا فکر پیداکیږي چې کیدی شي ډیموکراسي به هم یو حق نظام وي. ځکه چې که ناحقه وای نو دیني علماؤ به ورکښې برخه نه اخیسته. علماء که هر څو دخپل مشارکت لپاره دمجبوریت، او د دعوت دمصلحت تاویلو نه او دلایل خلکو ته وړاندې کړي عام خلک پرې نه پوهیږي. ځکه چې په پارلماني بهیر کې علماء او سیکولر(بی دینه) اشخاص ټول په یو ډول اصولو چلیږی. او په عمل کې هم د دواړو تر منځ کوم فرق نه لیدل کیږي.

پنځم دلیل: هر نظام یوه ایډیالوژي او فکر لري چې هغه نظام ته د رسیدلو لپاره لاره او وسایل هم له هماغه فکر څخه انتخابیږي.

د ډیموکراسۍ ایډیالوژي اوفکر سیکولریزم دی. او انتخابات هم د سیکولریزم پربنسټ ولاړ دي. ځکه چې د انتخاباتو لپاره اساسي شرط سیاسي مساوات دی. او دغه مساوات هغه وخت راتلای شي چې ټول جهتونه د ډیموکراسۍ لپاره خپل دین پریږدي. او دا ځکه چې دین انسانانوته یو پربل د تفاضل (برتری) درس ورکوي. دمثال په ډول: اسلام وایی چې مسلمان تر کافر غوره دی، خو ډیموکراسي وایي چې باید دواړه مساوي وي. او مساوات یوازی په هغه صورت کې رامنځته کیږي چې د کفر او اسلام خبره له منځه ووځي.

په همدې اساس انتخابات په ډیموکراسۍ پورې خاص دي. دهغو له لارې یوازې ډیموکراسي راتلای شي، نه اسلام. ځکه چې لکه څنګه

چې اسلام له ډیموکراسۍ څخه یو جلادین دې نود نافذولو لاره او وسیله ئې هم له ډیموکراسۍ څخه جلا ده.
لکه څنګه چې ډیموکراسي، له کمونیزم، عیسایت یهودیت او نورو ادیانو سره پیوند کاري نه منی، همدغه ډول اسلام هم له نورو ادیانو او طریقو سره پیوند کاري نه مني، او نه له نورو لارو قائمیدلای شي.
اسلام به یوازې په هغه طریقه قائمیږي چې د رسول الله ﷺ په زمانه کې پرې قائم شوی وو، له همدې امله له باطلو لارو د اسلام دنفاذ لپاره کوښښونه یو ناروا او دعقل او فطرت خلاف کار دی.
شپږم دلیل: ډیموکراسي د پانګه وال نظام (کپیټالیزم) زیږنده او دهمدغه نظام سیاسي مظهر دی. هر څومره چې په اسلامي نړۍ کښې ډیموکراسي ټینګیږی په هماغه اندازه پانګه وال په سود او احتکار ولاړ نظام هم چې د اسلام مخالف اقتصادي نظام دی ټینګیږي. که چیری بالفرض کوم اسلامي تنظیم د ډ یموکراسۍ له لارې قدرت ته هم ورسیږي، هغه هم په کراره کراره د پانګه وال نظام برخه ګرځي او د اسلام له اقتصادي نظام څخه خارجیږي.
اووم دلیل: انتخاباتي سیاست داسې یو ډنډ دې چې یوځل کوم اسلامي تنظیم ورکښې ولویږي بیا ئې له هغه څخه وتل انتهائي مشکل کار وي. ټول هغه اسلامي تنظیمونه چې یوځل په ډیموکراسۍ کې ور داخل شوي دي هغوئ نور د اسلام دغلبې لپاره له انقلابی جهادي هڅو لاس اخیستی. ځکه چې د ډیموکراتیک سیاست لپاره دا شرط دې چې مسلح جدوجهد به نه کوي. دمسلحې مبارزې پریښودل او په ډیموکراسۍ او انتخاباتو پورې د اسلام د غلبې د امیدونو تړل، او دغه کار ته د اسلامي مبارزې نوم ورکول د اسلام د نفاذ په لاره کې یوخطرناک خنډ دی. ځکه چې له دې لارې مسلمانان په جهاد او دهغه په نتائجو بې باوره کیږي. پدې میدان کې د مصر د اخوان، د افغانستان دجهاد ي تنظیمونو، او د پاکستان د اسلامي تنظیمونو ناکامه تجربې تر ټولو واضح مثالونه دي. نه یوازې داچې د اوږدې

مودې له تيريدو سره سره يې اسلامي نظام نافذ نه کړای شو، بلکه د اسلام دښمنانو په ډير مکر او مهارت د مجاهدينو په خلاف په خپل کتار کې ودرول. او خبره دې ځای ته راورسيده چې تش په نامه اسلامي ډيموکرات تنظيمونو هم خپل ټول تبليغاتي وسائل دجهاد او مجاهدينو په خلاف له صليبيانو سره هم آهنګه کړي دي.

اتم دليل: ډيموکراسي يو داسې نظام دی چې په هغه کې اسلامي تنظيمونه اکثريت نشي ګټلی، لکه چې په تيرو شپيتو کلونو کې په پاکستان کې وليدل شول. اودا ځکه چې د ډيموکراسۍ فکري او سياسي جوړښت داسې دی چې هلته بايد سرمايه دران، فيوډالان، خانان، ملکان، صنعت کاران، لوی تاجران، پخواني بيروکراټان، او په مالي درغليوکې ککړ خلک قدرت ته ورسيږي. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې قدرت ته د رسيدلو لپاره تر ټولو لويه او مهمه وسيله د مال مصرفول دي. او ددې ترڅنګ رشوت ورکول، دخلکو رائې په پيسو اخستل، دخلکو تيرايستل، درواغجنې وعدې ورکول، او د ځان په ګټه او د مخالف په خلاف پراخه تبليغات کول هم د انتخاباتو هغه ضرورتونه دي چې له هغو پرته په انتخاباتو کې کاميابيدل ممکن نه دي
دانتخاباتو لپاره دغه لاره انتخابول نه اسلامي ده، او نه داسلامي تنظيمونو له وسعې پوره ده.

نهم دليل: که چيرې کوم اسلامي تنظيم له دې ټولو خنډونو او مشکلاتو سره سره بيا هم په انتخاباتو کې اکثريت وګټي او قدرت ته ورسيږي بيا به هم دهماغه اساسي قانون پابند وي چې د ډيموکراسۍ په اساس جوړ شوی وي. اساسي قانون د انتخاباتو ګټونکي تنظيم ته دا جازه نه ورکوي چې مکمل شريعت نافذ کړي. او د اساسي قانون بدلولو ته ئې نور سيکولر(بې دينه) قوتونه نه پريږدي. که چيرې اساسي قانون پريږدي او مستقيماً مکمل شريعت نافذکړي نو بيا ئې په قدرت کې دپاتې کيدلو جواز له منځه ځي. ځکه چې د همدې

اساسي قانون له مخې د انتخاباتو له لارې قدرت ته رسیدلی دی. چې قانون ځي نو د دوئ د حاکمیت جواز به هم ورسره ځي.

لسم دلیل: دانتخاباتو له لارې قدرت ته رسیدونکې اسلامي تنظیم که اسلام نافذ هم کړي بیا به هم مکمل اسلام نه وي. ځکه چې د اسلامي حکومت یوه اهمه وجیبه د (**امربالمعروف اونهی عن المنکر**) وظیفه ده. او تر ټولو لوی منکر دا دی چې په اسلامي هیواد کې دې غیر اسلامي احزاب موجود وي. او د غیر اسلامي فعالیتونو د تر سره کولو اجازه دې هم ولري. اسلامي حکومت باید ټول سیکولر او مرتد احزاب له فعالیت څخه منع کړي. افراد ئې اسلام ته دعوت کړي، او د امتناع په صورت کې ئې له منځه یوسي. انتخابي حکومت دغه کار هیڅکله نشي کولای. ځکه چې ډیموکراسي هر چاته دهرې عقیدې د بیان او اظهار آزادي ورکوي.

همدا رنګه دغه ډول حکومت د کفارو په خلاف د اقدامي جهاد فریضه هم نشي تر سره کولای. بلکه ددې پر خلاف باید د بین المللي قوانینو په اساس له ټولو کفري هیوادونو سره د امن، او تعاون متقابل حسنه روابط ولري.

همدارنګه باید دیموکراتیک انتخابي حکومت د ملګروملتو، د امنیت د شورى، او نورو نړیوالو تړونونو او میثاقونو پوره رعایت وکړي، چې دمخالفت په صورت کې له نړیوالو بندیزونو او سزاګانو سره مخ کیږي.

دا ټول هغه دلائل دي چې د اسلام له نافذولو سره د ډیموکراسۍ مخالفت ښيئ.

د اسلام د راتګ اصلي مقصد دا دی چې باید په نورو باطلو ادیانو غالب شي، نه دا چې له هغو سره یوځای د تساوي پر اساس ژوند

وکړي. الله ﷻ فرمايي ﴿ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ ﴾ الصف: ۹

ترجمه: (الله هغه ذات دي چې رالیږلی ئې دی رسول خپل محمد صلی الله علیه وسلم په هدایت او په حق دين چې غلبه ورکړي الله ﷻ دغه حق دین ته پر ټولو دینونو باندې، که څه هم مشرکان دغه غلبه بده ګڼي) نو په همدې اساس باید اسلام په ډیموکراسۍ غالب وي، نه دا چې دهغی په چوکاټ کې وچلیږي.

د ډیموکراسۍ د حقوقو او آزادیومناقشه

د ډیموکراسۍ دوهم اصل د حقوقو او آزادیو اصل دي. دغه حقوق او آزادۍ په حقیقت کې د ډیموکراسۍ د نظریې او فلسفې حاصل او ثمره ده. په هر نظام کې چې دغه حقوق او آزدۍ خلکو ته حاصلې نه وي هغه نظام ډیموکراتیک نه بلل کیږي.

ددین او عقیدې د آزادۍ مناقشه:

د آزادیو او حقوقو په لړ کې اول ددین د انتخاب او دعقیدې آزادي ده. په ډیموکراسۍ کې هر انسان ته دا حق ورکول کیږي چې په خپله خوښه چې هر وخت وغواړي نوی دین د ځان لپاره غوره کړي. د مثال په ډول: یو انسان حق لري چې نن یهودی وي، سبا ته نصرانی شي، بله ورځ هندو شي، او بله ورځ مسلمان شي، بل وخت بیا بیرته اسلام پریږدي او بودائي شي. او یا هم له ټولو ادیانو انکار وکړي ملحد او کمونست شی. پدې ټولو حالاتو کې هغه محاسبه کیدلای نشي. او نه ورڅخه څوک د عقیدې د آزادۍ حق سلبولی شي.
په ډیموکراسۍ کې دین او عقیده یو شخصي امر دی چې د دولت او نظام ورسره هیڅ کار نشته. دین په ډیموکراسۍ کې د جامو حیثیت

لري. د هر چا خوښه ده چې کوم رنګ او ډول جامې اغوندي. خو په اسلام کې دین او عقیده یو شخصي امر نه، بلکه یو مکلفیت دی. او همدغه د انسانانو او پیریانو د خلقت هد ښوولی شوی دی. لکه چې الله تعالی فرمایي ﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ ﴾ الذاریات: ٥٦

ترجمه: (او ما نه دي پیداکړي پیریان او انسانان مګر ددي لپاره چې زما عبادت وکړي).

الله ﷻ پیریان او انسانان د عبادت لپاره پیداکړي دي. او بیا ئې د عبادت دکیفیت د تعین او د طریقې دورښودلو لپاره ورته دین نازل کړی، او انبیاء ئې را لیږلي چې تر ټولو وروستی دین (اسلام) او تر ټولو وروستی پیغمبر (محمد) صلی الله علیه وسلم دی. او د همده په مبارک راتګ پخواني ټول ادیان منسوخ شوي دي، او د الله ﷻ په نزد یواځنی مقبول دین اسلام دی. نو هر څوک چې د الله ﷻ د عبادت لپاره له اسلامه پرته بل دین انتخاب کړي هیڅکله به ئې الله ﷻ ورڅخه قبلول نه کړي. الله ﷻ فرمایي ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ آل عمران: ٨٥

ترجمه: (او هر څوک چې له اسلام پرته بل دین ولټوي هیڅکله به ترې ونه منل شي، او په آخرت کې به له تاوانیانو څخه وي).

په اسلام کې له اسلام څخه وتل ارتداد دی، چې که توبه و نه باسي او بیرته په اخلاص اسلام ته راونه ګرځي، سزائې وژل دي. ځکه چې له یوه دین څخه وتل، او بل دین ته داخلیدل، د پخواني دین د بطلان په معنی دي. یعنې هرڅوک چې له اسلام څخه کوم بل دین ته ورځي هغه په خپل دغه عمل په اسلام باندې د بطلان حکم کوي، او د نوي دین د حقانیت اعتراف کوي.

خو په ډیموکراسۍ کې د دین بدلول هیڅ سزا نه لرې. ځکه چې هغه یوشخصي کار دی. په افغانستان کې چې اوس امریکایانو یو ډیموکراتیک نظام جوړ کړی دی همدغه د ارتداد حق ئې هم د هر فرد لپاره د اساسي قانون له لارې ورته خوندي کړی دی. ځکه چې د اساسي قانون په شپږمه ماده کې په صراحت سره د (ډیموکراسۍ تحقق) او د (بشري حقوقو ملاتړ) د دولت مکلفیت ښودل شوی دی.
همدا راز د بشر د حقوقو دنړیوالې اعلامیې په اته لسمه ماده کې په صراحت سره داسې لیکل شوي دي: (**هر انسان د فکر د آزدۍ او د دین د انتخاب له حق څخه برخمن دی. او همدا حق د دین او د عقیدی تبلیغ، د ډله ییزو ښوونو او رسنیو له لاري د نظر اظهار او همدا ډول د شعائرو سري او علني ترسرکولو. او له هغو څخه حفاظت ته هم شامل دی**) (اتلسمه ماده)
دهمدغې اعلامیې په نولسمه ماده کې د ارتدارد حق په نور صراحت سره پدې ډول بیان شوی دی:
(**هر انسان دنظر او خپل لید لوري د آزادۍ له حق څخه برخمن دی. دغه حق دې ته هم شامل دي چې څوک دې د بل چا افکار او نظریات د بل چا له مداخلې پرته ومني. او هم کولای شي خپل افکار او نظریات په هرې ممکنې وسیلې له هر جغرافیوي قید او بند څخه پرته تر لاسه او نشر کړي**) (نولسمه ماده)
دا چې د افغانستان اوسنی اساسي قانون چې د (**ډیموکراسۍ تحقق**) او د (**بشر د حقوقو ملاتړ**) د دولت مکفیت ګڼي، او پدې دواړو کې د دین او عقیدې انتخاب د هر چا شخصي حق دی، او د بل چا د خالت ورکښې ناروا کار ګڼي، نو ځکه خو اساسي قانون هم په نا اعلان شوی او ضمني ډول هر چاته د مرتدکیدلوحق ورکوي. اوس نو په خلکو، وضعیت، او حالاتو پورې اړه لري چې څوک د عبدالرحمن پنجشیري په څېر د ډیموکراسۍ له دغه حق څخه د استفادی علني جرات کوي.

ځینو تش په نامه اسلامي حکومتونو په خپلو اساسي قوانینو کې دا لیکلي چې د اسلام په خلاف به قوانین نه جوړیږي، خو له بل لوری ئې دا هم په صراحت سره لیکلي چې هیوادونه ئې د ملګرو ملتونو، نړیوالو تړونونو، اود بشرد حقوقو د اعلامیې درعایت کولو تعهد لري.
لکه د افغانستان په اوسني اساسي قانون کې چې په اوومه ماده کې داسې لیکل شوي دي:
اوومه ماده: **(دولت دملګرو ملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، دنړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو ولري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي)**
د بشر دحقوقو د نړیوالې اعلامیې چې د افغانستان اساسي قانون ئې رعایت کوي په ۲۹ مه ماده کې د بشري حقوقو د اعلامیې له حقوقو سره د تعامل په اړه داسې راغلي دي:
۲۹ مه ماده: د ج جزء **(په هیڅ ډول شرایطو کې روا نه ده چې د بشر له حقوقو سره دې په داسې ډول چلند وشي چې د ملل متحد له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري)**
یعنې د بشرې حقوقو د تعبیر او تفسیر صلاحیت یوازې د ملګرو ملتونو له سازمان سره دی، او هر دولت ئې چې رعایت کوی باید د ملګرو ملتو له اصولو او اهدافو سره سم ئې وکړی، نه دا چې دخپل دین او مذهب مطابق ئې تعبیر کړي، په همدې بناء دا خبره یوازې یو منافقت دی چې په یوه اسلامي هیواد کې دې هم اسلام تطبیق شي، او هم دملل متحد او د بشر د حقوقو اعلامیه. له دواړو څخه به یوازې یو تطبیق کیږي اوبس.
په اسلام کې هم د عقیدې او دین د آزدۍ حق شته دی، خو هغه په دې معنې دی چې د نورو ادیانو منونکي به په زور نشي مسلمانولی. یوازې دعوت او په ښه طریقه به مناقشه او مناظره ورسره کولی شي.

لکه چې الله تعالی فرمايي: ﴿ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ ﴾ النحل: ۱۲۵

ترجمه: (ای پیغمبره د خپل رب دلاری په لور په حکمت او نیک اسلوب بلنه وکړه، او مباحثه کوه هغوئ سره په هغه طريقه چې هغه ډيره ښه وي).

او د زور دنه استعمال په هکله الله تعالی فرمايي: ﴿ لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ ﴾ البقرة: ۲۵٦

ترجمه: (نشته زور د دين په منلو کې. په تحقيق سره ښکاره شو هدايت له بې لارۍ څخه).

اسلام نامسلمانو خلکو ته د اسلام حقانيت او فضيلت بيانوي او دمنلو توصيه ورته کوي. خو په زور ئې هيڅکله منلو ته نه اړباسي. او که څوک اسلام نه مني هغوئ په خپل دين او طريقه پدې شرط پريږدي چې مسلمانان به کفر ته نه دعوت کوي. او د اسلامي نظام له انتظامي اصولو او لوائحو به سرغړونه نه کوي.

د اصحابورضي الله عنهم له زمانې راهيسې تر ننه پوري په اسلامي نړۍ کې د مسيحيانو،يهوديانو، هندوانو، او نورو طائفو شتون په دې دلالت کوي چې اسلام هغوئ په مسلمانيدلو نه دي مجبور کړي، بلکه هغوئ ته ئې په خپل دين د آزاد پاتې کيدلو حق ورکړی دی.

خو په اسلام کې په هيڅ ډول يوه مسلمان ته دا اجازه نشته چې هغه له اسلام څخه مرتد شي. ځکه چې مرتد له اسلام څخه د وتلو په عمل په اسلام باندې د بطلان حکم کوي. که داسې نه وي نو بيا ولی له اسلام څخه خارجيږي، دا چې هغه پدې کار سره په حق دين د باطل حکم کوي

او په اسلامي ټولنه کې اضطراب رامنځته کوي، نو ځکه باید تر استتابې وروسته که بیرته راونه ګرځید ووژلی شی. لکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي ((**من بدّل دينه فاقتلوه**)) بخاري، **ترجمه:** (چا چې خپل دين بدل کړ وئې وژنئ).

په اسلام کې د عقیدی آزادي د ډیموکراسۍ د عقیدې له آزادۍ سره د رڼا او د تیارې فرق لري. خو هغه ډله غرب ځپلي علماء چې غواړي خلکو ته اسلام او ډیموکراسي یو شی وښئي په منافقانه ډول دغه دواړه آزادۍ یو ډول ښئي، تر څو خلکو ته د اسلام په قالب کې کفر ښائسته کړي.

د رأيې د اظهار د آزادۍ مناقشه:

د ډیموکراسۍ له آزادیو څخه یوه هم د رايې (نظر) داظهار آزادي ده. په ډیموکراسۍ کې هر څوک حق لري چې خپل هر ډول نظر په آزادۍ بیان کړي، که څه هم چې هغه نظر د الهي وحيې او ديني مقدساتو په خلاف هم وي.

ددغې آزادۍ د ترلاسه کولو تصور ځکه په غرب کې راپیداشو چې ټول غرب د فرانسې تر انقلابه دمخه دکلیسا تر مطلقې ديني او فکري واکمنۍ لاندې اوسیده. دا چې کلیسا د انحراف او فکري استبداد اوج ته رسیدلې وه او هیچا ته ئې په دینیاتو، اخلاقیاتو، اجتماعي اصولو او حتی ساینس کې د رایې د اظهار حق نه ورکاوه، او که به چا د رايې داظهار جرات وکړ هغه به په ډول ډول سزاګانو محکومیده. له همدې امله اروپایانو دکلیسا د استبداد په خلاف آواز پورته کړ، او د تحریف شوي مسیحیت د کلیسا تسلط ئې له منځه یوړ. اوپه هر څه کې ئې د نظر د اظهار آزادي تر لاسه کړه.

اروپایانو خو په هغه وخت کې دغه اقدام د یو باطل او تحریف شوي دين په خلاف وکړ، خو وروسته ئې دغه آزادي د یو (مقدس حق) په حیث دحق دين په خلاف هم استعمالول شروع کړل. ان تر دې چې د اسلام مقدسات ئې هم ددغې بې بندوباره آزدۍ تر برید لاندې

راوستل، او د اسلام د شریعت، قرآن او پیغمبرﷺ په خلاف ئې خپل له سپکاوی ډک اظهارات د رائې او بیان د آزادۍ دحق په نامه یاد کړل، چې پدې لړ کې دغه لاندې اقدامات په نږدې ماضي کې ټولې دنیا ولیدل:

۱. هندوستاني مرتد سلمان رشدي چې د برتانيې تابعيت لري د غرب په هڅونه ئې د اسلام په خلاف خپل مشهور کتاب (شیطاني آیتونه) ولیکه. د ټولې دنیا مسلمانانو ته ئې سپکاوی وکړ،خو کله چې مسلمانانو له غرب څخه د هغه دمحاکمې غوښتنه وکړه، ټول غرب په یوه خوله دهغه له دې اقدام څخه دفاع وکړه. او دهغه دغه کار ئې د رایې او بیان د آزادۍ حق وګڼه. هغه ته ئې پناه ورکړه، او تر ننه ئې په خپل حفاظت کې ساتي. نه یوازې دا چې ساتي ئې، بلکه د برتانيې ملکې هغه په لویو شاهانه القابو هم په رسمي ډول ونازاوه. او دمسلمانانو دعواطفو هیڅ پروا ئې ونه لرله.

۲. تر سلمان رشدي وروسته بنګله دیشۍ مرتدې لیکوالې (تسلیمې نسرین) هم د رشدي په پله پل کیښود، او هغې ته هم غرب په خپلې غیږې کې پناه ورکړه. او دهغې اقدام ئې د نظر د اظهار په آزادۍ تعبیر کړ.

۳. هالنډي ژورنالیست د قرآن د سپکاوي فلم جوړ کړ. کله چې مسلمانانو احتجاج وکړ دهالنډ صدراعظم د هالنډي ژورنالست کار د رائې د بیان آزدي و بلله، او له هغه څخه يې دفاع وکړه.

۴. د قرآن کریم بل سپکاوي هغه ؤ چې غرب د (ربنتیني قرآن) په نامه له الحاد او سپکاوي ډک کتاب چې دقرآن کریم سورتونو ته په ورته شکل لیکل شوی ؤ رامنځته کړ، او په انټرنیټ کې ئې خپور کړ. او دا ئې هم د رایې داظهار حق وګڼه.

۵. ډنمارک یوه کاریکاتور جوړوونکي د اسلام پیغمبرﷺ ته منسوب له سپکاوي ډک کارتونونه جوړ کړل او خپاره ئې کړل. کله چې مسلمانانو په ټوله نړۍ کې احتجاج وکړ او دهغه رسام د

محاکمې غوښتنه ئې وکړه، د ډنمارک صدراعظم چې اوس د ناټو د ترون رئيس دی د کارتون جوړونکي څخه د ولتي دفاع وکړه، او دهغه کار ئې د رائې د آزادئ حق وباله. کله چې مسلمانانو خپل احتجاج ته نور هم زور ورکړ، او له اروپا يي مصنوعاتو سره ئې د پریکون اعلان وکړ، نو د ناټو د ترون رئيس د ډنمارک موقف د ټولې اروپا د موقف په حيث اعلان کړ. او پدې ډول هغه کارتونونه په مکرر ډول په نورو اروپا يي هيوادونوکې هم خپاره شول.

۶. په افغانستان کې چې دامریکا د پوځي شتون تر حمائې لاندې مرتد (پرويز كامبخش) د اسلام خلاف مضامين چاپ او خپاره کړل، او دمسلمانانو د شدید فشار په نتیجه کې محکمې هغه په ارتداد محکوم او بندي کړ، ټول غرب او غربي ميډيا دهغه ترخنګ ودريده، او دهغه موقف ئې د رائې داظهار په آزادئ تعبيرکړ، او د هغه د خوشې کولو هڅې ئې پيل کړي. چې په نتيجه کې ئې د اعدام حکم په حبس تبديل شو. او کيدی شي چې څه موده وروسته په کومه بهانه له زندان څخه آزاد، او د بيان د آزادئ په يوه قهرمان تبديل شي[1].

اسلام د رائې د اظهار د آزادئ مخالف نه دې، بلکه دګمراه کوونکې رايې د اظهار مخالف دی. هغه رايه چې دحق دبيان او آزادئ لپاره وي اسلام نه يوازې دهغې پلوی کوي، بلکه هغه يو عبادت بولي، او اظهار ته ئې خلک تشويقوي. که څه هم چې هغه ديو ظالم حاکم په مخکې وي. په هغه حديث شريف کې چې ابوسعيد الخدري رضی الله عنه روايت کړی رسول الله ﷺ فرمايلي دي:

[1]- کرزي د خپلو د وهم ځل انتخابيدلو په درشل کې هغه ديو فرمان په صادرولو آزاد کړ، او په درناوي د غربي حلقو لخوا له افغانستانه وويستلی شو.

((**إن من أعظم الجهاد کلمةعدل عندسلطان جائر**) (الترمذي کتاب الفتن باب افضل الجهاد) **ترجمه**: (له لوی جهاد څخه یو دا دی چې دعدل خبره دې د ظالم پادشاه په مخکې وکړای شي).
او که څوک دحق د وینا له امله ووژل شي، هغه په اسلام کې له غوره شهیدانو څخه شمیرل کیږي. لکه چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي (**خیر الشهداءحمزة بن عبدالمطلب ورجل قام إلی رجل فأمره ونهاه في ذات الله فقتله علی ذالك**) (المستدرک للحاکم)
ترجمه (په شهیدانو کې غوره شهید حمزه بن عبدالمطلب او هغه سړی دی چې د الله ﷻ لپاره یو بل چاته په نیکۍ امر وکړي او له بدي څخه ئې منع کړي او هغه ئې بیا په دي کار ووژنی)
نو معلوه شوه چې په اسلام کې هر څوک بل چاته دحق وینا او نصیحت کولی شي. او باید وئې کړی. ځکه چې دین نصیحت دی. خو په ډیموکراسۍ کې انسان ته د هر څه دویلو او اظهار اجازه شته چې هغه حق وي او که باطل.
په هغو اسلامي هیوادونو کې چې غربي ډیموکراسي ورکښې حاکمه ده په ښکاره لیدلی کیږي چې هلته خلک یوازې د باطل داظهارولو حق لري او بس. او هر څوک چې دحق رایه اظهار کړي هغه له وژلو، تړلو، شړلو، او ډول ډول تهدیدونو سره مخ کیږي. دکفري نظریاتو د خپرولو لپاره ټول وسائل په کار اچول کیږي، خو دحق د اظهار لپاره هیڅ راډیو، تلویزیون، مجلې، اخبار، او نشریې ته اجازه نه ورکول کیږي.
او که چیرې یو نیم ځای اجازه هم ورکړل شي بیا یې هم پالیسي، حدود، او موضوعات ورته د دولتي ادراو لخوا ټاکل کیږي چې تر هغو هاخوا ئې نشریات جرم ګڼل کیږي.

د شخصي آزادۍ مناقشه:

د ډیموکراسۍ تر ټولو مهمه آزادي چې دډیموکراسۍ زړه بلل کیږي شخصي آزدي ده چې اخلاقی آزادي هم بلل کیږي.

دشخصي آزدۍ معنی دا ده چې انسان دخپل شخص (ذات) په اړه مکمله آزادي لري چې هر څه ورباندې کوي بی له کوم قید او شرط څخه ئې وکولی شي. د ټولنې عرفونه، رسم او رواج، اداب او اخلاقي قوانین باید له ژوند څخه دخوند داخستلو په لاره کې مانع ونه ګرځي. او فرد باید پدې کار کې د هر چا له تسلط څخه آزاد وي.

ددغه ډول آزادۍ مطالبه هم په غرب کې د کلیسا د طغیان او دخلکو په اجتماعي او اخلاقي ژوند باندې د شدید مراقبت عکس العمل وو. لکه څنګه چې خلکو د دین، عقیدې، او عبادت په مجال کې د کلیسا تسلط ورختم کړ، همدا ډول ئې دکلیسا اخلاقي څار او رقابت هم له منځه یووړ.

د فرانسې انقلاب دین له دولت څخه جلا کړ، او دسیکولریزم نظریه ئې ایجاد کړه. او تر هغې وروسته ئې د دین او د اخلاقو تر منځ هم بیلتون راوست. داخلاقو په ښه والي او بد والي باندې حکم کول د دین صلاحیت نه، بلکه د شخصي ذوق او سلیقې کار وګڼل شو. پدې معنی چې هر هغه څه چې فرد ته ښه ښکاري هماغه ښه اخلاق دي. او څوک باید پرې د اعتراض حق ونه لري. د همدغې شخصي آزادۍ د فلسفې دمنل کیدو له امله په غرب کې زنا، لواطت، سحاق، (ښځینه همجنس بازي) دنارینه له بل نارینه او د ښځې له بلې ښځې سره واده کول دا خلاقو خلاف کارونه نه ګڼل کیږي. او د غربي هیوادونو قوانین ورته اجازه ورکوي. دغه ټول کارونه د ډیموکراسۍ په فرهنګ کې تر هغه پورې جرم نه ګڼل کیږي چې تر څو په اجباري شکل نه وي تر سره شوي. او که په اجباري شکل ترسره شي نو بیا هم لدې امله جرم نه وي چې دغه کارونه حرام دي. بلکه لدې امله جرم ګڼل کیږي چې په اجباري شکل تر سره شوي دي.

د شخصي آزادۍ غربي معیارونو ته په پام سره په ډیموکراسۍ کې (امر بالمعروف او نهی عن المنکر) هیڅ ځای نه لري. او په همدې بنا چې په هر د ولت کې دیموکراسي عملي کیږي هلته د امربالمعروف او نهی المنکر حق په خپله په اتوماتیک شکل له منځه ځي. هلته به یا ډیموکراسي وي، او یا به امربالمعروف وي. دواړه په هیڅ صورت نشي جمع کیدلای. ځکه چې امر بالمعروف او نهي عن المنکر اکثره په عباداتو او اخلاقیاتو پورې اړه لري. او په ډیموکراسۍ کې دغه دواړه شخصی امور دي چې بل څوک ورکښې د مداخلې حق نه لري.

په دیموکراسۍ کې د شخصي آزادۍ او اخلاقو فلسفه دانګریز فیلسوف هوبز (۱۵۸۸ – ۱۶۷۹م) په نظریاتو ولاړه ده چې وایي: دخیر معنی شهوت (خوند) دی. او دشر معنی نفرت (کرکه) ده. یعنی په هر هغه څه کې چې شهوت (خوند) موجود وي هغه دخیر کار دی. او په هر هغه څه کې چې نفرت (کرکه) موجوده وي هغه د شر کار دی. دخیر او د شر د معیارونو تعین د دین کار نه، بلکه دشخصي ذوق او غریزی کار دی.

دغه ډول شخصي آزادي نه یوازې دا چې په اسلام کې ځای نه لري بلکه د نورو ادیانو او سلیم فطرت سره هم مخالفت لري. نو په همدې بنا ډیموکراسي ددغه ډول آزدۍ د لرلو له امله هم صریح کفر ګڼل کیږي.

دمسکن د انتخاب د آزادۍ مناقشه:

په ډیموکراسۍ کې هر انسان ته حق ورکړ شوي چې په هر ځای کې ئې چې زړه وي هلته واوسیږي. په همدې اساس غربي ډیموکراسي دا نه مني چې کفار دې له (جزیرة العرب) څخه وویستلی شي. او یا دې کفار د حرم په ساحه کې نه پریښودل کیږي. پداسې حال کې چې د عربو په جزیره کې د کفارو دنه پریښودلو صریح حکم په حدیث شریف کې راغلی دی. رسول الله ﷺ فرمایي ((اخرجوا المشرکین و فی روایة:

اليهود و النصارى من جزيرة العرب.....) بخاري: **ترجمه:** (مشرکان د عربو له جزيرې وباسئ) په بل روايت کې دی: (يهود او نصارى له جزيرة العرب څخه وباسی) له همدې امله عمر بن الخطاب رضی الله عنه په خپل خلافت کې ټول يهودان او نصارى له جزيرة العرب څخه وويستل. خو که په اوس وخت کې څوک له جزيرة العرب څخه د يهودو، نصاراؤ، او يا نورو کفارو د ويستلو مطالبه کوي، او يا ئې د ويستلو هڅه کوي هغوئ د ډيموکراسۍ د مخالفت په جرم محکوميږي، او د وژلو جواز ئې برابريږي

د ملکيت د حق مناقشه:

دا چې غربي ډيموکراسي د کپيټاليزم (پانګه وال اقتصاد) د خوندي ساتلو لپاره رامنځته شوې ده، نو له همدې امله ورکښې فرد ته له هرې لارې د مال د ګټلو او په هر څه کې د مصرفولو مطلقه آزادي ورکړل شوې ده. د مال په ګټلو او مصرفولو کې ډيموکراسي هيڅ ديني او اخلاقي عامل ته د دخالت حق نه ورکوي. همدا دليل دی چې په ډيموکراتيکو هيوادونو کې پانګه وال د سود، احتکار، دمزدورانو د زبيښناک، او ان د نورو هيوادونو د استعمار، او د هغوئ د طبيعي زيرمو د غلا او لوټولو، او دجنګونو د رامنځته کولو له لارې دوسلو دخرڅولو او حربي فابريکو د چلولو په ذريعه خپله پانګه ډيروي، او بيا ئې په عيش او عشرت، قمار، فحشاء او بدخرڅيو کې مصرفوي.

خو په اسلام کې لکه څنګه چې د مال دګټلو لپاره د حلالو لارو او وسايلو انتخاب ضروري دی، همدارنګه ئې د مصرفولو لپاره هم قيودوضع شوي دي.

اسلام د يو داسې متوازن اقتصادي نظام لرونکې دی چې نه لکه دپانګه وال نظام سرمايه د څو محدودو خلکو په منځ کې ساتي، او نه لکه کمونيزم چې افراد له شخصي ملکيت څخه محروموي. بلکه اسلام هم د سرمايې دلرلو حق ورکوي، او هم د بډايو خلکو په سرمايه کې د نيستمنو او غريبو خلکو حق تثبيتوي.

دکار د حق مناقشه:

په ډیموکراسۍ کې انسان ته د هر ډول کار دکولو او پیشې د اختیارولو مطلق حق حاصل دي. خو په اسلام کې فرد یوازې دحلال او روا کار دکولو حق لري. او که چیری داسې یو کار اختیار کړي چې له مسلمانۍ سره تضاد ولري لکه شرابخانه خلاصول، او یا د زنا اډه او داسې نور جوړول. په هغه صورت کې اسلام فرد ته ددغه ډول کار اجازه نه ورکوي. خو په ډیموکراسۍ کې دا هر څه کولای شي.

د زده کړې د حق مناقشه:

په ډیموکراسۍ کې فرد ته د هر فن او علم د زده کړې مطلق حق حاصل دی. خو په اسلام کې فرد ته دداسې علومو او فنونو د زده کولو حق نه ورکول کیږي چې هغه له اسلام سره ټکر لري. لکه د کوډو (جادو، شعبده بازۍ. مداري ګري او داسې نور علمونه. اسلام د جادو زده کړه کفر بولي او مخنیوی ئې کوي.

پارلمان د ډيموکراسۍ ممثله طاغوتی اداره

پارلمان څه شي دی؟

پارلمان په ډيموکراسۍ کې د خلکو د منتخبو استازو هغه اداره ده چې دخلکو لپاره د قوانينو دجوړولو يا د تشريع، تحليل، او تحريم مطلق حق لري. دا کسفورډ قاموس د (پارلمنټ) کلمه داسې تشريح کوي:

Parliament: a group of people that makes the lows of a Country

پارلمنټ د خلکو هغه ډله ده چې ديوه هيواد لپاره قوانين جوړوي.

په تيرو بحثونو کې وليدل شول چې په ډيموکراسۍ کې دخلکو اکثريت د (اله) مرتبه لري. ځکه چې د سيادت (اعلی حاکميت) حق چې د امر او نهی، تحليل او تحريم مطلق حق دی په اکثريت پوری اړه لري. لکه څنګه چې په دين کې د الله ﷻ فيصله نشي رد کيدلی همدا ډول په ډيموکراسۍ کې داکثريت فيصله نشي رد کيدلی.

دا چې اکثريت په ډيموکراسۍ کې د الله مرتبه لري، نو پارلمان چې د اکثريت استازی دی، د پيغمبرۍ (استازيتوب) مرتبه لري. پدې معنی چې استازی به د خپلو موکلينو د خوښې مطابق قوانين ايجادوي او دهغوئ مصالح به تامينوی. ډيموکراسۍ چې اصلاً په سيکولريزم (لادينيت) ولاړه ده دحکومت او نظام په چارو کې دين ته د مداخلې حق نه ورکوي. نو په همدې اساس ټول هغه قراردادونه او مسودې چې د قانون کيدلو لپاره پارلمان ته د بحث او غور لپاره وړاندې کيږي بايد په ديني بنسټونو ولاړې نه وي. د ډيموکراسۍ له لارې طرحې، نظريات او مسودې تر هغه وخته د تطبيق وړ نه دي چې تر څو ئې د پارلمان لخوا د (قانونيت) حق نه وي تر لاسه کړی. ځکه چې په پارلمان کې قانون هغې مصوبې ته ويل کيږي چې د پارلمان دواړه جرګې ئې تصويب کړې، او جمهور رئيس ئې توشيح کړي. او ترڅو تر ئې چې دا مراحل نه وي طي کړي تر هغه پورې دتطبيق وړ نه ګڼل کيږي.

په ډیموکراسۍ کې پارلمان ته د هر فکر او نظر خلک دانتخاباتو له لارې ځان رسولی شي. کفر الحاد، یا کوم بل عقیدوي انحراف پارلمان ته د هغوئ د رسیدو مانع نه ګرځي. په همدې اساس چې هر څوک پارلمان ته ورسیږي هغوئ هلته د خپلې خوښې او نظریې مطابق قانوني طرحې پارلمان ته وړاندې کوي. او هغوئ د خپلو هر ډول افکارو او نظریاتو د بیان له امله تر عدلي تعقیب لاندې هم نشي راتلای، که څه هم چې هغه نظریات ددین په خلاف وي. همدغه صلاحیت دکرزی دحکومت د اساسي قانون په یوسل او یوومه ماده کې داسي بیان شوي دی:

(دملي شورى هیڅ غړی دهغې رایې یا نظریې له امله چې د وظیفې د اجرا په وخت کې ئې څرګندوي تر عدلي تعقیب لاندې نه نیول کیږي)

پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟

١. طاغوت په اسلامي شریعت کې هر هغه څه ته ویل کیږي چې پرته له الله جل جلاله ئې عبادت کیږي.

عبادت یوازې لمانځه، روژې، زکات، حج او دعا ته نه ویل کیږي، بلکه دیوچا د تحلیل، تحریم او تشریع منلو ته هم ویل کیږي. دلیل ئې هغه حدیث شریف دي چې امام ترمذي، امام بیهقي او نورو محدثینو په خپلو سننو کې له عدي بن حاتم رضي الله عنه څخه روایت کړی دی. عدي بن حاتم د بنوطی د قبیلې د مشهور سخاوتمند حاتم طائي زوی ؤ. هغه مسیحیت منلی ؤ، او په شام کې ئې له اهل کتابو سره ګوزاره کړې وه. دخپلې خور په دعوت اسلام ته تشویق شو، پداسې حال کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم مجلس ته راغی چې د سرو زرو صلیب ئې په غاړه ؤ. هغه وایي: زه په داسې حال کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم مجلس ته

راغلم چې هغه مبارک د قرآن کریم دا آیت لوست: ﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾ التوبة: ٣١

ترجمه: (یهودو او نصارا ؤ خپل علماء او پیران له الله ﷻ پرته خدایان نیولي ؤ). عدي ﷺ وایې: ما ورته وویل: هغوئ خو ئې عبادت نه کاوه. رسول الله ﷺ و فرمایل: ولې نه، هغوئ حرام ورته حلال کړي او حلال ئې ورته حرام کړي وو، او خلکو ئې متابعت کړی وو، همدغه کار د هغوئ مشرانو ته دهغوئ عبادت کول وو.

٢. دا چې په ډیموکراسۍ کې حلال او حرام د تشریعي قوې (پارلمان لخوا تعینیږي، او د پارلمان غړوته د قوانینو د وضع کولو مطلق حق ورکړی شوی دی، نو په همدې اساس دوئ ته (مشرعین) هم ویل کیږي. پداسې حال کې چې د حلال او حرام تعینول یوازې د الله ﷻ خصوصیت دی. او په دغه خصوصیت کې دبل هر چا ورګډول د الله ﷻ د تشریع په خصوصیت کې شرک ګڼل کیږي.

الله ﷻ تعالی فرمایي: ﴿ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ ﴾ الشوری: ٢١

ترجمه: (آیا داسې شریکان لري چې هغه دین ئې ورته جوړ کړی چې الله ﷻ ئې اجازه نه ده کړې)

په ډیموکراسۍ کې ددین او اخلاقي امورو په اړه د حکم وضع کول هم د پارلمان کار دی.

دمثال په ډول که په غرب کې د پارلمان اکثریت غړي دا تائید کړی چې همجنس بازي رواه ده، نو بیا هغه یو روا او قانوني عمل ګڼل کیږي، او دهغه لپاره قوانین جوړیږي، او حقوق ئې تثبیتیږي. اویا

دا چې که زنا د طرفینو په موافقه وشي هیڅ جرم نه ګڼل کیږي. په اسلام کې دجرم او د سزا تعین شرعی کار دی، خو دا په ډیموکراسۍ کې د پارلمان حق دي نه د شریعت.

۳. په ډیموکراسۍ کې به د اختلاف په صورت کې منازعه د فیصلې لپاره شریعت ته نه بلکه اساسي قانون او نورو وضعي قوانینو ته ورواړل کیږي، هغه چې د ډیموکراسۍ له اصولو سره سم وضع شوي دي. پداسې حال کې چې په اسلام کې د الله ﷻ له قانون او شریعت پرته بل هر قانون، شریعت، او د فیصلې مرجع ته (طاغوت) ویل شوی. اومسلمانانو ته امرشوی چې په هغو کافر شي (وئې نه مني) او دهغو خلکو ایمان د درواغو ایمان بلل شوي چې په خوله وایې مؤمن یم، خو فیصله د الله ﷻ په قانون نه، بلکه د بل چا په قانون کوي.

الله ﷻ فرمايي: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾﴾ النساء: ٦٠- ٦١

ترجمه: (آیا ته نه ګورې (ای محمد ه) هغه خلک چې ګومان کوي چې په هغه کتاب ئې ایمان راوړی چې نازل شوی د ی تا ته، او هم په هغه چې نازل شوی ؤتر تا دمخه، غواړي د فیصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي. (وئې نه مني) او شیطان غواړي هغوئ ډیر زیات ګمراهان کړي. او چې کله هغوئ ته وویل شي دالله ﷻ نازل کړي کلام او رسول

ته راشي (دفیصلې لپاره) نو ته وینې چې منافقان له تا څخه مخونه اړوي).
همدارنګه الله دهغو خلکو په هکله چې فیصله د اللهﷻ په قانون نه کوي داسې فرمایي:

﴿ وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَآ أُو۟لَٰٓئِكَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ ﴾ النور: ٤٧- ٤٨

ترجمه: (او منافقان وايي چې مونږ په اللهﷻ او رسول ﷺ ايمان راوړی. او طاعت مو کړی دی. خو بيا ځينې خلک لدې وينا مخ اړوي، او نه دي دوئ مؤمنان. او کله چې هغوئ د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ په لور وبلل شي چې رسول ﷺ دهغوئ په منځ کې فيصله وکړي، نو ځينی ئې نابېره ډډه کوي)
خو که چيرې د اسلام کوم حکم له ډيموکراسۍ سره مطابق وي او د دوئ مقاصد ورڅخه په يو ډول ترسره کيږي، نو بيا هغه د اسلام حکم هم مني. ددې لپاره نه چې هغه د الله ﷻ واجب العمل حکم دی. بلکه ددې لپاره چې هغه د ډيموکراسۍ مطابق دی. پدې کار کې ډيموکراتان کټ مټ د الله ﷻ ددې وينا مصداق دي چې فرمايي:

﴿ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلْحَقُّ يَأْتُوٓا۟ إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ ﴾ النور: ٤٩

ترجمه: (که چيرې حق د هغوئ په خوا وي نو بيا ښه غاړه اېښودونکي د پيغمبر په لور را روان وی).
د اسلامي نړۍ په ټولو هغو حکومتونو کې چې ځان ډيموکراتيک بولي فيصلې د الله د شريعت په خلاف دهغه اساسي قانون مطابق کوي چې د ډيموکراسۍ له اصولو سره سم جوړ شوی وي.

په دغو حکومتونو کې د اساسي قانون حرمت او قداست تر قرآن او حدیث پورته وي.که چیرې دکومې فیصلې په تائید کې هرڅومره د قرآن،حدیث او شریعت دلایل راوړل شي خو چې د اساسي قانون مطابق نه وي د منلو وړ نه ګڼل کیږي. او د پارلمان وکیلان هیڅکله داسې قوانین نشي تصویبولی چې د اساسي قانون د موادو مخالف وي. له همدې امله پارلمان یوه (طاغوته) اداره ده.

۴. که په کوم اسلامي هیواد کې چې په ډیموکراسۍ عمل کوي د پارلمان کوم غړی یا جهت چې د اسلام لپاره کار کول غواړي هم وغواړي د شریعت کوم حکم یا احکام د پارلمان له لارې د قانون په حیث عملي کړي نو بایدخپل پیشنهاد د مسودې په شکل پارلمان ته د بحث او رائې اخیستنې لپاره وړاندې کړی، چې یا به تائیدیږي، او یا به ردیږي. او د رد کیدلو په صورت کې به بیا دغه پیشنهاد دیوې ټاکلې مودې لپاره د دوهم ځل د بحث لپاره نه وړاندې کیږي.

په پورتني صورت کې د الله ﷻ حکم بشر ته د موافقې یا نه موافقې لپاره وړاندې کیږي چې وړاندې کوونکی او ردوونکی ئې دواړه له دین څخه وځي. ځکه چې وړاندې کوونکي دلته بل څوک د الله تعالی پر حکم (حَکَمْ) ګرځوي. او بل چاته حق ورکوي چې دالله ﷻ فیصله رد او یا تائید کړي. پداسې حال کې چې الله ﷺ فرمائي دده فیصله هیڅوک نشي وروسته کولی: ﴿ وَٱللَّهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهِۦۚ وَهُوَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٤١ ﴾ الرعد: ٤١

ترجمه: (او الله ﷻ فیصله کوي (په هر څه چې اراده وفرمايي) نشته هیڅوک وروسته کوونکی دهغه د فیصلې. او هغه ډیر زر حساب کوونکی دی).

همدارنګه الله ﷻ فرمايي: ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ ﴾ الأحزاب: ٣٦

ترجمه: (او نه ده روا هیڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې فیصله وکړي الله ﷻ او رسول ﷺ ئې په یو کار کې چې وي دې دوئ ته اختیار په خپل کار کې. او هر څوک چې نافرماني کوي د الله ﷻ او دهغه د رسول ﷺ په یقین سره هغه ګمراه شو په ګمراهۍ ښکاره.

په دغه ډول پارلماني جریان کې د الله ﷻ د حکم رد کوونکی د رد له امله کافر کیږي، او وړاندې کوونکې ئې له دې امله له دین څخه ووځي چې بل چا ته د الله ﷻ پر فیصلې د پاسه د بلې فیصلې په حق قائل دي. په دې هکله همدغه فهم دعمربن الخطاب ؓ له هغه عمل څخه هم څرګندیږي چې د یوه منافق چې له یوه یهودی سره ئې منازعه وه، او رسول الله ﷻ د یهودي په حق کې فیصله وکړه خو منافق په هغې فیصلې قناعت ونه کړ، او د رسول الله صلی الله علیه وسلم فیصله ئې عمر رضی الله عنه ته یوړه. کله چې عمر رضی الله عنه پوه شو چې په دې منازعه کې رسول الله ﷺ یو ځل فیصله کړې ده او منافق د رسول الله ﷺ پر فیصلې د پاسه دعمر فیصله غواړي. نو ځکه ئې هغه مرتد و باله او سرئې ترې پرې کړ. رسول الله صلی الله علیه وسلم نه یوازې دا چې پدې کار عمر ؓ ملامت نه کړ. بلکه هغه ته ئې د فاروق لقب هم ورکړ.

په اسلام کې لکه څنګه چې د لمانځه، روژې، زکات او حج حکم د اکثریت د فیصلې لپاره نه وړاندې کیږي او راساً ئې د تطبیق امر شوی، همدا ډ ول حدود ،حجاب، قصاص، مولاة الکفار حراموالی، او نور احکام هم د تطبیق لپاره د اکثریت رایې او فیصلې ته نه وړاندې

کیږي. خو په ډیموکراسۍ کې دغه کار د ډیموکراسۍ د اصولو خلاف او دنه منلو وړ دی.

په ډیموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شبهې او ځوابونه

ځینې اسلام ته منسوب علماء چې یا د غرب له فکري تاثیر لاندې راغلي دي او یاهم دجهاد او قربانیو د نبوي منهج له لارې د اسلامي حکومت د رامنځته کولو له طریقې سره نا آشنا دي، او یا هم په هر ډول حکومت او شرایطو کې د حکومتونو له رعایتونو او امتیازاتو برخمن کیدل غواړي، که څه هم چې په هر قیمت وي. دافغانستان په اوسنۍ دامریکایانو په زور راغلې ډیموکراسۍ کې هم ډیرو تش په نامه اسلامي تنظیمونو، ټولنو، او اشخاصو همدا لاره نیولې ده. دغه خلک په ډیموکراتیکو حکومتونو او پارلمانونو کې د ورګډیدو لپاره په اسلامي شریعت کې د خپل دغه کار لپاره ځینې شبهې دلایل تراشي، او په بې ځایه استدلالونو او د شبهاتو په راولاړولو د ځان لپاره په ډیموکراسۍ کې د کار کولو جوازونه برابروي چې ځینې ئې په لاندې ډول دي:

د افغانستان په اوسنۍ د امریکایانو په زور راغلې ډیموکراسۍ کې هم ډیرو تش په نامه اسلامي تنظیمونو، ټولنو او اشخاصو همدا لاره نیولې ده.

لومړۍ شبهه- یوسف علیه اسلام د مصر له بادشاه سره کار کړی دی

ځینی خلک استدال کوي چې یوسف علیه السلام پداسې حال کې چې د الله پیغمبر ؤ دمصر له کافر بادشاه سره ئې دهغه په حکومت کې د وزیر په حیث کار کړی دی. نو له همدې امله اوس هم مسلمانان کولی شي چې په یو کافر نظام کې کار وکړي.

په پورتنۍ دليل په ډيموکراسۍ کې د کار لپاره استدالال کول د لاندې وجوهاتو له امله باطل دي:

الف:- اوسني پارلمانونه شرکي او طاغوتي پارلمانونه دي. او دليل ئې دا دی چې پارلمان ته د تشريع، تحليل او تحريم حق ورکړل شوی دی. پداسې حال کې چې (تشريع) او(تحريم) يوازې او يوازې د الله ﷻ حق دی. خو په ډيموکراسۍ کې دغه حق په ولس پورې اړه لري چې پارلمان ئې ممثل دی.

په اسلام کې د اعلی حاکميت او تشريع حق هيڅ شريک نه مني. خو په ډيموکراسۍ کې نه يوازې دا چې حلال او حرام ګرځول دولس د اکثريت حق دی، بلکه په قطعي ډول ئې الله ﷻ له دغه حق څخه د دوئ په زعم محروم کړی دی.

په همدی بنا اسلام يو دين، او ډيموکراسۍ يو ځانګړی بل دين دی. او په دواړو کې د تشريع مصادر جلا جلا دي. په اسلام کې د تشريع مصدر (الهي وحيې) او (رسول) دي. خو په ډيموکراسۍ کې د تشريع مصدر د خلکو خواهشات او هوسونه دي. او الله ﷻ ته يوازې د اسلام دين دمنلو دی. الله فرمايي: ﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ آل عمران: ٨٥

ترجمه: (اوهرڅوک چې پرته له اسلامه بل دين غوره کړي هيڅکله به ورڅخه ونه منل شي او هغه به په آخرت کې له زيان کارانو څخه وي.

نو آيا څوک داسې تصور کولی شي چې يوسف عليه السلام به له اسلام پرته بل دين منلی وي؟ او يا به ئې دخپلو موحدو نيکونو له ملت څخه پرته بل ملت غوره کړی وي؟ او يا به ئې دهغه د احترام او پاسدارۍ سوګند پورته کړی وي؟ او يا به ئې هم دهغه مطابق قانون ګذاري کړې وي؟ لکه څنګه چې د اوسنۍ زمانې دپارلمانونو حالل دي؟

یوسف علیه السلام خو لا د بندی توب او بې وسی په وخت کې چې هیڅ ئې په واک کې نه ؤ له شرک او مشرکینو څخه د بیزارۍ اعلان کړی ؤ. لکه چې قرآن فرمایي: ﴿إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ كَـٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيْءٍ ۚ﴾ یوسف: ۳۶- ۳۸

ترجمه: (بیشکه ما پرې ایښی دی دین دهغو خلکو چې ایمان نه راوړي پر الله ﷻ او حال دا چې دوئ په آخرت همدوئ کافران دي. او متابعت کړی دی ما د دین دخپلو پلرونو چې ابراهیم، اسحق، او یعقوب دي. نه ښایي مونږ ته چې شریک ونیسو په الله ﷻ پورې کوم شی).

وروسته یوسف علیه السلام د شرک او د توحید دحقیقت بیان کوي، او دا اعلانوي چې حکم به یوازې د الله تعالی ﷻ چلیږي، او عبادت باید یوازې د الله ﷻ وشي.

لکه چې قرآن فرمایي: ﴿يَـٰصَـٰحِبَيِ ٱلسِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَـٰنٍ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾﴾ یوسف: ۳۹- ۴۰

ترجمه: (ای زما د زندان دوارو ملګرو! آیا متفرق خدایان غوره دي که هغه الله ﷻ چې یو دی؟ ډیر قوي غالب دی. عبادت نه کوئ تاسې غیر له الله مګر دڅو نومونو چې نومونه مو ایښي دي دهغو تاسو او ستاسو پلرونو. نه دی رالیږلی الله ﷻ پر عبادت دهغوئ کوم دلیل او سند. نه دی حکومت د هیچا، مګر خاص د الله ﷻ دی. امر ئې کړی په دې چې عبادت مه کوئ تاسې مګر یوازې د همده. دغه سم دین دی، خو زیات خلک نه پوهیږي).

نو آیا دا کیدی شي چې یوسف علیه السلام دې د بند او ضعف په وخت کې شرک په لوړ آواز ردوي، او حکومت دې یوازې د الله ﷻ ګڼي. او بیا دې د آزادۍ او قوت په وخت کې دغه حقیقت پټوي. او د پادشاه په دین دې فیصلې کوي؟ پداسې حال کې چې الله تعالی ﷻ په زمکه کې (تمکین) هم ورکړی وو؟

یوه بله خبره چې د یادولو وړ ده هغه دا ده چې په پارلمان او وزارت کې فرق موجود دی. پارلمان شریعت او قوانین جوړوي، او وزارتونه ئې تنفیذوي. نو هغه خلک چې په اوسنیو پارلمانونو کې د الله ﷻ د دین په خلاف قوانین جوړوي او تصویبوي ئې دهغوئ جرم تر هغو ډیر دی چې جوړ کړي قوانین عملي کوي. نو پدې اساس دهغو خلکو استدلال چې د یوسف علیه السلام په عمل ئې پارلمان ته ور تللو لپاره کوي صحیح نه دی. خو دا پدې معنی نه ده چې پارلمان ته ورتګ دې ناجائز او وزات قبلول دې جائز شي.

په اوسینو طاغوتی نظامونو کې چې د الله ﷻ له دین سره ئې جګړه اعلان کړې ده، د الله ﷻ له دوستانو سره جنګیږي، او د الله ﷻ له دښمنانو سره دوستۍ او ایتلافونه کوي، د وزارت قبلول هم حرام او د یوسف علیه السلام په عمل استدلال باطل دی. ځکه چې په اوسینو حکومتونو کې وزیران هم دهماغه اساسي قانون د پاسدارۍ او احترام سوګند پورته کوي چې د ډیموکراسۍ دکفر په بنسټ جوړ شوی وي.

پداسې حال کې چې الله ﷻ په دغه ډول طاغوتی (حکم) باندې د کافر کیدلو امر کړی دی لکه چې الله فرمايي:

﴿ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦ ﴾ النساء: ٦٠

ترجمه: (غواړي چې خپله دعوی د فیصلې لپاره طاغوت ته يوسي. پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په هغه (طاغوت) دې کافر شي

اوس که څوک دا ګومان کوي چې يوسف علیه السلام به هم همدغه ډول دطاغوتي قانون دمنلو، پاسدرای، او احترام سوګند پورته کړی وي پداسې حال کې چې الله ﷻ له هغه څخه بدي اړولې وه. او هغه يې لـه خپلـو مخلصـو بنـدګانو ګرځـولی ؤ. نـو يقينـاً چـې ددغـه ګومـان کوونکي به د الله ﷻ په يوه پيغمبر د درغو ويونکی، تر ټولو بد کافر، او له اسلامي ملت څخه وتلی انسان وي.

ب: په اوسنيو حکومتونو کې وزيران دوضعي کفري قوانينو منونکي او منفذين دي. په هر څه کې بايد دوضعي قوانينو پابند وي. نو آيا ديوسف علیه السلام په هکله داګومان کيدلی شي چې– معاذ الله– هغه به ددغه ډول وضعي کفري ظالمواو باطلو قوانينو پابندؤ؟ که څوک دهغه په هکله دغه ډول ګومان کوي او بيا دهغه په فعل استدلال کوي، نو په يقيني ډول به هغه د الله Ψ يو پيغمبر د کفري قوانينو په منلوتورن کړی وي. چې دا کار په خپله کفر او د اسلام له دين څخه وتل دي. ځکه چې الله تعالی انبياء د دې لپاره خپلو امتونو ته رالیږلی دي چې هغوئ ته د طاغوت د پريښودلو او يوازی د الله ﷻ د احکامو د منلو تعليم ورکړي. الله ﷻ فرمايې:

﴿ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ ﴾ النحل: ٣٦

ترجمه: په یقین سره مونږ رالیږلی په هر امت کې رسول ددې لپاره چې خلکو ته ووایي د الله ﷻ عبادت وکړئ. او طاغوت څخه ځان وساتی).
او همدغه پیغام د یوسف علیه السلام درسالت هم ؤ. نو دا څنګه کیدای شي چې یوسف علیه السلام دی له پیغمبری سره سره د طاغوت قانون منلی او فیصلې دې ئې دهغه مطابق کړي وي؟.
ج: دیوسف علیه السلام وزارت هغه ته د اللهﷻ له لوري په زمکه کې تمکین ؤ. هغه د الله ﷻ دحکم مطابق فیصله کوله. ځکه هغه ته هیڅا ضرر نشو رسولی. نه چالیرې کولی شو. او نه ئې په کومه فیصله مجبورولی شو. او همدغه د (تمکین فی الارض) معنی ده.
نو آیا د نن زمانې په طاغوتي حکومتونو کې هم وزیران همدغه ډول مطلق صلاحیتونه لري؟ ترڅو د یو سف علیه السلام په وزرات ئې قیاس صحیح شي؟ د نن وزیران خو په ټوله معنیٰ دطاغوتي قوانینو په بندونو داسې تړل شوي چې د اسلام په ګټه هیڅ حرکت ورڅخه نشي کولی.
یوسف علیه السلام دخپل کار په تر سره کولو کې له هر ډول عدلي تعقیب او څارنې څخه آزاد وو. ځکه چې کله چې بادشاه یوسف علیه السلام له زندان څخه راوویست او یوسف علیه السلام هغه ته خپلې خبرې وکړې، نو بادشاه ئی په خبرو دومره قانع شو چې هغه ته یې وویل ﴿ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ﴾ یوسف: ٥٤
ترجمه: (بې شکه ته نن ورځ په نز د زمونږ خاوند د مرتبې او امانتګرئې). مفسرین لیکې چې تر دې وروسته د مصر بادشاه هسې تش په نامه بادشاه وو، او نور ټول کارونه یوسف علیه السلام اجرا کول، او د (عزیز) په نامه به یادیده. ځینې علماء لادا هم وایې چې هغه پادشاه د یوسف علیه السلام په لاس مسلمان شو او تر دې وروسته د یوسف علیه السلام په دین چلیده.

نو آیا په اوسینو طاغوتي حکومتونو کې هم صالحو مسلمانو وزیرانو ته همدغه مرتبه حاصله ده؟ او که د نن وضعیت د یوسف علیه السلام تر وضعیته بدل وي نو بیا خو قیاس نه دی صحیح.

د: الله تعالی د یوسف علیه السلام په هکله د تمکین خبره ذکر کړې ده:

﴿ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ﴾ یوسف: ۲۱

ترجمه: (او همدغه ډول مو یوسف علیه السلام ته تمکین په زمکه کې ورکړ) د تمکین لفظ په دې آیت کې مجمل دی. خو په بل ځای کې الله تعالی د دغه اجمال تفصیل داسې بیان کړی دی: ﴿ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ٤١ ﴾ الحج: ۴۱

ترجمه: (هغه کسان که چیرې ورکړو مونږ دوئ ته په زمکه کې تمکین نو قائموي دوئ لمونځ او ورکوي زکات او امر به کوي خلکو ته په نیکۍ او منع کوي به خلک له بدي، او خاص د الله ﷻ په اختیار کې ده آخره خاتمه د ټولو کارونو).

دا چې د یوسف علیه السلام په هکله هم الله ﷻ هغه ته د تمکین خبره کړې ده، نو یقیناً یوسف علیه السلام هم له همدغو خلکو څخه ؤ چې د قدرت په وخت په خلکو لمنځونه دروي، زکات ورکوي، امر بالمعروف او نهی عن المنکر کوي. او پدې لړ کې تر ټولو لوی معروف توحید او تر ټولو لوی منکر شرک دی. هغه علیه السلام د خپلو پلرونو دحق دین اتباع کوله او په هغه ئې فیصله کوله. په هغه قانون ئې هیڅکله فیصله نه کوله چې الله ﷻ نه وو نازل کړی. او نه ئې هم د الله ﷻ د قانون خلاف د نورو قوانینو جوړولو ته اجازه ورکوله. او که

څوک دهغه علیه السلام په هکله ددې په خلاف عقیده ولري هغه مسلمان نشي پاتي کیدی.
د اوسنۍ زمانې په طاغوتي حکومتونو کې که کوم وزیر یوازې د اسلام لپاره یو ادنی کار هم وکړي نو فوراً له وظیفې څخه برطرف کیږي، او یا اساسي قانون او حکومت ته د خیانت په جرم زندان ته ورغورځول کیږي. او که چیری ټول حکومت او وزارتونه دانتخاباتو له لارې هم دمسلمانانو لاس ته ورشي بیا هم ورته د حکومت کولو فرصت نه ورکول کیږي. لکه چې د اسلامي نړۍ په ځینې دولتونو کې ولیدل شول. نو په همدې اساس د یوسف علیه السلام په کار استدلال کول یوازې یوه بهانه ده او بس.

دوهمه شبهه – د نجاشي (رض) په عمل استدلال

ځیني هغه مسلمانان چې په زړونوکې ئې د ډیموکراسۍ مرض ځای نیولی په ډیموکراتیکو نظامونوکې د خپل مشارکت لپاره دنجاشي رضی الله عنه په عمل استدلال کوي، او وائې چې نجاشي سره لدې چې یو مسلمان پادشاه وو خو اسلامي حکومت ئې نه وو نافذ کړی. او بیا هم رسول الله ﷺ هغه ستایلی او هغه ته ئې (عبدصالح) ویلي، او په هغه ئې غایبانه جنازه هم کړې ده. نو که په اوس وخت کې هم کوم پادشاه اسلامي نظام نافذ نه کړي، او یا نور مسلمانان په یو غیر اسلامي نظام کې برخه واخلي څه ناروا خبره نه ده.

نجاشي (رض) څوک ؤ؟:

نجاشي (رض) د حبشې هغه پادشاه وو چې د نبوت په پنځم کال ئې هغومسلمانو مهاجرینو ته پناه ورکړه چې رسول الله ﷺ له مکې مکرمې څخه ورلیږلي ؤ. دې پادشاه د همدغو مهاجرینو په لاس اسلام قبول کړ او مسیحیت ئې پریښود. مهاجرین ئې په عزت او احترام وساتل. کله چې قریشو د مهاجرینو د بیرته ورسپارلو په هدف یو دوکسیز وفد هغه ته له ډیرو سوغاتونو سره ور ولیږه، له مناقشې او تحقیق وروسته ورته

ښکاره شوه چې قریش ظالمان دي، باید مهاجرین ور ونه سپارل شي. هماغه ؤ چې د قریشو وفد ئې نامراده رخصت کړ. او وروسته ئې رسول الله ﷺ ته خبر ور ولیږه چې ده د جعفر (رض) په لاس اسلام قبول کړی، او له رسول الله ﷺ سره ئې دهغه په واسطه بیعت کړی دی. او بیا ئې په یوه مرحله کې خپل زوی د یو لوی وفد په ملګرتیا د رسول الله ﷺ د تائید او نصرت لپاره ور ولیږه. او ترې وئې غوښتل چې که رسول الله ﷺ غواړي نومدینې منورې ته به هجرت ورو کړي. رسول الله ﷺ هغه ته دعاوکړه او چې کله وفات شو په مدینه منوره کې ئې د هغه غایبانه جنازه هم وکړه.

دا چې اوس ځینې خلک دا استدلال کوي چې هغه مسلمان وو خو اسلامي شریعت ئې نه وو نافذ کړی، نو که دوئ هم دا کار وکړي هیڅ باک نه لري. دغه استدلال له څو وجهو باطل دی.

١. پدې اړه چې هغه اسلامي شریعت نه وو نافذ کړی ددې دعوی له لرونکو سره هیڅ قطعي د اعتبار وړ دلایل نشته.د نجاشي (رض) غائبانه ایمان راوړل، او د مسلمانانو له ځان سره خوندي کول، دخپلو بطریریکانو (مسیحي علماؤ) مخالفت، او رسول الله ﷺ ته خپل زوی او شپیته کسان د تائید او نصرت لپاره ورلیږل، دا ټول پدې دلالت کوي چې هغه دې د مسلمانۍ په حالت کې د طاغوت په حکم او نظام فیصلې ونه کړي.

٢. دنجاشي (رض) په وضعیت استدلال کول قیاس دی. قیاس په اصولو کې دې ته وایي چې یوه داسې حادثه چې د شرع نص دهغې په هکله موجود نه وي دیوې بلې داسې حادثې حکم په هغې ولګولی شي چې دشرع نص ورباندې موجود وي. خو شرط ئې دا دی چې د دواړو حادثو تر منځ مشترک علت موجود وي. او د دواړو ترمنځ فرق موجود نه وي. او د قیاس له شرطو نو څخه یو دا هم دی چې: هغه فرع چې په اصل قیاس کیږي په هغې کې نص موجود نه وي.

دلته اوس دنجاشي (رض) عمل اصل ګرځول شوی، او په اوسنۍ زمانه کې په ډیموکراتیک حکومت کې مشارکت فرع ګرځول شوی. او د دواړو ترمنځ د شریعت نه تنفیذول مشترک علت ګرځول شوي دی. خو دغه قیاس ځکه صحیح نه دی چې دلته د فرع په هکله صریح نصوص وجود لري، او هغه دا چې هرڅوک چې شریعت (حَکَمْ) ونه ګڼي هغه مسلمان نشي پاتې کیدی. لکه چې الله ﷻ په صراحت فرمايي:

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾ ﴾ النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دی په رب ستا چې نه مؤمنان کیږي دوئ تر هغه پورې چې (حَکَمْ) فیصله کوونکی کړي تا په هغو شخړو کې چې پیښې شوي د دوئ په منځ کې. اوبیا ونه مومي دوئ په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فیصلې، او ومني دوئ ستا خبره په منلو سره (بې له جګړې). او همدارنګه الله ﷻ فرمايي: ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ ﴾ النساء: ٦٠

ترجمه: (آیا نه ګورې هغه خلک چې ګومان کوي چې ایمان ئې راوړی پر هغه کتاب چې نازل شوی دی تا ته، او پر هغه چې نازل شوی وو تر تا دمخه. غواړي دفیصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال

کې چې دوئ ته امر شوی چې پر طاغوت کافرشي (وئې نه مني) او شیطان غواړي هغوئ ډیر زیات ګمراهان کړي).
نو آیا دا روا ده چې د شرعي نص له شته والي سره دې په قیاس عمل وکړو؟ پداسې حال کې چې اصولي قاعده دا ده چې د نص له شته والي قیاس صحیح نه دی.

٣. د نجاشي (رض) په وخت کې شریعت مکمل شوی نه وو. او نه هغه ته د مسافې د لیرې والي، او مواصلاتو دنشتوالي له امله دهرې ورځې، هفتې، او میاشتې، احکام ور رسیدل. هغه په هغومره څه مکلف وو چې ورسیدلي وو. خو اوس چې شریعت مکمل دی او ټول شریعت په یو ځای مونږ ته رارسیدلی دی نو د ډیموکراسۍ عاشقان څنګه اوسنی مکمل شریعت پریږدي او دهغه وخت پداسې یو عمل استدلال کوي چې لا هغه وخت شریعت نه ؤ مکمل شوی.

دریمه شبهه- ډیموکراسۍ ته د شوریٰ نوم ورکول

سیکولر او غرب ځپلي عناصر چې په اسلامي نړۍ کې د ډیموکراسۍ دخپرولو او نافذولو په هڅه کې دي غواړي د مسلمانانو د تیر ایستلو په هدف غربي بې دینې ډیموکراسۍ ته د اسلام د (شوریٰ) نوم ورکړي. او په دروغو تبلیغات کوي چې ډیموکراسي د شوری یو مترقي شکل دی، او په عملي کیدلو ئې داسلام شواریي نظام عملي کیږي.

امریکا او نورو صلیبي ملګرو ئې چې کله افغنستان د بې دریغه او سختو بمباریو، او د داخلي منافقو اوجاسوسو ډلو ټپلو په مټ تسخیرکړ، او د لسګونو زرو مسلمانانو له وژلو وروسته ئې وغوښتل دلته یو غلام او بې واکه حکومت جوړ کړي، او بیا دهغه له لارې خپل پوځي اشغال ته د جواز دلایل برابر کړي، دلته ئې هم د ډیموکراسۍ نغاره وډنګوله، او یو څو اجیر، په ډالرو اخیستل شوي، او له غرب څخه یو څو راصادر شوي سیکولر افغانان ئې له کمونستانو او د هغوئ له ملګرو ملیشه ډلو سره د ډیموکراسۍ په وندر وتړل، او د

هغوئ په سر ئې هم د ﴿ وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ ﴾ مبارک آيت په هغه خيمه کې ليکلی ؤ چې دهمدغو اشغالګرو لخوا ئې په سر دلويې جرګې په نامه درولې وه.
ډيموکراسۍ ته دشورى په نوم ورکولو هغه نه اسلامي کيږي. لکه څنګه چې شراب د (روحي مشروباتو)، او زنا د (جنسي تقاضا) په نومونو نه حلاليږي.
د اسلام د شورى او د ډيموکراسۍ د پارلمان تر منځ د حق او د باطل توپيرونه دي چې ځينې ئې په لاندې ډول يادوو:

د پارلماني رايې اخيستنې او د اسلام د شورى ترمنځ توپيرونه

اول توپير:
د اسلام شورې د مؤمنو، موحدو، او شريعت منونکو مسلمانانو تر منځ وي، پداسې حال کې چې پارلماني رايې اخيستل د داسې يو مجلس داعضاؤ تر منځ وي چې په هغه کې مسلمان، هندو، مسيحي، يهودي، کمونست او ملحد ټول په يو ډول د رايې ورکولو حق لري، او فيصله ورکښې دحق او د دليل د قوت پر بنسټ نه، بلکه د اکثريت پر بنسټ کيږي. قرآن چې کله د شورى آيت ذکر کوي، د داسې مؤمنانو لپاره ئې دوصف په ډول ذکر کوي چې هغوئ په الله ﷻ ايمان راوړی دی، او په الله ﷻ توکل کوي، له لويو ګناهونو او د بې حيايۍ له کارونو ځان ساتي، او چې کله په قهر شي ببښنه کوي. او هغه چې د رب بلنه ئې منلې او لمنځونو نه درولي، او کارئې په شورى سره وي. او دالله ﷻ له ورکړې انفاق کوي. او چې کله تيرى پرې وشي بدل اخلي.

قــرآن مجيــد وايــي: ﴿ وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ ﴾، خــو ډيموکراســي او پارلماني رايه اخيستنه وايي: (**وأمرهم شورى بينهم وبين غيرهم**). يعنې په اسلام کې به شورى يوازې د مؤمنانو تر منځ وي، خو په ډيموکراسۍ کې به شورى دمؤمنانو او کافرو ټولو تر منځ وي. نو په همدې اساس د اسلام شورى او ډيموکراسۍ دواړه يو شی ګڼل په حقيقت کې دحق او باطل يوشی ګڼل دي.

دوهم توپير:

د اسلام شورى يو الهي حکم او منهج دي چې په وحيې نازل شوی، او د الله رسولﷺ عملي کړی دی. خو ډيموکراسي د بشر لخوا دهوی او هوس پر بنسټ دکفارو لخوا يو وضع شوی نظام، او يوه بې دينه مفکوره ده.

دريم توپير:

د اسلام شورى په هغو امورو کې کيږي چې هلته (نص) موجود نه وي. او چې کله نص موجود شي بيا شورى ته ځای نشته. خو په ډيموکراسۍ کې اساساً د الله احکامو او شريعت ته ځای نشته. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې دحاکميت او تشريع حق په مطلق ډول په ولس پورې اړه لري چې اکثريت ئې تمثيلوي.

څلورم توپير:

په ډيموکراسۍ کې (اکثريت) د(الله) مرتبه لري چې بايد په خپله خوښه قوانين جوړ کړي، او دقوانينو په وضع کې هيڅ خارجي طاقت (وحيه) د مداخلې حق نه لري. خو د اسلام په شورى کې اکثريت نه يوازې دا چې (مُشَرِّع) او (مُطَاع) نه دی. بلکه مامور، ملتزم او مطيع دي چې په هر څه کې به د اللهﷻ او د هغه د رسول ﷺ خبره او د (اولامر) خبره مني، تر څو ئې چې ورته د معصيت امر نه وي کړی. په شورى کې امام په هرڅه کې د اکثريت د حکم په منلو ملزم نه دی، بلکه

اکثریت د امام په طاعت ملزم دی. تر هغه وخته چې طاعت په معروف کې وي.

پنځم توپیر:

په ډیموکراسۍ کې دقانون مصدر دخلکو خواهشات، او دحق معیار د (اکثریت) رایه ده. خو د اسلام په شورى کې اکثریت د احکادموپه وضع او معیاریت کې هیڅ دخل نه لري. بلکه د اکثریت پر ځای د دلیل قوت اعتبار لري. که څه هم د یوشخص لخوا وړاندې شي.

شپږم توپیر:

ډیموکراسي د اروپا په هغې الحاد ځپلې ټولنه کې پیدا شوې او نشات ئې کړی چې هلته (دین) د ژونداو نظام په ټولو چارو کې (بی واکه) شوی. او یوازې دکلیسا په کونج کې بندي دی. خو شورى بیا د اسلام نظام دی چې د ژوند او نظام په هغو ټولو چارو کې چې صریح نصوص ورکښې موجود نه وي خپل تاثیر لري. او مسلمانان ئې عملي کولو ته تشویق شوي دي.

نو د پورتنیو توپیرونو پر اساس شورى او ډیموکراسۍ دوه جلا جلا نظامونه دي چې یو ئې له اسلام او بل ئې له الحاد څخه سرچینه اخلي. او هغه خلک چې کوښښ کوي ډیموکراسي خلکو ته د شورى مرادف ښکاره کړي هغوئ یا د اسلام دشورى نظام او حیثیت نه پیژني، او یا ډیموکراسي نه پیژني. او یا دواړه ښه پیژني، خو دمنافقت له مخې د ډیموکراسۍ کفري نظام عامو مسلمانانو ته د اسلام دشورى په قالب کې معرفي کوي، تر څو مسلمانان له هغې څخه کرکه ونه کړي او وئې مني.

ځلورمه شبهه- د دعوت د مصلحت لپاره په ډیموکراسۍ کې مشارکت

ځینې اسلامي تنظیمونه او یا اشخاص ددعوت دمصلحت په بهانه په ډیموکراسۍ کې برخه اخلي او دادلیل نیسي چې که دوئ د انتخابیدلو لپاره ونه دریږي کیدی شي هلته یوبل اسلام دښمن تنظیم او یا شخص هغه ځای اشغال کړي. او یا دا دلیل نیسي چې دوئ کوښښ کوي د پارلمان له لارې د اسلامي قوانینو دعملي کولولپاره زمینه برابره کړي. او یا هم پدې خبره استدلال کوي چې په ډیموکراتیکو نظامونو او حکومتونو کې دهغه چا لپاره د د عوتي فعالیت علني اجازه موجوده وي چې ډیموکراسي مني، اود ډیموکراتیک نظام په چوکاټ کې اوسیږي. او هغه څوک چې له ډیموکراتیک چوکاټ څخه دباندی وي هغوئ له ډول ډول محدود یتونو سره مخ وي، نو ددې لپاره چې په علني ډول دعوت وکولی شي، او د ټولنې ټولو طبقوته خپل غږ په ښکاره ورسولی شي، د دعوت مصلحت دا تقاضا کوي چې په ډیموکراتیک جوړښت کې دې د ننه کار وکړای شي، او په ډیموکراسۍ کې د بیان له آزادۍ دې استفاده وشي.

د پورتنیو وهمي دلایلو اوبهانو په هکله دا لاندې څو ځوابونه وړاندې کوو:

ددې شبهې ځلور ځوابونه

اول ځواب: پداسې یو نظام کې چې اساساً په کفر ولاړ وي لکه ډیموکراسي چې د سیکولریزم په کفر ولاړه ده، دین او (وحیې) ته د ژونداوحکومت په چارو کې هیڅ د مداخلې حق نه ورکول کیږي، او دحلال او حرام تعیین ورکښې د بشر په خوښه د اکثریت دتائید په شکل کې ترسره کیږي، له الله ﷻ څخه د تشریع مطلق حق اخیستل شوي او په مطلق ډول بشر ته ورکړل شوي وي، او د کفر او اسلام تر

منځ فرق دې موجود نه وي، او ټولو ته دې یوازې د انسان په سترګه کتل کیږي، او د دواړو رایه دي په اشخاصو او اشیاؤ باندې د حکم کولو یو ډول ارزښت او صلاحیت ولري، (امر بالمعروف او نهي عن المنکر) دې د شخصي آزدۍ سره د ټکر له امله ممنوع ګرځول شوي وي، ارتداد دې د انسان خپل حق وي، او له هر ډول مجازات څخه دې مصؤن وي، د اسلام په خلاف غږ پورته کول دې د رایې د اظهار د آزادۍ له امله روا او قانوني کار وي. نو په دغه ډول کفري نظام کې مشارکت به دهغه تائید او منل نه وي؟ آیا ددغه ډول نظام په چوکاټ کې کار کول او د هغه منل دهغه (توحید) منافي نه دي چې تر ټولو لومړی پر طاغوت کافر کیدل غواړي؟ هغه توحید چې اول په (لااله) سره تر (الاّ الله) د مخه له هر ډول طاغوت څخه دانکار اعلان غواړي؟ په اسلام کې خو دهغه چا ایمان اصلاً نه صحیح کیږي چې توحید مني خو د شرک په خلاف بې موقفه وي او له هغه سره جنګ نه اعلانوي. الله خو (کفر بالطاغوت) تر (ایمان بالله) دمخه یاد کړی لکه چې فرمایي: ﴿ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ ﴾ البقرة: ٢٥٦

ترجمه: (نو هغه څوک چې کافر شي پر طاغوت، او ایمان راوړي پرالله، نو یقيناً ئې منګولې ښخې کړي په هغې کلکې کړۍ چې نشته پریکیدل هغې لره، او الله ﷻ ښه اوریدونکی او ښه عالم دی).

نو آیا د اسلامي دعوت مصلحت به پدې کې وي چې دکفر صف جلا او دایمان صف جلاوي. تر څو خالص توحید متحقق شي، او له کفر څخه د بیزارۍ او انکار ښکاره اعلان وشي؟ او که په دې کې به وي چې د ځینې موهومو جزئې مصالحو لپاره دې د توحید د اعلی مصلحت قرباني ورکړل شي؟

په اسلام کې خو تر ټولو مصالحو لوی مصلحت د الله ﷻ توحید او له طاغوت څخه بیزاري ده. که دا مصلحت له منځه ځي نو نور مصلحتونه دې زر ځلې له منځه ولاړ شي. له مشرکانو، سیکولرو، کمونستانو، او ملحدانو سره په یوه مجلس کې دیوه قانون په حدودو کې، د یوه نظام دچلولو لپاره غاړه غړې کښیناستل، او یا هغوئ ته د کفر د بیانولو حق ورکول هیڅکله نه اسلام دي، او نه د اسلامي دعوت لپاره مصلحت. بلکه الله ﷻ په ښکاره له داسې خلکو سره له یوځای کښیناستلو منع کړې ده لکه چې فرمایي: ﴿ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾ ﴾ النساء: ١٤٠

ترجمه: (او یقیناً نازل کړی دی الله ﷻ پر تاسو دا حکم چې کله مو واوریدل د الله ﷻ آیاتونه چې کفر وربانديې کولی شو، او مسخرې ورپورې کیدلې، نو تاسي مه کښینئ له هغوئ سره تر هغې چې په نورو خبروکې مشغول شي (او که چیرې تاسې ورسره کښینئ) نو تاسو به هم دهغو په څېر یاست. یقیناً الله ﷻ یوځای کوونکی دی د منافقانو او کافرانو په جهنم کې د ټولو).

په موجوده پارلمانونوکې په ښکاره لیدل کیږي چې سیکولر (بی دینه) عناصر، کمونستان، دهوی او هوس بنده ګان، او نورې ګمراه ډلې په صراحت سره له ارتداد څخه دفاع کوي، دکفري قوانینو پلوی او په اسلامي احکامو لکه جهاد، حدودو، حجاب، او نورو پورې مسخرې کوي، او په ډول ډول بدو نومونو ئې یادوي، خو بیا هم تش په نامه

ډیموکرات او پارلماني مسلمانان د دعوت د مصحلت په بهانه له مرتدانو سره یو ځای په یوه پارلمان کې کار کوي.
دوهم ځواب: د اسلامي نړۍ په اکثرو پارلمانونوکې هغه ډلې چې ځان د مسلمانانو استازې بولي په (اقلیت)کې دي، چې د(سیکولر) (اکثریت) په مقابل کې دخپل اقلیت له امله په نااسلامي قوانینو کې هیڅ تبدیلي نشي راوستلی. ځکه چې په ډیموکراسۍ کې د اکثریت رای حق بلله کیږي. له همدې امله په تیرو اتیا کلونو کې چې ډیموکراسي د اسلامي نړۍ حکومتونو ته راغلې ده په هیڅ ځای کې ونه لیدل شول چې د ډیموکراسۍ او انتخاباتو له لارې دې په کوم اسلامي هیواد کې اسلامي شریعت نافذ شوی وي. خو د ډیموکراسۍ مسلمان ډ وله (لیوني) بیا هم له هغې لاس نه اخلي، او د بدلون لپاره د اسلام نبوي منهج ته رجوع نه کوي، چې دا په خپله د هغوئ په نیتونو او اخلاص باندې د شک باعث ګرځي.
دریم ځواب: رسول الله ﷺ ته هم د مکې مشرکانه نظام همدغه ډول ډیموکراسۍ ته ورته دیو مشترک نظام وړاندیز کاوه. داسې یونظام چې هم به شرکي عقاید، نظریات، تصورات او اعمال ورکښې خوندي وو، او هم به تر یوحده اسلام هم ورکښې لیدل کیدو، خو له اوسنۍ ډیموکراسۍ سره ئې فرق دا وو چې پرته له انتخاباتو او اکثریت څخه ئې مشري، زعامت، مال، حکومت، او سیاسی قیادت هم پیغمبرﷺ ته ورکاوو، لکه چې د پیغمبر ﷺ په مبارک سیرت کې راغلي چې د مکې د مشرکانو مشرانو د شوری مجلس دائر کړ، او فیصله ئې وکړه چې (عتبه بن ربیعه عبشمي) چې د بنو عبد شمس له مشرانو څخه وو له دغه وړاندیز سره رسول الله ﷺ ته ور ولیږي، عتبه رسول الله ﷺ ته دمشرکینو وړاندیز داسې وړاندې کړ:
(ای وراره! ته پوهیږې چې ته په مونږ کې د ښه نسب او حسب خاوند ئې، خو تا دې خپل قوم ته داسې یو دین راوړی چې دهغه له امله دې دخپل قوم اتحاد او اتفاق ورختم کړ، هغوئ دې کم عقلان وګڼل،

دهغـوئ معبـودان دي بـد یـاد کـړل، دهغـوئ دیـن دې کفـر،او د هغـوئ پلرونه دې کفار وبلل. زه یو څو وړاندیزونه درته لرم، وائـي وره کیـدای شي چې ځینې ئې ومنې) . رسول الله ﷺ هغه ته و فرمایل: ابو الولیده وئې وایه اورم ئې.

عتبه خپل وړاندیزونه داسې بیان کړل:

(ای وراره! که ته په دې پیغمبری، مال غواړې دومره مال بـه درتـه راټـول کړو چې تر مونږ ټولو به ستا مال ډیر وي. او که عـزت وربانـدې غـواړې خپل داسې (سید) او مشربه دې وټاکو چې له تا پرته به یو فیصله هم نـه کوو. او که بادشاهي غـواړې نـو بادشـاه بـه دې کـړو، او کـه چیـرې کـوم پیری درباندې ناست وي او ځان ترې نشې خلاصولی، نو کوم (دم ګري) کاهن ته به دې وررولو چې دم دې کړي. او پـدې لاړ کـې کـه زمونږ هر څومره مال مصرفیږي مصرفوو ئې، تـر څـو تـا لـه دې تکلیفـه خلاص کړو.

رسـول الله ﷺ چـې کلـه دهغـه خبـرې واوریـدې ورتـه وئـې فرمایـل: ابولولیده خبرې دې خلاصې شوې؟ هغه وویل هو. رسول الله ﷺ ورته و فرمایل: اوس ئې له ما واوره:. او بیا ئې د (فصلت) د سورت څو آیاتونه ورته ولوستل، او له قریشو سره ئې د داسې یو مشترک نظام وړاندیز رد کړ چې مشربه ئې هم په خپله رسول الله ﷺ وو.

د رسول الله ﷺ لخوا له کفارو سره د مشترک نظام د وړانـدیز لـه ردلـو څخه دا په ښکاره معلومیږي چې هغـه لا دمظلومیت او محرومیت په وخت کې چې دی مبارک او اصحاب (رض) ئـې د مشـرکینو لـه شـدید اذیت او تکلیف سره مخ ول هم له هغوئ سره دګډ نظام نظریه ونه منلـه. پداسې حال کې چې کیدای شو چې د وړاندیز د منلو په صورت کې بـه پر مسلمانانو چې په مظلومیت کې واقع ول یو څه آساني راغلې وه. خو بیا هم رسول الله ﷺ دا کار ځکه ونه کړ چې مسلمانانو ته دا وروښـیې چې مؤمن او کافر په یوه نظام کې چې ریښـتنی واک ورکـې د جاهلیـت او کفر په لاس کې وي سره یوځای نشي پاتي کیدای.

قریش لکه د اوسنۍ زماني کفار درواغجن او دوه مخې نه ول، هغوئ کفار ول خو دروغ او دوکه به ئې نه خوښوله. هغوئ په خپلو وعدو کې له رسول الله ﷺ سره رښتني ول، هغوئ په رښتیا رسول الله ﷺ ته (سیادت)، مال، بادشاهي، او زعامت ورکاوو، خو په مقابل کې ئې له هغه څخه د دوئ د جاهلیت پر خلاف د رسول الله ﷺ د مبارزې توقف غوښتو، او دا هغه کار دی چې د اوسنۍ زماني د ډیموکراسۍ کفار ئې هم له مسلمانانو څخه غواړي. خو رسول الله ﷺ بیا هم ورسره دغه ډول وړاندیزونه ونه منل. اوس پوښتنه دا ده چې آیا اوسنیو هغو تنظیمونو ته چې ځان اسلامي بولي، او په ډیموکراسۍ کې په خپل مشارکت دهغې تائید کوي، او تور مخ یې ورسپینوي، دغه ډول حیثیت ورکول کیږي؟ هغوئ ته خو د ډیموکراسۍ د کفر د تائید په بدل کې له یو څو پیسو پرته بل هیڅ نه ورکول کیږي.
آیا رښتیا هم دغه ډول ځان تیرایستونکو اسلامي تنظیمونو ته په ډیموکراسۍ کې د ریښتني اسلام د بیانولو، اودکفر د ټولو انواعو د ردولو، او دهغو پرخلاف دعملي اقدام اجازه ورکول کیږي؟ که ورکول کیږي نو په تیره یوه پیړۍ کې دغه حق په کوم مسلمان هیواد کې ولیدل شو؟ او که نه ورکول کیږي نو بیا ولې په دغه ډول باطل حجت استدلال کوي، او اسلام ته د دعوت له نبوي منهج څخه چې مثال ئې د صحابه و ژوند او دعوت دی په څنګ ځي؟ که چیرې په دغه ډول مشارکت کې د دعوت مصلحت وای نو رسول الله ﷺ به په هغه وخت کې منلی وی چې مسلمانانو پرته له زغم او صبر څخه بله هیڅ لاره نه درلوده. په هغه وخت کې رسول الله ﷺ خپلو مظلومو اصحابو ته امر وکړ چې (حبشې) ته مهاجر شي، خو له کفارو سره ئې په مشترک نظام کې یو ځای اوسیدلو ته پرې نښودل، تر څو وښیي چې اسلام د ژوند لپاره د جاهلیت له هرقید او بند څخه آزاد محیط او نظام غواړي، اومسلمانان به تر هغې په کراره نه کښیني چې تر څو ئې ځانته خپلواک، خالص، اسلامي نظام نه وي جوړ کړي.

څلورم ځواب: د اسلامي نړۍ د هیوادونو په نږدې ماضي کې تاریخ او مشاهدې دواړو دا ثابته کړه چې ډیموکراسي او انتخابات یوازې د کفري نظام د اقامې لپاره دي. او په ډیموکراسۍ کې د (صحیح) اسلام لپاره هیڅ ځای نشته، که څه هم چې مسلمانان د ډیموکراسۍ او انتخاباتو له لارې قدرت ته ورسیږي.

په مصر کې تقریباً له تیرو اتیاوو کلونو راهیسې (الاخوان المسلمون) په ډیموکراسۍ کې د مشارکت له لارې د اسلامي حکومت لپاره ښه جدي فعالیت کوي. خو کله چې هم مصري نظام د (الاخوان) په لاس د څه بدلون علامې ویني نو سمدستي هغوئ له یوه مصیبت سره مخ کړي. یا ئې مشران او اعضاء زندانونو ته ور وغورځوي، یا ئې په سیاسي فعالیت محدودیتونه ولګوي، او یا ئې په تنظیم باندي بندیز ولګوي، ټولې شتمنۍ ئې مصادره کړي، او مشران ئې د سیاست او تاثیر له صحنې څخه محروم کړي. نتیجه ئې دا شوه چې له تیرو اتیاؤ کلونو راهیسې نه په مصر کې حکومت اسلامي شو، نه اسلامي ټولنه منځته راغله، او نه هم ((الاخوان)) تنظیم په خپلو اصولو او هغې تګلارې ټینګ پاتې شوکومه چې امام حسن البنا او شهید سید قطب په خپلو ویناؤ او تالیفانو کې د (الاخوان المسلمون) لپاره د فکري او عملي منهج په حیث واضح کړې وه. بلکه د زمانې په تیریدلو ډیموکراسۍ د هغوئ عزم ورسست او تګلاره ئې ور بدله کړه.

په ترکیه کې چې کله د نجم الدین اربکان اسلام پلوي ګوند په انتخاباتو کې د ډیموکراسۍ د اصولو مطابق اکثریت ترلاسه کړ، او حکومت ئې جوړ کړ، خو کله چې د ترکیې له ډیموکراسۍ څخه مدافع سیکولر پوځ د اسلام په ګټه د بدلون علامې ولیدې فوراً ئې حکومت ړنګ او د اربکان په تنظیم ئې بندیز ولګاوه. او د تنظیم مشران ئې له سیاسي فعالیت څخه منع کړل.

همدا ډول د شمالي افریقا په تر ټولو لوی هیواد (الجزایر) کې چې کله د (انقاذ اسلامي جبهې) د غربي ډیموکراسۍ د اصولو مطابق په

انتخاباتو کې اکثریت تر لاسه کړ، هلته هم سیکولر پوځ مداخله وکړه، د انتخاباتو نتائج ئې لغوه اعلان کړل، او د اسلامي جبهې مشران او منسوبین ئې په زندانونو کې واچول. او د الجزایر مسلمان ملت یې له داسې یوې داخلي جګړې سره مخ کړ چې تر ننه ئې لمبې او لوخړې پورته کیږي، او لسګونه زره انسانان ئې په اور کې وسوځیدل، او لا نور هم سوځي.

په پاکستان کې هم کله چې ځینې اسلامي تنظیمونو د (بل چا) د قربانیو له برکته په ۲۰۰۲ م کې دسرحد صوبې انتخابات وګټل او خپل حکومت ئې جوړ کړ، دخپل حکومت په ټوله موده کې ئې یو اسلامي قانون هم نافذ نه کړای شو. او نه ئې د اسلام په ګټه کوم داسې اقدام وکړای شو چې تاریخ ئې دهغوئ دلاسته راوړنې په حیث له ځانه سره وساتي. بلکه په ډیرو مشکلاتو ئې یوازې هغه کارونه پرمخ بوتلل چې سیکولر حکومتونو به په آسانۍ پرمخ بیول. او دا ځکه چې دغه ډیموکراتیک حکومت ته د مرکزي حکومت لخوا د اسلام د تنفیذ اجازه نه ورکول کیده، او دوئ هم له ډیموکراسۍ (جمهوریت) سره د (وفادارۍ)سوګند پورته کړی وو.

همدغه ډول په ټوله اسلامي نړۍ کې اسلامي شریعت له عملي کیدو څخه لیرې ساتل کیږي. او پلویان ئې له حاکمیت څخه محرومیږي، که څه هم چې د ډیموکراسۍ له لارې واک ته رسیدلي وي. نو معلومه شوه چې په ډیموکراسۍ کې دصحیح اسلام لپاره هیڅ ځای نشته. البته دا کیدای شي چې د ډیموکراسۍ له لارې دې کفر د اسلام په حیث معرفي شي.

پای

د ډیموکراسۍ په هکله ددغې مقالې په پای کې دې نتیجې ته رسیږو چې ډیموکراسۍ یو غیر اسلامي، کفري شیطاني دین دی چې د انساني ژوند ټولې خواوې ئې احتوا کړې دي. ډیموکراسۍ په حقیقت

کې له الله ﷻ څخه د بشريت لپاره د هر ډول نظام او قانون د جوړنې د حق سلبلول او دهغه – نعوذ بالله – بې واکه کول دي. ډيموکراسي په غرب کې د مسيحيت د انحراف، او د الحاد د رامنځته کيدو په نتيجه کې منځته راغلې چې هر څه ورکښې له هر ديني قيد او بند څخه آزاد د انسانانو په خپله خوښه تر سره کيږي. په ډيموکراسۍ کې د الله ﷻ منل او نه منل دواړه يو ډول ارزښت لري. ځکه چې دمنلو په صورت کې ئې بيا هم د قانون او شريعت منل د ډيموکراسي د اصولو خلاف کار دی.
ډيموکراسۍ د غرب د ملحدو فيلسوفانو د افکارو او نظرياتو پر بنسټ ولاړه ده. او له اسلام سره هيڅ ډول مشابهت او رابطه نه لري. خو غرب ځيلي سيکولر (بی دينه) عناصر او له هغوئ څخه يو څو متاثر غوليدلي مسلمانان کوښښ کوي چې عامو مسلمانانو ته په درواغو د اسلام او ډيموکراسۍ تر منځ روابط او مشابهتونه وتراشي. تر څو لدې لارې هغوئ د ډيموکراسۍ د کفري دين په خلاف له مبارزی او جهاد څخه راوګرځوي. ډيموکراسي په اسلامي نړۍ باندې دغربي استعمار او تسلط د دايمي ساتلو يو خطرناک تضمين دي چې غرب ئې د زور، زر، تزوير، زندان، او مرګونو په مټ په اسلامي نړۍ کې دخپلو غلامو حکومتونو له لارې خوندي او تلپاتی ساتي، او دهغې د خورلو او تنفيذ په لاره کې په زرګونو ملياردە ډالره، په لکونو پوځيان او پوځي وسايل مصرفوي. او د مخالفت د له منځه وړلو لپاره ئې په لکونو مسلمانان په اسلامي هيوادونو کې وژني، او اسلامي حرکتونه او نهضتونه لدې ويرې له منځه وړي چې مظلوم او ځپل شوي مسلمانان د ډيموکراسۍ له کرغيړن حقيقت څخه خبر نه کړي.
اوس چې افغانستان د غرب تر يرغل لاندې راغلی، او پدې هيواد کې ئې مرګوني جګړه پدې خاطر روانه کړې چې ډيموکراسي ورکښې نافذه کړي، نو په کار ده چې افغان مسلمان ملت د خپل دغه دښمن په فکري، عقائدي او اخلاقي ماهيت پوه شي، او د دښمن هويت ورته له

هرې زاويې معلوم شي. د همدغه مقصد لپاره مې دغه موضوع په تفصيل سره د خپل مجاهد ملت بچيانو ته د لسګونو کتابونو له منځه او د زرګونو صفحو له مطالعې وروسته راوويسته او په روانه ساده پښتو مې دخپل ملت د هغو ځوانانو مخې ته کيښوده چې له اسلام څخه د دفاع په لارکې هرې قربانۍ ته تيار، او عملاً د ډيموکراسۍ دکفر په خلاف په جهاد بوخت دي.

په پای کې دومره ويل غواړم چې که پدې موضوع کې زه حق ته رسيدلی يم نو دا به د الله ﷻ له لوري وي. او که چيرې زه په کوم ځای کې خطا شوي يم نو دا به زما دکم علمۍ او ناتوانۍ نتيجه وي چې له مخلصو علماؤ څخه ئې د تصحيح لپاره د متوجه کولو هيله لرم.

امــريكـايي اســـلام

امریکایي اسلام

په اوس وخت کې په نړۍ کې دوه ډوله اسلام وجود لري. یو هغه اسلام دي چې الله ﷻ پر محمد ﷺ نازل کړي، او هغه خپل امت ته په مکمل ډول رسولي دی. او د اسلامي امت د تاریخ په اوږدو کې مسلمانانو منلی، اوهم ئې په خپل فردي او اجتماعي ژوند کې تطبیق کړي دی. او همدا ډول ئې له هغه څخه د دفاع په لار کې په میلیونونو سرونه قربان کړي دي.
د اسلام علماؤ هم تل دهمدغه اسلام په اړه د دښمنانو د تورونو او شکونو علمي او معقول ځوابونه ویلي، او ددغه دین د مختلفو اړخونو او احکامو د شرح کولو لپاره ئې په لکونو کتابونه لیکلي چې د نړۍ په بیلا بیلو ژبو کې په پراخه پیمانه موجود دي. دا هغه اسلام دي چې الله ﷻ له هغه څخه پرته بل هیڅ دین نه قبلوي لکه چې فرمایي: ﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ ﴾ آل عمران: ۱۹

﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ آل عمران: ۸۵

ترجمه: (د الله ﷻ په نزد منل شوي دین اسلام دی) (او که څوک پرته له اسلام څخه بل دین غواړي نو هیڅکله به ورڅخه ونه منل شي، او په آخرت کې به له زیان کارانو څخه وي).
دغه اسلام هغه دین دی چې په هیڅ صورت، او په هیڅ وخت کې کافران دهغه له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي، او په هر شکل او وسیله به دهغه د منونکو په خلاف په همیشني جنګ اخته وي. او تر هغه به دغه جنګ جاري ساتي تر څو مسلمانان له اسلام څخه وباسي. چې دغه کار به هیڅکله تر سره هم نه کړاي

شـــــــــي. الله ﷻ فرمـــــــايي: ﴿ وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ ﴾ البقرة: ۲۱۷

ترجمه: (همیشه به وي کافران چې جګړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې بیرته وباسي تاسې له خپل دین (اسلام) څخه که چیرې دوئ په دې کارو وتوانیږي) یعنې تر څو چې مسلمانان په هغه اسلام ټینګ ولاړ وي چې الله ﷻ نازل کړی دی، نو دکفارو جنګ به د دوئ په خلاف هر وخت په یوه یا بل شکل حتماً روان وي، او مسلمانان به یوازې هغه وخت د دوئ دوستان کیدای شی چې له اسلامه ووځي.

الله ﷻ په بل آیت کې همدغه مفهوم داسې بیانوي: ﴿ وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ ﴾ البقرة: ۱۲۰

ترجمه: (هیڅکه به یهود او نصاری له تاڅخه خوشحاله نه شي تر هغه چې د دوئ په ملت (دین) روان نه شې). له یادوشو آیتونو په واضح ډول معلومیږي چې (الهي اسلام) هیڅکله یهودو، نصاراؤ، او نورو کافرانو ته د منلو نه دی. او له همدې امله ئې په ټوله دنیا کې خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچولي تر څو (الهی اسلام) په هیڅ ځای کې تطبیق نه شي. او که چیرې تطبیق شوی هم وي هغه باید په هره طریقه چې وي له مځه یوړل شي.
خو د الهي اسلام په مقابل کې یو بل ډول اسلام هغه دی چې غرب او په راس کې ئې امریکا دهغه د معرفي کولو، خورولو، او تطبیقولو لپاره کار کوي. او خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچوي تر څو په اسلامي نړۍ کې همدغه (امریکایي اسلام) د (الهی اسلام) پر ځای د مسلمانانو په ژوند کې ځای ونیسي. ددغه امریکایي اسلام د معرفي کولو لپاره دامریکا تر ټولو مهمې تحقیقاتي ادارې RAND Corporation چې د امریکا حکومت ته د اسلامي نړۍ په چاروکې په سیاسي،اجتماعي، دفاعي، او استراتیژیکو چاروکې پالیسۍ جوړوي،

د اسلامي چارو څېړونکي ورکښي د مسلمانانو په ژوند مسلسلې څېړنې کوي، او نتائج ئې دامریکا د حکومت بیلا بیلو ادارو ته د تطبیق لپاره ورکوي، یوه طرحه دهمدغې ادارې یوې ډلې مستشرقینو چې Cheryal Benard ئې مشري کوي وړاندې کړې ده. Cheryal Benard چې په خپله یهودۍ او د افغان امریکا یي (زلمي خلیل زاد) ښځه ده دغه طرحه ئې د Civil democratic Islam Partners Resources and strategies یعنې (متمدن، ډیموکراتیک اسلام، ملګري، منابع، او استرتیژاۍ) په نامه په دري اتیا صفحو کې ترتیب کړې چې دخلیل زاد ترڅنګ نهو نورو مستشرقینو او څېړونکو هم ورسره مرسته کړې ده.

یاده شوې طرحه یو نوی امریکایي اسلام معرفي کوي، او بیا ددغه نوي اسلام د خپرولو لپاره په اسلامي نړۍ کې ملګري تشخیصوي، او هغه منابع په ګوته کوي چې ددغه نوي اسلام په تطبیق کې ورڅخه استفاده کیدی شي. او هم دالهي اسلام د له منځه وړلو او یا محدودولو او مسخ کولو لپاره استراتیژۍ وړاندې کوي.

د امریکایې اسلام تعریف

هغه اسلام چې رنډ کارپوریشن یې غواړي (چیریل بنارډ) ئې پدې ډول تعریفوي:

(امریکا، نوې صنعتي نړۍ، او په مجموع کې بین المللي ټولنه داسې یو اسلام غواړي چې دنورې نړۍ له نظامونو سره په یوه لار روان شي. ډیموکراتیک او مترقي اسلام وي، او په نړیوالو قوانینو، احکامو، او اخلاقو وچلیږي)[۱] اتم مخ. په یاد شوي تعریف کې دغه نقطې مشخصې شوې دي:

۱. اسلام باید د امریکا او بین المللي ټولنې په خوښه وي.

---

[۱] - اتم مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

۲. اسلام باید یو بیل تشخص او ځانګړی نظام ونه لري، بلکه دنورې نړۍ له نظامونو سره دې یوشی وي.
۳. اسلام دې ډیموکراتیک وي. یعنې دخلکو لخوا دې رامنځته شي، نه دا چې د (وحیې) پربنسټ دې ولاړ وي.
۴. دغه اسلام دې خپل زړو شکل پرې ایښی وي، او نوی مترقي شکل دې ئې غوره کړی وي.
۵. دغه اسلام دې په احکامو او اخلاقي فلسفه کې د غرب له احکامو او اخلاقو سره یوډول وي.

وروسته په همدې اتمه صفحه کې ددغه اسلام دمنونکو د ملاتړ او تشویق په هکله لیکی:

(دابه د حکمت کار وي چې په مسلمانانو کې دهغو عناصرو ملاتړ او تشویق وشي چې له (نړیوالې سولې) او بین المللي ټولنې سره یو ځای په لاره ځي، او ډیموکراسي او تمدن خپلوي)[1]

په پورتنۍ جمله کې دغه مفاهیم جوت شوي دي:

۱. د ټولو مسلمانانو ملاتړ باید ونه شي. بلکه د خاصو عناصرو ملاتړ دې وشي.
۲. دهغو عناصرو ملاتړ دې وشي چې له کفارو سره هیڅ ډول مشکل نه لري. بلکه له هغوئ سره په نړیواله سوله کې ژوند تیروي، او په جهاد هیڅ باور نه لري، که څه هم چې کفار په مسلمانانو هر څه کوي.
۳. دهغو مسلمانانو ملاتړ دې وشي چې د ډیموکراسي د ژوند د تګلارې، او غربي تمدن د ژوند د بڼې په حیث مني.

لیکواله د مسلمانانو او کفارو تر منځ د بیلوالي عامل ددغو دوو امتونو تر منځ د غرب له فرهنګ څخه چې هغه ئې (نړیوال فرهنګ) بولي د مسلمانانو لیرې والی ښیي او لیکي:

---

[1]- پورتنۍ مرجع .

(له نړیوال معاصر فرهنګ څخه د مسلمانانو لیرې والی دهغوئ او د نورو تر منځ د کړکیچ زمینه برابره کړې ده.)[1] اتم مخ.

د پورتني عبارت معنی دا ده چې د مسلمانانو او نورو تر منځ به تر هغه وخته کړکیچ دوام ولري تر څو چې مسلمانانو خپل اسلامي فرهنګ پرې ایښی نه وي، او نړیوال فرهنګ ئې خپل کړی نه وي. او هر کله چې د فرهنګ دغه توپیر له منځه ولاړ شي نو کړکیچ به په خپله له منځه ځي. او دا کټ مټ هماغه مفهوم دی چې الله ﷻ ئې په قران کریم کې داسې یادونه کړې ده:

﴿وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ ﴾ البقـــــرة: ۱۲۰

یهود او نصاری به تر هغه له تا څخه راضي نشي تر څو چې د د وئ ملت ونه منې) او دا ښکاره خبره ده چې ننی نړیوال نظام او نړیوال فرهنګ یهودانو ایجاد او ډیزاین کړی، او نصاری چې برتانیه او امریکا ئې په راس کې دي په ټولې نړۍ تطبیقوي. او د همدغه نړیوال فرهنګ د عملي کولو لپاره ئې ټوله اسلامي نړۍ دجنګ میدان ګرځولې ده تر څو خپل نوی اسلام ورکښې عملي کړي.

د امریکایي اسلام دخپرولو پلان

دکتاب لیکواله د خپل کتاب په نهم مخ کې دنوي امریکایې اسلام د پیروانو دنقش د تقویه کولو لپاره یو منظم پلان وړاندې کوي او امریکایي حکومت ته دتوصیې په شکل لیکي:

(...... ددې لپاره چې په اسلامي نړۍ کې د ډیرې ډیموکراسۍ، ماډرنیزم، او معاصر نړیوال نظام سره دیوځای کیدو په خاطر یو مثبت بدلون رامنځته شي امریکا او غرب ته په کار ده چې په ټول جدیت او دقت سره په مسلمانانو کې هغه عناصر ولټوي چې اسلام (امریکایي

[1] - Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

اسلام) تقويه کيدل غواړي. او همدا راز په امريکا او ملګرو ئې لاژمه ده چې د دغو عناصرو لپاره په دقت سره اهداف او ارزښتونه وټاکي، او پدې هم پوه شي چې ددغـو عناصـرو د کـار لـه پرمختـګ څخه کـوم نتائج په لاس ورځي. او کيـداى شي چې د دوئ د تقـويې لپـاره لاندې پروګرامونه په نظر کې ونيول شي:

١. د دغو عناصرو ليکنې او مطبوعات بايد چاپ او په ارزانـه خپـاره شي.
٢. بايد دغه ډلې او عناصر تشـويق کړاى شي چې د عـامو خلکو او ځوانانو لپاره ليکنې وکړي.
٣. د دوئ نظريـات او افکـار بايـد د حکـومتي تعليمـي نصـاب د دينياتو په کتابونو کې ځاى کړاى شي.
۴. هغوئ ته بايد راډيوګانې، ډله يزې رسنۍ، او د وينـا منبرونـه پـه اختيار کې ورکړاى شي.
۵. د اسلامي احکامو او مسايلو په اړه بايد د د وئ تعبيراو تفسير په خلکو کې عام کړاى شي، تر څو وکولاى شي له هغو بنسټګرو سره رقابت وکړي چې مدرسې، معاهد او کتابخانې لري. او د نظرياتو د خپرولو لپاره عصري اليکټرونکي وسايل په کار اچوي.
۶. (ماډرن) او (سيکولر) علماء بايد په پراخه پيمانه خلکو ته معرفي شي، تـر څو د د وئ لـه لارې د قهريـدلو مسـلمانو ځوانـانو څپانـد عواطف او احساسات ساړه کړاى شي.
٧. دغير اسلامي تاريخ او فرهنګ د پوهې او کتابونو د خپرولو لپاره بايد خپروونکي تشويق شي. او د چاپ او خپرولو چاري ئې ورتـه آسانه شي. او هم بايد دغـه ډول معـارف د اسـلامي هيوادونـو پـه تعليمي نصاب او مطبوعـاتو کې ځاى پرځاى کړاى شي. په خـاص ډول هغه تاريخ او معارف بايد ډير خپاره شي چې لـه اسلام څخـه دمخه په اسلامي هيوادونو کې موجود ول.

۸. دمدني ټولنې په نامه دې د مستقلو تنظیمونو، ټولنو، او احزابو په رامنځته کولـو کـې مرسـته وکـړای شـي، تـر څـو د مـدني ټـولنې فرهنـګ پـه خلکـو کـې خورشـي. او هـم دې دعـامو خلکـو لپـاره د سیاسي اجرآتو دزده کړې او د بیان د آزا دۍ فرصتونه برابر کړای شي[۱].

په افغانستان کې د امریکایي توصیود تطبیق مثالونه او مصداقونه

ددې لپاره چې عام افغانان پدې پوه شي چې ددغې امریکایې ادارې RAND Corporation د (امریکا یي اسلام)د خپرولو پلان په افغانسـتان کې په څه ډول عملي کیږي؟ او څوک ورتـه پـه کـوم شـکل کـار کـوي؟ د یادشوي پلان پـه اتـه ګـونو مـادو جـلا جـلا لنـډه تبصـره کـوو، او عملـي مثالونه او مصداقونه ئې ښیو:

۱. او لـه مـاده د دیموکراتیـک اسـلام د پلویـانو د لیکنـو دچـاپولو او ارزانـه خپرولـو توصـیه کـوي چـې پـه افغانسـتان کـې پـدې ډول تـر تطبیق لاندې نیولې شوې ده:

امریکا په افغانستان باندې له خپل یرغل سره سم اکثره هغـه افغـاني لیکـوالان، ادیبـان، شـاعران، فلـم جـوړونکي، ژورنالسـتان، متـرجمین، ممثلین (سینماګران)، ناشران، علمـي او فرهنګـي کدرونـه او اشـخاص چې په غرب کې روزل شوي، او یـا لـه غربـي فرهنـګ څخـه متـاثر شـوي ول له ځانه سره افغانستان ته راووستل، او دلته ئې ورتـه د فکـر پـه بـیلا بیلو ډګرونو کې دکار فرصتونه او وسایل تیـار کـړل. دغـو واردو شـویو عناصرو دلته په فکري او فرهنګي ډګرونو کې ښه پراخه کار شروع کـړ، او پــه ســلګونو کتابونــه، مجلــې، اخبارونــه، نشــریې او څیړنــې ئــې رامنځته کړې، دومره په پراخه پیمانه مطبوعات رامنځته شول چې د

---

[۱]- ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

اخستلو ئې څوک نه پیداکیږي، او په بیلا بیلو ادارو او افرادو په وړیا ډول ویشل کیږي. دا چې عام افغانان د اقتصادي کمزورتیا او یا نورو دلایلو له امله په کتاب او مطبوعاتو پیسې نه ورکوي، او نه مطبوعات داسې محتوی خپروي چې دملت دذوق مطابق وي، او د افغانانو دمشکلاتو حل دې وړاندې کړای شي، بلکه ټول ئې تقریباً د (وارداتي) مفاهیمو او نظریاتو په خپرولو بوخت دي. نو له همدې امله اوسني افغاني مطبوعات د سرمایه ګذارۍ او تجارتي فعالیت په مټ نه چلیږي، بلکه دهمدغو امریکایانو او دهغوئ دملګرو لخوا مرسته ورسره کیږي،. او ټول مصارف ئې د بیلا بیلو امریکایي او اروپایي مؤسساتو لخوا دهغه پلان دتطبیق پخاطر ورکول کیږي چې د RAND Corporation لخوا په مسلمانانو کې د یو (ډیموکراټ اسلام) دخپرولو په خاطر جوړ شوی دی.

۲. دوهمه ماده د ډیموکراټ اسلام پلویان عام ولس او په خاص ډول ځوانانو ته دډیرو لیکلو لپاره تشویقوي چې ددې مادې تطبیق هم په پوره جدیت تر کار لاندې نیول شوی دی. ټول هغه لیکوالان او د قلم خاوندان چې یوڅه لیکلی شي په لوړو معاشونو د بیلابیلو مؤسسو لخوا په فرهنګي کارو ګومارل شوي دي. او دغه سیکولر لیکوالان بیا نه یوازي دا چې په سیاسي او اجتماعي موضوعاتو کې لیکنی کوي، بلکه په دین او شرعي موضوعاتو کې هم خپل نظریات ښکاره کوي. او ځینې خو ئې حتی دارتداد تر سرحده پورې دعلني رسید لو جرات هم کوي چې مثالونه ئې (علي محقق نسب) (پرویز کامبخش) (لطیف پدرام) او ځینې نور دي. پدې لړ کې ځینو نورو په تحریف شوي شکل دقران ترجمه چې دقران کریم متن هم ورسره نه ؤ دعامو خلکو دګمراه کولو په مقصد چاپ کړ چې د افغانستان خلکو ددې ټولو په خلاف شدید غبرګون ښکاره کړ.

۳. د سیاسـي، دینـی، او اجتمـاعي، موضـوعاتو ترڅنـګ د ادب او ادبیاتو تر عنوان لاندې داخلاقي فساد په زرګونو فحش، لویدلې او مبتذلې کیسې ځوانانو ته خپرېږي چې په لوستو ځوانانو او پیغلو کې جنسي عواطف تحریکوي، او د فساد لورته ئې سوق کوي. چې یومثال ئې (دیوې شپې ډیموکراسي) په نامه کیسه ده چې د یوې خبریالې نجلۍ او یوه بل خبریال هلک ترمنځ په سفر کې دزنا یو کیسه ده، او د آزادۍ د راډیویوې خبریالې نجلۍ لیکلې ده.

۴. دریمه ماده توصیه کوي چې د ډیموکراټ اسلام د پلویانو نظریات دې په تعلیمي نصاب کې شامل کړای شي تر څو په لازمي شکل ټول خلک د دغو نظریاتو لوستلو ته مجبور شي. او بیا همدغه نظریات د دینیاتو دمضمون له لارې د دین او عقیدې په حیث ومني.

پدی لارکې هم امریکا په افغانستان کې دخپلو دوو موسسو هري یوې (USAID) اود (نبرانسکا) د پوهنتون له لاري ښه ډیر کار وکړ.

د(نبراسکا) په پوهنتون کې د افغانستان د تعلیم او تربیې مرکز د افغانستان د تعلیم او تربیې دوزرات لپاره نوي تعلیمی نصاب تیار او (USAID) چاپ کړ. دغه نصاب د امریکایي مشاورینو تر نظارت لاندې جوړ شو، او ټول هغه مضامین چې دجهاد، له کفارو سره د دښمنۍ، حجاب، او پر اسلام د ټینګ پاتې کیدلو مفاهیم ورکښې ول هغه ئې ټول له نصاب څخه وایستل، او پر ځای ئې له کفارو سره دسولې او تفاهم، د بشر دحقوقو، او دښځو د آزادي، د تروریزم په خلاف دجګړې، او غربي ژوند، مفاهیم ځای پرځای کړل[1]. همدغه کوښښونه په مسلسل ډول دوام لري، او په هر کال کې د دینیاتو، اجتماعیاتو، تاریخ، او ادبیاتو په کتابونو کې نوي نوي، مضامین داخلیږي. دغه

---

[1]- پدې هکله دمثا ل په ډول په همدې کتاب کې د امریکایانو دوخت او دمجاهدینو د وخت دنصاب د اول صنف مقارنه په (۲۰۶) مخ کې وګورئ.

کار نه یوازې دا چې په افغانستان کې جریان لري، بلکه د ټولې نړۍ په اسلامي هیوادونو کې او بیا په خاص ډول په هغو هیوادونو کې چې امریکایي پوځیان ورکښې پراته دي، او یا هلته د امریکا مصالح تر تهدید لاندې دي، په ټول زور سره عملي کیږي. امریکا ددې کار لپاره هر کال په سلګونو میلیونو ډالر د (USAID)، آغاخان فاونډیشن، ایشا فاونډیشن، او نورو موسسو په اختیار کې ورکوي، تر څو په تدریج سره د مسلمانو هیوادونو تعلیمي نصابونه له حقیقي اسلام څخه خالي کړي، او پر ځای ئې د نوي ډیموکراټ اسلام مفاهیم خلکو ته معرفي کړي.

۵. د RAND Corporation دامریکایي اسلام د طرحې څلورمه ماده په اسلامي نړۍ کې سیکولر عناصرو ته د رسنیو په اختیار کې ورکولو خبره کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوه:

ددې لپاره چې په افغانستان کې ډیموکراټو او سیکولر عناصرو ته دوینا درسولو پراخ وسایل او ډیرفرصتونه په لاس ورغلي وي امریکا یو منظم تبلیغاتي پلان جوړ کړ چې په دریو سطحو کې تطبیق شو:

اول: ټولې هغه بهرنۍ راډیوګانې چې د افغانستان لپاره یې د ورځې د نیم ساعت یا یو ساعت پروګرامونه درلودل خپل پروګرامونه ئې دولسو ساعتو، او څلرویشتو ساعتو ته وغزول، تر څو په پراخه پیمانه د ټولنې ډیر خلک تر تبلیغاتي پوښښ لاندې ونیسي، او دغو راډیوګانو چې پخوا ئې یوازې اخباري پروګرامونه درلودل اوس ئې د هغو تر څنګ په پراخه پیمانه د سیاسي، اجتماعي، تعلیمي، ادبي، فرهنګي، اقتصادي، او دیني پروګرامونو سلسلې او سریالونه هم خپرول شروع کړل. او هم دغو راډیوګانو د افغانستان تکړه خبریالان، ژورنالستان، څیړونکي، ادیبان، او سیاسي کارپوهان د ډیرو لوړو ډالري معاشونو په بدل کې خپلو ادارو ته جذب کړل، تر څو د افغانانو د (غربي) کولو لپاره هر اړخیز کار وشي.

غرب د امریکا غږ، او بي بي سي، ترڅنګ نورې راډیوګانې لکه د آزادۍ راډیو، چې د امریکا د کانګرس لخوا چلیږي، ډیوه راډیو، او د مشال راډیو هم په کار واچولې. او بیا غرب د خپلو دغو راډیوګانو لپاره سیمه ییز د F.M ستیشنونه هم په بېلا بیلو ښارونو کې پرانستل، تر څو خپل نشرات په ښه کیفیت خلکوته ورسولی شي.

دوهم: غرب په افغانستان له خپل یرغل څخه وروسته د افغانستان په بېلا بیلو لویو ښارونو کې په لسکونه محلي نادولتي رادیوګانې فعالې کړې، او په زرګونو د امریکایي اسلام منونکي ئې ورکښې توظیف کړل، چې هره یوه ئې د بیلا بیلو اهدافو لپاره خپرونې کوي. پدې لړ کې یوازې د کابل له ښار څخه شل دولتي او نا دولتي راډیوګانې خپرونې کوي.

دریم: امریکایانو د افغانستان د ولایاتو په ډیرو ولسوالیو کې محلي راډیوګانې جوړې کړې چې اکثره ئې په منطقه کې پرتو دامریکایانو له پوځي مراکزو څخه خپرونې کوي، او د ټولو لپاره د امریکا د بین المللي پراختیا اداره (USAID) بودیجه برابروي، چې تر اوسه پورې د دغه ډول سیمه ییزو راډیوګانو شمیر په ولسوالیو کې تر یوسل اواویا راډیوګانو لوړ شوی دی.

دا ټول هر څه هماغه د RAND Corporation د (ډیموکراټ او متمدن اسلام د پلویانو د پیغام د خپرولو لپاره تر سره کیږي.

۶. د دغه امریکایي پلان پنځمه ماده دا ده چې اسلامي احکام باید هغه ډول تعبیر او تفسیر شي چې د امریکا سیکولر ملکري ئې غواړي. یعنې د اسلام دین باید دغربي کلتور د مفاهیمو مطابق، او د غرب لخوا دوضع شوو بشري حقوقو په چوکاټ کې تعبیر شي. او هر هغه حکم چې د غرب له بشري حقوقو، نړیوالو میثاقونو، بین المللي قوانینو، او همدارنګه د غربي فرهنګ له معیارونو سره مخالف وي هغه باید ارتجاعي، بیرته پاتې، او زوړ وبللی شي، چې اوس د دوئ په ګومان د تطبیق وړتیا نه لري.

غرب همدغـه تجربـه پـه ډېرو اسلامي هيوادونـو لکـه، ترکیې، مصـر، لیبیا ،تونس، الجزائر، مراکش، هندوستان، پاکستان، او نورو اسلامي هيوادونو کې تکرار کړې ده، چې په نتيجه کې ئې هلتـه د خلکـو پـه ذهنونو کې د داسې يو اسلام تصور قائم شوی چې لـه کفـر او کفـري ژوند سره هيڅ حساسيت نـه لـري. لـه نـورو اديـانو او مـذاهبو سره يې دومره دښمني نشته لکه له حقيقي اسلام سره ئې چې لري. همدغه وجه ده چې غرب ځپلي تش په نامه مسلمانان د اسلامي نظام د قـائمولو تـر غربيانو هم سخت دښمنان دي، او په هر قيمت ئې د قيام مخه نيسي.
امريکا او ملګري ئې اوس غواړي په افغانستان کې هم همدغه ډول يو غرب پلوی اسلام چې تفسير او تعبير ئې د غرب له معيـارونو سره سم تر سره کيږي عملي کړي، چې پـدې لـړ کـې ئـې لانـدې اقـدامات تـر سـره کړي دي

د اسلام د غربي تعبير لپاره په افغانستان کې د امريکا اقدامات

اول: د حقيقي اسلام د پلويانو (مجاهدينو) فکر او تصور ديـو افـراطي، بيګانه، تندلاري، او داسې يو فکر او تصور په حيث معرفي کول چې د تطبيق وړتيا نه لري. او دهغه پر ځای له غرب څخه په راغلـو نظريـاتو، د افغانـانو پـه زړو رواجونـو، او لـه شـريعت څخـه د منحرفـو خلکـو پـه خواهشاتو ټينګار کول، او هماغه د دين په حيث معرفي کول.
دوهم: راډيوګانو، تلويزونونو، او نورو رسنيو تـه دهغـو علمـاؤ رابلـل چې دغـرب د نظريې مطـابق د اسـلام تفسـير کـوي، او اسـلام ئـې لـه استشراقي منابعو څخه زده کړ ی وي.
دريـم: د امريکايـانو د ګـوډاګي رژيـم لخـوا پـه مرکـز او ولايـاتو کـې د يرغلګرو په بوديجه ديني مدرسې جوړول، او په هغو کې د هغـه دينـي نصـاب تدريسـول چـې د تعلـيم او تربيـې پـه وزارت کـې د دينـي

تدریساتو د ریاست لپاره د امریکا یي مشاورینو تر نظارت لاندې جوړ شوی دی.

څلورم: د افغانستان عدلي او قضائي سیستم چې تر ډیره حده په اسلام ولاړ ؤ، اوس په هغه کې د ایټالیا دهیواد لخوا بیا کتنه، او تعدیلات راوستل، او هم د ایټالیا دحقوقي او قانوني ماهرینو له لوري د افغاني قاضیانو، څارنوالانو، عدلي او حقوقي کارپوهانو روزل چې له تیرو اوو کلونو راهیسې په مسلسل ډول دغه پروسه په چټکۍ سره روانه ده، او په سلکونو میلیونونه ډالر ددې لپاره وربانديي مصرفیږي چې د افغانستان عدلي او قضائي نظام هم دهمغه اسلام مطابق عیار کړي چې د RAND Corporation لخوا ئې د Civil democratic Islam په نامه طرحه تیاره شوې ده. ددې مقصد لپاره په تیرو اتوکلونو کې په افغانستان کې د ایټالیا د سفارت له لوري د افغانستان د عدلي او قضایي سیستم دادارو د کارکوونکو قاضیانو، څارنوالانو، حقوق پوهانو، مدافع وکیلانو او نورو لپاره په لسګونه تعلیمي سمینارونه جوړ شول. له دغو سیمنارونو څخه فارغ شوو قاضیانو ته له حکومتي تنخواه څخه علاوه هره میاشت د ایټالیا د هیوادو لخوا دهغوئ د رتبو او فعالیت په تناسب په سلګونو ډالره نور معاش هم ورکول کیږي، تر څو دعدلي او قضائي سیستم د غربي کولو د پروسې په وړاندې حساسیت ونه ښئي.

پنځم: په افغانستان کې دمصر دالازهر د سیکولر پوهنتون د څانګې پرانستل:

امریکا پدې پوهیږي چې تر څو پورې افغانان له خپلو مخلصو علماؤ څخه په مسجد، محراب او مدرسه کې دین زده کوي تر هغه پورې به په افغانستان کې خلک حقیقي اسلام د دین په حیث مني. او له هغه څخه د دفاع پخاطر به په ملیونونو ککرۍ هم قربانۍ ته وړاندې کوي، لکه چې په تیرو څلویښتو کلونو کې ولیدل شول. نو باید امریکایان د افغاني مخلصو علماؤ او دهغوئ د مدارسو پر ځای افغانانو ته داسې

نوي او غرب پلوي علماء چې په امريکايي اسلام روزل شوي وي له بل ځايه راوارد کړي. او دغه ډيموکراټ علماء بايد له داسې يو هيواد څخه را وارد کړي چې هم د غرب لپاره کار وکړي، او هم يو څه ديني او علمي وجاهت ولري، چې دغه صفات په اوسني ازهر، او ازهري علماؤ کې ليدل کيږي. له همدې امله د کابل ګوډاګی اداري له مصر څخه چې په عربي نړۍ کې د اسرائيلو او امريکا تر ټولو لوی حليف دی په کابل کې د ازهر د پوهنتون د يوي څانګې د پرانستلو غوښتنه وکړه چې ومنله شوه.

يوه خبره د يادولو وړ ده چې ازهر پخوا د حقيقي اسلام د زدړه کړې مرکز، د اسلام يوه ستره کلا، او له الله ﷻ څخه د ويريدونکو علماؤ د روزنې ځای وو. خو اوس ازهر د مصر دسيکولر حکومت يوه سيکولر تعليمي مؤسسه ده چې يو مسخ شوی اسلام تقديموي. د ازهر اوسني مدرسين داسې خلک دي چې ډيرې ئې خريبلې وي، سګرټ څکوي، تدين ئې کمزوری وي، هر څه چې حکومت ورته وايي هماغه تدريسوي. په نږدې ماضی کې چې څومره ازهريان جمهور رئيسان او يا وزيران او د لوړو رتبو خاوندان شوي دي ټولو ئې ښه تاريخ نه دی پرې ايښی. دمثال په ډول په اندونيزيا کې عبدالرحمن وحيد، په مالديف کې مامون عبدالقيوم، په افغانستان کې ربانی او مجددي، د رئيسانو په حيث، او سياف د يو تنظيم د مشر په حيث، او اوس د سترې محکمې رئيس عبدالسلام عظيمي هم يو سيکولر ازهری عالم دی.

په اوسنيو ازهريانو کې د ټولې اسلامي نړۍ په سطحه يوه مشترکه نظريه موجوده ده، او هغه دا چې د غرب په خلاف هر ډول مسلح جد او جهد بايد جهاد ونه بللی شي، هغه ته بايد تروريزم، افراطی توب، او خارجيت وويلی شي، بايد دهغه مخالفت وشي، او ځوانان ورڅخه واړول شي، چې همدغه دغرب هدفونه دی. تر اوسه پوري ډير لږ

معاصرازهريان داسې ليدل شوي چې د اسلام او جهاد په اړه ئې ښه مواقف لرلي وي.
امريکا اوس په افغانستان کې د ازهر د پوهنتون د څانګې له لارې د امريکايی (سيکولر اسلام) علماء روزل غواړي، تر څو په مستقبل کې ددغه ډول (امريکايي اسلام) لپاره کار او دعوت وکړي، او هم په سيمه کی د ربښتنيو او مخلصو مسلمانو علماؤ په مقابل کې يوه داخلي جبهه پرانيزي.
شپږم: شپږمه ماده ټولنې ته د ډيموکراتو علماؤ دمعرفي توصيه کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوې ده.
امريکايانو له خپل يرغل وروسته ټول حق پالونکي علماء په يوه او بل نامه تر تعقيب او مجازات لاندې ونيول. ځينې ئې بنديان کړل، ځينې ئې شهيدان کړل. او ځينې نور ئې دهيواد پريښودلو او يا د خولې بندولو ته اړ کړل، تر څو پدې ډول منبر او محراب، مکتب، او مدرسه له هغو علماؤ څخه خالي کړي چې د(امريکايې اسلام) د خوريدو مخينوی کوي. او په عين وخت کې ئې دغه تشه په هغو علماؤ او پوهانو ډکه کړه چې له امريکا او غرب څخه متاثره دي، ډيموکراسۍ مني، او د ډيموکراسۍ په چوکاټ کې هغومره ديني فعاليت کوي چې ډيموکراسي ورته اجازه ورکوي. او د دي لپاره چې د ډيموکراسۍ دافاديت او د بيان د آزادۍ حق ئې ادا کړي وي کله ناکله دحکومت په ځينو اقداماتو نقد هم کوي، چې پدی کار سره دوه هدفه تر لاسه کول غواړي. يو دا چې عامو خلکو ترڅنګ په خپل شتون دهغه تور مخ هم ورسپين کړي، او خلکو ته دا وښيي چې امريکايان له علماؤ سره هيڅ دښمني نه لري. او که څوک غواړي د اسلام لپاره کار وکړي، نو رادې شي د دوئ په خير دې د ډيموکراسۍ په قالب کې دين ته خدمت وکړي.
امريکايانو دغو غرب پلوو ملايانو او استاذانو ته د شهرت د ترلاسه کولو لپاره د نشراتو اجازه هم ورکړې ده. په مرکز او ولاياتو کې ئې

دمراکـزو د جوړولـو، او دهيـواد پـه پوهنتونونـو کـې د محصـلينو او استاذانو پـه منځ کـې د علني فعاليت جواز هم ورکړی دی. ددغـې اجازې په بدل کې دغه تش په نامه مسلمانان د امريکا لـه لـوري جوړ شوي ګوډاګي حکومت ته لاندې خدمات تر سره کوي.

امريکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات

اول: په افغانستان کې د ديني علماؤ په حيث د ډيموکراسۍ منل، او له يوه سيکولر ډيموکراټ حکومت سره حساسيت نه ښودل.
دوهـم: د ځوانـانو او عـامو مسـلمانانو لـه ذهـن څخـه دجهـاد، قتـال، هجرت، ولاء او براء يعني (د الله ﷻ لپاره له چا سره وستي او دښمني کول) د مفـاهيمو ويسـتل، او خلکـو تـه دا خبـره تلقينـول چـې جنګ او ټوپک د مشکل حل ندی، جنګ او ټوپک افغانستان وران کړی دی، نور بايد له نړيوالې ټولنې سره د وطن په آبادولو کې لاس يو کړو. او هم خلکو ته دا تبليغات کول چې طالبان او مجاهدين د فلاني او فلانـي جهت ايجنټان دي، او هيڅ افغاني اجنډا نه لري، نو بايد د هغوئ خبره ونه منل شي.
لـه جهـاد او قتـال څخـه د خلکـو را ايسـارول يـو لـوی منافقـت، او د امريکايانو د هدف پوره کول دي چې دغه ډول ډيموکراټ علماء ئې په ډيرې بې شرمۍ ترسره کوي.
دريـم: د شـکوکو او شـبهاتو پـه خپرولـو د حقيقـي علمـاؤ د دعـوت پـه وړانـدې د خنډونو راولاړول، د مثـال پـه ډول: ځوانـانو تـه دا ويـل چـې دجهاد لپاره د متفق عليه امير شتون او د بيرغ يـو والـی شرط وي چـې اوس په افغانستان کې نشته. نو پـه همدې بنـا پـه اوسنيو شرايطو کـې جنګ شرعي جهـاد نـه، بلکـه دوطـن ورانـول دي. خـو دوئ د نفـاق لـه مخې له خلکو دا خبره پټه ساتي چې ياد شوي شرايط پـه (جهـاد طلب) يعني هغـه جهـاد کـې چـې مسـلمانان ئـې د کفـارو پـه خـاوره کـې کـوي

ضروري دي. اوس خو په افغانستان کې د فاعي جهاد دی چې په ټولو افغانانو د لمانځه په څیر فرض دی.

څلورم: په اسلامي نړۍ کې دغرب یو لوی هدف دا دی چې څنګه مسلمانې ښځې له کور څخه دباندې راوباسي، او هغه موانع او بندونه مات کړي چې دښځو او نرو ترمنځ داختلاط مخنیوی کوي. پدې لار کې غرب په تدریج سره حرکت کوي، او ټول ممکن وسائل په کار اچوي، که څه هم چې ځینې به ئې اسلامي بڼه هم ولري، لکه په ۲۰۰۹ / ۷ / ۴ تاریخ کې چې دکونړ په مرکز اسدآباد کې د امریکا د P. R. T د ولایتي بیارغونې ادارې د یو لک او اتیازره ډالرو په مصرف خاص د ښځو لپاره د یوه مسجد بنسټ کیښود. ډیره د تعجب خبره ده چې امریکا دې طالبان، عالمان، په مساجدو کې په لمانځه ولاړ مسلمانان، په بمباردونو وژني، خو د هغوئ ښځو او خویندو ته دې بیا په ښارونو کې له خپلې جنګي بودیجې څخه ځانګړي ښځینه مساجد جوړوي.
دغه ډیموکراسي پلوي علماء د دیني غونډو، تعلیمي محافلو، او تربیوي اجتماعاتو په نامه په زرګونو مسلمانې خویندې او میرمنې له کوره څخه د باندې راوباسي، په پارکونو، دښارونو په عیدګاهونو، او لوبغالو کې ورته د راجمع کیدلو فرصتونه برابروي. داکار که څه هم چې د دین په نامه تر سره کیږي، خو په حقیقت کې هماغه د غرب د اجنډا پوره کول دي چې دمسلمانو میرمنو له کوره د باندې ویستل غواړي. د اسلام په تاریخ کې مسلمانو علماؤ ددعوت دغه ډول اسلوب ښځو ته د دین د د ورزده کولو لپاره نه دی غوره کړی، او نه هم دا د اسلام له عمومي روح سره سمون لري چې د ښځو لپاره ئې کورونه تر مساجدو هم دعبادت لپاره غوره ګڼلي دي.

درنډکار پوریشن د امریکایې طرحې اومه ماده په اسلامي هیوادونو کې دغیر اسلامي هیوادادونو، او ولسونو د تاریخ او تمدن دمعرفي خبره کوي، او بیا په خاص ډول توصیه کوي چې د (ماقبل اسلام) زمانې تاریخ دې مسلمانانو ته معرفي شي، تر څو هغه خپل تاریخ وګڼي او هغه ته د خپل ځان په منسوبولو افتخار وکړي.

پـدې هکلـه ګـوډاګي حکومـت تـر اوسـه پـه پراخـه پیمانـه دمکتـب پـه کتابونو کې لدې ویرې پراخ تغییر ندی راوستلی چې د افغانستان پـه کلیو او ولسونو کې لاتـر اوسه اسلامي احساس ژوندی دی، او ډیرې سیمې داسې دې چې حکومت وربانـدې تسلط نـه لـري. خو همدغـه کسر ئې د میډیا او مطبوعاتو له لارې پوره کړی دی. پدې ډول چې ښه ډیر تلویزونونه، او راډیوګانې چې د پردیو لخوا تمولیږي، او سیکولر افغانان ئې چلوي، شپه او ورځ افغانانو ته د غرب او دهندوانو تـاریخ، تمدن، او فرهنګ وړاندې کوي.

دا چې ددغو تلویزونونو چلوونکي دهغو غربیانو لخوا استخدام شوي چې د افغانستـان اوسنی ګوډاګی حکومت ئې هم جوړ کړي دی، نـو ځکـه داطلاعـاتو او کلتـور و زیـر(عبـدالکریم خـرم) ونشـو کـولای چـې ځینې تلویزونونه له هغو نشراتو څخه منع کړي چې د افغانـانو لـه دیـن، فرهنګ، اخلاقو، او ملي ارزښتونو سره په تضاد کې دي.

همدا ډول هغه سیکولر لیکوالان او څیړونکي چې له اسلام او اسلامي تاریخ سره کینه لري. کوښښ کوي چې خپلې لیکنې په افغانستان کې له اسلام څخه دمخه زمانې دتاریخ او ادیانو لپـاره وقف کړي، تـر څو وکولای شي خلکو تـه دا ورتلقیـن کـړي چې اسلام او اسلامي تمدن د افغانانو په تمدني ژوند کې یو عارضي شی دی چې د فـاتحینو پـه زور دلته راغلی دی. او ددغـو ولسـونو اصـالت پـه (آریائیت) (زردشتیت) (مزدکیت) او (بودابیت) کې دی. له همدې امله ورته په بودا پورې تړلي آثار، او د تیرو پخوانیو ادیانو بقایا ډیر د اهمیت وړ دي. او د هغـو پـه هکله په سلګونو مقالې په (دایرة المعارفونو) او نور مجلو کې چاپوي. او له دې لارې هڅه کوي خلک په له اسلام څخه په مخکې زمـانې پـورې وتړي.

د رړنډکار پوریشن د پلان اتمـه مـاده پـه اسلامي نړۍ کې د سیاسي پلـورالیزم او مـدنې ټـولنې، سیاسـي احزابـو، او تنظیمونـو د رامنځتـه کولـو توصیه کـوي، او د ولس عـام خلک پـه سیاسي اجرآتو کې فعال

مشارکت ته رابولي. دغه توصیه چې په حقیقت کې د اسلامي ټولنې دټوټه کولو او په بې شمیره ګوندونو دویشلو یوه دسیسه ده په افغانستان کې هم په ډیر مهارت سره عملي شوه.
دامریکا له راتګ وروسته افغاني ټولنه چې لاد اتو یا نهو احزابود تفرق او منازعاتو له بلا څخه خلاصه شوې نه وه، او نه ئې هغه د رزونه سره بیرته پیوند شوي ول چې دمجاهدینو د اووګوندونو او شعیه ګانو د دوو ګوندونو د جګړو په نیتجه کې په افغاني ټولنه کې رامنځته شوي وو، چې امریکایانو افغاني ټولنه یوځل بیا بیرته په تقریباً دوو سوو سیاسي احزابو او ډلونو وویشله.
هر اروپایې هیواد د تقریبا یو یو درجن سیاسي احزابو د تاسیس، تمویل، او چلولو، کفالت په غاړه واخیست. له اروپایي هیوادونو پرته ګاونډیو هیوادونو هم په افغانستان کې په قومي او ژبنیو بنسټونو دخپلو سیاسي او کلتوري مصالحو د خوندي ساتلو په هدف احزاب او ټولنې رامنځته کړې، او دهغو لپاره ئې په پراخه پیمانه تبلیغاتي وسایل او ډله ییزې رسنۍ په کار واچولې.
دغو احزابو او سیاسي جریانونو افغانې ټولنه پداسې ډول وویشله چې د ملي وحدت خبره یواځې یو شعار پاتې شوچې هیڅ عملي تحقق نشي موندلای.
مستعمرین هر ځای استعمار شوي ملتونه همداسې په ډلو او ټپلو ویشي، تر څو د د وئ په خلاف دیو کیدلو امکان له لاسه ورکړي. او هم هره ډله د بلې په مقابل کې د ځان لپاره محتاجه وساتي، او په دې ډول د خپلو پالیسیو او طرحو د عملي کولو لپاره له یوه څخه زیات بدیلونه په اختیار کې ولري. او همدغه د انګریزانو د پخواني استعماري شعار عملي مصداق دی چې وایې divide and rule یعنې بیل ئې کړه ایل ئې کړه.
په سیاسي اجرآتوکې د عامو خلکو د ګډون او د بیان د غربي ډوله آزادۍ مقصد دا دې چې په مسلمانانو کې د اطاعت اوله مرکز څخه د

ملاتړ پر ځای په محلي سطحه د تصميم نيولو متعدد مراجع رامنځته شي، او د ټولنې افراد دې ته تشويق شي چې مرکزي حکومتونه د خپلو سياسي اقداماتو په نتيجه کې تر فشارونو لاندې وساتي، چې دا په يوه وخت کې غرب ته دوه فايدې په لاس ورکوي، چې يوه يې د مرکزي حکومتونو کمزوري کول، او بله يې په عامو خلکو کې په خلاص لاس د فعاليت د زمينې برابرول، او هغوئ د حکومتونو په مقابل کې د بيلا بيلو سياسي او اجتماعي جريانـاتو له لارې متحرک کول دي.

د اسلام پرضد له رواجي ملايانو څخه کار اخيستل

د RAND Corporation تحقيقاتي اداره د امريکايي اسلام د خپرولو په کار کې يوه ډله نور خلک هم تشخيصوي چې اصلاً د دوئ ملګري نه دي، خو له هغوئ څخه استفاده ممکنه ده.
دغه ډله خلک هغه رواجي ملايان دي چې د شرعي علم پانګه ئې لږه، د اسلام له روح او عمومي رسالت سره آشنائي نه لري. بلکه په Professional (حرفوي) ډول په ټولنه کې د ديني چارو په سمبالولو کې اخته دي. او د هر هغه حرکت او نوښت مخالفت کوي چې غواړي اسلام له رواجي شکل څخه راوباسي، او بيرته ئې خپل هغه اصلي شکل ته ستون کړي چې يو وخت ئې په ټوله نړۍ کې هم دين او هم دنيا سمبالوله.
دغه ډول رواجي ملايان فکر کوي چې پدغه ډول يو بدلون دوئ خپل هغه ټول مادي او معنوي مصالح له لاسه ورکوي چې په Professional (حرفوي) ملايۍ کې ئې لري. نو له همدې امله نه غواړي تحريکي او سياسي علماء دې په ټولنه کې د دوئ ځای ونيسي.

Cheryal Benard دخپـل دغـه کتـاب civil democratic Islam پـه دوه اویایمـه صـفحه کـې هغـه لارې چـارې پـه ګوتـه کـوي چـې څنګـه رواجـي ملایان د جهادي فکر د تحریکي علماؤ او ځوانـانو پـه خـلاف اسـتعمال کړای شي، هغه لیکی:

۱. (د رواجي ملایانو هغه نیوکې او انتقادونه چې دجهادي تحریکی فکر د لرونکو په کړو وړو ئې لري باید په ښه زور او شور سره نشر شي، او ددې دواړو ډلـو تـر مـنځ دې د اخـتلاف اور نـور هـم تـازه کړای شي.

۲. د بنسـټګرو او رواجـي ملایـانو د یوځـاي کیـدو پـه لاره کـې بایـد خنډونه ایجاد کړای شي.

۳. د رواجـي ملایـانو او غـرب پلـوو ډیموکراټـو علمـاؤ تـر مـنځ دې د نږدې کولو کوښښونه تشویق کړای شي.

۴. رواجـي ملایـانو تـه بایـد لـه بنسـټګرو سـره د مناقشـو او منـاظرو ښوونه وکړای شي، تـر څـو و کـولای شـي د اسـتدلال پـه ډګـر کـې د بنســټګرو مقابلــه وکــړای شــي. او دا ځکــه چــې پــه عمــومي ډول بنسټګر د بلاغ او استدلال په ډګر کې تر رواجي ملایـانو ډیـر قـوي دي.

۵. په ځینې هیوادونو کې باید رواجي ملایانو ته د (ډیموکراټ اسلام) تعلیم او تربیت ورکړای شي، تـر څـو پـه قـوت سـره د بنسـټګرو پـه مخکې ودریدلی شي.

۶. د رواجي ملایانو په مدرسو او مراکزو کې دې (ماډرن) علماء ځای پر ځای کړای شي.

۷. دهغو حنفي رواجي ملایـانو مـلا تـړ دې وشـي، او نظریـات دې ئـې خپاره شي، چې د ماډرن علماؤ له نظریاتو سره توافق لري، تر څو د سخت دریزه وهابي نظریاتو مخنیوی ورباندې وشي، چې د غـه کار پیسو او علم ته ضرورت لري، ځکه چې د سخت دریزه وهـابی

نظریاتو د خپرولو لپاره هغوئ هم ډیر مال مصرفوي، او هم ئې په علمي لحاظ ډیر پرمختګ کړي دي) . [1]

د پورتنیـو یادوشـویو توصـیو د عملـي کولـو پخـاطر ولیـدل شـول چـې امریکا تر خپل یرغل وروسته په افغانستان او پاکستان کې لـه رواجي ملایانو او دهغوئ له مدارسو په لاندې ډول استفاده وکړه:

په افغانسـتان کې د امریکـا حکومت پـه مرکز او ولایـاتو کـې د علمـاؤ شـوری ګـانې جـوړې کـړې، هغـوئ تـه ئـې معاشـونه مقـرر کـړل، او دمجاهدینو د بد معرفي کولو لپـاره ئې لـه منبر او محراب څخـه سوء استفاده وکړه. یرغلګرو ته ئې مستامنین، او مجاهدنیو ته ئې باغیـان وویل. هر کال ئې ددغو اجیرو ملایانو یو زیات شمیر په دولتـي پیسـو حج ته هم ولیږل.

همدا ډول په پاکستان کې امریکا پلوي حکومت د پاکستان د رواجي اوجمهوري ملایانو ټول تنظیمونـه، مـدارس، او دارالافتـاء ګـانې د(لال مسجد) له حرکت، د نفـاذ شریعت محمدي لـه حرکت،او د طالبـانو لـه حرکت څخـه نـه یـوازې دا چـې لیـرې وسـاتلې، بلکـه پـه ښـکاره ئـې لـه هغوئ څخه ددغو جهادي او تحریکي نهضتونو په غنـدلو کې بیـا نونـه هم صادر کړل، او هم ئې له هغوئ سره دهمکارۍ د نه کولو فتواګـانې صادرې کړې. چې دې کار په پاکستاني ټولنه کې د رواجي او جمهـوري ملایانو موقف ته ډیر سخت تاوان هم ور واړاوه، او د عـامو مسـلمانانو اعتماد ئې له هغوئ څخه سلب کړ.

ددې تر څنګ دا هم ولیدل شول چې د برتانیې او امریکا حکومتونو په مستقیم ډول د پاکستان له ځینې مشهورو مدارسو او په خاص ډول له هغو سره چې په سرحد کې نه دي تماسونه ونیول، او ځینې مشهورو مدرسو خو لا په کراچۍ کې په هغو موضوعاتو (تقریري مسابقې) هم په کار واچولې چې غرب ته په اوسني وخت کې ډیر اهمیت لري، لکه د بشر د حقوقو، دمذهبي زغم، سوله ییز ژوند، او دې ته ورته

[1] - ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

موضوعات، او په دغو مسابقو کې دکامیابانو لپاره درنې نقدې جائزې هم په نظر کې نیول شوې وې.
د شپږمې توصیې د پرځای کولو لپاره په افغانستان کې د P.R.T ګانو او امریکایانو لخوا په بیلا بیلو ولایاتو کې مساجد او مدارس جوړ شول، او هغه ماډرن، او یا رواجي ملایان ورکې موظف شول چې له جهاد او مجاهدینو سره حساسیت لري. او هم په پاکستان کې د دیني مدارسو په چوکاټ کې حکومتي ډوله د شرعیاتو غیر رسمي فاکولتې جوړې شوې، او هغه محصلین ورکښې جذب شول چې پخوا ئې مدرسې نه وې ویلې، د دولتي پوهنتونونو او کالجونو فارغان ول، او یوازې د څو لنډو دورو (Short courses) له لارې چې هغه هم اکثره د حکومتي پوهنتونونو د استاذانو لخوا ورته تر سره کیږي، د علماؤ په القابو نازول کیږي، او د مدارسو اداري، توجیهي او مطبوعاتي چارې ورسپارل کیږي، تر څو په راتلونکي وخت کې دغه ډله خلک دماډرن علماؤ په حیث په مدارسو کې تبارز وکړي. د تعجب ځای خو لادا دی چې دغه ډول ماډرن شاګردانو ته د شاګردۍ په وخت کې هم تر مدرسینو ئې لوړې تنخواګانې ورکول کیږي، پداسې حال کې چې دمدرسې نور طالبان دچندو په راتلونکو ګومارل کیږي، او ډیره موده په داسې علومو او فنونو مصروف ساتل کیږي چې اصلاً ورته هیڅ ضرورت نه لري. همدغه پاکستاني مدارس اوس په ښکاره خپل شاګران له مجاهدینو سره له یوځای کیدو منع کوي، او مجاهدین ورته د دین او دوطن د دښمنانو په حیث معرفي کوي. البته دغه خبره یوازې په هغو مدارسو پورې خاصه ده چې چلوونکي ئې له حکومت سره قوي روابط لري، او سیاسي اجنډا ئې هم له حکومت سره شریکه ده.
د اوومې توصیې د عملي کولو لپاره چې باید دمجاهدینو نظریاتوته دوهابیانو نظریات وویل شي هم په ساحه کې پراخ کار روان دی.
غربي مطبوعات هڅه کوي جهادي فکر یو وهابي فکر وښیي. او په دې هکله ښه پراخ تبلیغات هم کوي. او هم په غیر مستقیمه طریقه رواجي

ملایان تحریکوي تر څو له مذهب څخه د دفاع په نامه دهغو عربو مجاهدینو په خلاف موقف ونیسي چې یوازې د الله ﷻ د رضا په خاطر ئې دجهاد لاره نیولې ده، او پدې لاره کې ئې له ماښیو، وظیفو،هوسا ژوند، خپل کور او کلي، او بالآخره له هر دنیاوي نعمت څخه ځانونه محروم کړي دي. دغرونو او غارونو ژوند، او د شهادت او ټوټه ټوټه کیدلو مرګ ئې خوښ کړي،.تر څو د الله ﷻ له دین، او د مظلومو مسلمانانو له ننګ او ناموس څخه دفاع وکړي.

امریکایان غواړې چې عام افغانان باید دغه مجاهدین پردي وبولي، خو د د وئ په خلاف راغلي یرغلګر صلیبي پوځیان خپل دوستان وګڼي.

او که خبره دوهابیت وي، نو دوهابیانو تنظیمونو خو په افغانستان، پاکستان، او سعودي، دري واړو کې له امریکا پلوو حکومتونو سره بیعت کړی دی. او د مجاهدینو پر خلاف د حکومتونو له نعمتونو څخه خوندونه اخلي. د مجاهدینو په خلاف فتواوې صادر وي، او(خوارج) ئې بولي، او په ښکاره د صلیبي ځواکونو په خلاف جنګیدونکو مؤمنو مجاهدوته د (ګمراه ډلې) خطاب کوي.

د بنسټګرو مخالفت او مخنیوی

د RAND Corporation امریکایې تحقیقاتي اداره دسیکولر عناصرو له ملاتړ او له رواجي ملایانو څخه د استفادې دلارو چارو تر تشخیصولو وروسته په خپل کتاب ((Civil democratic Islam)) کې د رښتینیو مسلمانانو چې دوئ ئې بنسټګر بولي د مخالفت او مخنیوي یوه مفصله طرحه وړاندې کوي چې عناصر ئې په لاندې ډول معرفي کوي او لیکي:

١. ((د اسلام په اړه باید د بنسټګرو د تعبیر او تفسیر مخالفت وشي. او غلطي ئې بربنډې کړای شي .

۲. **د بنسټګرو هغه روابط باید راوسپړل شي چې لـه غیـر شرعي ډلـو سره ئې لري.**
۳. **د بنسټګرو زور زیاتی، او دهغه عواقب باید خلکو ته نشر شي**
۴. **د دې خبرې د اثبات لپاره باید ډیر کار وشي چې بنسـټګر دخپلو ټولنو او دولتونو د ترقۍ او پرمختګ لپاره هیڅ پروګرام نـه لـري. او همدغه پیغام باید په خاص ډول ځوانانو، عامو او ساده خلکو، ښځو، او په غرب کې میشتو اقلیتونو ته ورسول شي. (تر څو خلک په هغوئ اعتماد ونه کړي) .**
۵. **د خلکو له ذهنونـو څخـه بایـد د بنسـټګرو احتـرام، او د هغـوئ د کارنامو تقدیرول وایستلی شي. او هم بایـد پـه بـدو نومونـو لکـه: ویره اچوونکو، ورانکارو، او ډارنو، یاد کړای شي.**
۶. **لیکوالان، ژورنالستان، څیړونکي باید وهڅول شي چې دبنسـټګرو په هکله د فساد، نفاق، او فسق لیکنې وکړي، راپورونه تیار کړي او خپاره ئې کړي.**
۷. **باید کوښښ وشي چې بنسـټګر په بیلابیلو طبقووویشل شي)).**[1]

پـورتنۍ توصـیې هـم پـه دقیـق ډول پـه افغانسـتان کـې پـه لانـدې ډول د عملي کیدلو په لار کې دي:

۱. امریکـا د خپلـې میـډیا لـه لارې کوښـښ کـوي (حقیقـي اسـلام) د مجاهدینو یو خپل (افراطي تعبیر) وبولي چې په اوسنۍ زمانـه کـې دعملي کیدلو وړتیا نه لري. او هغه اسلام حقیقي اسلام وبولي چې د دوئ لخوا په (سیکولر) اسلامي هیوادونـو کـې رامنځتـه شـوی او همدوئ ئې تر شا ولاړ دي.
۲. امریکا او ملګري ئې کوښـښ کـوي چـې پـه درواغـو دمجاهـدینو او (مافیـایي) ډلـو تر منځ د رابطو خبرونه خپـاره کـړي. او د مجاهـدینو مصـاریف لـه مخـدرو مـوادو څخـه لـه لاسـته راغلـو پیسـو څخـه و ګڼي.

---

[1] - Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

۳. دغـرب میـډیا شپه او ورځ د مجاهدینو پـه خلاف منفـي تبلیغـات کـوي چـې د امریکـا او غـرب د ړنـدو او وحشـیانه بمباریو دمـرګ ژوبلې پړه پر مجاهدینو واچوي. کـه امریکایـان پـه سلګونو کلیوالـ او عـام خلک ووژنـي هغـه یـوه سهوه او غلطي هم نـه بـولي، بلکـه اصلاً ئې خبر نه تائیدوي، که څه هم د دوئ ګوډاګیانو څو څو ځله هغه تائید کړې هم وي. خو که مجاهدین چیرته کوم خائن، غدار، او جاسوس ووژني، او یا کوم شرعي حد نافذ کړي، لـه هغـه څخـه بیا ډنډوره جوړوي او په هفتو هفتو دغرب میډیا ور باندې مرکې او تبصرې خپروي.

۴. امریکـا کوښـښ کـوي مجاهـدین ورانکـاري او دسـولې دښـمنان معرفي کړي، خو خپله ئې چې نـیم افغانسـتان لـوټې لـوټې کـړ، پـه لکونو خلک ئې دوطن پریښودو ته اړ کړل، او په لـس ګونـو زره بـې ګنـاه خلـک ئـې پـه تیـرو اتـو کلونـو کـې ووژل، او مؤسسـوئې پـه لسګونو ملیارده ډالره غلا او اختلاس کړل، بیا هم غـواړي ځان د سولې کوتره وښیي، او د افغانستان د آبادولو دعوه وکړي.

۵. غـرب هڅـه کـوي چـې د خپلـو تبلیغـاتو لـه لارې د اسلام ریښـتیني علماء او مجاهدین دتنګ نظرو، بیرته پاتو، نامهذبو، سخت زړو، کم علمو، او بې سوادو، په حیث معرفي کړي. او د مجاهدینو هغو زړورو او حیرانوونکو کارنامو ته چې ټول کفار ئې هیښ او حیـران کړي دي، ډارن او بزدلانه بریدونه ووائي. که د اسلام حقیقي علماء بیرتـه پـاتې، نامهـذب او کم علمـه وي، نـو ټـول غـرب ئې د خبرو ځواب په خبرو او منطق ولې نشـي ورکولی؟ ولـې دخبرو او منطق پرځای لـه بمونـو او مرګونوکـار اخلـي؟ او کـه مجاهـدین ډارن وي، نوبیا امریکا یوازې ولې نه را میدان ته کیږي؟ ولې ئې ټولـه دنیـا په زاریو او ننواتو د ځان تر څنګ درولې ده؟

۶. دا چې د رېښتنیو علماؤ او د الله ﷻ د لارې دمجاهدینو په منځ کې فسق او اخلاقي فساد وجود نه لري، نو ځکه غرب پلوو لیکوالو ته هم څه په لاس نه ورځي چې لیکل پرې وکړي.

۷. د مجاهدینو په بیلا بیلو ډلو او طبقو دویشلو هڅه له پخوا راهیسې روانه ده، کله کوښښ کوي یوه ډله د منځلارو په نامه، او کله بله ډله د منځلارو په نامه ونوموي،خو تر اوسه هیڅوک د دوئ دخوښې په منځلاریتوب ندي راوتلي.

د ډیموکراتو عناصرو مرسته

رنډکارپوریشن که په خپلې طرحې کې له یوې خوا د رښتینو مسلمانانو او مجاهدینو د بدنامولو او په هغوئ پورې د تورونو او تهمتونو د پورې کولو توصیه کوي، له بلې خوا په اسلامي هیوادونو کې د هغو بې دینه (سیکولر) عناصرو د تقویې او د هغوئ د مواقفو په ستایلو، او په ټولنه کې ورته د قیادي حیثیت د ور ښنلو طرحه هم په لانديې ټکو کې وړاندې کوي او لیکي:

۱. ((سیکولر او ډیموکرات عناصرو باید وپوهولای شي چې بنسټګر د دوئ او د امریکا مشترک دښمنان دي.

۲. په اسلامي هیوادونو کې باید کوښښ وشي چې غرب پلوي ډیموکراټ عناصر له هغو جهتونو سره له ائتلاف څخه لیرې وساتل شي چې له امریکا سره اختلاف لري لکه نشنلستان او یا د کمونیستي ایډیالوژۍ لرونکي عناصر، (هسی نه چې غرب پلوي دیموکراتان د غرب په ځای د بل چا د اجنډا لپاره په کار اخته شي).

۳. په اسلامي نړۍ کې باید د دین او دولت د جلا والي نظریه تقویه شي. او پدې لار کې باید مسلمانانو،ته دا تلقین وشي چې دغه نظریه دین ته هیڅ خطر نه پیښوي، بلکه دین نور هم خالص کوي او تقویه کوي ئې.

۴. په اسلامي ټولنو کې باید نوي قیادتونه ایجاد، او هغو ته رشد ورکړل شي
۵. هغه غرب پلوي نوي قیادتونه چې د ذلت له خطر سره مخ دي باید په هغو کې له مدني حقوقو څخه د مدافعو قیادتونو زړورتیا او مواصفات پیدا کړو. په خاص ډول په ښځو کې لکه په افغانستان کې چې (سیما ثمر) او په مصر کې (نوال سعداوي) رامنځته شوې.
۶. د مسلمانانو اکثریت باید په پراخو سیاسي فعالیتونو کې شریک کړای شي، تر څو دعامو مسلمانانو د (افراطي مسلمان کیدو) مخینوی وشي. او د افراطي مسلمان کیدو په عوض دا خبره ورته تلقین کړای شي چې اسلام خو د دوئ د فرهنګ یوازې یو جزء تشکیلوي او دهغه ترڅنګ نور شیان هم شته چې د ټولنی عمومي فرهنګ ترې جوړیږي.
۷. د مدني ټولنې فرهنګ ته دې وده ورکړل شي. په خاص ډول په جنګ ځپلو سیمو، مهاجرینو، او له کړکیچ څخه په راوتلو ټولنو کې. سیکولر او دیموکرات قیادت باید له دغه ډول وضعیت څخه استفاده وکړي، او د غیر حکومتي مؤسساتو او ټولنو په جوړولو په کلیو او ښارونو کې داسې بنسټیز فرصتونه ایجاد کړي چې په نتیجه کې په خلکوکې معتدل (ماډرن) سیاسي قیادتونه او سیاسي فرهنګ راوټوکیږي))[1]

پورتنۍ یادې شوې توصیې هم د نورو توصیو په څیر په پوره دقت په اسلامي هیوادونو او بیا په خاص ډول په هغو هیوادونو کې چې جهادي حرکتونه ورکښې موجود دي عملي شوې دي.
امریکا نه یوازې د سیمې ډیموکراټ او سیکولرعناصر پدې وپوهول چې ربښتني مسلمانان د دوئ او د امریکا مشترک دښمنان دي، بلکه عملاً ئې دیموکرات حکومتونه دخپل ځان ترڅنګ د مسلمانانو په

[1]- ۷۰-۷۳ مخونه Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

خلاف د جنګ په صف کې ودرول. همدغه سیکولرحکومتونه دي چې په لکونو مسلمانان بې کوره کوي، وژني ئې، او په کلیو او کورونو ئې پدې جرم بمونه اوروي چې هغوئ اسلامي ژوند غواړي.
او همدغه د پردیو په لاس جوړ شویو حکومتونو داسې نظامونه جوړ کړي چې اسلام ورکښې هیڅ ځای او نقش نه لري. دین ئې د دولت او نظام له چارو محروم کړي، او په ټولنه کې ئې یوازې تش نوم غواړي او بس. او که څوک د عملي اسلام غوښتنه کوي هغه د تروریستو، بنسټپالو، سخت دریځو، او ورانکارو په نامه ځپل کیږي.
غربیانو مسلمانو ملتونو ته د حقیقي قیادتونو او قهرمانانو پر ځای ډمان، سندرغاړي، لوبغاړي، ګډاګر، کرکټیان، او د فلمونو ممثلین د قهرمانانو په حیث ور معرفي کړل. او شپه او ورځ د غرب او دهغوئ د ډیموکراټــو ملګــرو مطبوعــاتي او نشــراتي اداري د همــدغو جعلــي قهرمانـانو پـه ځلولـو او سـتایلو بوخـت دي. غـواړي چـې د مسـلمانو ولسونو ځوانان دي په هر څه کې ددغو خلکو تقلید وکړي. او دغو جعلي قیـادتونو تـه د رشـد او تبـارز ورکولـو پخـاطر ئـې پـه سـلګونو بیلابیلې ټولنې، جرګې، سـازمانونه، ادبـي بهیرونـه، کلبونـه، قـومي جرګې، او کلتوري بنیادونـه ایجاد کـړي، تـر څو همـدوئ د ټولنی پـه اجتماعي ذهنیت کې دقهرمانانو په حیث ځای و نیسي.
پـه افغانسـتان او نـورو اسـلامي هیوادونـو کـې د ډیموکراټانو تعلیمـي نظام او میډیا هڅه کوي خلکو ته اسلام د یو رواجي دین پـه حیث چـې په عرفونو او عنعناتو ولاړ دی معرفي کړي. او دا هم ورتـه تلقینوي چـې اسلام باید د دوئ د فرهنګ یو جزء وي، نه دا چې د ژوند هر څه دې یې د اسلام تابع وي.
د غــرب او دهغــه دلاســپوڅو ډیموکراتــانو اخبارونــه، راډیوګــانې، تلویزیونونــه،د مســلمانانو د بــیلا بیلــو مهمــو سیاســي، اجتمــاعي، فرهنګي، پوځي او ستراتیژیکو چارو پـه هکلـه لـه داسې شخصیتونو سره مرکې کوي چې هغوئ اصلاً نه په اسلام خبر دي، او نـه د اسلامي

نړۍ د مشکلاتو د تشخيص استعداد او ظرفيت لري. بلکه ټول ئې هغه خلک دي چې کوښښ کوي په هر څه کې د غرب تله درنه، او د ريـځ ئې پرحقه وښئې. او دا هر څه ددې لپاره تر سره کيږي چې د غـه ډول خلکو ته په ټولنه کې قيادي حيثيت وروبښي.

د بنسټګرو په خلاف هجومي کړنلاره

د Civil democratic Islam کتـاب پـه پـای کـې د مسلمانانوپه خلاف غرب او دهغه سيکولرو ملګرو ته يوه هجومي کړنلاره ټاکي، تـر څو اسلام او مسلمانان په خپل کور کې تر هجوم لاندې ونيول شي، او دا توانائې له لاسه ورکړي چې خپل دعوت او جهاد غرب ته ورسوي. په دغې هجومي کړنلارې کې استعماليدونکي وسايل بيا هم له اسلامي نړۍ څخه غوره شوي دي، تر څو د مسلمانانو په خپله وسله بيرته همدوئ له منځه يوړل شي.

دغه کړنلاره په دريو مهمو بنسټونو درول شوې ده چې په لاندې ډول دي:

١. مسلمانان له هجومي استعداد او صلاحيت څخه محروموول.

٢. له صوفيانو او تصوف څخه د غرب د اهدافو د تر سره کولو لپاره استفاده کول.

٣. د نوي نسل غربي ډوله روزل.

چيريل بينارډ دغه هجومي تګلاره پدې ډول تشريح کوي او ليکي:

((. . . . . په بنسټګر اسلام پورې له مربوطو اشخاصو او منصبونو څخه بايد د قانونيت او صلاحيت حيثيت سلب کړای شي، او هم ورباندې اخلاقي بريدونه تر سره شي. تر څو هغوئ له خپل ځان څخه په دفاع مصروف وساتل شي، او د غرب اخلاقي فساد ئې له ياده ووځي)) [1]

[1]- ٧٢ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

همدارنګه له تصوف څخه د استفادې په هکله لیکي:

((صوفي مذهب ته باید ډېر اهمیت ورکړل شي. هغه هیوادونه چې صوفیانه توجهات لري دهغو اوسیدونکي باید دې ته وهڅول شي چې پر خپل صوفیانه تاریخ او فرهنګ ټینګار او ترکیز وکړي، او د اسلام صوفیانه فهم ته دې په تعلیمي نصابونو کې ځای ورکړي، تر څو خلک صوفیانه اسلام ته راوبولي)) . [1]

چیریل د تصوف او صوفیانو په هکله لیکي:

((..... **صوفیان په ماډرنستانو کې شمیرل کیدی شي. هغوئ د اسلام په اړه یو آزاد فکر او تعبیر لري. په کار ده چې په افغانستان او عراق کې چې خلک ئې صوفیانه عنعنات لري صوفیانه تاثیرات په تعلیمي نصابونو او دخلکو په کلتوري معیارونو کې تشویق او تائید کړای شي... صوفی حرکت د خپلې فلسفې، خپلو صوفیانه اشعارو، اوخپلې موسیقۍ له لارې د بیلا بیلو دینونو ترمنځ دوصل کیدو قوي پلونه غزوي**))

له صوفیانو او تصوف څخه د استفادې توصیې په افغانستان کې په لاندې ډول عملي شوې:

دامریکایانو له راتګ سره سم د افغانستان اوسیمې په لویو او وړو ښارونو کې د خرافي زیارتونو بازار ډېر ګرم شو. د اطلاعاتو او کلتور وزارت چې د امریکايې تابعیت لرونکی (مخدوم رهین) ئې په راس کې وو په ښارونو کې د صوفیانه دربارونو او خانقا وو جوړولو ته پوره توجه وکړه. بیلابیلو منحرفو صوفیانه ډلو په کابل او ولایاتو کې د عوتي پروګرامونه پیل کړل.

حکومت د بلخ په ولایت، او د کابل د آسمائي غره په لمن (کارته سخي) کې په خرافي زیارتونو، او هلته په ترسره کیدونکو مشرکانه مراسمو په لکونو ډالره ولګول. د سیمې دهیوادونو په مزارونو کې د ملنګۍ، چرسیتوب، موسیقۍ او ګډا د محفلونو د برابرولو لپاره ډیرې

---

[1]- پورتنی مصدر ۵۸ مخ .

آسانتیاوې رامنځ ته شوې. او دا هر څه د صوفیانه اسلام د مظهر، او روحانیت ته د توجه تر عنوان لاندې تر سره کیږي. مساجد او مدارس بمبارديږي، مدرسین او طالبان وژل کیږي، خو په مقابل کې ئې خانقاوې او صوفیانه دربارونه ودانیږي.

همدغه صوفیانه اسلام ته د رواج ورکولو په نیت ۲۰۰۷ م کال د یونسکو لخوا د مشهور صوفي شخصیت جلال‌الدین رومي په نامه ونومول شو. او د هغه د صوفیانه شخصیت، فلسفې او افکارو په اړه د اروپا په بیلا بیلو ښارونو او استشراقي مراکزو کې سیمنارونه او غونډې جوړې شوې، تر څو دهغه صوفیانه افکار خلکو ته د اسلام په حیث معرفي کړای شي.

البته دا یوه خبره باید ضرور واضحه کړای شي چې تصوف په دوه ډوله دی.یو هغه تصوف دی چې خلکو ته دزهد ، تقوی، اذکارو، او په سنت دعمل درس ورکوي. چې پدې معنې کې تصوف زهد ، تقوی، حسن خلق، او ایثار ته ویل کیږي چې پدغه معنی باید هر مسلمان صوفي او زاهد وي. او بل فلسفي تصوف دی چې د (وحدة الوجود) (وحدة الشهود)، (حلول)، (اشراق)، عباداتو د ضرورت د نشتوالي، او یوازې د زړه د پاکوالي په مشرکانه فلسفې ولاړ دی، چې کټ مټ همدغه ډول تصوف په هندویزم، مسیحیت، یهودیت، بودائیت، کنفوشیسیت، زردشتیت، او نورو فلسفو کې هم وجود لري. دغه ډول تصوف په اسلام کې هیڅ ځای نه لري، او د اسلام پوښتنیو علماؤ تل دهغه له خطر څخه مسلمانان ویرولي دي. خو غرب ته بیا همدغه تصوف مطلوب دی، ځکه چې په دغه تصوف باندې یهودیت، مسیحیت، هندویزم، او نور د ینونه او فلسفې د حقیقي اسلام په مقابل کې سره راټولیدی شي. لکه چې همدا اوس ئې دجهاد په خلاف یوه مشترکه جبهه نیولې ده.

له تعليم څخه د اسلام په خلاف کار اخيستل:

دا چې تعليم څه ډول د اسلام په خلاف ديوې وسيلې په حيث وکارول شي، او د ښې کاروني په صورت کې کوم نتائج د امريکا په لاس ورځي (چيريل بنارډ) ئې داسې وضاحت کوي:

((. . . په آسانۍ سره دا ممکنه نده چې بالغ متدين خلک چې له اسلامي حرکتونو سره تړاو لري تر تاثير لاندې راوستل شي، او د خپلو نظرياتو پريښودلو ته دې وهڅول شي. خو دا کار په ډيرې آسانۍ سره په نوي نسل کې ترسره کيداى شي، چې د ډيموکراتيک اسلام پيغام او مفاهيم ورته په تعليمي نصاب، او عمومي نشراتو کې ورانديې کړاى شي)) .[1]

وروسته پدى لاره کې د پرتو خنډونو په هکله ليکي:

((... خو پدې ډګر کې هم بنسټګرو د خپل تسلط د ټينګولو لپاره ډير کار کړى دى. او ښکاري چې هغوئ ددې ميدان پريښودلو ته له سختې جګړې پرته تيار نه دي. نو په کار ده چې په هماغه قوت او پيمانه چې بنسټګر پدې ميدان مسلط دي مونږ هم کار وکړو، تر څو دا ميدان هم له دوئ څخه خپل کړو)) .[2]

د تعليم د استعمالولو په اړه هم د RAND Corporation توصيې ښې په دقت سره په افغانستان او سيمه کې دعملي کيدو په حال کې دي د مثال په ډول:

١. امريکايانو په افغانسان د تسلط د قايمولوسره سم په يوه مياشت کې ټول تعليمي نصاب تبديل کړ. دمجاهدينو او طالبانو دوخت نصاب چې له تجربوي علوموسره ئې د دين ښوونه هم کوله لغوه شو. او په ځاى ئې د امريکا د (نبراسکا) د پوهنتون لخوا جوړشوى نصاب مقرر شو. له نوي تعليمي نصاب څخه د جهاد او هجرت،

١- Civil democratic Islam Partners Resources and strategies. مخ ٧٢

٢- پورتنى مصدر .

او له کفارو سره د دښمنۍ په اړه ټول مضامین ویستل شوي، او پر ځای ئې د سولې او تفاهم، ښځې او ننني نړۍ، او د تروریزم پر خلاف دجدو جهد په هکله مضامین ځای پرځای شوي دي.

٢. امریکا چې د نبراسکا په پوهنتون کې د افغانستان دتعلیمي چارو کوم د ځېړنو مرکز جوړ کړی ؤ هغه ئې افغانستان ته رانقل کړ، او د پوهنې د وزرات د ټولو چارو نګراني ئې ددغه مرکز او نورو امریکایې تعلیمي مراکزو دمسؤلینو په غاړه ور واچوله.

د امریکا سفارت څو څو ځلې افغان ښځینه او نارینه معلمان د زده کړې، او د امریکا د تعلیم له روحیې سره د آشنا کیدو لپاره امریکا ته ولیږل، او

همدا سلسله لاتر اوسه روانه ده. د تعلیم د سیکولر کولو لپاره د کابل د رژیم ترڅنګ په سلګونو نورې اروپایې او امریکایې موسسې هم په بیلا بیلو شکلونو په کار اخته دي چې ځینې ئې په لاندې ډول دي:

١. د آغاخان تعلیمي خدمات (AKES)
٢. د آغاخان دکلتوري خدماتو مرکز (AKTC)
٣. د افغان تحصیلي بورسونو بنیاد (FSA)
۴. د افغان ترک د تعلیمي خدماتو مؤسسه (ATCE)
۵. د افغانستان انکشافي او تربیوي مرکز (AITM)
۶. د افغانستان د لومړنیو زده کړو پروګرام (APEP)
٧. دافغانستان دښځو لپاره تعلیمي اوخدماتي مؤسسه (AWSE)
٨. دافغانستان د ماشومانو تعلیمي او تربیوي سرکس (MMCC)
٩. دافغانستان دښځو لپاره د بشر دحقوقو د روزنې مرکز (THRA)
١٠. د BBC روزنیزه پروژه: (BBC-AEP)
١١. د تعلیمي پرمختیاؤ اکاډمي (ACD)
١٢. د زده کړې لپاره مشورتي سازمان (ACT)
١٣. دسرف تربیوي او اضطراري دفتر (SERVE)
١۴. د سي آی سي روزنیز مرکز (CIC- ETC)

۱۵. د ښوونې انکشافي مرکز EDC))
۱۶. د افغانستان دښځو تعليمي مرکز AWEC))
۱۷. دميډې د تعليمي مرستو مرکز MESAA))
دا ټولې هغه مؤسسې دي چې په افغانستان کې د اروپايې او امريکايي ادارو لخوا په تعليمي چارو کې د فعاليت لپاره جوړې شوې دي، او ټولې په هم آهنګ شکل په افغانستان کې دتعليم دنصاب، محيط، تګلارې، او اهدافو د غربي کولو لپاره کار کوي.

دامريکايانو له راتګ سره په تعليمي نصاب کې تبديلي

افغانستان ته د امريکايانو او اروپايانو له راتګ سره څو ځله تعليمي نصاب تبديل شو، او ل ځل يې هغه نصاب له منځه يووړ چې د جهاد په کلونو کې د اسلام د اساساتو پر بنا په يوه سالمه اسلامي روحيه ليکل شوی وو. دمجاهدينو د نصاب پر ځای ئې يو بل نصاب راوړ چې د جهاد او د فاع په اړه ټول مضامين او مفاهيم ورڅخه ويستل شوي وو، تر هغه وروسته يې بل نصاب عملي کړ چې په بشپړ ډول د(سيکولريزم) په روحيه ليکل شوی او عيار شوی دی.
په وروستي نصاب کې داسې ادبيات او مفاهيم ځای کړل شوي دي چې په شعوري ډول نوی نسل له اسلامي مفاهيمو او عقائدو څخه په داسې ډول ليرې کوي، او د غرب له فکري، اخلاقي، او اجتماعي ارزښتونو سره يې آشنا کوي چې هغوئ ورباندې پوه هم نشي. د غرب مفاهيم لکه سيکولريزم، ليبراليزم، ډيموکراسي، په غربي معيار بشري حقوق، له کفر او کافرانو څخه کرکه نه کول، له کفارو سره ګډه سوله ييز ژوند، او نور ډير غربي مفاهيم په نوي نصاب کې په ډيرې زيرکۍ او ماهرانه طريقه په تدريجي ډول ځای پرځای شوي دي. او په مقابل کې يې ټول هغه مفاهيم له کتابونوڅخه ويستل شوي چې د نوي

نسل پر اسلام د ټینګ پاتې کیدلو په مقصد د مجاهدینو دوخت په نصاب کې ځای پر ځای شوي ول.
ددې لپاره چې ددې مدعا ثبوت مووړاندې کړی وي یوازې د مثال په ډول د مجاهدینو دوخت د نصاب، او د امریکایانو تر نګرانۍ لاندې د جوړ شوي نصاب، د اول صنف د کتاب محتوی په مقایسوي ډول وړاندې کوو، او دهر مضمون په پای کې د راوړل شوې تبدیلۍ د وضاحت پخاطر یوه مختصره تبصره لیکو. لوستونکي به وګوري چې په څومره پیمانه اسلامي مفاهیم یوازې د اول صنف له کتاب څخه ویستل شوي دي.

د کرزي د وخت نصاب	دمجاهدینو دوخت نصاب
(الف)	(الف)
الله	الله
الله یو دی.	الله یو د ی.
مونږ د الله بنده ګان یو.	محمد ﷺ د الله ﷻ رسول دی.

تبصره: د (محمد ﷺ د الله ﷻ رسول دی) جمله چې دکلمې طیبې دوهم جز دی غورځول شوې ده.

(ب)	(ب)
بریالی	بابا
بریالی کباب خوري.	بابا قرآن شریف وایي.
بابا هم کباب خوري.	قرآن شریف د الله ﷻ کتاب دی.

تبصره:
۱. (قرآن او دهغه لوستل) غورځول شوي.

۲. (قرآن شریف د الله کتاب ګڼل) غورځول شوي.

(پ) (پ)

پاک پوپل

زه خپل کالي پاک ساتم.

پوپل توپ لري.

په توپ لوبې کوي.

پاکوالی ښه دی. زما توپ سپین دی.

تبصره: پاکوالي ته د تشویق پر ځای توپ کولو ته د تشویق مفهوم وړاندې شوی.

(ت) (ت)

توره تله

احمد توره لري. دا تله ده

په توره جهاد کوي. په تله تول کوي.

توتیا توت تلي.

تبصره: د تورې او جهاد درس ټول غورځول شوي دی.

(ټ) (ټ)

ټوپک ټال

زما ماما ټوپک لري. خاټول په ټال کې زانګي.

په ټوپک جهاد کوي. ختک د خاټولې وړور دی.

تبصــره: د ټوپـک او جهــاد درس غورځـول شـوی، او پرځـای ئـې د بـې پیغامه جملو درس راوړل شوی دی.

(ث)
ثواب
د ناروغ پوښتنه ثواب لري.
زه د ثواب کارونه کوم.

(ث)
ثور د پسرلي دویمه میاشت ده.
په ثور کې ګلان شنه کیږي.
کوثر په باغچه کې ګلان کري.

تبصــره: د نــاروغ پوښــتنه او د ثــواب کارونــه چــې دینــي مفــاهیم دي غورځول شوي دي.

(ج)
جهاد
جهاد فرض دی
احمد جهاد ته تللی دی.
زه به هم جهاد ته ځم.

(ج)
جاله وان
دا جاله ده
سراج جاله وان دی.
جاله له ژیو څخه جوړیږي.

تبصــره: دجهــاد دکولــو، او دهغــه د فرضــیت درس پــه جــالې او جاله وان تبدیل شوی دی.

(چ)
چمن
دا چمن شین دی.
په چمن کې ګلان شنه کیږي.
مونږ دچمن ګلان نه شکوو.

(چ)
چمن چارمغز راوړل
کوچی توت او چارمغز خوري.
چمن د مچیو له شاتو سره مینه لري

تبصره: دچمن دګلانو د نه شکولو مفهوم د ماشومانو لپاره په اخلاقي لحــاظ د توتــو او د چــارمغزو لــه خوړلــو غــوره دی، خــو دلتــه غــورځــول شوی دی.

(ح)
حج
زما کاکا حج ته ځي.
د حامد پلار حاجي دی.
حج کول فرض دي.

(ح)
حج
ذبیح حج ته ځي.
دجمال کاکا حاجي دی.
حج کول فرض دي.

تبصره: مشکل نه لري.

(خ)
خدای ﷻ
خدای ﷻ یو دی.
زه د خدای ﷻ بنده یم.
زه په خدای ﷻ ایمان لرم.

(خ)
خیمه
کوچیان خیمې لري.
په خیمو کې ژوند کوي.
اختر په خره بار وړي.

تبصره: د خدای ﷻ د توحید، دهغه د بنده ګۍ، او پر هغه د ایمان درس غورځول شوی، او پر ځای یې د کوچیانو د ژوند او دخره یادونه شوې ده.

(څ)
څادر
اسلم څادر لري.
د اسلم څادر نوی دی.
زه په څادر لمونځ کوم.

(څ)
څرخی
زما مور څرخی کوي.
څرخي ته په لومڅي ناسته ده.
لومڅی د وړیو څخه جوړیږي.

تبصره: په څادر د لمانځه کولو دیني مفهوم غورځول شوی دی.

(ځ)
ځان
زه خپل ځان پاک ساتم.
زلمی په پاک ځای کې کېښیني.
ښه هلک بې ځایه خبرې نه کوي.

(ځ)
ځنګل
دا ځنګل دی.
توریالی هره ورځ ځنګله ته ځي.
ښځې او نارینه په ځنګله کې پانې ټولوي.

تبصره: دماشومانو لپاره په اخلاقي لحاظ د ځان پاک ساتلو، په پاک ځای دکېښیناستلو، او د بې ځایه خبرو نه کولو مفاهیم تر ځنګله، او په هغه کې له پاڼو ټولولو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(د)
دین
اسلام زموږ دین دی.
زه په خپل دین سر ورکوم.
روسان او ټول کافران زموږ د دین دښمنان دي.

(د)
دوکان
ودود دوکان لري.
په د وکان کې سودا خرڅوي.
داود له ودود سره مرسته کوي.

تبصره: د اسلام د دین، په هغه د سر ورکولو، او د دین دښمنانو د پیژندلو، درس غورځول شوی، او پر ځای یې د د وکان درس راوړل شوی دی.

(ډ)
ډوډۍ
زه د ډوډۍ خوړلو په شروع کې بسم الله الرحمن الرحیم وایم.
موږ په کور کې یوځای ډوډۍ خورو.
زما پلار مجاهدینوته ډوډۍ ورکوي.

(ډ)
ډنډ
موږ په باغچه کې یو ډنډ لرو.
ماشومان په ډنډ کې لامبو وهي.
موږ کله کله د ډنډ په غاړه ډوډۍ هم خورو.

تبصره: د ډوډۍ خوړلو په پیل کې بسم الله الرحمن الرحیم ویل، په کورنۍ کې یوځای ډوډۍ خوړل، او مجاهدینو ته ډوډۍ ورکول ټول دیني او اخلاقي مفاهیم دي چې ټول له یوې مخې غورځول شوي دي.

(ذ)
ذکر
زه د الله ﷻ ذکر کوم.
مسلمانان د الله ﷻ ذکر کوي.
د الله ذکر ثواب لري.

(ذ)
آذان
ملا آذان کوي.
ذکي جومات ته ځي.
په جومات کې لمونځ کوي.

تبصره: دومره ډیر فرق یې نشته.

(ر)
روژه
روژه نیول فرض دي.
مونږ په کال کې یوه میاشت روژه نیسو.
روژه روغتیا ته ګټه رسوي.

(ر)
رمه
کوثر رمه لري.
رمه په غره کې پیایي.
له رمې څخه شیدې اخلي.

تبصره: د روژې د فرضیت، د روژې د نیولو، او دهغې دګټې درس ټول غورځول شوی دی، او پرځای یې درمې او غره خبره راوړل شوې ده.

(ړ)
ړوند
ړوند سړی څه نهویني.
د ړانده سره مرسته ښه ده.
زه د ړانده سره کومک کوم.

(ړ)
د زړګي پلار ړوند دی.
د ړانده سره مرسته کول ښه کار دی.
ړوند سړی اوریدل، لیکل او لوستل کولای شي.

تبصره: څه مشکل نه لري.

(ز)
زکات
زکات پر مسلمانانو فرض دی.

زکات په مال کې برکت پیدا کوي.
زکات بې وزلو ته ورکول کیږي.

(ز)
زرګر
زما زوی زرګر دی.
زمرک له زرو څخه ګاڼې
جوړوي.
په ګردیز کې د ګاڼو دوکان لري.

تبصره :

١. د زکات د فرضیت، د زکات لـه املـه پـه مال کې د برکـت، او بې وزلـو تـه د زکـات دورکولـو د دینـي مفـاهیمو درس ټـول غورځـول شوي دی، او پر ځای یې د زرګر، زور، او ګاڼو خبره راوړل شوې ده.
٢. د اول ټولګي د ماشوم لپاره دا جمله غیر منطقي او بې ځایه ده چې ووایي (زما زوی زرګر دی).

(ژ)
ژمی
ژمي کې ډیر ساړه وي.
ژمي کې واوره اوري.
خلک په ژمي کې تودې جامې
اغوندي.

(ژ)
ژرنده
نژند یوه ژرنده لري.
پژواک د نژند ملګری دی.
پژواک ژرندې ته نژدې اوسیږي

تبصـره: د کـرزي د نصـاب پـه درسـونو کـې د افغانـانو لپـاره دداسـې نومونو د معرفي هڅه شوي چې هیڅ اسلامی معنی نه لري، لکـه نژنـد، پژواک، وږمه، تورګل،ګل اندامه، ګلناره، او داسـې نـور. پداسـي حـا ل کې چې افغانان پـه خپلـو اولادونـو اکثـره داسـې نومونـه ږدي چـې عربـی بڼه او دیني مفهوم لري.

(ږ)

ږیره

ږیره پرېښودل مؤکد سنت ده.

زما پلار ږیره لري.

د ږیري خلالول په اوداسه کې سنت دي.

(ړ)

وړی

وړمې او تورګل غنم وریبل.

سپموړمی دغنمو وړي راټول کړل.

وړمې دغنمو د وړو ځخه کودې جوړې کړې.

تبصره: د ږیرې د پرېښودلو، دپلار د ږیري لرلو، او د ږیري د خلالولو د سنتوالي، د دیني مفاهیمو درس غورځول شوي دي، او پرځای یې د وړمې او تورګل دغنمو خبره شوې ده.

(س)

سبق

زه په مدرسه کې سبق وایم.

استاذ مونږ ته سبق ښئي.

ما د قرآن شریف سبق یاد کړی دی.

(س)

سابه

اسلم له بازار ځخه سابه راوړل..

بسم الله سابه پاک ومینځل.

سابه روغتیا ته ډیره ګټه رسوي.

تبصره: د مدرسې، سبق ویلو، د استاذ له لوري د سبق ښودلو، او د قرآن د سبق دیادولو، ددیني مفاهیمو درس غورځول شوی دی، او پرځای یې دسابو خبره شوې ده.

(ش)

شیدې

غوا شیدې کوي.

له شیدو ځخه مستې جوړیږي.

زما شیدې خوښې دي.

(ش)

شپون

شپون رمه پیایي.

رمه چې مړه شي بیا شپیلۍ وهي.

دی په غره کې روشې هم خوري.

تبصره: د کرزې د نصاب په درس کې د شپیلۍ د وهلو چې شرعاً یو ناروا عمل دی د تلقین په هدف یادونه شوې ده.

(ښ)
ښار
دا ښار لوی دی.
دا ښار بریښنا لري.
دا ښار زما خوښ دی.

(ښ)
ښار
زه په ښار کې اوسیږم.
ښار جګ جګ تعمیرونه لري.
په ښار کې کارخانې ډیرې دي.

تبصره: مشکل نه لري.

(ص)
صداقت
صداقت ښه کار دی.
صادق سړی د هر چا خوښ وي.
مسلمان سړی صادق وي.

(ص)
صندلۍ
موږ ژمی صندلۍ ږدو.
د بصیر دوئ صندلۍ توده ده.
د صندلۍ ذغال خلاص شول.

تبصره: د صداقت، صادق سړي، مسلمان سړی، عبارتونه چې اسلامي روحیه لري غورځول شوي دي، او پر ځای یې د صندلۍ او ذغالو خبره شوې ده.

(ض)
ضرر
ضرر رسول ګناه ده.
ښه هلک چاته ضرر نه رسوي.
مسلمان سړی بې ضرره وي.

(ض)
حوض
مونږ په باغ کې حوض لرو.
دا حوض افضل جوړ کړی دی.
په حوض کې ضمیر لامبو وهي.

تبصره: ضرر رسول دګناه په حیث معرفي کول، دښه شاګرد ضرر نه رسول، او د مسلمان بې ضرره والی، په اخلاقي لحاظ د ماشومانو لپاره تر حوض او لامبو وهلو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(ط)

طالب

زما ورور د مدرسې طالب دی.

دعلم طلب په هر مسلمان فرض دی.

طــارق د اســلام يــو نوميــالی مجاهد دی.

(ط)

طوطي

دا د طاهر طوطي دی.

طاهر له طوطي سره خبري کوي..

دخياط طوطي شپيلۍ وهي.

تبصره: د طالب، مدرسې، دعلم د طلب د فرض والي، او د طارق (بن زياد) د اسلام د نوميالي مجاهد ګڼلو د ديني مفاهيمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی. او پرځاي يې دطوطي، اوشپيلۍ وهلو يادونه شوې، او د همدې درس په صفحه کې د طبلې عکس چې د ډمتوب يوه آله ده هم لګول شوی دی.

(ظ)

ظريف

ظريف خپل نظافت ساتي.

نظافت د ايمان يوه برخه ده.

نظافت د روغتيا لپاره ګټه لري.

(ظ)

منظره

دا دمحفوظ د کلي منظره ده.

زمونږ هيواد ښکلې منظرې لري.

ښکلې منظرې د هرچا خوښيږي.

تبصره: د نظافت ساتل، هغه دايمان يوه برخه معرفي کول، او د روغتيا لپاره د نظافت د ګټې ښودل، په يقيني ډول په اخلاقي او ديني لحاظ د منظرې تر معرفۍ د ماشومانو لپاره ډير غوره دي. خو د کرزي په نصاب کې غورځول شوي دي.

(ع)
علم
دعلم زده کړه په هر چا فرض ده.
مونږ په مدرسه او مسجد کې علم زده کوو.
بی علمه ژوندون گران دی.

(ع)
ساعت
دا ساعت دی.
ساعت بيل بيل ډولونه لري.
عبدالله ساعت جوړونکی دی.

تبصره: د علم د زده کړې د فرضوالي، مدرسه او مسجد دعلم ځای ګڼل، او د بي علمه ژوندون د ګران ګڼلو ددیني مفاهیمو درس غورځول شوی دی، چې له علم، فرض، مسجد او مدرسې سره د دښمنۍ مقصد ورکښې له ورایه ښکاري.

(غ)
غيرت
هرمسلمان په اسلام غيرت کوي.
افغانستان يو غرنی اسلامي مملکت دی.
د افغانستان مسلمانان دهيچا غلامي نه مني.

(غ)
غاښ
غمی غاښونه برس کوي.
دغمي غاښونه روغ دي.
غمی روغتيا ته ډير پام کوي.

تبصره: په اسلام د هر مسلمان دغيرت کولو، د افغانستان د غرني اسلامي مملکت ګڼلو، او دهيچا د غلامۍ د نه کولو، د مفاهيمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی.

(ف)
فرمان
قرآن شريف د اللهﷻ فرمان دی.
مونږ د الله ﷻ فرمان منلی دی.
مجاهدين د خپل مسلمان امير فرمان مني.

(ف)
فوټبال
فواد او غفور فوټبال کوي.
دوئ د فوټبال د لوبې سره مينه لري.
فوټبال کول روغتيا ته ګټه رسوي.

تبصــره: قــرآن شــریف د الله ﷻ فرمــان ګڼــل، د اللهﷻ فرمــان منــل، دمجاهدینو له لوري دخپل مسلمان امیر فرمان منل، چې ټول دیني مفاهیم دي غورځول شوي دي.

(ق)	(ق)
قلم	قلم
زما قلم نوی دی.	قد یم سبق وایي.
زه په ډیر شوق خط لیکم.	دی په قلم لیکل کوي.
مقیم او فقیر خبرې کوي.	مقیم په سبق کې ډیر قابل دی.

تبصره: څه مشکل نه لري. ځکه چې دمجاهدینو په نصاب کې په دي درس کې کوم خاص دیني پیغام نه ؤ چې د ویستلو ضرورت ئې پیښ شوی وای.

(ک)	(ک)
کور	کور
افغانستان د مسلمانانو کور دی.	زمونږ کور ښکلی دی.
کافران زمونږ د دین او وطن دښمنان دي.	زه خپل کور پاک ساتم.
مونږ په خپله پاکه خاوره کې دښمان نه پریږدو.	زمونږ په کور کې ګلان شته.

تبصــره: افغانســتان د مســلمانانو کــور ګڼــل، کــافران د دیــن او وطــن دښمنان ګڼل، او په خپله پاکه خاوره د دښـمنانو نـه پریښـودل، چې ټول دیني مفـاهیم دي او دجهـاد او دفـاع روحیـه ورکښـې پرتـه ده غـورځول شوي دي.

(ګ)
ګل
په پسرلي کې ګلان اوساک شنه کیږي.
په باغ کې رنګارنګ ګلان وي.
ښه شاګرد د ونو څانګې او ګلان نه شکوي.

(ګ)
ګلان
دا دګلوباغ دی.
ګلنارې د ګلانو ګیډۍ راوړه.
د ګلنارې برګ ګلان خوښیږي.

تبصره: څۀ مشکل نه لري. کوم خاص اسلامي مفهوم ورکښې نه و چې د غورځولو ضرورت ئې پیښ شوی وای.

(ل)
لمونځ
پر مسلمانانو لمونځ فرض دی.
مسلمانان په شپه او ورځ کې پنځه وخته لمونځ کوي.
زه لمونځ کوم.
لمونځ سړي له بدو کارو څخه ساتي.

(ل)
لو
لالا لو کوي.
غنم په لاره ریبل کیږي.
لوګری د لو کالي اغوندي.

تبصره: دلمانځه د فرض والي، د پنځه وخته لمانځه دکولو، او د لمانځه په سبب له بد وکارونو څخه د منع کیدلو درس چې دماشومانو لپاره ډیر ارزښمن دیني پیغام لري غورځول شوی دی چې له لمانځه سره د دښمنۍ ښکاره بیلګه ده.

(م)
مجاهد
د افغانستان مسلمانان مجاهدین دي.
مجاهدین له کافرانو سره جهاد کوي.
جهاد کول له کافرانو سره فرض دي.
زما کاکا جهاد ته ځي.

(م)
مور
زما مور کالي ګنډي.
مور په اولاد حق لري.
زه د مور احترام کوم.

تبصره: د افغانستان مسلمانان مجاهدین ګڼل، له کافرانو سره جهاد کول، د کافرانو په خلاف د جهاد فرض والی، او د کاکا جهاد ته تلل، ټول جهادي مفاهیم دي چې له یوې مخې غورځول شوي دي.

(ن)	(ن)
نوم	نارنج
زه خپل نوم لیکلی شم.	زما نارنج خوښیږي.
زمونږ د پیغمبر نوم حضرت محمد ﷺ دی.	نارنج ډیره ښه میوه ده.
زمونږ د ټولګي زده کوونکي خپل نوم لیکلی شي.	په ننګرهار کې نارنج ډیر پیدا کیږي.
سپک او بد نوم اخیستل ګناه ده.	

تبصره : د پیغمبر صلي الله علیه وسلم نوم، او دسپک او بد نوم اخیستل ګناه ګڼل، چې اسلامي مفاهیم دي، غورځول شوي دي.

(ڼ)	(ڼ)
منه	اتڼ
دا بڼ د منو ونې لري.	اتڼ دافغانانو ملي دود دی.
دا منه پخه ده.	افغانان له اتڼ سره مینه لري.
پخه منه خوږه وي.	زما اتڼ ډیر خوښیږي.
زه خامه منه نه خورم.	

تبصره: پدې درس کې اتڼ چې د ګډا یو ډول دی، د افغانانو ملي دود ښودل شوی. له هغه سره دافغانانو مینه ښودل شوې، او د شاګرد په ژبه ویل شوي چې زما اتڼ خوښیږي. او د درس په سرکې داسې یو عکس لګول شوي چې د څو ډمانو غټ غټ ډولونه په غاړه دي، او یوه ډله ځوانان ګډېږي. درس یوه ناروا عمل ته د ماشومانو د تشویقولو مفهوم افاده کوي، او داسې انګیرنه ورکوي لکه چې ټول افغانان

ګډېدونکي او اتڼچیان وي. پداسې حال کې چې د افغانانو شهرت دیـو قوم په حیث په میړانه، شجاعت، جهاد، او دفاع کې د ی. نه په ګډا او اتڼ کې.

(و)

ورور

زما کشر ورور مدرسې ته ځي.

زه دخپل مشر ورور عزت کوم.

حامد له خپلو ورونو سره ډېره مینه لري.

ټول مسلمانان سره ورونه دي.

(و)

واوره

په ژمي کې واروه اوري.

واوره ډیره یخه ده.

کوچنیان په واوره کې لوبې کوي.

تبصره: مدرسـې تـه تلـل، دمشـر ورور عـزت کـول، د ټولـو مسـلمانانو وروري، ټول اسلامي مفاهیم دي چې غورځول شوي دي. او پر ځای یې واوره او په هغې کې د لوبو کولو بي پیغامه جملي راوړل شوي دي.

(هـ)

هوا

په پسرلي کې هوا ښه وي.

د دوبي په ډیره توده هوا کې ګرځیدل ښه نه دي.

سهار تازه هوابدن ته ګټه رسوي.

زمونږ هیواد ډیره ښه هوا لري.

(هـ)

اره

اره تیره غاښونه لري.

په اره لرګې اره کیږي.

نجار په اره کار کوي.

تبصره: په توده هوا کې د نـه ګرځیـدلو، بـدن تـه د تـازه هـوا د ګټـې، او دهیواد دښې هوا د ستـایلو مفاهیم پـه صـحي، اخلاقـي او دوطـن پـالنې په لحاظ دماشومانو لپاره د ارې تر غاښونو، او د لرګې تر اره کیـدولو غوره دي، خو ټول غورځول شوي دي.

(همزه (ء)
قرائت
زه هر سهار د قرآن کریم قرائت اورم.
مونږ د قرآن کریم د قرائت په وخت کې
خبرې نه کوو.
د قرآن کریم قرائت اوریدل ثواب لري.
مونږ اوس د پښتو او فارسي کتاب
قرائت کولی شو.

د (همزی) (ء)
حرف ندی معرفي شوی.

تبصره: دمجاهدینو دنصاب دهمزې دحرف ټول درس چې یو اسلامي درس دی غورځول شوی دی.

(ی)
یو
ټول مسلمان په یو الله ﷻ ایمان لري.
او د یو پیغمبر ﷺ امتیان دي.
ټول مسلمانان دیو اسلامي قانون
پیروان دي.
الله مو یو، قرآن مو یو، پیغمبر مو
یو، دین مو یو، او قبله مو یوه ده.
هیڅوک نشي کولي چې مسلمانان
سره بیل کړي.

(ی)
منی
زړګی ختکی خوري
ختکي په منې کې پخیږي.
منی د میوو موسم دی.

تبصره: دمجاهدینو د نصاب د (ی) درس چې پر الله ﷻ او رسولﷺ د مسلمانانو د ایمان، د اسلامي قانون دمنلو، او د ټولو مسلمانانو دوحدت تلقین ورکوي غورځول شوی د ی، او پرځای یې دختکي د خوړلو خبره یاده شوې ده.

اسلام

اسلام تر ټولو د ينونو غوره دين دی.
مونږ د اسلام د مبارک دين پيروان يو.
حضرت محمدﷺ د اسلام پيغمبر او د مسلمانانو ستر لارښود دی.
امام ابوحنيفه د اسلام يو لوی عالم او مجاهد ؤ.
مونږ دامام ابوحنيفه په مذهب يو.

هيڅ نشته

تبصره: پورتنی درس چې ټول يو مهم اسلامي درس دی، د کرزي د وخت له نصابه غورځول شوی دی.

مسواک

مسواک وهل سنت دي.
مسواک وهل روغتيا ته ګټه رسوي.
مسواک وهل غاښونه پاکوي او انسان د ناروغۍ څخه ساتي.
څوک چې مسواک نه وهي خوله يې بوی کوي او خلک ترې کرکه کوي او په ډول ډول ناروغيو اخته کيږي.

هيڅ نشته

تبصره: پورتنی درس هم چې يو ديني درس دی ټول د کرزي دوخت له نصابه غورځول شوی دی.

سلام اچول

سلام اچول سنت دي. هر مسلمان بايد بل مسلمان ته سلام واچوي.
څوک چې سلام واچوي بايد دهغه ځواب ورکړ شي. ځکه چې سلام

هيڅ نشته

اچول زمونږ ترمنځ مینه او محبت
پیداکوي.
زلمي پرون خپل پلارته ته وویل:
السلام علیکم، پلار یې وویل:
وعلیکم السلام، شاباش زویه! مونږ
باید مشرانو او کشرانو ته سلام
ووایو.
استاد چې نن ټولګي ته راغی ټولو
ته یې سلام واچاوه او بیا یې په درس
پیل وکړ.

تبصره: پورتنی درس هم چې ټول اسلامی مفاهیم لري غورځول شوی دی.

اتحاد

اتحاد ډیر ښه کار دی. الله تعالی
مسلمانانو ته د اتحاد امر کړیدی او
له بې اتفاقۍ څخه یې منع کړیده.
ځکه چې په اتفاق سره د مسلمانانو
تر منځ مینه پیداکیږي. دافغانستان
مجاهدین په اتفاق سره جهاد کوي.
پاک الله دې د دنیا ټول مسلمانان په
اتفاق ولري (آمین).

هیڅ نشته

تبصره: پورتنی درس دخپل دیني اهمیت له امله ټول د کرزی دوخت له نصابه غورځول شوی دی.

زمونږ هیواد
افغانستان زمونږ ګران هیواد
دی. کابل زمونږ دهیواد

زمونږ هیواد
زمونږ هیواد ډیر ښکلی دی. ډیر
ځنګلونه او لوی لوی غرونه

پایتخت دی.
زمونږ هیواد لوی لوی ښارونه او ښکلې هوا لري. روسانو زمونږ پر اسلامي هیواد تیری کړی دی. د افغانستان مسلمان مجاهدین له تیري کوونکو سره جهاد کوي. ددین او هیواد ساتنه پر مونږ فرض ده.

لري. په ښکلو د روکې یې سیندونه بهیږي. او خاوره یې دغلو دانو لپاره زیاته ګټوره ده. دا هیواد په زړه پورې کانونه هم لري. زمونږ هیواد د یوګړ او شریک کور په شان دی. نو راځئ چې خپل هیواد ودان او آباد کړو. آبادی وي زمونږ ګران افغانستان!

تبصره: د کرزي د وخت په نصاب کې له پورتني درس څخه د اسلامي، مسلمان، مجاهدین، تیري کوونکو، جهاد، دین او هیواد ساتنه، او فرض، کلمات او مفاهیم چې زده کوونکو ته اسلامي روحیه ورکوي ټول غورځول شوي دي، د آبادۍ خبره یې کړې، خو د آزادۍ خبره یې غورځولې ده.

مرسته
د بې وزلو مرسته کول د هر مسلمان دیني وظیفه ده.
هر څوک چې بې وزلي ویني باید له هغه سره مرسته وکړي.
مرسته کول له یوبل سره په مسلمانانو کې مینه او محبت پیداکوي. که مونږ له یوبې وزلي، غریب او بې چاره سره مرسته او کومک وکړو نو الله ﷻ او پیغمبرﷺ راڅخه رضا کیږي. او که مونږ د بې وزلو او غریبو سره مرسته ونه کړو نوالله ﷻ او پیغمبر ﷺ به

همکاي
ټول ماشومان یو د بل همکارۍ ته اړتیا لري.
دوئ په هر کار کې باید یوبل ته لاس ورکړي. ځکه په ګډو هلوځلو کې هر کار په ښه شان سرته رسیږي.
ماشومان په ګډ کار کې یو د بل څخه زده کړه کوي.

راځخه ناراضه شي.
همدارنګه مونږ باید دکور په کارونوکې دخپل پلار، مور، وروڼو او خپلوانو سره هم مرسته وکړو.

تبصره: پـه پـورتني درس کـې د محتـوي د تبـدیلۍ سـربیره، لانـدې اسلامي ټکي لکه: مسـلمان، دیني وظیفـه، پـه مسـلمانانوکې مینـه او محبـت، الله ﷻ، پیغمبـرﷺ، د الله ﷻ او دهغـه د پیغمبـر ﷺ رضـا هـم غورځول شوي دي.
پر پورتنیو تبدیلیو او غورځوونو سربیره ځو نور مضامین هم په بشپړ ډول د اول صـنف لـه کتابـه غورځـول شـوي او پرځـای نـور داسـې مضامین راوړل شوي چې په ظاهره بې ضرره ښکاري، خو په حقیقت کـې هغـه د معاصـرې غربـي فلسـفې د مفرداتـو لپـاره مقدمـه او ذهـن جوړونـه ګڼـل کیـږي، چې په لاندې ډول د کتـاب ښـۍ خواتـه غورځـول شوي مضامین اوچپ خواته ئې نوي راوړل شوي مضامین لیکو.

غورځول شوي مضامین	نوي راوړل شوي مضامین
د ناروغ پوښتنه د ناروغ پوښتنه پر هر مسلمان لازمه ده. ځوک چې د ناروغ پوښتنه وکړي الله ﷻ هغه ته ډیر ثواب ورکوي. پرون زما پلار د بریالي د کاکا پوښتنې ته تللي وو او د ډاکتر ځخه یې ورته دوا راوړې وه.	انسانیت ټول انسانان یو شان پیداشوي دي. هر انسان عزت لري، تور په سپین او سپین په تور، لوړوالی نه لري، خو هغه انسان تر نورو ښه دي چې نیکخویه وي، ښه کارونه وکړي او نورو ته ګټه ورسوي.

د بریالی کاکا ډیر ښه سړی دی
پنځه وخته لمونځ کوي.
که په جومات کې مسافر وي
هغه ته ډوډي راوړي.
له خلکو سره ښه ګوزاره کوي. له
لارو څخه اغزي، تیږې، او نور
شیان لرې کوي، او که څوک
ناروغ شي پوښتنې ته یې ورځي.

تبصـــره: دا درس پـــه ظـــاهره بـــې ضرره ښکاري، خو پـه حقیقت کې د مـؤمن او کـافر تـرمنځ د تـوپیر د نشـتوالي پربنســټ ولاړ دی. او زده کوونکـو تـه دا تصـور ورکـوي چـې مؤمن او کافر یو ډول ارزښت لـري چــې همدغــه د غــرب دهیــومنیزم (انســانیت) د فلسـفې د مغـز ټکـی دی.

مدرسه

مدرسه دعلم، پوهې، او ادب
د زده کولو ځای دی.
مونږ هره ورځ په ټاکلي وخت
مدرسې ته ځو، کله چې زنګ
ووهل شي خپلو ټولګیو ته ځو
او آرام کېنېنو.
کله چې استاذ ټولګي ته راشي
مونږ ټول ورته ولاړېږو، او
دهغه احترام کوو.
دخپل استاذ په لارښوونه په
درس پیل کوو.
مونږ په مدرسه کې لمونځ،
قرآن کریم، دینیات، ادب، او
دجهاد کولو لیارې زده کوو.

زغم

کله کله ماشومان په خپلو منځو
کې لانجې کوي، ماشومانو ته په
کار دي چې دشخړو په وخت کې
د زغم او خبرو کولو څخه کار
واخلي. او د ځان څخه دا پوښتنه
وکړي چې آیا دا لانجه په شخړه
ارزي او که نه؟ ځکه چې شخړه
کول ښې اړیکې تاواني کوي، او
ملګري توب ته زیان رسوي.

تبصـــره: دا مضـــمون هـــم د تیـــر مضـمون پـه څیـر دغـرب د فلسـفې د زغـم (Tolerance) تلقـین ورکـوي، پــدې معنــی چــې مســلمانان دې د غرب د مظالمو په مقابل کې له زغـم څخه کار واخلي، او دبالمثل ځواب پر ځای دې یوازې ډیالوګ ته مخه

وکړي.

میلمه پالنه

مسلمانان په میلمه پالنه کې تکړه دي. مونږ میلمه پالنه له حضرت محمد ﷺ او دهغه له اصحابو څخه زده کړې ده.
مونږ د میلمه په راتګ خوشحالیږو.
د میلمه عزت کول ډیر ثواب لري.
هر مسلمان باید د میلمه عزت وکړي. الله ﷻ دمیلمه په عزت امر کړی دی.

روغ سړی

روغ سړي چې هر سهار له خوبه پاڅیږي سپورت کوي، هغه په وړو خبرو ځان نه خپه کوي او کوښښ کوي چې په ژوند کې خوشحاله وي، روغ سړي نه یوازې خپل ځان بلکې خپل چاپیریال هم پاک او ستره ساتي، روغ سړی تل سابه، میوې، او نور خوراکې شیان په اوبو پاک مینځي او بیا یې خوري. پاکوالی روغتیا ته ډیره ګټه لري.

تبصره: دا درس چې ربښتیا هم ښه مفاهیم لري، خو د درس د پیل په جمله کې په ډیر مهارت شاګردانو ته دا تصور ورکړل شوی چې له خوبه له پاڅیدلو وروسته چې کوم کار د کولو دی هغه سپورت کول دي، نه اودس او لمونځ کول، پداسي حال حې چې په یوه مسلمانه ټولنه کې باید شاګردانو ته دا تصور ورکړل شي چې له خوبه په راویښیدلو کې لومړی سړی دعا وایې، اودس کوي، لمونځ کوي او بیا سپورټ کوي.

دمجاهد زوی

زلمي دمجاهد زوی دی، زلمي له خپلي مور څخه پوښتنه وکړه چې: مورې زما پلار چیرته تللی دی؟ مور یې وویل:
زویه پلار دې جهاد ته تللی دی.

لویه جرګه

لویه جرګه زمونږ یو پخوانی دود دی. د لویې جرګې غړ د خلکو غړ دی. په لویه جرګه کې دخلکو ستونزې اواریږي.
د لوي جرګي پریکړو ته هر

زوی پوښتنه وکړه چې د چا په مقابل کې جهاد کوي؟ موریې
وویل: پلار دې د روسانو او دهغوئ د مزدورانو په مقابل کې جهاد کوي. زلمي پوښتنه وکړه: د روسانو مزدوران څو ک دي؟
موریې وویل: د روسانو مزدوان خلقیان او پرچمیان دي.
زوی وویل: مورې! زه هم دهغه پلار زوی یم چې دخپل دین او وطن د آزادولو لپاره یې خپل سر په لاس کې نیولی، مورې! دا زمونږ اسلامي وظیفه ده چې د خپل پلار په قدم لاړ شو او خپل سر د الله ﷻ د دین په لار کې قربان، او خپل وطن دروسانو او دهغوئ دمزدوانو له وجود څخه پاک او اسلامي شریعت جاري کړو.

څوک درناوی کوي او هغه مني.

تبصـره: د امریکایـانو پـه لاس اوسني جوړشوي نظام او اساسي قانون تش په نامه د لویې جرګې لخـوا رامنځتـه شـوي او تائـید شـوي دی. دا چـې مجاهـدین ددغې لویې جرګې د نا اسلامي پریکړو په خلاف را پورته شوي دي، او یـو لـوی جهـاد ئـې روان کړی دی، ځکه نـو دغـه ګوډاګی نظـام د تعلیمـي نصـاب لـه لارې دهیـواد ماشـومانو تـه د لـویې جرګـې د پریکـړو د درنـاوي او منلـو ذهنیـت او تلقـین ورکـوي. دخلکـو سـتونزي پـه اسـلامي شـریعت اواریـږي، نـه پـه لویـو جرګو.

اسلامی ترانه

دین زمونږ اسلام دی ددې لارې پتنګان یو
مونـږ مسلمـانـان یو، مـونږ مسلمانان یـو
رب مو یو الله دي چې قادر په هر یو کار دی
بې مـثـلـه واکدار دی بـې مثله واکدار دی
شـکر امـتیـان دمـحـمـد آخـر زمان یـو
مـونـږ مسلمانـان یو، مونږ مسلمـانـان یو
لـوي کـتاب قـرآن زمونږ د لارې بـل مشـال دی

کوتره

کـاشـکې! زه کوتره وای
غـاړه مـې کـمـره وای
نـاسـتـه پـه ډبـره وای
ډیـره تـیـز نـظـره وای
ښې مې دسرو زرو وای
ژونـد مـې بې خطره وای

مـل مـو ذوالـجلال دی، مـل مو ذوالجلال دی
مونږ ددې مشال په لور دحق په لار روان یو
مـونـږ مسـلمانـان یـو، مـونـږ مسلمانان یو

تبصره: د اسلامي ترانې پر ځای داسې یو شعر راوړل شوی چې هيڅ ديني، اخلاقي، اجتماعي، او ادبي پیغام نه لري.

شعار	بدکارونه
۱- د الله ﷻ رضا زمونږ هدف دی	سګرټ، نسوار، چرس، او د نورو نشه یې موادو کارول روغتیا ته زیان رسوي.
۲- محمد ﷺ زمونږ رهبر دی.	کله کله داسې بدعملونه د انسان د مرګ سبب هم کیږي. بد عملونه اقتصاد ته هم زیان رسوي. له بدو کارونو څخه ډډه کول دخدای ﷻ امر هم دی.
۳- قرآن کریم زمونږ قانون دی.	
۴ – في سبیل الله جهاد زمونږ لاره ده.	
۵- د الله په لاره کې نصرت او شهادت زمونږ هیله ده.	
۶ – شرعي حجاب زمونږ پت دی.	
۷- استقلال زمونږ عزت دی.	
۸ – د اسلامي نړۍ وحدت زمونږ آرزو ده.	

تبصره: په پورتنی درس کې د نورو نشه یې موادو استعمال بد کار ګڼل شوی چې ربښتیا هم بد کار دی، خو (شراب) چې (ام الخبائث) دي، او غربیانو ټول افغانستان وربانـدې رنګ کړی دی، او پـه لکونـو خلک یې وربانـدې اخته کړي دي، نوم ئې ندی یاد شوی چې په حقیقت کې شاګردانو تـه پـه پټـه خوله ددې تصور د ورکولو په معنی ده چې شراب بد عمل او ضرري شی

ندی.

دا تبدیلۍ یوا زې هغه دي چې د اول صنف په کتاب کې راوړل شوي دي. او هغه چې په لوړو کتابونو کې راوړل شوي دي تر دغو ډیرې خطرناکې او ورانوونکې دي.

د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه

یوه بل خطرناک پلان چې دامریکا او هندوستان لخوا په مشترک ډول پرمخ بیول کیږي هغه هم د تعلیم او د کلتور په ډګر کې دتطبیق په حال کې دی، او هغه دا چې:

امریکا فکر کوي چې هندوستان ئې په سیمه کې د پاکستان په پرتله ښه استراتیژیک ملګری کیدای شي، او له همدې امله پاکستان ته دیو مؤقت او شکمن اجیر په سترګه، خو هندوستان ته دیو باثباته استراتیژیک ملګري په سترګه ګوري. په همدې بنا امریکا غواړي په افغانستان کې د پاکستان په نسبت دهندوستان اثر او رسوخ زیات کړي. ځکه چې امریکا د طالبانو پدیده د پاکستان د ددیني مدارسو زیږنده بولي. نو باید په مقابل کې ئې په افغانستان کې د هندوستان لخوا ښه ډیر خلک وروزل شي، او بیا په دولتي پوستونو، او خصوصي سکتور کې ځای پرځای کړای شي، تر څو په داخل کې د طالب د پدیدې مقابله وشي. له همدې امله هندوستان افغاني محصلینو ته دخپلو تعلیمي ادارو او پوهنتونونو غیره خلاصه کړې، او هر کال تقریبا زر تنه افغاني محصلین په هندوستان کې دعالي تحصیلاتولپاره منل کیږي، چې تر اوسه پورې هلته د افغاني محصلینو شمیره د رسمي احصائیو پر بنسټ پنځو زرو تنو ته رسیدلې ده. او دغه شمیره په همدغه تناسب هر کال نوره هم لوړیږي، چې دوخت په تیریدلو به دغه شمیره لسګونو زرو ته رسیږي، او د دولت یوه زیاته برخه اداري به بیا دهمدغو خلکو لخوا اداره کیږي.

ددې تـر څنـګ امريکـا پـه افغانسـتان کـې د هنـدي ژبـې او کلتـور دخوريدو لپاره هم ښه اساسي او پراخه زمينه برابره کړې ده. او هغه په افغانستان کې دامريکا د ملګرو لخوا د لسګونو تلويزوني چينلونو پرانستل، او په هغو کې په زياته پيمانه د هندي کلتور او ژبې د مـوادو خپرول دي.

همدا اوس تقريبـا د افغانسـتان نيمـائي خلکـو خصوصـا ځوانـانو او پيغلو د تلويزوني پروګرامونو او هنـدي فلمونـو لـه لارې هنـدي ژبـه زده کړې ده.

په تعليم، سياست، او دولتي ادارو کې په هند کې روزل شوي خلک، او په ولسي سطحه دهندي فرهنګ خپريدا افغانستان کې د هند دهر ډول فعاليت لپاره پراخه زمينه برابروي. او اټکل کيږي چې امريکايان بـه دخپلې ماتې په صورت کې خپل خلافت هندوستان تـه ورسپاري. ځکـه چې هندوستان په سياسي لحاظ په افغانستان کې دلچسپي، او په فرهنګي، او اقتصادي لحاظ ددې کار وړتيا لري. او هم پـه سيمه کې له چين او پاکستان سره د اختلاف له امله له امريکا سره استراتيژيکه دوستي لري.

دا ټول ددې عامل ګرځي چې هندوستان پـه افغانسـتان کـې تعليمـي فعاليتونه ولري، او د افغانستان د تعيلم په سيکولريزه (بې دينه) کولو کې له امريکا سره لاس يو کړي، تر څو په سيمې کې دهغه اسلام په رواجېدلو کې مرسته وکړي چې RAND Corporation ئې د Civil democratic Islam په حيث خوبونهويني.

مهم وړانديزونه او توصيې

اوس نو خبره راجع کيږي په سيمه او افغانستان کې جهـادي قيـادتونو ته چې څنګه د جګړې او مقاومت ترڅنګ پـه علمـي، فرهنګي، فکـري او سياسي ډګرونو کې هم د دښمن د توطيـو مقابلـه وکړي، او پـه دغـو ټولو ډګرونو کې د اسلامي بديلونو د لرلو عملي هڅې شروع کړي. چې

دا کار هم په هماغه اندازه کوششونو، مصاریفو، او د پلانونو دجوړولو لپاره د مسلحې مبارزې په صف او منسوبینو کې دشخصیتونو روزلو ته ضرورت لري.
له غرب او دهغه له ملګرو سره په دې سیمه کې کشمکش اوږد تاریخ لري، او په راتلونکي کې به هم په مختلفو شکلونو تر ډیره وخته دغه جګړه روانه وي.
نو ددې لپاره چې جهادي صف په ځان کې د مبارزې د دوام وړتیا پیداکړي، باید لاندې کارونو ته جدي توجه وکړي.

لومړۍ توصیه- د مجاهدینو سیاسي او فکري روزنه

د مجاهدینو د سیاسي او فکري روزنې، او د غرب له د سایسو او توطیو څخه دهغوئ دخبرولو په منظور دې یو کتاب ولیکل شي چې په هغه کې دیادوشوو موادو ترڅنګ پکښې دجهاد کرنلارې، اهداف، دخپل ملت دخصوصیاتو پیژندل، د سیمې دهیوادونو او ګاونډیو هیوادو هغه ارادې او فعالیتونه چې د افغانستان په اړه ئې لري هم توضیح شوې وي. دغه کتاب باید په پوره دقت سره اړوند موضوعات مجاهدینو ته په ساده ژبه تقدیم کړي. کتاب باید په جیبي کچه (سایز) چاپ شي، او لوستل ئې دیوه فکري نصاب په حیث د قیادت لخوا پر مجاهدینو لازمي وګرځول شي. تر څو مجاهدین د پوره سیاسي بصیرت په رڼا کې خپله جهادي مبارزه په وړاندې بوځي. او ددښمن د تبلیغاتو ښکار نه شي.

دوهمه توصیه- دفکري جګړې په اړه پوهاوی

د افغانستان په مشهورو ژبو کې دې د غرب د فکري او رواني (روحي) جګړې په اړه چې د پوځې جګړې ترڅنګ په بیلا بیلو شکلونو

روانـه ده کتـاب یـا کتابونـه ولیکـل شـي، او د قیـادت لـه لـوري دې مجاهدین دهغـو پـه لوستلو مکلف شي او هم لـه غـرب سره د فکري جګړې په هکله درسونه، ویناوې، بیانیې، او حقایق پـه M.P.3 کـې پـه صوتی شـکل ترتیـب کـړل شي او د مجاهدینو پـه منـځ کـې دي خپـاره شي، تر څو هغوئ په ښه ډول د دښمن لـه پلانونو خبر شي او د مقـابلي لپاره یې په ځان کې وړتیا پیدا کړي.

دریمه توصیه- دمدارسو په نصاب کې دلاندې مضامینو داخلول

د دینـي مدارسـو پـه نصـاب کـې دي لانـدې مضـامین پـه هـره درجـه (صنف) کې اضافه کړای شي:

(الف) سیرة النبي:

سـیرة النبـي هغـه مبـارک علـم دی چـې داسـلام د پیغمبرﷺ دشخصـي، اجتمـاعي، سیاسـي، پـوځي، تربیـوي، تشـریعي، اخلاقـي، او تعبـدي ژوند عملي او تطبیقي نقشه وړاندي کوي. او هغـه منهج روښـانه کـوي چـې پیغمبـر ﷺ څنګـه د جزیـرة العـرب لـه نالوسـتو، نـامنظمو، غیـر سیاسي، نادارو، او شاړو شډلو اوسیدونکو څخه د ټولې نړۍ لپـاره د انسانیت، قیادت، علم او تمدن استاذان جوړ کړل.

له بده مرغه دغه مبارک علم ته زمونږ په دیني نصاب کې مناسب ځای ندی ورکړ شوی. او که ورکړ شوی هم دی نـو د عمـر پـه داسـې مرحلـه کې لوستل کیږي چې طالب لادعقل او ادراک د پوخوالي مرحلې تـه نـه وي رسیدلی چې له دغـه علم څخه دځان لپـاره دژونـد یـوه نقشـه جـوړه کړي. دغه علم باید د زده کړې په لوړو درجو کـې تـدریس شي. دمثـال په ډول د احادیثو په دوره او یا تر هغې یو کال دمخه تدریس شي.

(ب) په اسلام کې د سیاسي نظام تصور:

له ډیري مودې راهیسې لکه څنګه چې په عملي ډول سیاسي نظام له واقعي مسلمانانو څخه اخستل شوی، او د سیکولر عناصرو په لاس کې ورکړ شوي، همدا ډول ئې تصور او مضمون هم له دیني او دنیاوي دواړو نصابونو څخه ویستل شوی دی. له همدې امله د ډیرو ملایانو او علماؤ په ذهن کې هم دا خبره نه ده پرته چې دنیاوي او سیاسي قیادت هم د معنوي او روحاني قیادت ترڅنګ د علماؤ او دیندارو خلکو حق دی. دغه حق په قران کې د (صالحینو) ښودل شوی دی. رسول الله ﷺ او راشدین خلفاء هم دمسجد امامان ول، او هم د دولت مشران، او د پوځ سرلښکران. هغوئ عملاً امت ته دا ورښودلې وه چې دیني او سیاسي قیادت دواړه د صالحینو حق دی.

وروسته بیا دنامطلوبو شرایطو او حالاتو له امله د دیني اوسیاسي قیادت تر منځ بیلتون راغی، او په دغه ډګر کې د اسلام له منهج څخه انحراف رامنځته شو. دغه انحراف به هغه وخت کې له منځه ځي چې (صالحینو) ته بیا وروپوهولی شي چې سیاسي قیادت د دوئ حق دی. او د دې حق د ترلاسه کولو لپاره باید مبارزه وکړي، تر څو ئې د مفسدو (سیکولر) عناصرو له لاسه بیرته راوباسي.

(ج) دکفر دمعاصرو انواعو او اشکالو پیژندل:

د معاصر کفر د اشکالو او انواعونه پیژندل په بې علمه مسلمانانو کې ددې علت ګرځي چې خلک د معاصر کفر په لومو کې پر یوځي. دغي موضوع ته قرآن کریم هم پوره توجه کړې ده. که د قرآن طریقې او منهج ته وکتل شي نو وبه وینو چې که قرآن کریم له یوی خوا مسلمانانو ته ایمان او دهغه تقاضاوې معرفي کوي له بل لوري ورته کفر، د کفر انواع او اشکال، او له هغه څخه د ځان ساتلو طریقې، او د کفر مفاسد هم معرفي کوي.

قرآن دخپل نزول په زمانه کې دهغې زمانې د کفر ټول انوع او اشکال معرفي کړي دي. د یهود و کفر، دنصاراؤ کفر، د صابئینو کفر، د

مشرکانو کفر، د حاکمیت کفر، د عبادت کفر، د استعانت کفر، دنذر کفر، د محبت کفر، دمولات کفر، دنفاق کفر، او نور بیلا بیل ډولو نه ئې ښه په تفصیل سره د مثالونو په بیانولو ذکر کړي دي.
قرآن کریم نه یوازې دا چې د رسول الله ﷺ دزمانې دکفر انواع معرفي کړي دي، بلکه د پخوانیو امتونو لکه د نوح علیه السلام د امت کفر، د ابراهیم علیه السلام دامت کفر، دهود، صالح، شعیب، لوط، موسی او نورو پیغمبرانو علیهم السلام د قومونو کفرونه او د هغوئ کفري دلایل یې هم ښه په تفصیل سره ددي لپاره معرفي کړي چې مسلمانان ترې ځان وساتي، او د هغوئ په سرنوشت اخته نه شي.
په همدې ډول د اسلام علماؤ په خپلو خپلو وختونو کې د کفر او ګمراهۍ بیلا بیل ډولونه او دهغوئ کفري او ګمراهانه فلسفې امت ته واضح کړې دي، او ردونه ئې وربانديې لیکلي دي، چې پدې لړ کې مرتدان، زندیقان، چنګیزیان، خوارج، مرجئه، جهمیه، قدریه، روافض، وجودیه، حلولیه، بابیان، بهائیان، ذکریان، قادیانیان، او نور راځي.
دکفر او ګمراهۍ زاړه اشکال ښه په تفصیل سره امت ته واضح شوي دي، خو مشکل اوس په دې کې دی چې د معاصر کفر ډولونه او فلسفې چې په نویو نومو نو او قالبونو کې راڅرګندې شوې دي، او امت ئې د ابوالحسن علي ندوي (رح) په وینا د یو اجتماعي ارتداد له ګواښ سره مخ کړی دی، په پوره او واضح شکل د علماؤ لخوا په تعلیمي نصاب کې ندي معرفي شوي.
د معاصر کفر ډولونه لکه کمونیزم، کپیټالیزم، لیبرالیزم، ډیموکراسي، ماډرنیزم، نشنلیزم، وضعي قوانین، او ګلوبلایزیشن، تر پخوانیو کفرونو ډیر خطرناک دي. ځکه چې پخواینو کفرونو ساده اشکال درلودل، او یوازي به په تعبدي او تصوري ساحه کې محدود ول. خو د اوسني کفر انواع د انساني ژوند ټول اړخونه نیولي دي. سیاست، نظام، عقاید، اخلاق، اقتصاد، تمدن او هر څه په خپله غیږه

کې نیسي. او تر دې هم خطرناکه خبره دا ده چې دغه ډول کفرونه خلک خپـل ځـان تـه د کفـر پـه صـفت نـه رابـولي. بلکـه د ترقـۍ، تمـدن، نړیوالتوب، عدالت، مساوات، او انسانیت په نامه ئې رابولي چې عـام خلک ددغو شعارونو او اصطلاحاتو په حقیقي مدلول او معنی بانـدې نـه پـوهیږي. او همدغـه وجه ده چې په ملیونونو مسلمانان کله ځان د کمـونیزم غیـړې، او کلـه هـم د ماډرنیزم، لیبرالیـزم، دیموکراسـۍ، او هیومنیزم، غیږې ته ورغورځوي، او بیا هم ځانونه مسلمان بولي.

پـدې هکلـه جهـادي او اسـلامي حرکتونـو تـه پـه کـار ده چـې د قـرآن پـه طریقه د دغې زمانې د کفر ټول اشکال او انواع نوي مسلمان نسل تـه د تعلیمي نصاب، مطبوعاتو، او له نورو بیلا بیلو لارو معرفي کړي. او هم ئې د ردلو لپاره پراخې لیکنې وشي. تر څو د مسلمانانو اوسني او راتلـونکي نسـلونه د معاصـر کفـر لـه خطـر څخـه وسـاتل شـي. او کـه داسې ونشي نو ډیر خلک به په مسلمانۍ کې کافر وي، خو دوي به لا په ځان هم خبر نه وي چې کافر شوي دي.

څلورمه توصیه- د غرب د جنایاتو بربنډول

د اسلامي حرکتونو او مجاهدینو له لوري دې په خپلو نصابونو کې د غرب له سیاسي، استعماري، پوځي، اقتصادي، اخلاقي، جنـایتونو او ظلمونـو پـرده پورتـه کـړای شـي، تـر څـو دغربیـانو هغـه جنایـات چـې د اسلامي هیوادونو د استعمارولو او په مسلمانانو د خپلې مستقیمې او غیـر مسـتقیمې واکمنـۍ پـه وخت کې ئې کړي دي. هغـه ټول جنایـات بایـد بربنـډ کـړای شـي چـې انګریزانـو پـه آسـیا، او فرانسـویانو، ایټالیایانو، او هسپانویانو، په خپل خپل وخت کې په اسلامي افریقـا، روسانو په منځنۍ اسیا، او امریکا یانو په ټوله دنیا کـې پـه مسـلمانانو ترسره کړي دي.

همدا ډول باید هغه پلانونـه هـم بربنډ شي چې څرنګـه امریکا غـواړي دخلـیج، منځنـۍ آسـیا، او نـورو اسـلامي هیوادونـو زیرمـې او طبیعـي

مـوارد تـر خپـل کنټـرول لاندې راولـي، کـه څـه هـم پـدې لاره کـې د میلیونونـو انسـانانو دوینـو بهولـو تـه ضرورت هـم پیښ شي. د غـرب دجنایاتو پـه سلسـله کـې باید دا هـم تشریح شي چې څنګه امریکا او اروپا د یهودو له شرڅخه ځان خلاص کړ، او پـه فلسطین کـې ئې د یـو یهودي دولت پـه جوړولو هغوئ د مسلمانانو پـه اوږو سپاره کړل.

دغـرب دجنایـاتو پـه سلسـله کـې بایـد د ملګـرو ملتونـو د اداري، او د امنیـت د شـورى هغـه ټـول جنایـات راوسپړل شي چې پـه تیـرو شپیتو کلونو کې ئې د فلسطین، کشمیر، قبرص، او نـورو اسلامي هیوادونـو پـه هکله د منفي مواقفو پـه لرلو سره تر سره کړي دي.

ددغو ټولو جنایاتو پـه څیړلو او راسپړلو سره مسلمانانو تـه د غـرب د عـدالت، مسـاوات، ډیموکراسـۍ، او تمـدن حقیقـي څیـره ورښـکاره کیږي، او مسلمانان پـدې پـوهیږي چې غربیـان د دوئ دوسـتان دي او کـه دښـمنان؟ اوهـم دا چـې د امریکـا لــه لــوري ډیــزاین شــوى Civil democratic Islam (متمدن ډیموکراتیک اسلام) حقیقي اسلام دى او که د کفر یو بل ماډل دي چې د اسلام پـه نامه ئې معرفي کوي؟

پدې لړ کې باید د زرګونو هغو غربي غیر دولتي موسساتو جنایات هم بربنډ کړاى شي چې د جاسوسۍ، مالي اختلاسونو، اخلاقي فجایعو د خورولو، او پـه مسلمانه نړۍ کې د لویدلي غربي فرهنګ د نشرولو، او مسیحیت تـه د دعوت پـه شکل کې یې تر سره کـوي. دغـه مؤسسـې پـه مجمـوعي شـکل د غـرب یـو نـا پـوځي لښـکر دى چـې د وسـلې لـه استعمال پرته د اسلامي نړۍ د نیولو پـه نیت پـه اسلامي هیوادونوکې تر بیلا بیلو عنوانولاندې کار کوي.

پنځمه توصیه- دجهاد تر څنګ دعوت ته هم پاملرنه

یوه مهمه وظیفه چې جهادي حرکت هغې تـه ډیره توجه نده کړې هغـه د مسلح جهاد تر څنګ د ریښتني اسلام پـه لور دخلکو مخلصانه دعـوت

دی. مجاهدين بايد په افغانستان کې په کليو، ولسواليو، او قومونو کې دکفر په خلاف د جنګ تر څنګ د عوتي کارونه لکه عمومي درسونه، ويناوې، اجتماعات او غونډې، تربيوي سيمينارونه، د پروجکټر په وسيله د کليوالو عامو خلکو لپاره د جهادي او اسلامي فلمونو نمايش، د ځوانانو او د مکتبونو او مدرسو د هلکانو تر منځ علمي او د قرآن د ځينې سورتونو او يو خاص شمير احاديثو د حفظ مسابقې، ادبي غونډې، او دکليو د ځوانانو تر منځ مناسب سپورتي پروګرامونه، هم تر سره کړي. په هره اندازه چې دخلکو تر منځ اسلامي دعوت خپريږي په هماغه اندازه په خلکو کې دجهاد او مبارزې مينه پيداکيږي. او د دښمن دتبليغاتو تاثير له منځه ځي. ددغه ډول دعوتي پروګرامونو د اجراء لپاره بايد په جهادي صف کې مجاهد ځوانان په خاصو تعليمي، تربيوي، او دعوتي، استعدادونو وروزل شي. او په هره جبهه کې بايد د فرهنګي او دعوتي چارو يوه يوه کميټه جوړه شي چې د بيلا بيلو ذوقونو او استعدادونو ځوانان مجاهدين او محلي علماء ورکښې غړيتوب ولري او فعاليت وکړي.

په هغو سيمو کې چې د مجاهدينو تر تسلط لاندې دي بايد د F.M د وړو وړو سيارو راډيوګانو فعالولو ته توجه وشي چې د دعوت پيغام په پراخه پيمانه کورنيو، او ښځو ته هم ورسيږي. کوښښ دې وشي چې اسلامي مطبوعات په کافي اندازه خلکو ته ورسول شي، او په هغو کې دې په هغو موضوعاتو په خاص ډول ترکيز وشي چې د اسلام او مسلمانانو په اړه دغرب خطرناک پلانونه څيري، او عواقب ئې مسلمانانو ته بيانوي. نو پدې ډول به مو د جهاد ترڅنګ د مسلمانو د ايمان او اخلاقو دخوندي ساتلو لپاره مؤثر دعوت هم په کار اچولی وي، او د دښمن پلان به مو شنډ کړی وي. او مسلمانانو ته به مو دا خبره واضح کړې وي چې د الله ﷻ له لوري راليږل شوی اسلام يو دين دی، او د امريکا لخوا ډيزاين شوی Civil democratic Islam يو بل کفري دين دی چې غواړي دحقيقي اسلام پر ځای ئې په مسلمانانو کې

خپور کړي او د دغه په وسيله مسلمانان د غرب د استعماري سياستونو په خلاف له جهاد او مبارزې څخه منحرف کړي. ﴿ يُرِيدُونَ لِيُطۡفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨ ﴾ الصف: ٨

ترجمه: (غواړي کافران چې مړه کړي رڼا د الله (شريعت) په خولو خپلو سره او الله پوره کوونکی د رڼا خپلې دی که څه هم د کافرانو خوښه نه وي).

معاصر فكري

ارتداد

معاصر فکري ارتداد

د غرب له لوري د معاصر ارتداد د خپرولو حرکت په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو پر خلاف د تاریخ تر ټولو خطرناک حرکت دی. دغه حرکت د تیرې یونیمې پیړۍ په اوږدو کې له بیلا بیلو لارو او په بیلا بیلو فکري, سیاسي, او فرهنګي, وسائلو په میلیونونه مسلمان ځوانان له اسلام څخه پردي کړل، او د غربي الحادي نظریاتو په منلو ئې د ښکاره کفر تر بیرغ لاندې د اسلام پرخلاف ودرول، خو د تأسف وړ خبره دا ده چې نه دغه دغرب د افکارو او نظریاتو منونکي د مسلمانانو زامن دا مني چې دوئ عملاً په یو صریح ارتداد کې اخته دي چې کله د کمونیزم په شکل او کله هم د غربي لیبرالیزم، ډیموکراسۍ، او د الله د دین د حاکمیت د نه منلو په شکل کې دي. او نه هم دغه ارتداد ته د اسلام دیوې زیاتي برخي دیني علماؤ پام وراوښتی دی، او علت ئې کیدي شي داوي چې له یوې خوا دغه ارتداد په داسې پوښلو او پیچلو اشکالو کې دی چې د کفر حقیقت ئې په آسانه نه ښکاري، او له بلې خوا زمونږ د دیني مدارسو او نصابونو په محتوی کې د فکري، عقیدوي، او د معاصرو کفري ایډیالوژیو او نظریاتو موضوعاتو هیڅ ځای ندی ورکړ شوی، نو طبیعي ده چې یوه زیاته برخه د دغو دیني نصابونو فارغان د معاصر ارتداد د حرکت له تأثیر او خطرونو څخه بې خبره او یا لږ تر لږه د هغو په اړه بې تفاوته پاتې شي.

خو د الله شکر دی چې په امت کې داسې ستري هستۍ، زړه سواندي علماء، او زماني په فکري او سیاسي نبض خبر او پوه عالمان هم شته چې دغو مسائلو ته ئې پوره توجه کړې، امت ئې د معاصر ارتداد له حقیقت او اشکالو څخه خبر کړی، او پدې هکله ئې ټولې اسلامي نړۍ ته د خطر زنګونه وهلي دي.

له دغو علماؤ څخه يو هم (علامه سيد ابوالحسن علي الحسنی الندوي) د هندوستان د شلمې پيړۍ ستر عالم، سترګور شخصيت، د نړۍ په ټولو جريانونو او تحولاتو خبير انسان ؤ.

د علاّمه ندوي (رح) پيژندګلوي

علامه سيد ابوالحسن علي الحسني الندوي په ۱۹۱۴ ميلادي کال د هندوستان د اترپرديش د ولايت د (رائې بريلي) د سيمې د (تکيه کلان) دکلي د ستر عالم (علامه سيد عبدالحی الحسني) په کور کې دنيا ته سترګې وغړولې. پلارئې د هندوستان د اتو پيړيو د علماؤ د تذکرو او سوانحو په هکله په اتو جلدونو کې د (الإعلام بمن في تاريخ الهند من الأعلام) په نوم يو لوی کتاب وليکه، چې د نړې د کتابخانو له مهمو کتابو څخه ګڼل کيږي.

علامه ندوي **رحمة الله عليه** تر څوارلس کلنی پورې مروج علوم ولوستل، فارسي، عربي، او انګليسي ژبې ئې زده کړې، او په پنځه لس کلنۍ کې ئې په ۱۹۲۹ ميلادي د ندوة العلماء له دارالعلوم څخه د حديثو دوره وکړه وروسته ئې له علامه (احمد علي لاهوري) رحمة الله عليه څخه په لاهور کې د تفسير علم حاصل کړ، او هم ئې د ديوبند په دارالعلوم کې له علامه (حسين احمد مدني) **رحمة الله عليه** څخه د حديثو او تفسير زده کړه وکړه.

علامه له (۱۹۶۱م) څخه تر (۱۹۹۹م) د ده تر وفات پورې د ندوة العلماء د دارالعلوم رئيس ؤ، د اسلامي فکر او د اسلامي نړۍ د مهمو موضوعاتو په اړه ئې تر اتيا ؤ ډير کتابونه او په سلګونو مقالې چاپ شوی دي.

علامه ندوي د عربي او اسلامي نړۍ ډير مجلوته ليکنې کړي، او د نړۍ د لويو علمي مراکزو او ټولنو رئيس او يا غړۍ پاتې شوی چې ځينې ئې په لاندې ډول ياد وو:

١. د ندوة العلماء د نړیوال دارالعلوم رئیس (هند)
٢. د اسلامي ادبیاتو د نړیوالې رابطې رئیس (ریاض)
٣. د اکسفورډ د اسلامي څېړنو د مرکز رئیس، (انګلستان)
۴. د ټول هند د مسلمانانو د شخصي احوالو د قانون د هیئت رئیس (هند)
۵. د اتراپردیش د ولایت د اسلامي تعلیماتو د هیئت رئیس (هند)
۶. د رابطة العالم الإسلامي د تاسیسي مجلس غړی (مکة المکرمة)
٧. د اسلامي د عوت د نړیوال مجلس د تاسیسي هیئت غړی (قاهره)
٨. د عربي ژبې او قوامیسو د ټولنې غړی (د مشق)
٩. د عربي ژبې او قوامیسو د ټولنې غړی (قاهره)
١٠. د عربي ژبې او قوامیسو د ټولنې غړی (اردن)
١١. د اسلامي تمدن د څېړنو د شاهي ټولنې غړی (اردن)
١٢. د نړۍ د اسلامي پوهنتونونو د نړیوالې رابطې غړی (مراکش)
١٣. د مدینې منورې د نړیوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی (مدینه منوره)
١۴. د اسلام آباد د نړیوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی (اسلام آباد)
١۵. د دیوبند د دارالعلوم د مشورتي مجلس غړی (هند)

علامه ندوي تر بل هر چا پدې ښه پوهیده چې د غرب معاصره فکري او اخلاقي فلسفه په الحاد ولاړه ده، او هر څوک ئې چې له زړه او په قناعت او پوهې سره مني هغه پدغه کار سره مرتد کیږي، نو ځکه ئې خپله دغه تاریخی او علمي مقاله چې د دغه تریخ حقیقت وضاحت ئې ورکښې کړی په لسګونو کلونو مخکې د مصر د (المسلمون) مجلې ته د افتتاحیې په ډول لیکلی وه، د مقالې نوم په عربي کې (ردة ولا أبا بکر لها) دی.

دا چې د علامه په دغه مقاله کې د داسې واقعیتونو په هکله په زغرده علمي او شرعي موقف بیان شوی چې زمونږ ټولنه هم له ډیرې مودې

ورسره مخ ده، او د امریکایانو له یرغل وروسته خو د همدغو نظریاتو په مسلمان ملت تحمیلول حکومت خپله اساسي وظیفه ګڼلې، او دهمدې لپاره امریکایانو قدرت ورته سپارلی، نو ضروري وه چې دغه موضوع دې د یو داسې چا په قلم افغاني مسلمانې او مجاهدې ټولنې ته وړاندې شي چې علم، رسوخ، تقوی، انصاف، جهانګردي، حکمت، او تجارب ئې د نړۍ ټولو مسلمانانو ته پرته له کومې منازعې د منلو دي، نو ځکه د ( ) مجلې دغه مقاله پرته له کوم کمي او زیاتي پښتو ته واړوله. او دادی ستاسو درنو لوستونکو په خدمت کې ئې وړاندې کوو. هیله ده چې پدې کار سره مو د معاصر ارتداد په هکله خپل مجاهد ملت د هغه له خطر څخه خبر کړی وي.

د معاصر ارتداد په هکله د علامه ندوي د مشهورې مقالې بشپړ پښتو متن

(بیا ارتداد دی, خو ابوبکر نشته)

(علاّمه أبو الحسن علي الحسني الندوي)

اسلامي تاریخ د ارتداد ډیرې پیښې لیدلې دي، چې تر ټولو ښکاره او زوروره ئې د رسول الله صلی الله علیه وسلم تر وفات وروسته د عربي قبایلو د ارتداد پیښه وه، دا هغه لوی پاڅون وو چې ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خپل بې ساري عزم او ایمان تر خاورو لاندې کړ. او بل هغه د اجباري نصراني کولو حرکت ؤ چې د مسلمانانو تر شړل کیدو وروسته د هسپانیا د مسلمانانو په هغو سیمو کې خپور شوي ؤ چې د مسیحي دولتونو تر تسلط لاندې راغلې وې، او د مسیحي ملایانو او دهغوئ د تبلیغي ډلو فعالیت ورکښې زور اخیستی ؤ، ځینی نورې پیښې هم د هندوستان په ځای ځای کې پیښې شوې وې چې ځینې کم عقل او ضعیف النفسه مسلمانان له اسلامه (برهمیت)، او یا (آریائیت)

ته مرتد شوي وو، خو دغه پيښې ډيرې نادرې وې. په حقيقت کې د اسلام په تاريخ کې عمومي ارتداد نه ليدل کيږي، پرته له هغو پيښو چې په غمځپلې هسپانيا کې وليدل شوې، هغه هم په هغه صورت کې که ئې ارتداد وګڼو، او دا هغه حقيقت دی چې د اديانو مؤرخين ورباندې اعتراف کوي.

د ارتداد دغه ډول پيښو به دوه ځانګړتياوې درلودې: يوه دا چې مسلمانانو به له مرتد شوو خلکو څخه سخته کرکه کوله. او بله د مرتدينو له اسلامي ټولنې څخه جلا والی ؤ. هر څوک به چې مرتد شو د مسلمانانو به ډير بد ايشيده، او له هغې اسلامي ټولنې به جلا ګڼل کيده، چې دی به ورکښې اوسيده. له ارتداد سره سم به د مرتد او د هغه د خپلوخپلوانو تر منځ ټولې اړيکې او خپلوۍ پرې شوې. ارتداد به له يوې ټولنې بلې ټولنې، او له يوه ژونده بل ژوند ته ليږديدل ګڼل کيدل. کورنۍ به ورسره پريکون کاوه، اوله ځانه به ئې ليرې کاوه، نه به چا خيښي ورسره کوله، او نه به چا خور او لور ورکوله، او نه به دده او دده د کورنۍ ترمنځ د ميراث معامله وه.

د ارتداد حرکتونو به په مسلمانانو کې د مقاومت، او د اديانو تر منځ د مقارنې روحيه را پاروله. د مسلمانانو په هره سيمه کې چې د ارتداد پيښې رامنځته شوي هلته عالمان، دعوتګر، او ليکوالان د ارتداد د ردولو او د هغه د اسبابو د لټولو او راسپړلو لپاره را پورته شوي دي، او د اسلام ښيګڼې او ځانګړتياوې ئې خلکو ته بيان کړې دي. ددغه ډول پيښو په اړه به په مسلمانو ټولنو کې هم د نارضايتۍ، غندنې، او ناکرارۍ زوروري څپې خورې شوې، خلک به ئې کرارې ناستې ته نه پريښودل، د خواصو او د ديني غيرت د لرونکو خلکو تر څنګ به عوام خلک هم همدغو خبرو مشغول کړي وو. دغه به د ارتداد د پيښو وضعيت ؤ. که څه هم چې ډيرې لږې به پيښيدلې، او په ژوند به ئې څه اثر هم نه ښکار يده.

خو پدې وروستيو کې اسلامي نړۍ له يو داسي ارتداد سره مخ شوه چې ټوله اسلامي نړۍ ئې له يوه سره تر بل سره ټوله نيولې، او په خپل قوت، عموميت او ژوروالي کې تر پخوانيو ټولو ارتدادونو مخکې شوی دی. يو ځای هم ورڅخه خوندي ندی پاتې شوی. د مسلمانانو ډيرې لږې کورنۍ ښائی له دغه ارتداد څخه محفوظې پاتې وي. دا هغه ارتداد دی چې د شرق په خلاف د اروپا د سياسي او فرهنګي استعمار په نتيجه کې را منځته شو. دغه ارتداد په اسلامي نړۍ او اسلامي تاريخ کې د رسول الله صلى الله عليه وسلم له وختـه را نيولي تر دې وخته تر ټولو لوی ارتداد دی.

ارتدادد اسلام په عرف، او د شريعت په اصطلاح کې څه شي ته ويل کيږي؟

ارتداد د يوه دين او عقيدې په بل دين او عقيدې بدلولو، او يا له هغه څه څخه انکار ته ويل کيږي چې رسول صلى الله عليه وسلم راوړي، په تواتر را رسيدلي، او د هغه ثبوت په ضروري ډول د اسلام له دين څخه ګڼل کيږي.

مرتد به پخوا په څه مرتد ګڼل کيده؟ مرتد به پدې مرتد ګڼل کيده چې د محمد صلى الله عليه وسلم له رسالت څخه به ئې انکار کاوه، اسلام به ئې پريښوده، او (مسيحيت)، (يهوديت)، يا (برهميت) به ئې مانه، او يا به په دين کې د الحاد مرتکب کيده، او له رسالتونو، وحيې، او آخرت څخه به ئې انکار کاوه. دغه ډول کارونو ته به پخوانيو خلکو او ټولنو ارتداد ويلو، او هر څوک به چې مرتد شو، هغه به يا کليسا ته دا خليده، او يا به ئې د کوم بل دين معبد او بتخانې ته مخه کوله. پدې کار سره به هغه ټولو خلکو پيژانده. مسلمانانو به هم خپل اميد ور نه پريکړ. د هغه ارتداد به اکثره پټ نه پاتې کيده.

اروپايانو شرق ته داسې نظريات له ځانه سره راوړل چې د دين له اساساتو او هغه رب څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول عالم چلوونکی او واکمن دی. د هغه عليم ذات له وجود څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول

عالم چارې ئې په واک دي، (الا له الخلق والامر) پیدا کول او حکم چلول یوائې د هغه حق دی.
دغه فلسفې او نظریات له غیبیاتو، وحې، او نبوتونو څخه د انکار پر بنسټ ولاړې دي. له آسماني شریعتونو، روحاني، او اخلاقي ارزښتونو څخه انکار کوي.
د اروپایانو دغه فلسفې ځینې ئې د بیالوژی، نشأت، او ارتقا له نظریاتو څخه بحث کوي. ځینې ئې په اخلاقو پورې اړه لري، ځینې ئې د اروا پوهنې په محور څرخي، او د ځینې نورو موضوع ئې بیا اقتصاد او سیاست دې.
دغه فلسفې که څه هم چې په په شکلونو، هدفونو، او بنسټونو کې یو له بل سره توپیر لري، خو ټولې ئې په دا یوه نظریه کې سره شریکې دي چې انسان او دنیا ته په خالص مادي نظر ګوري، او د نړۍ او انسان د چارو تحلیل د مادي علتونو پر اساس کوي.
دغو فلسفو او نظریاتو شرقي ټولنې لاندې کړې، په رګونو کې ئې وچلیدلې، او په تاریخ کې تر اسلام وروسته د لوی دین په حیث را ښکاره شوې. په اسلامي ټولنه کې په پراخه پیمانه او په ژور ډول ئې د خلکو زړونه او عقلونه تر خپل تسلط لاندې راوستل. د اسلامي نړۍ تر ټولو ذکي او باسواده خلکو ورته مخه وکړه، او هغه ئې داسې ومنلې لکه مسلمان چې اسلام، او مسیحي چې مسیحیت په ټوله معنی منې.
دغه خلك د خپلو دغو نظریاتو په لاره کې قرباني ورکوي، شعارونو ته ئې سپڅلتیا، او لارښوونکو ته ئې عظمت وربښي، په خپلو تألیفاتو او ادبیاتو کې ورته خلك رابلي، او د ټولو هغو دینونو، طریقو، او نظریاتو سپکاوی کوي چې د دوئ د نظریاتو مخالف دي، او ټول هغه خلك خپل ورونه ګڼې چې له دوئ سره د دوئ نظریات منې. دغه خلك ټول سره یوه کورنۍ، یو امت، او یو بلاك دي.
اوس دا خبره چې د دوئ دغه دین څه شی دی؟ که څه هم چې منونکي ئې هغه ته له دین ویلو څخه انکار کوي.

د دوئ دین د ټول عالم له علیم، خبیر، او هغه خالق څخه انکار دی چې هر څه ئې اندازه کړي او بیا ئې لاره ورښوولې ده. د دوئ دین له بیا ژوند، حشر، د جنت، دوزخ، ثواب، او عذاب، پیغمبرۍ ا و رسالتونو، اسماني شریعتونو، شرعي حدودو، او له دې څخه انکار دی چې الله تعالی په ټولو خلکو د ستر پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم اطاعت فرض کړی دی. او هدایت او سعادت ئې یواځې د هغه په پیروۍ کې منحصر کړی دی. د دوئ دین له دې څخه انکار دی چې اسلام هغه ورستی او تلپاتې رسالت دی چې د ټولو دنیوي او اخروي سعادتونو تضمین او کفالت کوي، او د ژوند لپاره تر ټولو ښه او غوره نظام دی. او دا هغه دین دی چې الله جلّ جلاله له هغه پرته بل دین نه مني، او نه هم نړۍ له هغه پرته په بل دین کې سعادت موندلی شي. ددې خلکو دین له دې څخه هم انکار دی چې دنیا د انسان لپاره پیدا شوې ده، او انسان د الله لپاره پیدا شوی دی.

دا دهغې روڼ اندې طبقې دین دی چې په اسلامي نړۍ کې ئې د چارو واګې په لاس کې دي. که څه هم چې دغه طبقه خلك په دغه دین باندې په ایمان او له هغه څخه په دفاع کې ټول یو ډول ندي ځینې ئې یقیناً په الله جلّ جلاله هم ایمان لري، او اسلام هم د دین په حیث مني، خو ددغې طبقې د غالب اکثریت او د ډیرو افرادو او مشرانو دین ئې مادیت، او د غرب هغه فلسفه ده چې په الحاد ولاړه ده.

دغه ډول نظریات منل پرته له شکه ارتداد دی، چې داسلامي نړۍ له یوه سره تربل سره خپور شوی،او ډیرې لوړې کورنۍ، پوهنتونونه، فاکولتې، مکتبونه، اومؤسسې یې لاندې کړې دي. داسې یوه کورنۍ نده پاتې چې په هغې کې ددغه دین کوم منونکی، او یا ورسره محبت لرونکی، اویا د هغه درناوی کوونکی نه وي، پرته له هغو چې الله تعالی ورڅخه ساتلې دي.

که دغه ډله خلك په خبرو راولې، اویا ورسره د بحث او مناقشې لپاره یواځې شی، نو وبه ګورې چې یابه په الله ایمان نه لري، یا به په آخرت

ایمان نه لري، یا به پیغمبر نه مني، یا به قرآن د یو معجز تلپاتې، او د ژوندانه د قانون د کتاب په حیث نه ګوري، په دوئ کې تر ټولو غوره ئې هغه دي چې وائې: مونږ نه پدې مسایلو کې فکر کوو، او نه هغو ته په څه اهمیت قایل یو.

دغه نظریات پرته له کوم شکه یو ارتداد دی، خو د مسلمانانو پام ئې ځانته ندی را اړولی، او نه ئې دهغوئ ذهن مصروف کړی دی. او دا ځکه چې دغه مرتدین تر ارتداده وروسته نه کومې کلیسا او دبل دین معبد ته ورځي، او نه د خپل ارتداد، اوله یوه دین څخه بل دین ته د ورتللو اعلان کوي. او نه ئې هم کورنۍ دغه ارتداد ته متوجه کیږي. نه ورسره مقاطعه کوي، او نه ئې هم له ځانه شړي. بلکه په خپله کورنۍ کې ژوند کوي، او د کورنۍ ټول حقوق ورته حاصل دي. او کله خو داسې هم پیښیږي چې په کورنۍ باندې واك هم د همدغه مرتد چلیږي. همدارنګه دده ارتداد ته نه ټولنه متوجه کیږي، نه حساب ورسره کوي، نه ئې ملامتوي او نه ئې له ځانه بیلوي. بلکه په دائمي ډول په ټولنه کې اوسیږي، له حقوقو ئې استفاده کوي، او کله خو تسلط هم ورباندې دهمده وي.

دغه ډول ارتداد د اسلامي نړۍ تر ټولو لویه قضیه، او تر ټولو لویه ستونزه ده، ارتداد دی چې خوریږي، ټولنه لاندې کوي، خو د چا پام نه ور اوړي. علماء او د دین پوهان ئې هم په هکله د خطر چیغې نه وهي. مخکې به خلکو ویل: ((قضیه پیښه شوه خو أبو الحسن (علي کرم الله وجهه) ورته نشته دی)) خو زه اوس وایم: قضیه پیښه ده خو ابوبکر ورته نشته.

دغه داسې قضیه ده چې نه جنګ غواړي، او نه هم د خلکو د نظریاتو را پارول. نه کوم انقلابي عمل غواړي، او نه ئې هم تاوتریخوالي ته ضرورت نشته. بلکه د زور استعمال او تاوتریخوالي نور هم ورته تاوان پیښوي او نوره ئې هم راپاروي. په اسلام کې نه د مسیحیت د تفتیش محکمې شته، او نه هم د دین له امله د چا ځپل. بلکه دا داسې یوه

قضیه ده چې عزم، حکمت، صبر، د مشکلاتو زغملو، او څېړنې ته ضرورت لري.

دغه نوی دین ولې په اسلامي نړۍ کې خپور شو؟

دغه نوي ولې وکولی شول چې مسلمانان په خپل کور کې مغلوب کړي؟

او ولې ئې وکولی شول چې د خلکو په عقلونو او زړونو دغه ډول محکم تسلط قایم کړي؟

ددغو ټولو پوښتنو ځواب دقیق او ژور فکر، او پراخې څېړنې ته ضرورت لري.

اسلامي نړۍ په نولسمه مسیحي پیړۍ کې په دعوت، عقیده، عقل او علم کې له کمزورۍ سره مخ شوه، ستوماني او زړښت ورکښې ښکاره شو، پداسې حال کې چې اسلام زړښت او کمزوري نه مني، اسلام د لمر په څیر نوی، د لمر په څیر پخوانی، او د لمر په څیر ځوان دی. دا خو مسلمانان دي چې ستړي او کمزورۍ شوی وو، نه ئې علمي انکشاف وکړ، او نه ئې په فکر او تولید کې څه ابتکار وښود. نه ئې د عقل پیاوړتیا وښوده، او نه ئې په دعوت کې حماس، او نه ئې هم په ښکلي او مؤثر ډول اسلام، د هغه ځانګړتیاوې، او پیغام په پراخه پیمانه خلکو ته وړاندې کړای شو.

نه ئې د امت باسواده او روڼ اندي ځوانان خپل کړای شول. او نه ئې دهغوئ عقل او فکر متأثره کړای شو. پداسې حال کې چې همدغه ځوانان د سبا امت وو، او همدوئ ته د امید سترګې وراووښتې. هغوئ ته چا ددې قناعت دورکولو هڅه ونه کړه چې اسلام د انسانیت دین، او تلپاتې رسالت دی. او قرآن هغه معجز او تلپاتې کتاب دی چې هیڅکله ئې نوي انکشافات نه خلاصیږي. نه ئې د علومو ذخیری پای لري، او نه ئې ځواني زړیږي.

نه چا دا قناعت ورکړ چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله یوه لویه معجزه، د هر نسل پیغمبر، او دهرې زمانې امام دی، او اسلامي

شریعت تر ټولو قوانینو غوره او په هره زمانه کې د ژوند د ټولو چارو د ښه حل او تنظیم صلاحیت لري. او هم دا چې ایمان، عقیده، اخلاق، او معنوي ارزښتونه د یو غوره تمدن او عزتمنې ټولنې بنسټونه تشکیلوي.

ځوانان پدې هم چا پوه نه کړل چې له نوي تمدن سره له وسایلو او آلاتو پرته بل څه نشته، او نه چا دا خبره وروښووله چې د پیغمبرانو لارښوونې د عقیدې، اخلاقو او لوړو اهدافو مصدر دي. او د یو صالح او متوازن تمدن تمه تر هغه نشي کیدای چې تر څو وسایل او اهداف سره یو ځای نه کړای شي.

په دغه ډول یو حالت کې اروپا په اسلامي نړۍ د خپلو فلسفو یرغل وکړ. د هغو فلسفو چې د هغو په تدوین او تهذیب کې د اروپا لویو فیلسوفانو، او د زماني نابغه شخصیتونو، ځانونه ستومانه کړي وو، خپلو نظریاتو ته ئې د داسې علمیت او فلسفي رنګ ورکړی ؤ چې په لیدلو ئې سړي ته داسې ښکاریدل لکه چې همدغه د انساني فکر، عقل، څیړنو، او تجربو وروستي نتائج، او د بشري تأملاتو نچوړ وي. په دغو فلسفو کې ځینې داسې ټکي ؤ چې د تجربې او مشاهدې پر بنسټ ولاړ وو، او تجربې ئې هم تصدیق کاوه، او ځینې ورکښې داسې ټکي وو چې یواځې پر اټکلونو، تخیل، او وهم، ولاړ وو. حق او باطل، علم او جهل، واقعي حقیقتونه او شاعرانه تخیلات، ټول پکښې وو. شعر ئې یواځې په نظم او قافیه کې بند کړی نه ؤ، بلکه هغه ئې په فلسفې او علم کې هم ځای کړی ؤ.

دغه فلسفې له اروپايي مستعمرینو سره راغلې، او دلته هم د انسانانو عقلونه او زړونه ورته تابع شول، او په شرق کې ورته د باسواده او روڼ اندي طبقې خلك ورتسلیم شول. ځینې ئې رښتیا پرې پوهیدل، چې هغوئ ډیر لږ خلك وو. او ډیر ئې داسې وو چې له سره پرې پوهیدل نه، خو ټولو پرې ایمان درلوده، له کوډو ئې متأثر شوي وو، او ظرافت او

ذکاوت به ئې د هغو په منلو کې ګاڼه، او هغه به ئې د آزادو روښان فکرو شعار ګڼل.

دغه ډول الحاد او ارتداد په اسلامي ټولنه کې پداسې حال کې خور شو چې پلرونه، استاذان، مربیان، او غیرتمن خلك ورته هیڅ متوجه نه شول. او دا ځکه چې دغه مرتدین نه کومې کلیسا ته تلل، نه کوم معبد ته داخلیدل، نه ئې کوم بت ته سجده کوله، او نه ئې د کوم طاغوت په نامه قرباني او حلاله کوله، چې همدغه به په پخوا زمانه کې د کفر، ارتداد ، او زندیقیت دلائل او نښې ګڼل کیدې.

پخوا به چې څوك له اسلامه وتل، هغوئ به له اسلامي ټولنې هم وتل، او له هغې ټولنې سره به یو ځای کیدل چې دوئ به ئې نوی دین منلی ؤ. خپله عقیده او خپل اوښتون به ئې په صراحت او زغرده اعلا ناوو، او د خپلې نوې عقیدې په لاره کې به د هر ډول تاوان زغملو ته تیار وو. په دې به ئې اصرار نه کاوو چې په پخوانۍ ټولنه کې پاتې شي، تر څو د هغې له حقوقو او منافعو څخه هم برخمن شي.

خو نن چې څوك له اسلام سره خپلې اړیکې پریکوي، هغوئ نه غواړي له اسلامي ټولنې سره هم خپلې اړیکې پرې کړي، سره لدې چې اسلامي ټولنه یواځې هغه بشري ټولنه ده چې د عقیدې پر بنسټ ولاړه ده، او له عقیدې پرته دغه ټولنه منځته نه راځي. خو دغه خلك بیا هم اصرار کوي چې باید په اسلامي ټولنه کې پاتې شي، د ټولنې باور هم تر لاسه کړي، او له هغو حقوقو څخه هم مستفید شي چې اسلام ئې د اسلامي ټولنې افرادو ته ورکوي. دغه ډول وضعیت یو شاذ وضعیت دی چې اسلامي تاریخ ئې مثال نه لري.

ځنې نور جاهلي تصورات او افکار هم شته چې اسلام ئې په خلاف ښکاره جګړه اعلان کړې ده، او رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ټول توان د هغو په خلاف جنګیدلی دی. لکه جاهلي تعصب او قوم پرستي چې د وینې، وطن او توکم د یو والي پربنسټ ولاړه ده. اوس دغه ډول عصبیت ستایلی کیږي، مقدس او سپڅلی ګڼل کیږي، دفاع

ورڅخه کیږي، او تر بیرغ لاندې ئې جګړې کیږي، او انساني ټولنه دهغه پر اساس ویشل کیږي، تردې چې د خلکو دین او عقیده وګرځي، او د خلکو په عقلونو، زړونو، ژوند، او آدابو تسلط پیدا کړي. دغه توکم پالنه (قوم پرستي) یقیناً په خپل ژوروالي، پوخوالي، قوت، او هر اړخیز والي، کې له دینونو سره ډغره وهي، او انسانان خپلې بنده ګۍ ته را بولي، د انبیاؤ علیهم السلام کوښښونه له منځه وړي، او دین چې په ټول ژوند باندې د حاکمیت لپاره راغلی یواځې په یو څو عباداتو، او حرکاتو کې خلاصه کوي. انساني نړۍ په خپلو منځوکې په جنګیدونکو بلاکونو ویشي. او هغه امت چې الله ئې په هکله فرما یي: (إن هذه أمتكم أمة واحدة و أنا ربكم فاتقون) بې شکه دغه امت ستاسې یو امت دی او زه ستاسې رب یم له ما څخه وویریږئ، په ډیرو امتونو ویشي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ټول قوت د دغه جاهلیت په خلاف جنګیدلی، او پدې لاره کې ئې هیڅ نرمي نده ښودلې، خلك ئې ترې ویرولي، او دهغه ټولې لارې ئې بندې کړې دي. د اسلام نړیوال دین او واحد امت له دغو جاهلیتونو سره نشي پاتې کیدی. د اسلامي شریعت منابع د هغو له انکار، او غندلو څخه ډك دي. او پدې هکله د اسلام بې شمیره دلائل موجود دي.

څوك چې د اسلام په طبیعت پوهیږي، او یا د دینونو په طبیعت پوهیږي، هغوئ پدې پوهیږي چې دینونه دغه ډول قوم پرستۍ نه مني. که څوك تاریخ ته له سیاسي او مذهبي تمایلاتو په یو بې طرفه نظر وګوري، نو وبهویني چې دغه قوم پرستۍ د انسانانو تر منځ دوراني، تخریب، فساد، او تفرقې تر ټولو زورور عامل دی.

له هغو انسانانو څخه چې غواړي دنیاوال سره یو کړي، او ټول انسانیت د یوه بیرغ تر سیوري لاندې په یوه عقیده را ټول کړي، او له هغوئ څخه یوه داسې نوې ټولنه جوړه کړي چې د دین او پر رب العالمین د ایمان پر اساس ولاړه وي، او د انساني ټولنې د کورنۍ د اعضاؤ تر منځ

سوله او امنيت، مينه او پيوستون خپور کړي، او ټول د يوه داسې جسد په څير کړي چې که يوه غړي ته ئې څه تکليف ور رسيږي نو ټول غړي به ورسره په بې خوبۍ او تبه ناکراره وي، له دغو انسانانو څخه خو معقول، او د انتظار وړ کار دا دی چې په ښکاره او پوره وضاحت د عصبيت او قوم پرستيو په خلاف و جنګيږي، او راتلونکو انسانانو ته داسې تاريخ پريږدي چې حق ته د هغوئ دلارښوونې سبب شي.

خو اسلامي نړۍ وروسته له هغه چې اروپايانو په سياسي او فرهنګي ډول لاندې کړه، دغو عصبيتونو ته چې د وينې، توکم، او وطن، د اختلاف پر بنسټ ولاړ دي ورتسليم شوه، او هغه ئې د يوې داسې علمي قضيې، منل شوي حقيقت، او واقعيت، په توګه ومنل چې هيڅ خلاصون ورڅخه نشته. او د اسلامي ټولنې ملتونه د هغو عصبيتونو چې اسلام له منځه وړي وو په بيا را ژوندي کولو پسې شول، د هغو بوللې ئې بوللې، د هغو شعائر ئې را ژوندي کړل، په هغو او دهغو پر هغې زمانې ئې ووياړل چې تر اسلام دمخه وه. او دا هغه کار دی چې اسلام ورته په ټينګار سره جاهليت وايي، او د اسلام په قاموس کې د دغې عقيدې لپاره تر (جاهليت) بل بد او ويروونکی نوم نشته. له دغه جاهليت څخه وتل قرآن کريم پر مسلمانانو ديوه احسان په توګه يادوي، او مسلمانان دې ته هڅوي چې پر دغه لوی احسان او نعمت د الله شکر ادا کړي: ﴿ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ ﴾ آل عمران: ۱۰۳

ترجمه: او هغه پيرزووني ئې را يادې کړئ کله چې تاسې يو د بل دښمنان واست، نو ستاسې د زړونو په منځ کې ئې مينه راوستله او د

هغه په دغه نعمت سره ورونه شوئ او تاسې د اور د کندې پرڅنډه واست، نوله اور څخه ئې خلاص کړئ.

﴿ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيۡكُمۡ أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٧ ﴾ الحجرات: ١٧

ترجمه: بلکه پر تاسې د الله احسان دی چې د ایمان په لور ئې ښوونه درته کړې، که تاسې ریښتني مؤمنان یاست.

﴿ هُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٩ ﴾ الحديد: ٩

ترجمه: الله هغه ذات دی چې پر خپل بنده (محمد صلی الله علیه وسلم) ښکاره دلایل نازلوي تر څو تاسې له تیارونه رڼا ته وباسي، او بې شکه چې الله پر تاسې ډېر مهربان او د ډېر رحم خاوند دی.
مسلمان ته په طبیعي ډول دا په کار ده چې د جاهلیت زمانه له بدۍ کرکې او نفرت څخه پرته په بل څه یاده نه کړي، که هغه هر څومره تاریخي او یا اوسنۍ وي. آیا دا به داسې نه وي لکه له زندان څخه یو آزاد شوی شخص چې خپل د بندیتوب سپکاوي او تعذیب وختونه ځانته ورياد وي، او په یادولو ئې غوني زیږه شي، ترخې او دردونکي خاطرې ئې بیرته په ذهن کې تازه شي. یا به داسې نه وي لکه له یوه خطرناك مرض څخه جوړ شوی انسان چې خپل د هغه مرض یادونه په خپل ذهن کې تازه کوي چې یو وخت ئې د مرګ تر پولې رسولی ؤ. چې اوس ئې په یادولو خاطر پریشانه کیږي، او رنګ ئې الوزي. آیا هغه انسان چې یو خطرناك او ویروونکی خوب ئې لیدلی وي په ویښیدلو به د الله شکر نه ادا کوي چې ښه دی چې دا هر څه ئې په خوب کې لیدلي، او په ویښه کې ئې نشته.

هغه جاهلیت چې د جهل، ګمراهۍ، له حق څخه د لرې والي، او د دنیا او آخرت خطرونه ورکښې راجمع شوي ؤ تر دې ټولو بد دی. او باید چې د هغه بیا یادول او تازه کول د انسان په زړه کې د هغه په هکله کرکه او نفرت پیدا کړي. او انسان له هغه څخه د خلاصون په بدل کې شکر ته تشویق کړي. څکه خو په یو صحیح حدیث کې راغلي چې ((**ثلاث من كن فيه وجد حلاوة الإيمان: أن يكون الله ورسوله أحب إليه مما سواهما، و أن يحب المرأ لا يحبه إلا لله، و أن يكره أن يعود إلى الكفر كما يكره أن يقذف في النار**)) **متفق عليه.**

ترجمه: درې صفات داسې دي چې څوك ئې ولري په هغو به د ایمان خوند احساس ګړي: چې الله او د هغه رسول ورته تر بل هر څه ګران وي، او دا چې له چا سره مینه او محبت یوائې د الله لپاره وکړي، او کفر ته بیرته ورګرځیدل ئې داسې بد وایسي لکه اورته ورغورځیدل ئې چې بد ایسي.

الله تعالی په ډیر شدت سره د جاهلیت د شعائرو او د هغه د نومیالیو او مشرانو بدي بیان کړې ده، او فرمایلي ئې دي:

﴿ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَأَتْبَعْنَٰهُمْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ ﴾ القصص: ٤١- ٤٢

ترجمه: او مونږ هغوئ د اور په لور د بلنې مشران وګرځول، او د قیامت په ورځ به هیڅ مرسته ورسره ونه شي. او ورپسې موکړ په هغوئ پسې پدې دنیا کې لعنت، او په قیامت کې به هغوئ له غندلو شوو څخه وي.

او همدارنګه فرمايي: ﴿ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ٩٧ يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ ٱلۡمَوۡرُودُ ٩٨ وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ بِئۡسَ ٱلرِّفۡدُ ٱلۡمَرۡفُودُ ٩٩ ﴾ هود: ۹۷-۹۹

ترجمه: د فرعون حکم په سمه برابر نه ؤ، د قيامت په ورځ به د خپل قوم په وړاندې روان وي او ټول به اورته ننه باسي، د ورتګ خورا بد ځای دغه اور دی چې دوئ پرې وننويستل کيږي، په دنيا کې پرې لعنت دی، او د قيامت په ورځ هم، دا خورا بده ورکړه ده چې دوئ ته ورکول کيږي.

خو اوس د اسلامي نړۍ ډيرې سيمې او ولسونه له غربي فلسفو او افکارو نه د تأثر په نتيجه کې داسې شول چې له اسلام څخه د مخکې زمانې تمدن او عنعنات ستايي، او هغو ته د بيرته ورګرځيدلو لپاره ليوالتيا ښيئ، هغه کوي چې د هغې زمانې ديني شعائر بيرته راژوندي کړي، او مشهور اشخاص، د جاهليت د وخت اتلان، بادشاهان، او د هغوئ کار نامې تلپاتې وښيئ، لکه هماغه ئې چې د تاريخ زرينه زمانه وي، او يا هغه کوم داسې لوی نعمت وي چې اسلام دوئ ورنه محروم کړي دي. د جاهليت زمانې ته په دغه ورګرځيدلو د اسلام له لوی نعمت څخه انکار، او د هغه د احسانونو ناشکري، او د اسلام د نعمت او د رسول الله صلى الله عليه وسلم د فضل د قدر نه پيژندل دي. پدې کار سره د خلکو په ذهن کې د کفر، بت پرستۍ، او د جاهليت د خرافاتو، ګمراهيو، بې عقليو، خندوونکو او ژړوونکو هغو عقايدو او نظرياتو چې د هيڅ هوښيار مسلمان عقل ئې نه مني، خطر کم ښودل دي. دا هغه کار دی چې په کولو ئې ددې ويره شته چې مسلمان دې له اسلام او ايمان څخه محروم شي. او د الله له سخت عذاب سره دې مخ شي.

الله فرمايي: ﴿ وَلَا تَرۡكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ ﴾ هود: ١١٣

ترجمه: ميلان مه کوئ هغو خلکو ته چې ظلم ئې کړی چې اور به مو وسوځوي، او نه به وي ستاسو لپاره له الله پرته نور دوستان، او نه به له تاسو سره مرسته کيږي.

له دغو نظرياتو سره نن په اسلامي نړۍ کې د ماديانو د حاصلولو لپاره شديده ليوالتيا، او ماديات تر هر ډول اصولو او عقيدې غوره ګڼل، دنيا ته پر آخرت ترجيح ورکول، له معنويت څخه پريکون، او په هوی او هوس پسې تلل هم ملګري شوي دي. چې نتيجه ئې بې بندوباري، د الله حرامو ته د حرامو په سترګه نه کتل، په لوړو طبقې کې د شرابو او فسق خپريدل راووتله. تردې چې دغه طبقه خلك په هر اسلامي هيواد کې په همدغه يو شکل او صورت کې را منځته شول، ډير لږ ئې داسې دي چې الله تعالى له دغه ډول وضعيت څخه ساتلي دي. دغه د لوړې طبقې خلك ځان د اسلام له هر ډول قيودو او فرايضو څخه په مکمل ډول داسې آزاد بولي لکه چې له اسلام او شريعت سره ئې هيڅ رابطه نه وي. او يا داسې چې لکه اسلام چې کوم منسوخ شريعت او خيالي افسانه وي.

دغه په اجمالي ډول د اسلامي نړۍ د ديني او اعتقادي وضعيت تصوير دی. دا يوه داسې د جاهليت څپه ده چې اسلامي نړۍ ئې له يوه سره تر بل سره لاندې کړې ده. او دا د اسلامي نړۍ په اوږده تاريخ کې تر ټولو لويه څپه ده چې ورسره مخ دی. دغه څپه په خپل قوت، هر اړخيزوالي، او تأثير کې له ټولو هغو د اسلام مخالفو څپو څخه زياته ده چې اسلامي تاريخ تر اوسه ليدلې دي. خوله نورو څپو څخه ئې فرق دادی چې دغې څپې ته د ډيرو لږو خلکو پام ورګرځيدلی، او هغه خلك چې

ددې په خلاف جنګيږي، او پدې لاره کې خپل ټول قوت او استعدادونه کاروي ډير لږ دي. پخوا هم د يونان له فلسفې نه د متأثر کيدو په نتيجه کې الحاد او زنديقيت منځته راغلی ؤ، خو په هغه وخت کې د هغه د مقابلې لپاره داسې خلك را ميدان ته شوي وو چې په خپل لوی عقل، بې ساري ذکاوت، قوي علم، پراخې څيړنې، او قوي شخصيت، د هغه پر خلاف وجنګيدل. باطنيان او ملحدان هم پيدا شوي وو، خو د هغو په خلاف هم داسې خلك را ميدان ته شول چې په علم، حکمت او دلائلو د هغو په خلاف وجنګيدل، او اسلام خپل عقلي نفوذ، او علمي لوړه مرتبه وساتله، او هره توپاني څپه ئې بيرته په شا کړه، هيڅ توپان او سيلاب د اسلام هسك غر لاندې نکړای شو.

دغه مسأله کومه د اخلاقي تنزل، يا په عباداتو کې د کمزوزی، يا د شعائرو د پريښودلو، او د پرديو د تقليد مسأله نه ده، که څه هم چې دغه مسائل هم توجه، او په خلاف ئې مبارزه غواړي. نن ورځ د اسلامي نړی مسأله تردې مسائلو ډيره ډيره لويه او پلنه ده. دا د کفر او د ايمان مسأله ده په اسلام باندې د پاتې کيدلو، او يا له اسلام څخه د وتلو مسأله ده.

نن جګړه د غرب د سيکولر (بې ديني) فلسفې او د وروستي اسماني دين (اسلام) تر منځ روانه ده. د ماديت او د اسماني شريعت تر منځ جګړه ده. او داسې ښکاري چې همدا به د دين او بې دينی ترمنځ وروستی جګړه وي، او همدا به د نړی برخليك ټاکي.

د نن ورځې جهاد، د نبوت خلافت، الله ته د نږدې کيدلو تر ټولو لويه ذريعه، او تر ټولو غوره عبادت دادی چې د (بې دينی) ددغې څپې چې په اسلامي نړی ئې يرغل کړی، او د مسلمانانو عقلونه او مرکزونه اشغالوي، مخه دې ونيول شي، او د ځوانانو او روڼ اندو زړونو ته دې بيرته د اسلام په اصولو، عقائدو، حقائقو، قوانينو او په محمدي رسالت له منځه تللی باور او اعتماد راستون کړای شي. او هم دې هغه فکري او رواني بې باوري او اضطراب له منځه يوړل شي چې د امت

روښانفکره ځوانان ورباندې اخته دي، هغوئ ته باید د عقل او فرهنګ په ساحه کې په اسلام قناعت ورکړشي. د هغو ټولو جاهلي افکارو او نظریاتو په خلاف باید علمي او عقلي مبارزه وشي چې د خلکو په زړونو، او عقلونو مسلط دي. او پر ځای ئې اسلامي فکر او نظر د قناعت، ایمان، او ایماني غیرت له لارې حاکم شي.
پوره یوه پیړۍ شوه چې اروپا زمونږ ځوانان او زمونږ عقلونه له مونږ څخه یرغمال کړي دي، او زمونږ په ذهنونو کې د شك، الحاد، منافقت، او په ایماني او غیبي حقیقتونو باندې د بې باورۍ تخم شیندي، او په مقابل کې ئې مونږ پر نوو اقتصادي، او سیاسي فلسفو ایمان راوړلو ته را بولي. پداسې حال کې چې مونږ ددغو نوو فلسفو مقاومت ته شاړولې، او یوائې په خپل تاریخي میراث مو اکتفا کړې ده، له نوي ایجاد څخه مو لاس نیولی دی. مونږ د اروپا د فلسفو او قوانینو له علمي محاسبې، نقد، او د جراحي د طبیبانو په څیر د هغو جراحۍ او سپړنې ته هم شاکړې ده. او یوائې په بیړنې او سطحي ډول مو هغه د خپلو پخوانیو علمي معلوماتو د زیاتولو په مقصد یو څه څیړلي دي. ددغه غفلت په نتیجه کې خبره تردې را ورسیده چې په نابېره ډول اسلامي نړۍ پدې وروستیو کې د ایمان او عقیدې په ډګر کې له سقوط سره مخ شوه، او په اسلامي هیوادونو کې د چارو واګې داسې خلکو په لاس کې واخیستل چې نه د اسلام په اصولو او عقیدې باور لري، نه ورڅخه دفاع کوي، او نه ئې له مؤمن او مسلمان ولس سره له یو ډول (اسلامي نشلیزم) او سیاسي مصالحو پرته بله رابطه شته.
دغې د (بې دینۍ) روحیې په کراره کراره د ادبیاتو، فرهنګ، ژورنالیزم، او سیاست له لارې ولسونو ته لاره پیدا کړه، تردې چې مسلمان ولسونه دغې بې دینه طبقې ته لدې امله تابع شول چې هغوئ ډیر مکار خلك وو، او په ټولنه باندې ئې خپل نفوذ او فرهنګ حاکم

کړې ؤ. که څه هم چې په مسلمانو ولسونو کې ډېر خیر، صلاح، او ښه استعداد شته، او په نړۍ کې هغوی له غوره ټولنو څخه دي.
اوکه وضعیت همدغه ډول پاتې شي، نو الحاد او فساد به دغو ټولنو ته نوره هم لاره پیدا کړي، او حتی هغو خلکو ته به هم ورسیږي چې په کلیو او بانډو کې اوسیږي، او په صنعت او زراعت باندې مشغول دي، هغوئ کې به هم (لادینیت) او (زندیقیت) خور شي. همدغه ډول په اروپا کې هم وشول، او دادی اوس په شرق کې هم دا پیښیږي. که وضعیت همدغه ډول وي، او چارې په همدې ډول پر مخ ولاړې شي، او الله تعالی ئې په خپل قدرت مخه ونه نیسي.
اسلامي نړۍ نن ورځ یو نوي اسلامي دعوت ته ضرورت لري. او د نن ورځې د دعوتګرو نعره او هدف هم همدادی چې وایي: ((یو ځل بیا د اسلام په لور)). خو پدې لاره کې یوائې شعارونه کافي نه دي. اوس تر کاره دمخه یوحکیمانه تصمیم ته ضرورت دی، باید په سړه سینه پدې غور وکړو چې هغه طبقه چې ځان روشنفکران بولي، او د ولسونو د ژوند د ټولو چارو واکې ئې په لاس کې نیولي دي څنګه ئې بیرته اسلام ته را واړوو؟ او څنګه ئې زړونه بیرته له ایمان، او په اسلام باندې له باور څخه ډك کړو؟ او څنګه ئې د غربي فلسفو، او د معاصر تمدن د بې دینه نظریاتو له غلامۍ څخه خلاص کړو؟
اسلامي نړۍ نن ورځ داسې شخصیتونو ته ضرورت لری چې ددغه دعوت لپاره ځانونه وزګار کړي، خپل علم، استعدادونه، او کفایت ددغه دعوت په لاره کې ولګوي، داسې خلك وي چې نه ئې منصب په کار وي او نه مرتبه، نه د وظیفې په لټه کې وي او نه د حکومت، او نه ئې هم د چا لپاره کینه په زړه کې وي، خلکو ته ګټه رسوي، خو د ځان لپاره په ګټو پسې نه ګرځي، داسې خلك چې خلکو ته ورکړه کوي، خو له خلکو ئې غواړي نه. له هیڅ طبقې سره په کوم داسې دنیاوي شي کې چې هغه ئې ډېر حرص لري، او ځان پرې وژني، په کشمکش کې نه پریوځي. تر څو ددغو خلکو لپاره دغه دعوتګر شخصیتونه پر خپل

ځان نه کوم حجت په لاس ورکړي، او نه هم شیطان ته لاره پرېږدي چې د دوی زړونو ته داخل شي. ددغو دعوتګرو شعار باید اخلاص، له هر ډول شهوتونو، ځان غوښتنو، او تعصباتو څخه لیرې اوسیدل وي.
اسلامي نړۍ نن ورځ داسې ټولنو او ادارو ته ضرورت لري چې د یو داسې نوي او قوي اسلامي ادب د رامنځته کولو لپاره کار وکړي چې ځوانان په پراخه معنی بیا د اسلام غیږې ته راوګرځوي، او د هغو غربي فلسفو له غلامۍ نه ئې وژغوري چې ځینو ئې د پوهې او څیړنې په نتیجه کې منلي دي، او ځینو نورو ئې بیا یوازې په پټوسترګو دغربیانو د تقلید په نتیجه کې منلي دي. د دوئ ذهنونو او فکرونو کې باید بیرته د اسلام اصول ځای پرځای شي، فکر او ذهن ئې باید بیرته په اسلام مور کړای شي. اسلامي نړۍ نن په هره ساحه کې دغه ډول شخصیتونو ته ضرورت لري تر څو په ټینګه او جدي ډول دغه جهاد پر مخ بوځي.
زه له هغو خلکو څخه هیڅکله نه یم چې دین له سیاست څخه جلا بولي، او د دین داسې تعبیر او تفسیر کوي چې له حاکم وضعیت سره په ټکر کې رانشي- که څه هم چې حاکم وضعیت هر څومره له اسلام سره نا آشنا او له هغه نه منحرف هم وي- او یا ئې داسې تعبیر وي چې له هرې ټولنې سره همغاړی کیدي شي. او نه هم له هغو خلکو څخه یم چې سیاست (**شجرة ملعونة في القرآن**) ګڼي. بلکه زه د هغو خلکو په سر کې یم چې د مسلمانو ولسونو لپاره د سالم سیاسي پوهاوي او صالح قیادت د ایجاد لپاره کار کوي. زه له هغو څخه یم چې پدې باور دي چې دیني ټولنه له یوه سالم دیني حاکمیت چې د اسلام پر بنسټونو ولاړ وي پرته منځته نشي راتلای. زه به همدې نظرئې ته تر څو چې ژوندی یم خلك رابلم. خو خبره د ترتیب، تقدیم او تأخیر، د دین دحکمت او پوهې د تقاضا، او د اوضاعو د واقعیتونو ده.
مونږ خپل کوښښونه، استعدادونه، موجود فرصتونه، او خپل وسائل په سیاسي او تنظیمي حرکتونو کې مصرف کړل، او دا ټول پدې بنیاد

چې ولس مؤمن دی، او هغه خلك چې د ولسونو قیادت کوي، او د چارو واګې ئې په لاس کې دي – روښانفکران – هغه هم مؤمنان دي، د اسلام په اصولو او عقیدې باور لري، او د اسلام د سرلوړۍ او د حدودو د تنفیذ لپاره به ئې په لیوالتیا سره کار کوي، خو خبره سرچپه راووته، او هغه دا چې د ولس مو پداسې حال کې ایمان کمزوری شو، او اخلاق ئې د انحطاط (لویدنې) په لور لاړل چې نه مونږ ورته متوجه شوو، او نه هغه خپله په ځان پوه شو، او د روښانفکره طبقې د اکثرو خلکو اسلامي عقیده د غرب د فلسفې، سیاست، او نفوذ د منلو په نتیجه کې له منځه لاړه، او یوه لویه برخه خلك خو ئې د اسلامي عقیدې په خلاف هم راپورته شول. په هغو غربي نظریاتو ئې ایمان راووړ، او دفاع ئې ور څخه پیل کړه، او د هغو د خورولو او تطبیقولو لپاره ئې متې راونغښتې چې اصلاً له دین سره په ټکر کې دي. دغه خلك غواړي چې د ژوندچارې ټولې د همدغو غربي نظریاتو پر اساس او دهغو په رڼا کې تنظیم کړي. او ملت په هغو باندې عمل کولو ته اړباسي. ځینې ئې غواړي د دغه نظریاتو تطبیق په بیړه او افراط سره عملي کړي، او ځینې ئې غواړي یو څه له حکمت څخه کار واخلي، او مرحله په مرحله ئې عملي کړي، او ځینې ئې دغه غربي نظریات د زور او خشونت په ذریعه عملي کوي، او ځینې نور ئې بیا کوښښ کوي چې خلکو ته ئې ښایسته کړي، تر څو ئې په خپله ومني، خو هدف د ټولو یو دی.

دیني علماء پدې اړه دوه ډلې دي: یوه ډله ئې هغه دي چې ددغې طبقې په خلاف ئې سخته جګړه پیل کړې، هغوئ کافر ګڼي، اوله هغوئ سره ئې هر ډول مقاطعه اعلان کړې. او ددغو بې دینه نظریاتو او فرهنګ د اسبابو او ریښو دلټولو هڅه هم نه کوي.

هغوئ د دغې اسلام دښمنې طبقې د احوالو د تغییر او اصلاح هڅې هم نه کوي، پداسې ډول چې له هغوئ سره ناسته ولاړه ولري، او د دین په اړه ددغې طبقې له زړونو څخه نفرت لیرې کړي، چې پدې ترتیب د

هغوئ په زړونو کې د ایمان د کومې پاتې ذرې په سالمو او مؤثرو اسلامي ادبیاتو پالنه وکړي، له هغوئ څخه هیڅ مال، قوت، او منصب ونه غواړي، خو مخلصانه لارښوونه ورته په حکیمانه ډول تقدیم کړي.
بله ډله بیا هغه علماء دي چې لدوئ سره مرسته کوي، په مصالحو او منافعو کې ورسره شریك دي، له دنیا څخه ئې استفاده کوي، پرته لدې چې په دین کې څه ګټه وررورسوي. نه د دعوت غم کوي، او نه د عقیدې، نه په دین باندې غیرت لري، او نه هم د هغوئ د اصلاح اراده، او نه هم له هغوئ سره په دغه نږدیوالي کې د کوم رسالت خاوندان دي.
خو دریمه ډله چې هغوئ باید له دغه وضعیت څخه دردمن وي، او دا هم مني چې دغه طبقه خلك داسې مریضان دي چې د تداوي او شفا وړتیا هم ورکې شته، هغوئ ته په مهربانۍ دعوت ورکړي، او په مخلصانه نصیحت ورته خپل حکیمانه پیغام ورورڼاندې کړي ډیر لږ دي.
هغه طبقه خلك چې د غرب نظریات ئې منلي دي دین او ددین چاپریالل سره ئې هیڅ تړاو نشته، له دین نه لیرې، او له هغه څخه په ویره کې اوسیږي، او نور هم له دین څخه لیرې کیږي، او په هر هغه څه پورې چې په دین پورې تړاو لري پسخند او مسخرې کوي. د هغې ډلې مسلمانانو دښمني چې له دوئ سره په جګړه اخته دي دوئ نور هم د سختې جګړې خواته بیا ئې. او هغه مسلمانان چې په د دین زعامت کوي او غواړي چې حاکمیت ددغې بې دینې طبقې له واکه وباسي، او دواړه سره د زعامت پخاطر په سیالۍ اخته دي، د هغوئ دغه دښمني ددې سبب شوې چې د غربي نظریاتو منونکي نور هم له دین سره کینه وکړي، او ورڅخه په ویره کې شي. په انسانانو کې دا فطري خبره ده چې له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي دنیا له دوئ څخه واخلي، که ئې ایمان هم یواځې په دنیا وي. او له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي حکومت او واك ترې واخلي. پداسې حالل کې چې دوئ خپل

پایښت هم یواځې په حکومت او واك کې ګڼې. او له هغه چا سره هم کینه وکړي چې غواړي له مادیاتو او خوندونو ئې بې برخې کړي، پداسې حال کې چې پرته له مادیاتو او خوندونو بل نه پیژني هم نه.

اسلامي نړۍ نن داسې یوې ډلې داعیانو ته ضرورت لري چې له دنیاوي مقاصدو خلاص وي، او د دعوت لپاره اخلاص ولري، له هر هغه څه لیرې وي چې خلکو ته دا تصور ور پیدا کوي چې کیدی شي د دوئ مقصد به مادیات، او یا د خپل ځان، خپل قوم او یا خپل تنظیم لپاره د حکومت غوښتل وي. دغه دعوتګر باید د خلکو د ذهن او نفس هغه روحي او رواني عقدې لیرې کړي چې د غرب فرهنګ او د ملایانو غلطیو ددغې طبقې غلط فهمیو، د علم کموالي، او له اسلام او د هغه له چا پریال څخه لیرې والي د دوئ په ذهنونو کې ایجاد کړې دي.

او دغه کار د لیدنو کتنو، ملګرتیاؤ، خبرو اترو، د لیکنو د تبادلې، او د سفرونو او ملاقاتونو، د اسلامي مؤثرو ادبیاتو، شخصي روابطو، پاك نفسۍ، اخلاقي لوړتیا، د قوي شخصیت په لرلو، له دنیا څخه په زهد، د خوندونو په پریښودلو،او د انبیاؤ او دهغوئ د خلفاؤ د اخلاقو په تمثیل سره تر سره کړي.[1]

[1] علامه ندوي رحمة الله علیه په دغه فقره کې د غربي فلسفو د منونکو (مرتدانو) د علاج لپاره د یوې سوله ییزې، علمي، دعوتي، عاطفي او صوفیانه مبارزې طرحه وړاندې کوي، دغه طرحه په خپل ځای او خپل وخت کې په نظري ډول یوه سمه طرحه ده، خو دا چې علامه رحمة الله علیه دغه مقاله لسګونه کلونه مخکې د هماغه وخت فکري، سیاسي، اجتماعي او نظامي وضعیت په نظر کې نیولو سره لیکلې وه، او په هغه وخت که دغو مرتدینو له یوې خوا له اسلام څخه په عملي ډول د وتلو لاره نیولې وه، خو له بلې خوا ئې د اسلام او مسلمانانو په خلاف د کفر تر بیرغ او قوماندې لاندې پوځي جګړه نه وه پیل کړې، بلکه په منافقتونو، تزویرونو، ریاکاریو او دروغو به ئې له مسلمانو ولسونو سره د خوا خوږۍ دعوی هم کوله، نو ځکه ئې ندوي صاحب ددغه ډول فکري انحرافونو د علاج لپاره د فکري وسائلو توصیه کوي، دا چې اوس دغه حاکم مرتدین په علني ډول د کفر تر بیرغ لاندې، او د کفر په صف کې د کفارو د اهدافو د تحقق لپاره په ټوله اسلامي نړۍ کې د اسلام پر خلاف په یوه بې رحمه پوځي جګړه اخته دي . اوله اسلام سره ئې د هر ډول مذاکراتو دروازې بندې

دغه ډول خلکو تل د اسلام خدمت کړي، په اموي دولت کې د پنځم راشد خليفه (عمر بن عبد العزيز) ځرګنديدل د همدغه اسلوب او طريقې نتيجه وه، او همدغه تاريخ يو ځل بيا په هند کې د مغولي بادشاه جلال الدين اکبر په وخت کې تکرار شو، هغه چې د اسلام په خلاف را پورته شوی ؤ او تصميم ئې نيولی ؤ چې پر هند د اسلام له ځلور پيړۍ حکومت وروسته يوځل بيا هندوستان د ((برهمي)) جاهليت په لور ور وګرځوي، خو ددغه حکيمانه دعوت په برکت، او د مجدد الف ثاني د با حکمته شخصيت په هځو چې اسلام ته ئې په اخلاص بلنه کوله، او په اسلام، او د اسلامي دعوت په فقه ښه پوهيده، او همدارنګه د هغه د شاګردانو په کوښښونو هند يوځل بيا تر پخوا هم په قوي، او په ښه ډول اسلام ته را وګرځيده. وروسته د (اکبر) پر تخت داسې بادشاهان کښيناستل چې په تقوی او د اسلام په مينه کې يو تر بله غوره وو، تردې چې د هند پر تخت داسې څوك کيښناست چې د اسلام او د اصلاح تاريخ ئې په ياد، او کارنامو ښايسته شو، او هغه (اورنګ زيب عالمګير) ؤ، هغه چې (فتاوی هنديه عالمګيريه) هم هغه ته منسوب ده.

کړي دي، په ښکاره اعلانوي چې په هيڅ ځای کې او په هيڅ ډول ورته د اسلام حکميت، او دشريعت تطبيق د منلو وړندی، او که څوك ئې د حاکمولو هڅه کوي هغوئ بايد په بې رحمانه ډول ووژل شي، او يا له صحنې ليري شي . نو په دغه صورت او په دغه ډول وضعيت کې ښائي ددغو مرتدينو چې ندوي صاحب هم ورته مرتدين وا ئې هماغه علاج وي چې ابوبکر صديق رضي الله عنه د خپلې زمانې د ارتداد دله منځه وړلو لپاره کارولی ؤ . خو دا پدې معنی نده چې د غربي فکرمنونکي دې ټول په يوه ډبره وتلل شي . کيدای شي چې ځينی کشران، او ناپوهان ئې اوس هم د شکوکو، شبهاتو، غلط فهميو ښکار شوي وي، او يا د کفري هيوادونو، او نظامونو د تيرايستونکو تبليغاتو تر تأثير لاندې راغلي وي، چې لدغه ډول فکري ګمراهۍ څخه د هغوئ د را ويستلو لپاره لاس وراوړدول بيا هم د اسلامي فکر د پلويانو او مخلصو داعيانو فريضه ده . (ژباړونکی)

ددغه ارتداد مقابله کول داسې یوه فریضه ده چې یوه ورځ ځنډ هم نه مني، نن ورځ د اسلامي نړۍ ځواکمن هیوادونه، او غوره بچیان د ارتداد له یوې قوي او خطرناکې څپې سره مخ دي، دغه د ارتداد څپه د مسلمانانو د عقیدې، اخلاقو، او ارزښتونو په خلاف یو پاڅون او بغاوت دی، او که اسلامي نړۍ خپل دغه شته چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته په میراث پرې ایښې، او مسلمانو نسلونو هغه په خپلو منځو کې ساتلې، او د اسلام اتلانو له هغو څخه د دفاع په لاره کې قربانۍ ورکړې له لاسه ورکړي، بیا نو د اسلامي نړۍ بقا له منځه ځي. دغه موضوع باید د ټولو هغو خلکو د توجه او اهتمام وړ وګرځي چې د اسلام غم ورسره دی.

(پای)

د کابل مسیحي پوهنتون

(American University)

د کابل مسیحي پوهنتون

American University

تاریخي پس منظر

د اسلام له پیل راهیسې غربیانو تل هڅه کړې چې اسلامي هیوادونه تر خپل تسلط لاندې راولي او د اسلام حاکمیت له منځه یوسي. دهمدې هدف لپاره ئې اول صلیبي جنګونه شروع کړل او د القدس د نیولو په بهانه ئې څوسوه کاله په مسلسل ډول لښکرې راټولې کړې او دلته ئې په لکونو مسلمان ووژل، خو دغه هدف ئې ترلاسه نه کړای شو لکه چې (ګارډنر) وایي:
((صلیبي جګړو ونشو کولای چې القدس دتل لپاره د مسلمانانوله ولکې وباسي او د اسلامي نړۍ په زړه کې یو مسیحي دولت جوړ کړي)). نوموړی زیاتوی: (صلیبي جګړې دالقدس د نیولو په نسبت زیاتره د اسلام د له منځه وړلو په نیت ترسره کیدلې)[1].
وروسته بیا همدغه صلیبي جګړې د استعماري جګړو په شکل کې پیل شوې چې ظاهراً ئې امپریالیستي او اقتصادي بڼه درلوده چې په نتیجه کې ئې تقریبا ټول اسلامي هیوادونه لاندې کړل، او د یوې اوږدې مودې لپاره ئې مسلمانان محکوم و ساتل، او شریعت ئې د زور په وسیله د هغوئ له سیاسي او اجتماعي ژوندانه څخه لیرې کړ. که څه هم دخلکوپه زړونو کې ئې ځای درلود.
خو کله چې د شلمې پیړۍ په پیل کې آزادي غوښتونکو حرکتونو په نتیجه کې د اروپائي استعمار ټغر په ټولیدو شو نو انګریزانو په خاص ډول له دوهمې نړیوالې جګړې وروسته خپل استعماري نقش امریکا

[1]- له کویټ څخه خپریدونکې دالمجتمع مجله (۲۰۰) یمه ګڼه د (الجامعة الامریکیة بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامریکیة) مضمون.

تـه ور وسپاره. ځکـه چې نـور نـو د انګریزانـو سـتوری پـه لویـدو او د امریکا ستوری په پورته کیدو وو.

امریکایانو چې د اروپایانو د استعماري دور دحاکمیت لـه مشـکلاتو څخه درس اخستی وو نو ئې د اسلامي هیوادنو د نیولولپاره یوه بلـه طریقه او ستراتیژي وضع کړه چې بنسټ ئې د کلیسا په کوښښـونو او تعلـیم ولاړوو. امریکـا مسـیحي مبلغینـو تـه وظیفـه ورکـړه چـې پـه اسـلامي هیوادونـو کې چې زیـاتره ئې لاتـر هغـه وختـه د اروپایـانو تـر اسـتعمار لانـدې وو د مکتبونـو، کـالجونو او پوهنتونونـو د تاسـیس لـه لارې داسې یو نـوی نسـل وروزي چې یـوازې پـه نامـه مسـلمان وي خـو نـور ئـې لـه اسـلام سـره هـیڅ همـدردي نـه وي. دیـن، فکـر، اخـلاق، فرهنګ او د ژوند پنهه ئې امریکـایي وي. تـر څـو دغـه نـوي نسـل تـه لـه فراغت څخـه وروسـتـه د هیوادنـو چـارې وروسـپارل شـي. او د اسـلامي هیوادونـو مسـتعمره سـاتلو تـه داخـل د Westernization (د غربـي ګرځولو) په شکل کې دوام ورکړي.

کلیسا په اسلامي هیوادونو کې داسې تعلیمي مراکز او ادارې جوړې کړې چې په حقیقت کې د صلیبي استعماري جګړو داهدافو د ترسره کولـو لپـاره د جګـړې جبهـې وې، خـو پـه ښـکاره ئـې د (تعلـیم)، (انسانیت)، او (ترحم) نعرې پورته کولې.

لطفي لیفونیان ارمنی منصّر وایي: (اروپایي دولتونو چې په صلیبي جګړو کې ماتې وخوړه نو وئې غوښتل دمسلمانانو په خلاف یوه بلـه صلیبي جګړه داځل د تعلیم او تبلیغ لـه لارې روانـه کړي، او دا ځل یې کلیسا ګانې، مسیحي تبلیغ، مکتبونه، پوهنتونونه او شفاخانې په کار واچـولې. او پـه زرګونـو مسـیحي مبلغـین ئـې پـه اسلامي نړۍ کـې خواره کړل.)[1]

---

[1]- لـه کویـټ څخه خپریـدونکي دالمجتمع مجلـه (۲۰۰) یمـه ګڼـه د (الجامعـة الامریکیة بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامریکیة) مضمون.

د امریکا دغه استراتیژي ډیره کاریګره واقع شوه، ځکه چې داخل نه یوازې دا چې په اسلامي هیوادونو کې خلکو له دوئ کرکه نه کوله، بلکه په خپلو مصاریفو ئې خپل اولادونه دهغوئ مخې ته د زده کړې لپاره کېنینول. او دنوي نسل مستقبل ئې مسیحي مبشرینو(تبلیغیانو) ته وروسپاره.

مسیحیت د تعلیم تر پردې لاندې

کله چې امریکائي پروټسټنټ مسیحي مبشرین Missionary له مراکشه نیولي تر اندونیزیا پورې په اسلامي نړۍ کې خواره شول، وئې لیدل چې په اسلامي نړۍکې خلک د مسیحیت منلوته تیار ندي، بلکه په مسلمانانو کې د اروپایې استعمار د ظلمونو له امله د مسیحیت په خلاف کرکه نوره هم زیاته شوې ده، او په ځینو سیمو کې چې لاتر هغه وخته د عثماني خلافت تر کنټرول لاندې وې حکامو هم د مسیحیت د خپرواوي مخالفت کاوه. ځکه نو امریکایي مسیحي مبلغینو لاندې دوه مهم کارونه وکړل:

اول: خپل فعالیت ئې په هغو سیمو کې پیل کړ چې له پخوا راهیسې مسیحي اقلیتونه ورکښې موجود وو لکه (لبنان) او (مصر)، او دغه سیمې ئې د نورو سیمو لپاره پدې بهانه د فعالیت مراکز وګرځول چې ګواکې دوئ د دغو محلي مسیحیانو لپاره کار کوي. او څوک باید وربانديې اعتراض ونه کوي.

دوهم: خپلې پروژې ئې د بهترینو تعلیمي مراکزو په شکل کې پیل کړې چې د تدریس او نظم په لوړو معیارونو ولاړ ول. ددې کار نتیجه دا شوه چې تر یوې مودې وروسته د سیمې په مسلمانانو کې هم د شتمني طبقې خلکو خپل اولادونه په دغو تعلیمي مراکزو کې شامل کړل. دوخت په تیریدلو، د پرله پسې کوښښونو او په محلي حکامو کې د نفوذ او تاثیر د پیداکولو په نتیجه کې دغه مکاتب د عالي

تحصیلاتو په لوړو مراکزو بدل شول چې ځینې یې بیا وروسته د American Universities(امریکایي پوهنتونو) په شکل کې راڅرګند شول، چې په دې کتاب کې ئې دځینو معرفي دلوستونکو په خدمت کې وړاندې کیږي.

د امریکایي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب

امریکایي مبشرینو د پوهنتونونو د تاسیس لپاره داسې سیمې انتخاب کړې چې له یوې خوا پکښې په خلاص لاس فعالیت وکولی شي او له بل لوري دغه سیمې د سیاسي، اجتماعي، اقتصادي، او دیني اهمیت له مخې په خپلو شاوخوا سیمو تاثیر ولري. تر څو دغه تاثیر دامریکایي فعالیتونو د خپریدو لپاره هم ممدواقع شي. او دغه سیمې (لبنان)، (قاهره) (استانبول) او اوس (کابل) په نښه شوي چې د هرې سیمي داهمیت په اړه په لاندې ډول څو کرښې وړاندې کیږي.

لبنان – بیروت:

د امریکایي پوهنتون د تاسیس لپاره د لبنان اهمیت په دې کې وو چې له یوې خوا د مدیترانې د سمندر په غاړه اروپا ته مخامخ پروت دی. او امریکا ورته د سمندر له لارې مستقیمه لار لري. او له بلې خوا هلته په بیروت کې له پخوا راهیسې نامسلمان اقلیتونه لکه (ماروني مسیحیان) (درزیان) (ارمنیان) او (اسماعیلیان) اوسیدل، چې دامریکایي فعالیت لپاره ئې ښه زمینه برابروله. او تر دې هم مهمه خبره دا وه چې له لبنان څخه سوریه، عراق، فلسطین، اردن، او دعربو جزیره په ښه ډول تر مسیحي فعالیت لاندې نیول کیدای شوه.

قاهره:
د مصرهیواد چې له یوې خوا د مدیترانې د سمندر په غاړه پروت دی، او له بل لوري د آسیا او افریقا د دوو بر اعظمونو تر منځ د پله حیثیت لري. د الازهر د پوهنتون او د مصر د تاریخي، سیاسي، مرکزیت دلرلو له امله ئې د ټولې شمالي او مرکزي افریقا لپاره د یوه علمي او فرهنګي مرکز حیثیت غوره کړی ؤ. ددې ترڅنګ د نولسمې پیړۍ په آخر او د شلمې پیړۍ په اول کې د(محمد علي) حاکمې کورنۍ چې د غرب په لوري ئې مخه کړې وه مصر له عثماني خلافت څخه جلا کړی ؤ. نو غوښتل ئې په مصر کې هرڅه د غرب په فرهنګ عیار کړي، ددې ټولو ترڅنګ لومړی د فرانسویانو او بیا وروسته دانګریزانو د استعمار په زمانه کې د مصر ځایي مسیحیانو (قبطیانو) هم ښه وده کړې وه، چې دې ټولو د امریکایې مبشرینو لپاره د مسیحیت او غربي تعلیم د خپرولو او د امریکایي پوهنتون د پرانستلو ښه زمینه برابره کړې وه

استانبول:
استانبول چې تقریبا پنځه پیړۍ په ترکیه کې د اسلامي خلافت مرکز وو، او په دنیا کې د ښکلو مساجدو دلرلو له امله د(منارو)، ښار بلل کیده، او عثمانیانو له هغه ځایه یوه لوی اسلامي خلافت اداره کاوه، او هره خوا ئې فتوحات درلودل. ان تر دې چې په شرقي اروپا کې ئې هم ډیرې سیمې فتح کړې وې. خو په پای کې د یهودي او مسیحي توطیو له امله له زوال سره مخ شو. ددغه خلافت مرکز استانبول هم د امریکایي مبشرینو لپاره د تعلیمي فعالیتونو لپاره په زړه پورې ځای ؤ. ځکه ئې هلته هم لومړی د (رابرټ) کالج تاسیس کړ چې وروسته بیا د سیکورلر ترکیې په زمانه کې په امریکایي پوهنتون تبدیل شو.

افغانستان کابل:

افغانستان چې د تاريخ په اوږدو کې د اسلام ديوې پخې کلا او دجهادونو او قربانيو هيواد ثابت شوی، او د تل لپاره ئې خلک د ټينګ ايمان په قوت دنړۍ د لويو لويو ځواکونو په مقابل په ميړانه دريدلي، او د دښمن زوال ئې هم دهمدوئ له خاورې شروع شوی ډير اهميت لري. او دا هر څه ځکه شوي چې د دې خاورې خلک د تل لپاره په ايمان، شريعت، اسلامي فرهنګ، ملي او اخلاقي ارزښتونو ټينګ پاتې شوي، او دپرديو رنګ او فرهنګ ئې ندی قبول کړی. دهمدغه فطريت او خالصتوب له امله ئې و کولای شول چې دخپل ستر جهاد په نتيجه کې څوارلس سوه کاله وروسته هم د اسلام د اولې زمانې په څير يو اسلامي نظام قائم کړي. چې دا کار دغرب او په راس کې ئې د امريکا لپاره چې د((ګلوبلايزيشن)) په نامه ټوله دنيا په خپل خم کې رنګول او تر خپل بيرغ لاندې درول غواړي د منلو وړ نه وو. نو ځکه ئې دخپلو صليبي ملګرو په ملتيا د افغانستان په خلاف لويه صليبي جګړه پيل کړه، او د کابل تر نيولو سمدستي وروسته ئې په دغه ښار کې هم د يوه امريکايي پوهنتون بنسټ کيښود چې نور تفصيلات به ئې لږ وروسته ذکر شي.

ولې په اسلامي نړۍ کې امريکايي پوهنتونونه؟

هسې هم د غرب او بيا په خاص ډول د امريکا په پوهنتونونو کې په زرګونو داسلامي نړۍ ځوانان درس وايې او له ميحط څخه ئې تاثير هم اخلي، نو په اسلامي نړۍ کې د امريکايي پوهنتونونو د جوړولو څه ضرورت دی؟

ددې پوښتنې ځواب لاډیر دمخه په بیروت کې د امریکایي پوهنتون مؤسس Denial Bliss په کال ۱۸۶۲م کې داسې ورکړی ؤ: (په لبنان کې د عالي تحصیلاتو دیوې لویې ادارې جوړول پدې خاطر ضروري دي چې اکثره د اسلامي نړۍ هغه ځوانان چې دغرب او امریکا په پوهنتونونو کې تحصیلات پای ته رسوي هغوئ بیرته خپلو وطنونو ته نه راګرځي چې دلته له امریکایي مبلغینو سره مستقیمه مرسته وکړي. بلکه هماغلته په غرب کې په کارونو او وظائفو مصروفیږي. خو ددې پر خلاف د (سیمون کالهون) د مکتب فارغان چې په ۱۸۳۵ م کې ئې په لبنان کې جوړ کړی وو ټول عملاً د مسیحي مبلغینو په مکاتبو کې د استاذانو، مبلغینو او اداري پرسونل په حیث په اسلامي هیوادونو کې په کار لګیا دي)[1]. همدغه وجه ده چې امریکایان او امریکایي تعلیمي موسسې دلته په اسلامي هیوادونو کې د عالي تحصیلاتو خپلې ادارې پرانیزي.

په اسلامي هیوادونو کې د امریکایي پوهنتونونو اهداف

مخکې ترهغې چې په اسلامي هیوادونو کې دمشهورو امریکایي پوهنتونونو تفصیلات وړاندې کړو غوره ګڼو په عمومي ډول په اختصار سره هغه اهداف او مقاصد یاد کړو دکومو دترلاسه کولو لپاره چې دغه پوهنتونونه جوړیږي او په ملیاردونو ډالره وربانـدې مصرفیږي.

---

[1]- (التبشير و الاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ - ۱۱۰ صفحې پوري.

اول هدف- د مسلمانو هیوادونو سیاسي قدرت تسخیرول:

امریکایي پوهنتون په اسلامي هیوادونو کې په هغو ډگرونو کې شاگردان روزي چې سبا وکولای شي د هیواد د تعلیم، سیاست،اداري، اجتماع، اقتصاد، فرهنگ، او پوځ د توجیه او قیادت صلاحیتونه تر لاسه کړي. ترڅو امریکا د دوئ له لارې په اسلامي هیوادونو کې سیاسي قدرت تسخیر کړي. او د خپلې خوښې نظامونه ورکښې جوړ کړي. تاریخ او تجربې ثابته کړې چې د امریکایانو دغه منافق شاگردان د اسلام او اسلامي قوانینو او احکامو په له منځه وړلو کې تر اروپایانو او امریکایانو هم ډیر ماهر او سخت زړي دي.

امریکایي پوهنتون په ډیر مهارت او په سیستماتیک ډول د مسلمانو ځوانانو د Brainwash (مغز وینځلو) عملیه تر سره کوي. فکر او ذهن ئې دغرب د اصولو، قوانینو، فرهنگ او اخلاقي ارزښتونو په بنسټ ورجوړوي. او په مقابل کې اسلام ورته په درواغو او تزویر د نامعقولیت، بیرته پاتې والي، قساوت، وینوتویولو، او خشونت دین معرفي کوي. چې تر فراغته وروسته په زرگونو دغه ډول ځوانان د ټولنې او نظام په لوړو مرکزونو او منصبونو د لوړو صلاحیتونو خاوندان کیږي، خو د اسلام له عقیدې، اصولو، اخلاقو، فکر، او فرهنگ څخه نه یوازې دا چې بې برخې وي، بلکه په ټول شدت او قساوت د هغو د له منځه وړلو لپاره د حکومتي او مد ني ادارو له لارې په کار هم لاس پورې کوي. دخپلې ټولنې د ټولنیزو او تاریخي ارزښتونو په خلاف بغاوت کوي، او د پردیو د قوانینو په تطبیق مصروف شي.

دوهم هدف- د نوی نسل مسیحي کول:

امریکایي پوهنتون په نیویارک کې د پروټسټنټ Protestant مسیحي طائفې د مرکزي کلیسا له خوا جوړیږی، تمویلیږي، او چلول کیږي. له همدې امله ئې تر ټولو ستر هدف هم د مسلمانو ځوانانو

مسیحي کول دي. او دا نورټول فعالیتونه ئې د همدې هدف لپاره د وسائلو په ډول استعمالیږي، چې تفصیلات به ئې لږ وروسته ذکر شي. دغه هدف په ښکاره ډول د قاهرې د امریکایي پوهنتون د تاسیس د وثیقي په دوهمه ماده کې داسې ذکر شوی وو: «**دقاهرې د امریکایي پوهنتون له اهدافو څخه یو دا دی چې دمصر او شاوخوا هیوادونو ځوانانو ته مسیحي روزنه تقدیم کړای شي. او بیا په لوړه سویه دیوه پوهنتون له لارې ټولې اسلامي نړۍ ته مسیحي اخلاق او سلوک په عمل کې معرفي کړای شي**».[1]

دریم هدف- داسلام د حقانیت په اړه ځوان نسل شکمن کول:

امریکایي مبلغینو ته دا هم څرګنده وه چې مسلمانان مسیحیت نه مني، که هر څومره ئې عقیده کمزورې هم شي. له همدې امله ئې د مسیحیت د بدیل په حیث دنوي نسل د اسلام د حقانیت په اړه د شکمنولو پروسه د مسیحیت لپاره د مقدمې په طور په خپل پروګرام کې شامله کړه. او د اسلام په اړه د ډول ډول شبهاتو او شکونو په مطرح کولو ئې د ځوانانو په اسلام بې باوره کول پیل کړل، چې په نتیجه کې ئې ځوانان د (Existentialism) الحاد او اخلاقي بې بندوبارۍ په لور راکاږل، چې پدی حالت کې که ځوانان مسیحیان نشي نو مسلمان هم نه پاتې کیږي. او د اسلام لپاره دهیڅ خد مت کولو ته تیار نه وي، چې دا بیا په خپله د مسیحیت لپاره یوه فتح ده. ددغه هدف لپاره دوئ په خاص ډول د با نفوذه او په قدرت کې د شریکو کورنیو او اشخاصو زامن ترکار لاندې نیسي، ځکه چې هغوئ په موروثي شکل قدرت کې پاتې کیږي.

---

[1]- له لندن څخه خپریدونکي دالبیان مجله (۱۸۰) یمه ګڼه، د (اهداف الجامعة الامریکیة بالقاهرة) دډاکټرې (سهیر البیلي) دکتاب لنډیز .

څلورم هدف: د مقاومت د فکري سرچينو وچول:

امريکا يان او اروپايان چې په څومره اندازه له جهاد او جهادي حرکتونو څخه په ويره کې دي تر هغو زيات له اسلامي ويښتابه او د د وئ په خلاف د مقاومت له فکري سرچينو څخه په ويره کې دي. ځکه چې دوئ وايي چې له مجاهدينو سره په وسله او عصري ټکنالوژۍ مقابله کيدلای شي، خو له هغه معنوي او فکري قوت سره چې دجهاد تر شاد مجاهدينو دروزلو او ددښمن دور معرفي کولو لپاره په کار اخته دي او ګام په ګام د غرب او امريکا حرکت څاري، او جهادي حرکتونو ته مناسبه فکري، سياسي، اعلامي او پوځي استراتيژي تشخيصوي، او د تطبيق پړاوونه ئې ورته ټا کي، له هغوئ سره دوسلې په زور مقابله نشي کيداى. دهغوئ د فعاليت د کمزوري کولو لپاره بايد په محلي سطحه په اسلامي هيوادونو کې امريکايي تعليمي او فکري اداري جوړې شي. او د سيمي خلک ورکښې دخيړونکو، څارونکو، او تحليل کوونکو، په حيث پکار وګومارل شي. او همدارنګه د جهادي فکردله منځه وړلو لپاره په سيمه يزه سطحه طرحې او پلانونه ترتيب شي. او د موجودو شرايطو او حالاتو په نظر کې نيولو سره کار وربانديې وشي.

د دغه ډول اشخاصو روزل، او بيا د دولتونو په مختلفو ارګانونو کې په کار ګومارل د امريکا يې پوهنتون له مهمو اهدافو څخه ګڼل کيږي.

د قاهرې امريکايي پوهنتون په سيمه کې د آسيا او افريقا د ډيرو اسلامي او جهادی حرکتونو په هکله ځيړنې کړي. او تر يوه حده ئې ځينې اسلامي مفکرين اوجهادي شخصيتونه په بيلا بيلو ډولونو په خپلو لومو کې را ګير کړي هم دي. همدغه سيمه ييز اشخاص او اداري بيا د جهاد او مجاهدينو په اړه ځوانان په شک کې اچوي، او ذهنونه ئې مشوش کوي. او دجهاد د مشروعيت او افاديت نظريه تر پوښتنې لاندې راولي.

پنځم هدف: په محلي سطحه د غربي کمپنیو لپاره په امریکایي طریقه د پرسونل روزل:

دا چې اسلامي هیوادونه په مجموعي ډول په غرب کې دصنعت، اقتصاد، او تجارت د پرمختګ له امله د غرب لپاره په استهلاکي مارکیټونو تبدیل شوي دي. او د اسلامي هیوادونو اقتصاد د غرب او امریکا د multinational (ګڼ ملتیزو) کمپنیو په منګولو کې لویدلي، او حتی چې ډیرحکومتونه ئې په اقتصادي لحاظ لاندې کړي هم دي، دغه ټولې کمپنۍ په اسلامي هیوادونو او په خاص ډول په هغو هیوادونو کې چې دوئ ئې نیول غواړي په زرګونو داسې مامورینو او مسلکې پرسونل ته ضرورت لري چې په غربي ډول د عالي اداري اومسلکي مهارتونو خاوندان وي. ترڅو دغرب استعماري او استثماري کمپنۍ په ښه ډول وچلولی شي. او په عین وخت کې په ډیره زیرکتیا دې خبرې ته هم متوجه وي چې ټول هغه اقتصادي او تجارتي فعالیتونه چې ګټه ئې ښایي د جهاد او اسلام لپاره وکارول شي وده ونه کړي، او له بیلابیلو خنډونو او بندیزونو سره مخ شي، ترڅو له منځه لاړ شي. ددغه ډول پرسونل تیارول هم د امریکا یي پوهنتون له مهمو اهدافو څخه ګڼل کیږي.

شپږم هدف: په اسلامي هیوادونو کې د ژوند غربي ډول Western style of Life رواجول، او په مسلمانانو کې د امریکایې مصنوعاتو د استهلاک او استعمال روحیه تقویه کول:

امریکا دخپل فرهنګ له صادرولو مخکې کوښښ کوي چې په اسلامي هیوادونو کې یوه غربي ډوله دژوند بڼه رائج کړي. تر څو خلک د ژوند په هر اړخ کې امریکایي او غربي مصنوعات وکاروي. چې په نتیجه کې ئې اسلامي نړۍ د غربي مصنوعاتو لپاره په یو لوی مارکیټ بدله شي، ددي کار لپاره امریکایي لویې کمپنۍ لکه (Ford) او (General

(Motor او نوري کمپنۍ په لويه پيمانه له امريکايي پوهنتون او USAID سره مرستې کوي، ترڅو په شرق کې امريکايي پوهنتونونه د دوئ لپاره د فرهنگي کمپنيو په حيث دمارکيټ زمينه سازي وکړي. چې پدې کار سره به له يوې خوا دمسلمانانو اجتماعي، فرهنگ ورتبديل کړي. او له بلې خوا به په اسلامي نړۍ کې د صنعت مخه ونيسي. او هم به دغرب د اقتصادي پرمختگ لپاره پراخه زمينه مساعده کړي.

امريکايې پوهنتون مسيحي پوهنتون دی

په هر اسلامي هيواد کې امريکايي پوهنتون يو مسيحي پوهنتون وي چې په نيويارک کې د پروټستنټ عيسايي فرقې دلويې کليسا (Presbyterian) لخوا تاسيس او اداره کيږي. ددغو پوهنتونو اعلی مشورتي بورډ يو دی چې غړي ئې د پروټستنټ عيسايانو لوی مشران، دلويو کمپنيو مالکان، ملی تاجران او د تعليم او اجتماعي علومو متخصصان تشکيلوي. په اسلامي هيوادونو کې هر امريکايي پوهنتون اساسا د مسيحيت د خپراوي لپاره جوړيږي، او دا نور هرڅه ورکښې د وسايلو په حيث کارول کيږي.
کله چې په کال ۱۸۶۲ ميلادي کې د لومړي ځل لپاره فيصله وشوه چې په بيروت کې د (سوريې انجيلي فاکولته) په امريکايي پوهنتون ونومول شي، او ددغه نوي پوهنتون لپاره امريکايې لوی مسيحي مبلغ Denial Bliss د لومړي رئيس په توگه وټاکل شو، تر ټاکل کيدو وروسته ئې په کال ۱۸۶۳ ميلادي کې له لويو مسيحي مشرانو سره د مشورې لپاره نيويارک ته لاړ او هلته يې په مرکزي لويه کليسا Presbyterianکې يوه وينا واوروله چې په يوه برخه کې ئې راغلي وو:
(... شرق زمونږ ديني تعليماتو ته اړتيا لري، هلته بايد تورات او انجيل (بايبل) يو دائمي تدريسي کتاب وگرځول شي). او د بيروت د

امریکـایي پوهنتـون د رسـالت پـه اړه ئـې وویـل: (.... د بیـروت امریکایي پوهنتون باید د مسیحي کتابونو له لارې په آسیا او افریقا کې له میلونونو انسانانو سره زمونږ رابطه قائمه کړي. او هم باید په هغوئ (مسلمانانو) د مسیحیت نعمت ولوروي). [1]

همدا راز د پوهنتون تاسیسي ادارې فیصله وکړه چې د پوهنتون هر استاذ باید د مسیحي دین مبلغ وي. [2]

په کال ۱۹۰۹ میلادي کال کې چې کله د پوهنتون یوې ډلې مسلمانو محصلینو د پوهنتون کلیسا ته په اجباري شکل د مسلمانو محصلینو دور وستلو په خلاف احتجاج وکړ، او د پوهنتون له ادارې څخه ئې غوښتنه وکړه چې مسلمان محصلین باید په زوره د پوهنتون په مذهبي مراسمو کې شریک نه کړای شي، په ځواب کې ئې دپوهنتون ادارې یوه اعلامیه صادره کړه چې په څلورمه ماده کې ئې راغلي وو: **(د بیروت امریکایي پوهنتون یو مسیحي پوهنتون دی. دمسیحي ملت په مصاریفو جوړ شوی دی، او ددې لپاره جوړ شوی چې انجیل ئې په تعلیمي نصاب کې شامل وي، تر څو د مسیحي دین منافع او ښیګڼې د هر زده کوونکي مخې ته کیږدي.، هر څوک چې پدې پوهنتون کې شاملیږي باید تر شاملیدو مخکې په هرڅه غور وکړي چې په پوهنتون کې به څه ورڅخه غوښتل کیږي)** همدا ډول د پوهنتون مشورتي بورډ اعلان وکړ چې: **(امریکایي پوهنتون خلکو ته د تورات او انجیل د حقایقو د زده کړې لپاره جوړ شوی تر څو پدې کار سره پوهنتون د مسیحیت د رڼا یو مرکز وګرځي، او ددغې رڼا په**

---

[1]- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ – ۱۱۰ صفحې پورې.

[2]- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ – ۱۱۰ صفحې پورې.

خپلولو خلکوته وصيت وکړی).[1] په همدغه اساس تر کال ۱۹۲۲م پورې تورات (عهد قديم) رسما دپوهنتون په نصاب کې شامل وو او ټولو طلابو ته به تدريسيده.

محتاطانه شروع:

دا چې دغه مسيحي پوهنتونونه په اسلامي هيوادونو کې جوړيږي مؤسسين ئې په شروع کې ډير احتياط کوي چې له اولې ورځې د مسلمانو ولسونو حساسيتونه راونه پاروی. ځکه نو په لومړي قدم کې محصلين له مسيحي تعليماتو سره نه مخ کوي. پدې هکله د بيروت د امريکايي پوهنتون مؤسس Denial Bliss وايي: (**د تاسيس په لومړيو کلونوکې مونږ خپل تنصيري کارونه په احيتاط سره تر سره کول، تر څو د پوهنتون له ټينګيدو څخه مخکې د عثماني خلافت غضب راو نه پاروو). خو وروسته به بيا ټول شاګردان په مسيحي عبادات او د يکشنبې دورځې په سرويس مجبوريدل)**[2].

ولې ئې نوم امريکايې پوهنتون American University دی؟

همدغه ډول مسيحي پوهنتون په هر اسلامي هيواد کې د امريکا د پروټسټنټ مسيحي فرقې دلوی مرکز (N.Y. Presbyterian) له طرفه جوړيږي. اوددې لپاره ئې له نامه سره د مسيحي ټکی نه ليکل کيږي چې په اسلامي هيوادونو کې ئې په ضد حساسيت راونه پاريږي.

---

[1]- له کويټ څخه خپريدونکې دالمجتمع مجله (۲۰۰) يمه ګڼه د (الجامعة الامريكية بيروت مركز لنشاط المخابرات والسفارة الامريكية) مضمون.

[2]- (التبشير و الاستعمار في البلاد العربية) د ډاکټر مصطفى الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تاليف ۹۶ – ۱۱۰ صفحې پورې.

په مصر (قاهره) کې هم چې امریکایي پوهنتون جوړیده نو د پوهنتون د مشورتي دبورډ دمشرانو تر منځ د نامه پر سر اختلافات پیداشول. ځینو ویل چې نوم ئې باید په ښکاره ډول (مسیحي پوهنتون) وي. ځینو نورو ئې ویل نوم ئې باید (د مصر او نږدې ختیځ لپاره د مسیحي زده کړې امریکایي مؤسسه) وي. او یوې دریمې ډلې ئې ویل چې نوم ئې باید (د قاهرې دمسیحي کالجونو ټولنه) وي. په آخر کې په ۱۹۱۷ م د دسمبر په میاشت کې د نامه دتعیین لپاره د بورډ داعضاؤ ترمنځ انتخابات وشول چې په نتیجه کې ئې دپوهنتون لپاره د A. U. Cairo (د قاهرې امریکایي پوهنتون) نوم غوره شو. او دا ځکه چې د مخکنیو نومونو په هکله د مصر په حکومت کې ځینې مهمو شخصیتونو اعتراض درلود. خو له دې هر څه سره سره بیا هم دمشورتي بورډغړي دغه پوهنتونونه په خپلو منځو کې (مسیحي) پوهنتونونو په نامه یادوي.[1]

د بیروت امریکایې پوهنتون

د بیروت امریکایي پوهنتون په اسلامي نړۍ کې تر ټولو لومړی پوهنتون دی. دغه پوهنتون په تیرو ۱۴۳ کلونو کې د اسلامي نړۍ دخطرناکو پیښو په بهیر کې عمده نقش لرلی. د مسیحیت د خپرولو ترڅنګ ئې په غربي او اسلامي نړۍ کې د سیکولریزم (Secularism) د خپراوي او حاکمولو په لاره کې هم ډیر کار کړی. په غربي نړۍ کې د عثماني خلافت د را پرځولو لپاره د(عربي نشنلزم) هڅې هم له همدې ځایه پیل شوې وې. دهمدې پوهنتون فارغان ول چې عربي نړۍ ته ئې د غرب د افکارو او نظریانو د راواردولو چارې ترسره کړې.

---

[1]- په (مجلة التربیة المعاصرة) ۴۹ ګڼه کې د (الجامعة الامریکیة والتبعیة الثقافیة) په عنوان د دکتور کمال نجیب بحث.

ددغه پوهنتون تاثيرات يوازې په عربي کې نړۍ منحصر پاتې نشول. بلکه د سيمي نورو هيوادونو ته ئې هم سرايت وکړ. ان تر دې چې په افغانستان کې هم په لس ګونو افغانان چې (۷) اوه تنه ئې اوس يوازې د کرزي په کابينه کې وزيران دي هم له همدې پوهنتون څخه فارغ شوي دي.

د امريکا لخوا د افغانستان په نيولو کې چې د چاتر ټولو لوی لاس وو، او تر اشغال وروسته ئې ټولې چارې هم دهغه لخوا پرمخ بيول کيدې يعنی (زلمی خليل زاد) هم د همدغه پوهنتون فارغ التحصيل دی.

دغه پوهنتون د سيمې د نورو امريکايي پوهنتونونو لپاره دمورحيثيت لري. او د آسيا او افريقا په اسلامي هيوادونو کې د پروټستنټ مسيحي فعاليت لپاره تعليمي او اکاديميک پلانونه هم په همدغه پوهنتون کې جوړيږي. ددغه پوهنتون لپاره زمينه سازي په کال ۱۸۳۵ م کې هغه وخت شروع شوه چې امريکايي مسيحي مبلغ (سيمون کالهون) په بيروت کې دنجونو او هلکانو لپاره يو عصري مکتب جوړ کړ. دغه مسيحي مکتب د سيمه يزو مسيحيانو د اولادونو ترڅنګ د مسلمانانو اولادونه هم جذب کړل. د مسيحي معلمينو د ښې توجه او پراخو وسايلو له امله دغه مکتب ښه وده وکړه او ښه ډير شاګردان يی فارغ کړل، چې په مسيحي ادارو، او تعليمي مراکزو کې په کار وګومارل شول. د (سيمون کالهون) د مکتب د شاګرانو ښې نتيجې له نيوريارک څخه د راغليو مسيحي مبلغينو د ډلې مشران هر يو Denial Bliss، او D. William tomson په بيروت کې دعالي تحصيلاتو د يوې اداري جوړولو ته وهڅول. دغو دوارو خپل راپورونه او وړانديزونه د نيويارک لوئې کليسا Presbyterian ته د مشورې لپاره يوړل. پدې کاربانديز درې کاله يعنې له ۱۸۶۲ څخه تر ۱۸۶۵ ميلادی پورې مشورې وشوې او ترتيبات ورته ونيول شول. اوهم استاذان ورته تيار کړای شول. په ۱۸۶۵ م کې Denial

Bliss دپوهنتون لپاره رئیس وټاکلی شو. او بیا په ۱۸۶۵ م کال کې دغه امریکایي پوهنتون افتتاح شو. د پوهنتون نصاب، ژبه، اداره، استاذان او هر څه امریکایي ول. د نصاب په ترځ کې انجیل، (بایبل) د تدریسي کتاب په حیث مقرر شو چې پوره ۵۷ کاله یعنی تر ۱۹۲۲ م کال پورې ئې په علني شکل دوام درلود. که څه هم چې وروسته ئې مسیحي زده کړه او مذهبي مراسم اختیاري وګرځول. خو د پوهنتون اداري محیط او استاذان ئې داسې برابر کړي وو چې په نتیجه کې ئې شاګردان په خپله مسیحیت ته مائل شي. او همدا د دوئ اصلي هدف هم ؤ. پدې هکله د پوهنتون یوبل رئیس (Penrose) چې په ۱۹۴۸ کال کې چې کله پدغه وظیفه وټاکل شو په همدې مناسبت ئې په خپله افتتاحي وینا کې وویل:

(دلائلو په اثبات ورسوله چې تعلیمي ادارې هغه ترټولو مؤثرې وسیلې وې چې امریکایي مبلیغنو په سوریه او لبنان کې دمسیحیت د خپرولو لپاره وکارولې، او دهمدې غرض لپاره د بیروت د امریکایي پوهنتون رئیس هم د امریکا د پروټسټنټ مبلغانو له جملې څخه ورته غوره شوی ؤ)[1]

د اوسنۍ عربي نړۍ ډیر چارواکې چې خپل هیوادونه او ولسونه ئې د امریکا په غلامي مجبور کړي، هم دهمدغه پوهنتون فارغان دي. او همدوئ دي چې په ټوله عربي نړۍ کې ئې د شریعت د تطبیق مخه نیولې ده. او هر هغه څوک چې د غرب له تسلط څخه د آزادۍ او د اسلام د حاکمیت خبره کوي دهمدغو چارواکو او دهغوئ لخوا د جوړو شویو قوانینو پر بنا اعدامیږي، بندی کیږي، او یا دوطن پریښودلو ته مجبوریږي.

---

[1] – له کویټ څخه خپریدونکې د (المجتمع) په مجله کې د (لماذا الجامعة الامریکیة الآن) بحث ۱۹۸۷ / ۹ / ۲۵.

د قاهرې امريکايې پوهنتون

د قاهرې پوهنتون هم په عربي نړۍ کې د پروټسټنټ مبلغينو Missionary د فکر زيږنده دی. ددغه پوهنتون نظريه په لومړي ځل په مصر کې امريکايي مسيحي مبلغ (چارلز واټسن) Charles Watson چې په مصر کې د مشهور امريکايي مبلغ (اندرواټسن) André Watson زوی وو په ذهن کې راوټوکيده.

(چارلزواټسن) چې لادمخه ئې په مصر کې د کوچينانو او ځوانانو د مسيحي کولو په هدف تعليمي فعاليتونه شروع کړي ؤ ددغه پوهنتون لپاره پلان جوړ کړ. او دغه پلان ئې بيا په کال ۱۹۱۴ م له ځانه سره نيويارک ته يوووړ، ترڅو هلته ورباندې په لويه کليسا کې د امريکايي پوهنتونونو مشورتي بورډ غور او بحث وکړي. دهمدې کال د دسمبر د مياشتې په ديرشم تاريخ د کليسا دکلنۍ اجتماع په ترڅ کې ددغه پوهنتون موضوع هم وڅيړل شوه. د بحث په جريان کې د خپلو وړانديزونوپه سلسله کې Charles Watson د Presbyterian له مشرانو څخه وغوښتل چې د پوهنتون دتاسيس په لومړۍ مرحله کې بايد د پوهنتون په محصلينو مسيحي مراسم او عبادت لاژمي ونه ګرځولی شي. ترڅو خپل کارونه دمسلمانانو د حساسيتونو له پارولوپرته په اطمينان سره تر سره کړای شي.[1]

د پوهنتون د طرحي تر منل کيدو وروسته له ۱۹۱۴ م څخه تر ۱۹۲۰ م پورې په قاهره کې د پوهنتون لپاره د ودانۍ جوړول، د ځينې ودانيو اخيستل، او نور تر تيبات تر سره شول. او د ۱۹۲۰ م کال د اکتوبر په پنځه لسم تاريخ امريکايي پوهنتنون لومړی د (لنکولن د شرقي زده کړو کالج) په نامه پرانستل شو چې وروسته ئې نوم د

[1] – الجذور التاريخية لارساليات التنصير في مصر. دکتور خالدنعيم صفحه ۸۵ – ۹۲.

قاهرې امریکایي پوهنتو ن A.U. Cairo شو، او چارلز واټسن ددغه پوهنتون د لومړي رئیس په توګه و ټاکل شو، چې بیا تر **۱۹۴۵** پورې په همدې وظیفه پاتې شو.[۱]

د قاهرې امریکایي پوهنتون په هغه وخت کې یوازې د امریکا د کلیسا ګانو په مرسته چلیده. خو اوس د نړیوالو مسیحي مؤسسو په مرسته خپل کارونه پرمخ بیايي.

امریکا په مصر کې خپل پوهنتون ته تر ټولو زیاته توجه کوي. ځکه چې په مصر کې له یوې خوا د الازهر پوهنتون وجود لري چې تر زرو کالو ئې زیات اسلامي علومو ته خدمت کړی، که څه هم چې اوس د نورو تعلیمي ادارو په څیر د یو سیکولر حکومت تر کنترول لاندې دی. خو بیا هم د اسلامي علومو تر ټولو لویه مؤسسه ګڼلی کیږي.

له بلې خوا د معاصرو اسلامي حرکتونو پیل هم د شلمې پیړۍ له اوایلو څخه دامام حسن البناء د ((الاخوان المسلمون)) په شکل کې شوی ؤ چې وروسته بیا په بیلا بیلو فکري او جهادي بهیر نو کې سره خواره شول، خو په مجموع کې ټولو ئي دا هڅه کوله چې شرق دغرب له تسلط څخه خلاص کړي، او د اسلام د حاکمیت لپاره زمینه برابره کړي.

مصر ته د امریکا دجدي توجه یو بل سبب ښائي د القاعدې په جهادي تنظیم کې د مصري مجاهدینو لویه ونډه وي چې تقریبا د قیادت چارې هم همدوئ سمبالوي، دا ټول ددې عامل ګرځي چې امریکا دې تر بل هر عربي هیواد مصرته ډیر پام وکړي.

---

[۱]- الجذور التاریخیة لارسالیات التنصیر في مصر. دکتور خالدنعیم صفحه **۸۵** – **۹۲**.

د ترکيې داستانبول امريکايي پوهنتون

د ترکيې او دهغې د اسلامي اهميت په اړه مخکې يادونه وشوه. د ترکې له استانبول څخه تقريباً پنځه سوه کاله عثماني ترکانو په اسلامي نړۍ کې لوی اسلامي عتماني خلافت اداره کاوه چې د غرب لپاره د منلو وړ نه وو، اروپايانو په ترکيه کې د اسلامي خلافت د له منځه وړلو لپاره د سلګونو کلونو لپاره هڅې وکړې. د شرقي اروپا دفتحه شو ولايتونو خلک ئې د بغاوت لپاره راوپارول. مسيحي ارمنيان ئې دجنګ لپاره وهڅول، او ډير څه ئې وکړل چې خلافت له منځه يوسي. خو تر هغه ئې هڅې کاميابې نه شوې چې تر څو ئې د ترکيې دولس او نظام په داخل کې داسې خلک تيار نه کړل چې له اسلام څخه ئې کرکه لرله، د اسلامي شريعت دله منځه وړلو لپاره ئې په منظم ډول کار کاوه، او په ترکيه کې ئې د اسلام پر ځای د غربي قوانينو او ژوند بڼې دتنفيذ لپاره کار کاوه.

په ترکيه کې دخلافت د راپرځولو اصلي مجرمين ټول هغه کسان وو چې يا خو ئې په غرب کې زده کړې وې. او يا په ترکيه کې له غربي افکارو او نظرياتو څخه چې غربي مکاتبو او تعليمي ادارو خپاره کړي ول متاثره شوي ول. دغو مجرمينو ترکيه له اسلام څخه محرومه کړه. اسلامي خلافت ئې لغو اعلان کړ، او دهغه پر ځای ئې سيکولر ترکيه رامنځته کړه. په اسلامي شعايرو ئې بنديز ولګاوه. ځلريشت کاله مسلمانو ترکانو اذان وانه وريد. همدومره موده دترکيې مسلمانان دحج د فريضې له اداکولو منع کړای شول. مدارس وتړل شول، مساجد په موزيمونو تبديل شول، اسلامي حجاب ممنوع اعلان شو. او د اسلام د بيا حاکميت لپاره هر ډول هڅې جرم وګڼل شوې. او

بالاخره له **۱۹۲۴** م څخه تر اوسه د ترکیې واکمن په مسلسل ډول یو په بل پسې هڅه کوي چې ترکیه په سیاسي او نظامي لحاظ د اروپا یو جز وګرځوي، خو اروپایان ئې لاتر اوسه ورسره نه مني چې ترکیه دې په اورپا یې اتحاد کې شامله شي. ځکه چې هغوئ وایې په ترکیه کې لاتر اوسه پورې اسلام شته.

په ترکیه کې ددغه ډول وضعیت د را منځته کولو لپاره چې کومو جهتونو کار کړی ؤ په هغو کې یو هم د استانبول امریکایي پوهنتون دی. ددغه پوهنتون لپاره امریکایي مسیحي مبلغینو له ډیر پخوا راهیسې کار پیل کړی وو. کله چې په **۱۸۳۱** م کې د امریکایي مسیحي مبلیغینو Missionary لومړی ډله ترکیې ته راغله نو ددغه ډلې د مشر په کورکې یو زوی وزیږید چې نوم ئې ورباندې (قسطنطین واشنګټن) کېښود. تر څو ئې خلکو ته د قسطنطنیې (استانبول) او واشنګټن ترمنځ د رابطې او وحدت د سمبول په حیث تلقین کړي.[1] دې ډلې په ترکیه کې ډیروخت تیر کړ، او دکلونو په تیریدلوئې په استانبول کې د یوې مسیحي تعلیمي ادارې د تاسیس لپاره زمینه برابره کړه.

په کال **۱۸۶۳** م کې مشهور امریکایي مسیحي مبلغ (هاملین) دنیویارک له لوی سرمایه دار(روشیلډ) یهودي سره مشوره وکړه ا ورته وئې ویل: (ترکانو د استانبول د نیولو لپاره ترجنګ دمخه (روملي) (**د استانبول ترڅنګ یوځای) کې خپله پوځي قرار ګاه او عسکري کلا جوړه کړې وه، چې وروسته ئې بیا له هماغه ځایه د قسطنطنیې مسیحي امپراطوري ونړوله. زه به هم په همدغه ځای (روملي) کې یو**

[1]- (المدارس العالمية الاجنبية- الاستعمارية، تاريخها و مخاطرها) تاليف : بكر بن عبدالله ابوزيد صفحه ۱۳ .

ثانوي مکتب (لیسه) جوړوم، تر څو له همدې ځایه د ترکانو عثماني خلافت ونړوم)[1]

روشیلډ هم ورسره ومنله. هماغه وو چې لومړی هلته یو ثانوي مکتب جوړ شو چې وروسته بیا د استانبول د (رابرټ) په کالج بدل شو. او په پای کې ورڅخه د اوسنۍ ترکیې امریکایي پوهنتون جوړ شو.

ددغه امریکایي پوهنتون د دیني هویت په اړه مشهور مسیحي مبلغ او د بیروت د امریکایي پوهنتون لومړی رئیس Denial Bliss وایي: **(د ترکیې د رابرټ کالج (اوسنی امریکایي پوهنتون) یو مسیحي کالج دی. تعلیم، نصاب، او تعلیمي محیط ئې په ښکاره مسیحي دی. ځکه چې مسیحي مبلغینو جوړ کړی. او دهر وخت لپاره به ئې رئیس یو مسیحي مبلغ وو).**

په افغانستان کې د مسیحي فعالیت پس منظر

د برطانیې لخوا دهند تر نیولو وروسته په افغانستان باندې پر له پسې حملې هم ددې لپاره وې چې افغانستان هم د انګلیسي امپراطورۍ برخه وګرځوي، او دلته هم دخلکو په ذهن او ژوند کې د غربي فرهنګ او مسیحي عقایدو دځای پرځای کولو لپاره کار وکړي. له همدې امله انګریزانو تقریبا یو سل او شل کاله مخکې انجیل پښتو ته ترجمه کړ، اود پښتنو په سیمه کې ئې خپور کړ. خو داچې پښتانه په دین ټینګ ولاړ خلک دي انګریزان ئې دښمنان او دهغوئ دین ئې کفر ګاڼه، نو ځکه په هغه وخت کې ئې دعوت ډیر مؤثر نه وو.

وروسته بیا مسیحي مبلغین دغه حقیقت ته متوجه شول چې افغانان مسیحیت نه مني، نو ئې خپله د تبلیغ استراتیژي بدله کړه، او د

[1]- مخکنی مصدر .

ښکاره مسیحیت پر ځای ئې ددې سیمې په خلکو کې د اروپایي ژبو او فرهنګ رواجول پیل کړل. د اروپایي مسیحي مبلغینو د مقالو په هغه مجموعه کې چې (محب الدین الخطیب) مصري د (الغارة على العالم الاسلامي) یعنې (پر اسلامي نړۍ یرغل) په نامه عربي ته ترجمه کړې مسیحي مبلغینو ته د توصیې په ډول داسې راغلي: (**ښنتانه ډیر کلک خلک دي، د مسیحیت منلو ته نه تیاریږي. دهغوئ لپاره باید غربي فرهنګ او غربي ادبیات ددوئ په ژبه ترجمه او نشر کړو، تر څو په کراره کراره له مسیحي او اروپائي افکارو سره اشناشي**)[1]
همدغه وجه وه چې د امان الله خان په دوره کې د افغانستان دروازې د غربي فرهنګ او افکارو پر مخ نه یوازې خلاصې شو ې، بلکه غربي لباس او فرهنګ هم په زوره په افغانانو وروتپل شو. دا چې وروسته بیا دغه وضعیت چپیانو او ورپسې کمونستانو په خپله ګټه وکاراوه، ځکه نو دکلیسا پر مخ په افغانستان کې دکار دروازه بنده شوه. او دا ځکه چې کلیسا د غرب نماینده ګي کوله، اوپه افغانستان کې حاکمیت دروسانو او دهغوئ د ملګرو په لاس کې وو. نو غربي کلیسا بیا د افغاني مهاجرینو په منځ کې په پاکستان او اورپا کې دمسیحیت دخپرولو فعالیتونه شروع کړل.

د تنصیر درې دروازې فقر، جهل، مرض

فقر، جهل او مرض هغه درې دروازې دي چې مسیحي مبلغین د هغو له لارې اسلامي هیوادونو ته ورداخلیږي، او هلته دمسیحیت لپاره د انساني مرستو، تعلیم، او صحي فعالیتونو تر عنوان لاندې کار کوي. اوجګړې بیا هغه څه دي چې دغه دریواړه حالتونه منځ ته راوړي.

[1]- (الغارة على العالم الاسلامي) د محب الدین الخطیب او مساعد الیافي ټولونه او ترجمه.

افغانان هم د جګړې له امله هجرتونو ته مجبور شول. او په هجرت کې له فقر، بیسوادۍ او ډول ډول امراضو سره مخ شول، چې دې هر څه په افغاني کمپونو کې د غربي مؤسسو لپاره دکار دروازه خلاصه کړه. او دکار ترڅنګ دغو مؤسسو په پټه او ښکاره په افغانانو کې د مسیحیت دخپرولو فعالیتونه هم شروع کړل.
دمسیحیت دغه فعالیتونه دومره بربنډ شول چې په ۱۹۸۸ / ۸ / ۱۶ تاریخ په پیښور کې افغان کمشنرۍ ددغې کمشنرۍ د معاون (سیداحمد اختر) په امضاء په پاکستان کې ټولو غربي موسسو ته د مهاجرینو په منځ کې د مسیحي کتابونو او نشراتو د نه خپرولو په خاطر خبرداری صادر کړ. او دپاکستان دجزایې قانون د پنځه لسمې مادې مطابق ئې دا کار دیني سپکاوی وګاڼه چې مرتکب ئې په بند، جریمې، او یا دواړو محکومیدلای شي. خو لدې سره سره بیا هم په مهاجرینو کې د غربي مؤسساتو لخوا مسیحي فعالیتونو دوام درلود. چې دا کار په هغه وخت کې افغان کمشنر ښاغلي (رستم شاه مومند) له الجهاد عربي مجلې سره د ۱۹۸۹ د فبروري د میاشتې په دوه پنځوسمه ګڼه کې هم تائید کړ. او نوموړي دا هم زیاته کړه چې پدې جرم د غربي مؤسساتو ځینې غړي له پاکستان څخه شړل شوي هم دي.[1]

دانګلیسي ژبې مراکز او د مسیحیت فعالیتونه

لکه مخکې چې یادونه وشوه د پخوانیو مسیحي مبلغینود توجیهاتو مطابق د غربي ژبو او د اروپایي او امریکایي فرهنګ د خپرولو په مقصد لاندې مؤسسو چې اصلاً په مسلمانانو کې د فکري بدلون لپاره

[1]- د الجهاد د عربي مجله دوه پنځوسمه ګڼه .

کـار کـوي پـه سـلګونو د انګریزی ژبې د زده کړې مراکز او کورسونه پرانستل چې په لسګونو زره ځوانانو او پیغلو تـه ئې د انګریزي ژبې ترځنګ اروپا او امریکا ته د ورتلو فرصتونه هم برابرول. دغه مؤسسې په لاندې ډول وې.

١. International Rescue Committee: چې مخفف ئې I. R. C دی.

I. R. C یوه امریکایي خالصه کلیسا ئې مؤسسه ده چې معنی ئې ده د نجات (خلاصون) نړیواله کمیټه. نجات (خلاصون) انجیلي کلمه ده چې معنی ئې ده هر هغه څوک چې مسیحیت ومني هغه به له حساب کتاب او د آخرت له عذابه خلاص وي. ځکه چې دهغوئ د ګناهونو کفاره د د وئ په ګومان الله ﷻ د عیسی علیه السلام چې دوئ ئې- نعوذبالله – د الله زوی بولي په قرباني کولو سره مخکې ورکړی ده. چې دا پخپله یوه باطله او کفري عقیده ده.

د I. R. C مؤسسې د مهاجرینو په کمپونو او د پاکستان په ښارونو کې په سلګونو کورسونه پرانستل چې په پیل کې ئې استاذان هم په خپله اروپایان یا امریکایان ول، خو وروسته ئې افغاني استاذان تربیه کړل چې هغوئ بیا تر دوئ هم انګلیسي ژبې ته ډیر کار وکاوه.

I. R. C نه یوازې دا چې انګریزي ژبه اود هغې له لارې اروپایي او امریکایي فرهنګ خورا وه بلکه په پیښور کې ئې خپله مطبعه هم درلودله چې د سیدجمال الدین افغان د مطبعې په نامه ئې چلوله. او ددې ترځنګ یې د مکاتبو د نصاب او د معلم د تربیې چارې هم په غاړه لرلې چې په بیلا بیلو وختونو کې ئې د معلم د تربیې سمینارونه هم تر سره کول.

٢. American center یوه بله فرهنګي مسیحي مؤسسه وه چې د پیښور په صدر کې ئې مرکز وو او د انګریزي ژبې ترځنګ ئې نور فرهنګي او مسیحي فعالیتونه هم تر سره کول چې درس به پکښې اکثره د ښځینه امریکایي استاذانو لخوا ورکول کیده.

۳. British Council: – برټش کونسل بله فرهنګي مسیحي مؤسسه وه چې د برتانیې لخوا چلول کیده. د انګریزي ژبې د زده کړې تر څنګ ئې مجهزه کتابخانه، فلمي ننداتون او نور فرهنګي فعالیتونه هم تر سره کول.

۴. World Belief او Team دوه امریکایي مسیحي مؤسسې وې چې له هالنډې (زولاګ) او کاناډا یې World Belief مؤسسو سره ئې یوځای په اسلام اباد کې افغانانو ته دانګریزي ژبې یو لوی مرکز د (E. S. L) په نامه په G/9L سیمه کې چلاوه. دغه مرکز به په ښکاره ډول دانګریزي ژبې د کورسونو په پای کې فارغانو ته په پښتو او فارسي ترجمه شوي مسیحي کتابونه هم ورکول، او هم به یې په بیلا بیلو مناسباتو کې مسیحي فلمونه چې دعیسی علیه السلام ژوند به ورکښې تمثیل شوی وو شاګردانو ته د مشاهدې لپاره وړاندې کول.

۵. شلټرناو ا نټیرنیشنل: شلټرناو انټرنشنل هغه مسیحي مؤسسه ده چې عبدالرحمن پنجشیری ورکښې مسیحي شوی وو. دغې مؤسسې د ناصرباغ دمهاجرینو په کمپ کې د کونډو ښځو لپاره د حرفوي زده کړو مرکز درلود چې د حرفوي زده کړې ترڅنګ ئې د مسیحیت د خپرولو، او فحشا د ترویج لپاره هم په لویه پیمانه په مهاجرینو کې فعالیت کاوه. څو ځلې دکمپ مشرانو ته په اثبات ورسیده چې د شلټرناو مؤسسه د ناروا فعالیتونو ترڅنګ په مرکزکې په شاملو کونډو د (منع حمل) ګولۍ هم ویشلې، پداسې حال کې چې کونډې دغه ډول ګولیو ته هیڅ ضرورت نه لري. مهاجرینو څو څو ځله افغان کمشنرۍ ته شکایت وکړ خو د نوموړې مسیحي مؤسسې مشرانو د کمشنرۍ وینا ته هیڅ توجه ونه کړه، چې په نتیجه کې په ۲۶/۴/۱۹۹۰ تاریخ تقریبا لس زره مهاجرینو د کمکي اختر له لمانځه سمدستي وروسته ددغې مؤسسې په مرکز یرغل وکړ، او د مرکز هر څه ئې

له منځه یوړل، چې د شلتړناو د مؤسسې دهغه وخت د یوه چارواکي (میشال هیل) په وینا چې د الجهاد مجلې له خبریال سره یی ددغې دمجلې په اته شپیتمې ګڼې کې کړې وه وویل چې د دوی په ضد په دغه پاڅون کې شلتړناو انتړنشنل ته یو ملیون ډالره تاوان ور واوښت. [1]

همدغې د شلتړناو انتړنیشنل مؤسسې د طالبانو په وخت کې په پټه په پراخه پیمانه په کابل کې خپل تنصیري فعالیتونه شروع کړي ول چې د طالبانو د استخباراتو او امربالمعروف له لوري له زرګونو نسخو مسیحي کتابونو او نشراتو سره ئې مسؤلین ونیول شول، او د تحقیقاتو لپاره مجرمین محاکمو ته و سپارل شول، چې د خوشې کولو لپاره ئې د ملګرو ملتوپه شمول په لسګونو ادارې او دولتونه په حرکت کې راغلل. خو دا چې هغو کوښښونو د شلتړناو د مؤسسې دغه مجرمین راخلاص نه کړای شول، نو ځکه امریکا خپل پوځي برید ګړندی کړ، او د استخباراتي معلوماتو په مرسته ئې دغه مسیحیت خورونکي په یوه غلچکې عسکري برید کې د غزني له ولایته را خلاص کړل.

د تعلیمي او مرستندویه مسیحي مؤسساتو تر څنګ امریکایي او اروپایي مسیحیانو له تیرو پنځه ویشتو کلونو راهیسې د پاکستان د مسیحي ټولنې په مرسته د افغانانو د مسیحي کولو لپاره په اسلام آباد، راولپنډۍ کې یوه مسیحي راډیو هم فعاله کړې چې په بیلا بیلو افغاني ژبو سهار او ماښام مسیحي خپرونې کوي. چې خپرونکي او نطاقان ئې ټول هغه افغانان دي چې مرتد شوي دي. دغې راډیو داسې یو ولس ته د مسیحیت خپرونې پیل کړي چې یو فرد ئې هم مسیحي نه وو، خو اوس ئې په سلګونو خلک مسیحیان کړي دي، البته دیادونې وړ ده چې دغه مرتدین ټول هغه پخواني سیکولر او

[1]- دالجهاد عربي مجله ۱۹۹۰ کال اته شپیتمه ګڼه.

کمونست عناصر دي چې مخکې يو ډول کفار ول، او اوس ئې بل ډول کفر منلی دی.

د راډيو ترځنګ په انټرنيټ کې هم هغو مرتدو افغانانو چې په علني ډول مسيحيان شوي دي ښه ډير فعاليتونه شروع کړي دي چې تلويزيوني نشرات هم ورکښې شامل دي.

په افغانستان باندې د امريکا او غرب له صليبي يرغل څخه وروسته خو په ښکاره ډول د افغانستان په خاوره کې کليساګانې هم جوړې شوې چې د يرغلګرو په پوځي اډو کې په کابل، قندهار، مزارشريف، ارګون، جلال آباد، هلمند، او بګرام کې موقعيت لري. په دغو کليساګانو کې د غربيانو ترځنګ د دوئ مرتدشوي افغان ملګري هم ديکشنبې دورځې د مسيحي مراسمو لپاره حاضريږي. دا څو کاله خو لا دکرسمس جشن هم په لويه پيمانه په افغانستان کې لمانځل کيږي، چې دغربي يرغلګرو ترځنګ افغاني مرتدين هم ورکښې په پوره دلچسپۍ برخه اخلي، او د کابل د شهرنو د مرغ فروشۍ د کوڅې ځيني غرب ځيلي ګلفروشان ورته (کرسمس ټري) د کرسمس ونې هم د خرڅلاو لپاره برابروي.

يوه بله مهمه خبره پدې لړ کې دا ده چې امريکايان او اروپايان په جنګ کې د مستقيم دخالت له امله عامو افغانانو ته هم د دښمن په حيث ښکاری. نو ځکه ئې په پراخه پيمانه د مسيحيت د خپرولو چارې دجنوبي کوريا مسيحيانو ته چې دامريکايانو نږدې ملګري دي ورسپارلې دي.

دجنوبي کوريا پروټسټنټ کليسا په آسيا کی تر ټولو لويه کليسا ده چې تر امريکايي پروټسټنټ کليسا وروسته په نړۍ کې تر ټولو ډير مبلغين لري. چې يوازې (۲۰۰۰۰) شل زره تنه نارينه او ښځې ئې په بيلا بيلو مرستندويه او تعليمي مؤسسو کې په اسلامي نړۍ کې د مسيحيت په خپرولو مصروف دي.

د فرانسې د (لیبراسیون) ورځپاڼې د ۲۰۰۷ کال د جولای په میاشت کې راپور خپور کړ چې په ترڅ کې ئې راغلي وو: (د جنوبي کوریا د کلیساګانو د انجیلي تبلیغي ټولنې مرکز چې ددغه هیواد د پایتخت سیول دښار ترڅنګ د (بوندانګ) په ښارګوټي کې موقعیت لري په ۲۰۰۶ کال کې (۲۰۰۰) دوه زره کوریایي مسیحي مبلغینو ته افغانستان ته د سفر لپاره د سیاحت ویزې تیارې کړې چې یوازې (۱۵۰۰) یونیم زر تنه ئې دهمدغه کال دجون په میاشت کې افغانستان ته ورسیدل، او هلته ئې په شیعه میشتو سیمو کې لکه بامیان، مزار، دکابل کارته سخي، او قلعه شاده کې د شیعه ګانو په کورونو کې د مسیحیت دعوت شروع کړ[1] دغې ډلې تنکي مراهق هلکان هم له ځان سره بوولي ؤ چې داخلاقي فساد دخوړولو لپاره ئې په کار اچول. دغه د سیسه هغه وخت بربنډه شوه چې دغه مسیحي مبلغین د سیمې دځیني ښتنو او سنیانو کورونو ته هم ددعوت لپاره ورغلل، چې خلک ئې په خلاف دمظاهرو لپاره راووتل. د توطیې تر رسوا کیدلو سمدستي وروسته د کرزي ادارې دغه مسیحي مبلغین د کوریا په سفارت کې راټول کړل او ازبکستان ته ئې ولیږل. خو کله چې دخلکو غوسه سړه شوه بیرته ئې یوه برخه په کراره کراره افغانستان ته را داخل کړل.

د کوریا یي مسیحي مبلغینو بله رسوایي هغه وخت رامنځته شوه چې په ۲۰۰۷ /۷ / ۱۹ تاریخ ئې درویشت تنه دغزني په قرغه باغ کې د قندهار په لاره د طالبانو په لاس پریوتل. په پیل کې د کرزي ادارې هغوئ د خیریه مؤسسو کارکوونکي معرفي کړل، خو وروسته د کوریا حکومت او د یرغمال شویو مبلغینو کورنیو اعتراف وکړ چې ټول یرغمال شوي مسیحي مبلغین دي چې افغانستان ته د امریکایانو تر سوري لاندې د دعوت لپاره تللي ول.

---

[1]- دالصمود عربي مجله ۲۰ ګڼه .

تر ډیرو اوږدو مذاکراتو وروسته دیوې درنې معاملې، او دې تعهد په نتیجه کې چې ټول ملکې او پوځې کوریا یان به له افغانستان څخه وځي، نوموړې منصرین پرېښودل شول.
غرب او ملګرو ئې په افغانستان کې د مسیحیت د خپرلو لپاره په پراخه پیمانه کار شروع کړی چې ځینې افغاني شیعه ډلې، آغاخان فاونډیشن، او کیاني اسماعیلیه ئې دملګرو په حیث په فعالیت بوخوت دي. او پدې لاره کې د ډیرو مشکلاتو زغملو ته هم تیار دي.
امریکایې لوی مسیحي مبلغ (زویمر) چې تقریبا پنځه دیرش کاله ئې په عربي هیوادونو اوهند کې د مسیحیت د خپرولو لپاره کار کړی په خپل کتاب (Islamic world today) کې مسیحي مبلغینو ته د توصیو په ترڅ کې داسې لیکلي:

۱. مسلمانانو ته باید قناعت ورکړل شي چې مسیحیان د دوئ د ښمنان نه دي.
۲. مسلمانان باید لدوئ څخه د مسیحي شویو اشخاصو په ذریعه دعوت شي، ځکه چې دونې دغوځولو لپاره باید د تبر لاستې دونې له شاخ څخه وي.
۳. مسیحي مبلغین باید دخپل دعوت د نتیجې دکمزورۍ له امله له مسیحي تبلیغ څخه ناامیده نشي، ځکه چې په مسلمانانو کې داروپایانو علومو او دښځو د آزادۍ طرف ته شدید میلان لیدل کیږي.
۴. انجیل باید د مسلمانانو په ژبو ترجمه او خپور شي. [1]

همدغه (زویمر) دهندوستان په کلکته کې د مسیحي مبلغینو په لوی کنفرانس کې خپلو کشرانو مبلغینو ته له مسلمانانو سره د تعامل لپاره مراحل داسې تعین کړل:

[1]- الموسوعة المسیرة فی الادیان و المذاهب والاحزاب المعاصرة ۲ جلد تنصیر ۶۷۹ صفحه .

١. کوښښ وکړئ چې مسلمانان د ښکاره مسيحيت منلو ته تشويق کړئ تر څو ستاسې ورونه شي.
٢. که مسلمانان مسيحيت درسره نه مني داسې حالات ورته جوړ کړئ او په داسې کارونو ئې اخته کړئ چې له اسلام څخه ووځي. که څه هم په مسيحيت کې داخل نشي. ځکه د اسلام سنګر خالي کول په خپله لوی هدف دی.
٣. که مسلمان له اسلام څخه وتل هم نه مني نو کوښښ وکړئ په اسلام کې دننه ئې فکر او نظر داسې ور خراب کړئ چې له اسلامي شريعت څخه کرکه ولري او هرڅه چې کوي د ګيډې او شهوت لپاره ئې تر سره کړي.

د کابل امريکايي پوهنتون

امريکا په افغانستان باندي له پوځي يرغل سره سم يو لړ نورې هڅې هم پيل کړې چې پدې خاوره کې خپله بقا او د خپلو سياستونو تنفيذ د اوږدې مودې لپاره تضمين کړي. هغوئ پدې پوهيږي چې حتماً به يوه ورځ د دوئ پوځونه له افغانستان څخه وتلو ته اړ کيږي. خو ددې لپاره چې دلته نظام او حاکميت د مخلصو مسلمانانو لاس ته ورنشي نو له همدا اوس څخه ئې په افغانستان کې د داسې ادارو، ارګانونو، قوانينو، سياسي ګوندونو او دمدني ټولنی په نوم اجتماعي جوړښتونو په جوړولو لاس پورې کړی دی چې سبا د اسلام مقابله وکړای شي.
ددغو نوو جوړښتونو او ارګانونو د پرمخ بيولو او ساتلو لپاره داسې کدرونو ته ضرورت دی چې د امريکايانو لخوا دهمدوئ په لاس او دهمدوئ په روحيه او فکر تربيه شوي وي. چې وروسته بيا د سياستمدارانو، پوځيانو، فرهنګيانو، مديرانو او اجتماعي شخصيتونو په شکل کې د امريکا لپاره ښه ځای ناستي ثابت شي،

او د تل لپاره دغه هیواد د غرب په تابعیت کې وساتي. اوهم د هیواد دروازې د هر وخت لپاره د مسیحیت او سیکولریزم پر مخ خلاصې و ساتي.

امریکایان په افغانستان کې دخپل مستقبل لپاره ډیرو کرزیانو، خلیلزادانو، اشرف غنیانو، جلالیانو، احدیانو، او دغه ډول نورو په امریکایې پوهنتون کې روزل شویو غلامانو ته ضرورت لري. ځکه چې بې فرهنګه ملیشې او لنډغر قومندانان د ډیر وخت لپاره دا ولس او هیواد نشي سمبالولی. نوځکه باید په لوړه سویه خلک وروزل شي.

ددغه ډول یو نسل د روزلو لپاره امریکایي حکومت او د پروټستنټ کلیسا مشرانو په کابل کې دامریکایي پوهنتون پروګرام ترلاسه لاندې ونیو.

د کابل امریکایي پوهنتون هم چې په نیویارک کې د پروټستنټ عیسایي مرکزي کلیسا Presbyterian لخوا اداره کیږي، جوړیدل ئې په ۲۰۰۳ / ۱۱ / ۷ تاریخ د کرزي داداري د هغه وخت دلوړو تحصیلاتو د وزیر (شریف فایز) لخواچې اوس ددغه پوهنتون رئیس ټاکل شوی اعلان شول.

نوموړي اعلان وکړ چې دغه امریکایي پوهنتون به د کابل په دارالامان کې په اویا جریبه زمکه جوړیږي چې لاندې ځانګړتیاوې به ولري.

۱. د پوهنتون نصاب به امریکایې وي (یعنی هماغه نصاب چې په تیرو یا دوشویو امریکایي پوهنتونونو کې مقرر دی.
۲. د تدریس ژبه به انګریزي وي.
۳. استاذان به ئې ټول امریکایان وي. نوموړي لا د آزادۍ د راډیو له لارې د توصیې په ډول دا هم وویل چې افغانان دې اصلاً په دغه پوهنتون کې د استاذ کیدلو کوښښ نه کوي ځکه چې د افغانانو علمي سویه ددې پوهنتون وړ نه ده.

۴. زده کړې به په دغه پوهنتون کې د ډالرو په مقابل کې تر سره کیږي .

پورتني مواصفات او شرایط که هر یو په بیلا بیل ډول وڅیړل شي دا نتیجه په لاس راځي چې امریکایان د افغانستان د دائمي اشغال لپاره خطرناک پلان تر کار لاندې لري.

امریکایانو ددغه پوهنتون نصاب څکه امریکایي انتخاب کړی چې افغاني نصاب د دوئ لپاره په مطلوبه سویه فکري غلامان نشي روزلی. افغاني نصاب که څه هم سیکولر ته ورته نصاب دی خو بیا هم د افغانیت او وطنپالنې یو څه اثر ورکې لیدل کیږي. د روسانو په ضد په جهاد کې هم ولیدل شول چې دجهاد او مبارزې یو زیات شمیر منسوبین د افغاني پوهنتونونو له انګړونو څخه راپورته شوي ول.

امریکا نه غواړي چې تر دې وروسته دې هم پوهنتونونه دجهاد او اسلامي مبارزې سنګرونه وګرځي. بلکه ددې پر ځای غواړي چې د پوهنتونونو محصلین د تل لپاره له جهاد او اسلام سره خپل روابط پریکړي. او دا کار یوازې هغه وخت مکن دی چې تعلیمي نصاب په مکمل ډول له اسلام او افغانیت څخه بې برخې وي.

د تدریسي ژبې په حیث د انګلیسي ژبې انتخاب ددې لپاره دی چې امریکایان له یوی خوا د دی ژبې له لارې خپل منحط الحاد وهلی مسیحي فرهنګ افغانانو ته ورصادر کړي، او له بل لوري افغاني ژبو ته دنوې ټکنالوژۍ د علم د راتګ مخنیوی وکړي. که داسې نه وي نو بیا خو د علم او ټکنالوژۍ دخپرولو تر ټولو غوره او اسانه لار دا ده چې ټول غوره او مفید معلومات دې د افغانانو خپلو ژبو ته راوړل شي. لکه څنګه چې ایرانیانو او عربو داکار وکړ. خو امریکایان غواړی چې نوي علوم دي په یوه محدوده ډله کې چې د دوئ لخوا روزل کیږي منحصر پاتې شي.

تر کومه ځایه چې د پوهنتون لپاره د استاذانو دامریکایي والي خبره ده دا پدې خاطر نده چې افغانان پدې پوهنتون کې داستاذۍ سویه نه

لري، بلکه اصلي هدف ورکښې دا دی چې د پوهنتون استاذان بايد د بيروت، استانبول، او قاهرې د امريکايي پوهنتونونو په څير خالص امريکايي عيسائې مبلغين وي. ځکه چې پدې پوهنتونونو کې د استاذۍ مهم شرط هم همدا دی. او همدغه شرط د بيروت د امريکايي پوهنتون د ۱۹۵۴ م کال په داخلي لائحه کې په صراحت سره ذکر شوي دی. که داسې نه وي نو بيا خو همدغه افغاني استاذان څنګه د امريکا او اروپا په پوهنتونونو کې د تدريس وړتيا لري او دلته ئې نه لري؟

د ډالرو په مقابل کې زده کړه په افغانستان کې يوه بې سابقې خبره ده. په تيرو دريو لسيزو کې د جګړو او بهرنيو پوځي يرغلونو له امله دافغانانو اقتصاد د صفر نقطې ته راټيټ شوی. خلک د يوې مړۍ ډوډۍ د پيداکولو لپاره د وطن پريښودلو ته اړ شوي دي دهمدې اقتصادي مشکلاتو له امله تقريباً ۸۰% ځوانانو تعليم ته شاکړې ده. خو امريکا بيا هم غواړي په دغه ډول حالاتو کې خلکوته تعليم د ډالرو په مقابل کې وړاندې کړي. ددې کار هدف دا دی چې په دغه مسيحي پوهنتون کې بايد اساساً هغه خلک داخله واخيستلای شي چې له ډالرو سره ئې سر اوکار وي. او د ټولنې په ډيرې لوړې طبقې پورې اړه ولري، او يا هم بايد هغه خلک ورکښې شامل شي چې له يې خوا امريکايانو ته دخدمت او جاسوسۍ په بدل کې له هغوئ څخه ډالر واخلي، او له بل لوري ئې د تعليم په بدل کې بيرته هغوئ ته ورکړي. چې پدې کار سره به ئې په يوه غيشي دوه مرغۍ ويشتلې وي. هم به ئې ځانته غلامان روزلي وي. او هم به ئې د کليسا لپاره ډالر ګټلي وي.

حقيقت دا دې چې امريکايان او نور غربيان هيڅکله نه غواړي چې افغانان دې دعلم او پرمختګ پر لاره روان شي. بلکه غواړي چې افغاني ځوانان دې ددوئ د غلامۍ په فکري جال کې ښکارشي او بس. که داسې نه وې نو بيا ولې په افغانستان کې له موجودو پوهنتونونوسره مرستې نه کوي چې هلته په پراخه پيمانه علم خور شي.

همدا اوس په افغانستان کې د کابل، ننګرهار، خوست، مزارشریف، قندهار،هرات، او کاپیسا پوهنتونونه مالي، تعلیمي، لوژستیکي، او فني مرستو ته شدید ضرروت لري. خو امریکایان له دغو پوهنتونونو سره ځکه مرسته نه کوي چې هلته افغاني ځوانان د افغانانو لخوا په افغاني روحیه دافغانستان د مصالحو لپاره روزل کیږي، او امریکا ته ئې هیڅ ګټه نه رسیږي. بلکه د افغانانو په خودکفا کیدلو کې د امریکایانو سرا سر تاوان دی. ځکه هغوئ غواړي افغانان د تل لپاره ځان ته محتاج وساتي.
امریکایان نه یوازې دا چې محلي پوهنتونونونه نه تقویه کوي، بلکه په قصدي ډول کوښښ کوي نور پوهنتونونه دضعف او فلج په حال کې وساتي، تر څو د بهترینو استعدادونو د لرونکو ځوانانو توجه امریکایي پوهنتونونو ته راواړوي. د لبنان دجنګ په کلونو کې دبیروت عربي پوهنتون په مرموز ډول په بمونو والوزول شو، او د پوهنتون ټولو مجهزو لابراتوارونو ته په قصدي او دقیق ډول انفجار ورکړل شو، چې په هغه وخت کې ئې خساره شل میلیونه ډالره اټکل شوه. پداسې حال کې چې په همدغه ښار کې امریکایي پوهنتون ته هیڅ صدمه ونه رسیده.

دامریکایي پوهنتون فاکولتې او تخصصات

امریکایانو دکابل په امریکایي پوهنتون کې هغه فاکولتې او تخصصات له سره جوړ کړي نه دي چې افغاني ټولنې ته ئې سمدستي ګټه ورسیږي، او د افغان جنګ ځپلي ولس ضرورتونه ورباندې پوره شي، لکه د طب، انجنیری، زراعت، او یا نورې صنعتي فاکولتې. بلکه ددې پر ځای امریکایانو هغه فاکولتې ور کښې پرانستې دي چې په اداري، فکري، فرهنګي، او اقتصادي لحاظ زمونږ ولس په امریکایي قالب کې راوستل غواړي چې ځینې ئې په لاندی ډول دي:

۱. د سیاسي علومو فاکولته:

د سیاسي علومو فاکولتې د هر ولس لپاره د مستقبل سیاستمدارن او حکام تیاروي چې دیوې خاصې مفکورې په بنسټ دهیواد سیاسي نظام او بهرني روابط عیاروي، له خپل ملت او نورو ملتونو سره د تعامل داسې اصول وضع کوي چې د دوئ د مفکورې اهداف ورکې خوندي وي. د امریکایانو لپاره ددغه ډول فاکولتې شتون د دوئ د دائمي بقا تضمین ورکوي.

۲. د اقتصاد فاکولته:

دغرب ټول اقتصادي نظام په کپیټالستي (پانګه وال) بنسټ ولاړ دی چې سود، احتکار، او استثمار ئې مهم اصول دي. ددغه ډول اقتصادي نظام په مټ ئې د ټولې نړۍ اقتصادي منابع په خپل خدمت کې راوستلي دي. ددغه نظام د چلولو لپاره امریکایان هر ځای کې د پانګه وال (کپټالست)اقتصاد په اساس خلک روزي، تر څو د ټولې نړۍ اقتصادي چارې د دوئ په خوښه او طریقه روانې وي. دا چې افغانستان دلویو معادنو هیواد او د نړۍ د تجارت یو لوی معبر ګڼلی کیږي نو ځکه امریکایان ددې سیمې داقتصادي مستقبل دخپلولو لپاره له همدااوسه دلته خلک روزي.

۳. د ژورنالیزم فاکولته:

ژورنالیزم او میډیا هغه لویه او زوروره وسیله ده چې په ټولنو کې انقلابونه راولاړوي، نظامونه رنګوي او پر ځای ئې نور راولي. ټولنې ته نوي نظریات او افکار ورمعرفي کوي، او یا یې افکار او عنعنات له منځه وړي، اود ټولنې د هر ډول اخلاقي جوړښت یا ویجاړتیا مسؤلیت په غاړه لري. له همدې امله په نننۍ نړۍ کې میډیا د تنفیذي، قضائي، او تقنیني قواو ترڅنګ دنظامونو څلورمه قوه بلل کیږي. دا چې افغاني ټولنه تر ډیره حده د غرب له لویدلو او بې دینه نظریاتو څخه لیرې پاتې ده، اخلاقي او اجتماعي ژوندئې په اسلامي او ملي

بنسټونو ولاړ دی، او دهري بې دینې مفکورې او بهرنې یرغل په مقابل کې دمقاومت همت او توان لري، نو له همدې امله امریکایانو او نورو غربیانو ته دغه وضعیت د منلو وړ ندی، کوښښ کوي دمیډیا او ژورنالیزم په ډگر کې هم داسې کدرونه رامنځته کړي چې وکولای شي د راډیوگانو، تلویزیونونو، اخبارونو، مجلو، او نورو وسایلو له لارې د افغانانو رابطه له خپلې ماضي سره غوڅه کړي او مستقبل ئې په سیکولر غرب پورې وتړي. همدا وجه ده چې په امریکایي پوهنتون کې د میډیا اوژورنالیزم فاکولتې پرانستل کیږي.

۴. د اداري علومو (منجمنټ) فاکولته:

دا فاکولته هم د امریکایانو لپاره دیو داسې نسل د روزلو کار ترسره کوي چې افغانستان د امریکایانو لپاره په امریکایي طریقه اداره کوي.

۵. د ښکلو هنرونو (هنرهای زیبا) فاکولته:

دغه فاکولته ددې لپاره جوړیږي چې دغرب د مبتذل فرهنگ د خپرولو لپاره زمینه برابره کړي. (ښکلی هنرونه) په غرب کې موسیقی، گډا، رسامی، مجسمه سازی، سندری ویلو، (ډمتوب) او دې ته ورته نورو کارونو ته ویلی کیږي. مسیحي مبشرین پدې پوهیږي چې تر څو مسلمانان په دین کلک ولاړ وي تر هغه نه مسیحیان کیږي. خو که ئې دغرب دژوند رنگ واخیست نو بیا ورته د مسیحیت منل هم څه سخت کار نه ښکاري.

۶. د ادبیاتو او تعلیم او تربیې فاکولتې:

دغه فاکولتې هم د امریکایي پوهنتون له مهمو فاکولتو څخه گڼلې کیږي، تر څو ددغو فاکولتو په ذریعه د ټولنې افرادو ته غربي تربیه چې د مسیحي تربیې لپاره مقدمه ده ورکړل شي.

د امریکایي پوهنتون غیر نصابي فعالیتونه

امریکایي پوهنتون په ټولو هغو اسلامي هیوادونو کې چې شتون لري دخپلو نصابي او تدریسي فعالیتونو ترڅنګ یو لړ نور غیر نصابي فعالیتونه هم لري. تر څو وکولای شي دهغو له لارې په پراخه پیمانه خلک تر خپل تاثیرلاندې راولي. ځینې دغه پروګرامونه ئې د ځیرنیزو پروژو په شکل کې او ځینې نور ئې بیا د اجتماعي پروګرامونو په بڼه کې وړاندې کیږي. چې ځینې ئې په مختصره توګه په لاندې ډول معرفي کیږي:

١. په پوهنتون کې د کلیسا جوړول او په کلیسا یي فعالیت کې هره ورځ د شاګرادنو شریکول

٢. ځوانانو ته د مسیحي فلمونو نمایش.

٣. لکچرونه: دټولنې دلوړې طبقې غړوته په بیلابیلوسیاسي، اجتماعي، ملي او نورو موضوعاتو لکچرونه ورکول، او په غیرمستقیم ډول د اسلام په اړه دخلکوپه ذهنونوکي شکوک اوشبهات اچول.

۴. داسي سیمینارونه او کنفراسونه جوړول چې شرعي موضوعات لکه حدود ،حقوق او نور ورکښې د انساني عقل په تله تلل کیږي، او عقل ورکې د (وحیې) په مقابل کې دحق او د باطل د پیژندلو معیار ګڼل کیږي. تر څو لدې لارې په وحیې (قرآن او حدیث) باندې د ټولنې د نفوذ لرونکې طبقې اعتماد متزلزل کړي.

۵. د لیبرال (له هر قید او بند څخه آزاد) تعلیم، (کوایجوکیشن (دنرو او ښځو ګډ تعلیم)، په پوهنتونونو کې د سینماګانو د جوړولو، او په پوهنتونونو کې په مختلفو مناسبتونو کې هنري او موسیقي

اجتماعـاتو د جوړولـو پـه وسـیله د امریکـایي فرهنـګ د خپرولـو زمینه برابرول.

۶. د مختلفو تحقیقي او څیړنیزو پروژو او سروې ګانو په ترخ کې د ټولنې دهغو عاداتو او عنعناتو څیړل چې په اسلامي هیوادوکې د غربي فرهنګ د خپریدلو مخنیوی کوي. امریکایي پوهنتون ددې کار لپاره بیلابیلو اکاډیمیکو اشخاصو او مؤسساتو ته پروژې ورسپاري او بیا ئې نتائج په امریکا کې له هغو ادارو سره شریکو ي چې د اسلامي هیوادونو په هکله د امریکا دحکومت بیلابیلو ادارو ته پالیسۍ او تګلارې جوړوي. او د لنډې او اوږدې مودې لپاره اهداف ورته تعینوي.

۷. دحکومتي ادارو د مامورینو او کار کوونکو لپاره دانګریزي ژبې اوږد مهاله او لنډ مهاله کورسونه جوړول تر څو وکولای شي لدې لارې هغوئ هم تر خپل تاثثر لاندې راولي.

اقتصادي استثماري پروژې:

ددې لپاره چې په هر اسلامي هیواد کې امریکایي پوهنتون په مالي او اقتصادي لحاظ پخپلو پښو ودریږي او په نیویارک کې د مرکزي کلیسا (Presbyterian) په اوږو درونډ بار نشي او یا د مالي وسائلو د کمښت له امله له سقوط سره مخ نشي په هماغو هیوادونو کې یو لړ ډیرې قوي اقتصادي پروژې هم په کار اچوي چې له یوې خوا دهغو هیوادونو اقتصاد په خپل کنټرول کې راولي، او له بلې خوا د پوهنتون دچلولو لپاره په محلي سطحه د تمویل سرچینې برابرې کړي. د مثال په ډول په مصر کې امریکایي پوهنتون د (سیون اپ) د مشروباتو فابریکه اخیستې وه. همدارنګه ئې په مصر کې د (پیرامایډ) په نامه مشهور هوټل چې د خارجي سیاحانو لپاره کاریده اخیستی وو. ددې تر څنګ ئې په قاهره کې د ښارې بسونو پروژه هم چلوله. همدارنګه ئې په مصري ښارونو کې په ډیرو مهمو ځایونو کې زمکې اخیستې وې چې وروسته به ئې بیا په ډیر لوړ قیمت او حیرانوونکې ګټې

خرخولې. ددې تر څنګ ئې د پوهنتون له چوکاټ نه د باندې د فکري تاثیر ګذارۍ او اقتصادي ګټو لپاره په مختلفو ښارونو کې د کمپیوټر او انګریزي ژبې کورسونه هم پرمخ بیايي.
همدغه امریکايي پوهنتون په مصر کې د امریکا د پراختیا د نړیوالې مؤسسې (USAID) په مرسته د انساني نسل د تحدید لپاره دوه میلیونه مصري جنیه دحمل په مانعو ګولیو اولاړو چارو مصرف کړل.
اوس خبره دا ده چې که چیرې امریکايي پوهنتون په کابل کې هم خپلې پښې ټینګې کړي نو همدغه ډول به په افغانستان کې د هیواد په اقتصادي منابعو منګولې خښې کړي. او د مسیحیت دخپرولو لپاره به د افرادو د جوړولو تر څنګ دخپلو کارونو د پرمخ بیولو لپاره مالي وسائل هم د افغانانو له جیبه تر لاسه کړي تر څو زمونږ په خپله چاړه مونږ ذبح کړي.

امریکايي پوهنتون او د C.I.A لپاره جاسوسي :

امریکايي پوهنتون دد ې ترڅنګ چې دمسیحیت او غربې کولو لپاره کار کوي، د امریکا دمرکزي استخباراتو له سازمان C.I.A سره هم پټ او ښکاره روابط لري، او په مسؤلینو کې ئې ددغه سازمان غړي ځای پرځای شوي دي. دمثال په ډول (کرسټوفرثورن) د ۷۰ – ۱۹۶۰ ترمنځ لسیزه کې د قاهرې د امریکايي پوهنتون رئیس د C.I.A ایجنټ هم ؤ چې په مصرکې ئې ددغه سازمان لپاره کار کاوه.
او همدا ډول په بیروت کې د امریکايي پوهنتون یو رئیس (مالکوم کیر) د C.I.A غړی و چې په لبنان کې ئې د دغه سازمان لپاره کار کاوه. [1]

[1]- (مجله التربیة المعاصرة) ۴۹ ګڼه، الجامعة الامریکیة والتبعیة الثقافیة د دکتور کمال نجیب بحث .

امریکائي پوهنتونونه په لاندې ذکر شوو ډګرونو کې د C. I. A لپاره فعالیتونه کوي:

١. د اسلامي هیوادونو په پوهنتونونو کې اسلام ته د توجه د ګراف معلومول، او دهغه د اسبابو، عواملو، مؤثرو جهتونو او شخصیتونو په هکله C.I.A ته د معلوماتو لیږل تر څو ئې دمخنیوي لپاره مناسب تدابیر ونیول شي.
٢. په اسلامي هیوادونو کې د اسلامي تنظیمونو د فعالتیونو او نفوذ معلومول، او بیا دهغو په هلکه C.I.A ته راپورونه تیارول.
٣. د جهاد او جهادي مفکورې په اړه پراخې څیړنې کول، او نتائج ئې C.I.A ته سپارل.

خاتمه

په تیرو پاڼو کې ولیدل شول چې امریکایي پوهنتون یو خالص مسیحي پوهنتون وي چې کلیسا ئې د خپلو دیني، استعماري، او اقتصادي اهدافو د تحقق لپاره په اسلامي هیوادونو کې جوړوي تر څو له یوې خوا د اسلامي امت د مخورو کورنیو بچیان دهغو له لارې مسیحیت ته دعوت کړي، او یا ئې لږ تر لږه په خپل جال کې راولي، او له بلې خوا د اسلام د خوریدو او حاکمیت مخنیوی وکوي.
دغه هڅه اوکوښښ اوس په افغانستان کې هم د کابل د امریکایي پوهنتون په شکل کې روان دی. که چیرې ددغه ملت بادرده او یا احساسه ځوانان او اسلامي خوځښت ددغې لوئې فتنې مخنیوئ له همدا اوس څخه ونه کړي، نو کیدای شي چې دغه پوهنتون په افغانستان او سیمه کې د اسلام د مستقبل لپاره تر ټولو د لوی خطر په حیث رامنځته شي. دا چې ددغو کړښو لیکونکي ته ددغه پوهنتون د حقیقت، تاریخ او اهدافو په اړه یو اندازه هغه معلومات چې په بیلابیلو عربي هیوادونو کې د زده کړې او اوسیدنې په وخت کې د

مشـاهدې او مطـالعې لـه لارې حاصـل شـوي وو دخپـل انفـرادي مسؤليت درفع کولو په خاطر مې دخپل ملت د با احساسه، بايمانه او مؤمنو ځوانانو مخې ته کيښودل چې د کابل دامريکايي پوهنتون نـور مفصل معلومات به ان شاء الله ددې کتاب په کومه بله طبع کې ورسره اضافه کړم.

پای

د کتاب له متن څخه

خو د فکري جګړې خطر پدې کې دې چې د غې جګړې مسلمانان د غرب په زهرجن تمدن ولړل. په مسلمانانو کې ئې الحادي نظريات، بې دينه فرهنګ، او لويديلى اخلاق خپاره کړل، نوى نسل ئې له اسلامي مفاهيمو سره داسې نا آشنا کړ چې د اسلام شريعت، عقائد، تاريخ، او تمدن هر څه ورته پردي ښکاري. په هر څه کې د غرب په فلسفه او معيارونو باندې باور لري. او تقليد ئې کوي.

فکري پوهنه (دویم چاپ) له نویو زیاتونو سره

ليکوال: مولوي عبدالهادي "مجاهد"